

Obsah

Zhrnutie.....	6
1. Makroekonomické predpoklady rozpočtu	11
2. Východiskový rámec rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024 v metodike ESA 2010	14
2.1. Aktuálny vývoj verejných financií v roku 2021.....	14
2.2. Rozpočtové ciele	23
2.3. Hrubý dlh.....	23
2.4. Bilancia príjmov a výdavkov rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024 v metodike ESA 2010	27
2.5. Informácia o zapracovaných úpravách niektorých príjmov a výdavkov rozpočtu verejnej správy v metodike ESA 2010	29
2.6. Informácia o nerozpočtovaných tituloch.....	30
2.7. Jednorazové a dočasné opatrenia	33
3. Rozpočtovanie príjmov verejnej správy	36
3.1. Rozpočtovanie daňových a odvodových príjmov verejnej správy.....	36
3.2. Iné ako daňové príjmy verejnej správy	44
3.3. Príjmy samostatných účtov štátnych rozpočtových organizácií vstupujúce do rozpočtu verejnej správy	56
3.4. Daňové výdavky.....	57
4. Rozpočtovanie výdavkov podľa vybraných oblastí.....	63
4.1. Zamestnanosť vo verejnej správe.....	63
4.2. Investície	70
4.3. Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky	74
4.4. Vzdelávanie, vrátane vedy, výskumu a športu	81
4.5. Doprava a bývanie.....	94
4.6. Sociálne veci a podpora zamestnanosti	102
4.7. Zdravotníctvo	111
4.8. Pôdohospodárstvo	125
4.9. Verejný poriadok a bezpečnosť	133
4.10. Obrana	140
4.11. Financie	146
4.12. Životné prostredie	163
4.13. Ekonomika	170
4.14. Kultúra.....	182
4.15. Verejné služby.....	188

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 - Prognóza vybraných ukazovateľov ekonomiky (september 2021).....	12
Tabuľka 2 - Porovnanie prognóz Európskej komisie (EK) a MF SR.....	13
Tabuľka 3 - Použitie Rezervy na negatívne vplyvy pandémie ochorenia COVID-19	14
Tabuľka 4 - Rozdiely príjmových a výdavkových položiek oproti schválenému rozpočtu*	15
Tabuľka 5 - Výdavky štátneho rozpočtu – COVID–19	18
Tabuľka 6 - Výdavky štátneho rozpočtu – NECOVID	18
Tabuľka 7 - Predpoklad nečerpania výdavkov štátneho rozpočtu.....	19
Tabuľka 8 - Zvýšené transfery štátneho rozpočtu pre OSVS	19
Tabuľka 9 - Výdavky na zdravotníctvo.....	20
Tabuľka 10 - Výdavky ostatných subjektov verejnej správy	21
Tabuľka 11 - Hospodárenie samospráv - bez daní, prostriedkov EÚ a spolufinancovania.....	22
Tabuľka 12 - Rozpočtové ciele	23
Tabuľka 13 – Štruktúra hrubého dlhu verejnej správy (% HDP).....	25
Tabuľka 14 - Vplyv na zmenu hrubého dlhu verejnej správy (mil. eur)	26
Tabuľka 15 - Bilancia rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024 v metodike ESA 2010.....	27
Tabuľka 16 – ESA 2010 tituly	30
Tabuľka 17 - Príjmy a výdavky nerozpočtovaných subjektov	31
Tabuľka 18 - Príjmy a výdavky podnikateľskej činnosti verejných vysokých škôl.....	31
Tabuľka 19 - Príjmy a výdavky EFSF - European Financial Stability Facility.....	32
Tabuľka 20 - Jednorazové a dočasné opatrenia.....	33
Tabuľka 21 - Rozdiely aktuálneho odhadu daní s rozpočtom verejnej správy na roky 2021 až 2023	38
Tabuľka 22 - Vplyv legislatívnych opatrení zahrnutých v prognóze daňových a odvodových príjmov verejnej správy na roky 2022 až 2024 (v tis. eur, ESA 2010).....	38
Tabuľka 23 - Daňové a odvodové príjmy (ESA 2010, v tis. eur)	40
Tabuľka 24 - Daňové a odvodové príjmy (hotovostný princíp, v tis. eur)	41
Tabuľka 25 - Predpokladaný vývoj sankcií (v tis. eur)*	42
Tabuľka 26 - Odhad rozdielu medzi aktuálnymi a hotovostnými prognózami v rokoch 2019 až 2024 (v tis. eur)	42
Tabuľka 27 - Vplyv daňových kreditov na rozpočet (ESA 2010, v tis. eur).....	43
Tabuľka 28 - Vplyv prevodu prostriedkov na verejnoprospešný účel (VPÚ) na rozpočet (ESA 2010, v tis. eur)	43
Tabuľka 29 – Prognóza vybraných nedaňových príjmov verejnej správy	44
Tabuľka 30 - Iné ako daňové príjmy rozpočtu verejnej správy*.....	45
Tabuľka 31 - Iné ako daňové príjmy štátneho rozpočtu.....	46
Tabuľka 32 - Nedaňové príjmy štátneho rozpočtu	46
Tabuľka 33 - Príjmy štátneho rozpočtu z dividend	47
Tabuľka 34 - Výdavky na zabezpečenie vykonávania všeobecne prospešných služieb	49
Tabuľka 35 - Príjmy štátneho rozpočtu z grantov a transferov	50
Tabuľka 36 - Príjmy štátneho rozpočtu zo zahraničných transferov – prostriedkov z rozpočtu EÚ.....	50
Tabuľka 37 - Iné ako daňové príjmy ostatných subjektov ústrednej správy	51
Tabuľka 38 - Nedaňové príjmy ostatných subjektov ústrednej správy	51
Tabuľka 39 - Príjmy ostatných subjektov ústrednej správy z grantov a transferov	52
Tabuľka 40 - Iné ako daňové príjmy vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia	53
Tabuľka 41 - Iné ako daňové príjmy územnej samosprávy	53
Tabuľka 42 - Nedaňové príjmy územnej samosprávy.....	53
Tabuľka 43 - Príjmy územnej samosprávy z grantov a transferov	54
Tabuľka 44 - Príjmy samostatných účtov štátnych rozpočtových organizácií	57
Tabuľka 45 - Prehľad daňových výdavkov podľa typu dane alebo poistného (ESA 2010, tis. eur)	59
Tabuľka 46 - Zmena daňových výdavkov oproti RVS 2021 - 2023 podľa typu dane alebo poistného (ESA 2010, tis. eur)	60
Tabuľka 47 - Prehľad daňových výdavkov podľa ich účelu (ESA 2010, tis. eur)	61
Tabuľka 48 - Zamestnanosť vo verejnej správe.....	65
Tabuľka 49 - Ukazovatele zamestnanosti v subjektoch verejnej správy	68
Tabuľka 50 – Celková výška kapitálových výdavkov (v mil. eur)	72

Tabuľka 51 - Stav vypracovania metodík a investičných plánov kapitol s priemernými kapitálovými výdavkami nad 20 mil. eur ročne.....	74
Tabuľka 52 - Prehľad finančných alokácií reforiem a investícií plánu obnovy na roky 2022 - 2024	76
Tabuľka 53 - Kľúčové ukazovatele vzdelávania, vedy, výskumu a športu	84
Tabuľka 54 - Výdavky na vzdelávanie, vedu, výskum a šport	85
Tabuľka 55 - Výdavky na regionálne školstvo	86
Tabuľka 56 - Prehľad počtu žiakov ZŠ a SŠ a výdavkov na jedného žiaka	87
Tabuľka 57 - Zamestnanosť v regionálnom školstve	88
Tabuľka 58 - Výdavky na vysoké školstvo	89
Tabuľka 59 - Zamestnanosť vo verejných vysokých školách	89
Tabuľka 60 - Výdavky na rezortné vysoké školstvo	90
Tabuľka 61 - Prehľad počtu študentov verejných vysokých škôl	91
Tabuľka 62 - Výdavky na vedu a techniku	91
Tabuľka 63 - Výdavky na šport	92
Tabuľka 64 - Výdavky na administratívu a ostatné činnosti.....	93
Tabuľka 65- Výdavky zo štrukturálnych fondov vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu.....	93
Tabuľka 66 - Kľúčové ukazovatele v oblasti dopravy, bývania a cestovného ruchu	94
Tabuľka 67 – Výdavky na dopravu a bývanie	96
Tabuľka 68 – Výdavky na podporu rozvoja bývania	101
Tabuľka 69 – Výdavky na administratívu a ostatné činnosti	101
Tabuľka 70 - Kľúčové ukazovatele sociálneho zabezpečenia a podpory zamestnanosti	103
Tabuľka 71 - Celkové výdavky oblasti sociálne veci a podpora zamestnanosti	106
Tabuľka 72 - Výdavky programu 07C Sociálna inklúzia zo štátneho rozpočtu	106
Tabuľka 73 – Výdavky na podporu zamestnanosti	109
Tabuľka 74 - Výdavky organizácií pôsobiacich v oblasti sociálnych vecí a podpory zamestnanosti	110
Tabuľka 75 - Výdavky Sociálnej poisťovne	110
Tabuľka 76 - Kľúčové ukazovatele zdravotníctva	112
Tabuľka 77 - Celkové výdavky na zdravotníctvo	113
Tabuľka 78 - Rozpočet 2022 a zmeny výdavkov	115
Tabuľka 79 - Rozpočet podľa vecných oblastí.....	115
Tabuľka 80 - Zmeny výdavkov voči roku 2021 - VZP - bez zmien politík	116
Tabuľka 81 - Zmeny výdavkov voči roku 2021 - VZP - zmeny politík.....	118
Tabuľka 82 - Zmena výdavkov voči roku 2021 - VZP - úsporné opatrenia - Hodnota za peniaze	121
Tabuľka 83 - Výdavky zdravotníckych zariadení	123
Tabuľka 84 – Príspevok na činnosť Národného inštitútu pre hodnotu a technológie	124
Tabuľka 85 - Výdavky Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.....	125
Tabuľka 86 - Kľúčové ukazovatele pôdohospodárstva	127
Tabuľka 87 – Výdavky na pôdohospodárstvo.....	128
Tabuľka 88 - Oblasti výdavkov kapitoly MPRV SR	129
Tabuľka 89 - Výdavky na inštitucionálnu podporu.....	131
Tabuľka 90 – Výdavky na verejný poriadok a bezpečnosť	133
Tabuľka 91 - Kľúčové ukazovatele bezpečnosti	134
Tabuľka 92 – Výdavky na bezpečnosť	135
Tabuľka 93 – Účet z odvodu poisťného z PZP motorových vozidiel	136
Tabuľka 94 – Výdavky na väznenstvo	136
Tabuľka 95 - Priemerné počty obvinených a odsúdených	137
Tabuľka 96 - Kľúčové ukazovatele súdnictva.....	137
Tabuľka 97 – Výdavky na súdnictvo a prokuratúru	138
Tabuľka 98 - Odmeny a náhrady za služby.....	138
Tabuľka 99 - Odškodňovanie v oblasti súdnictva	138
Tabuľka 100 - Odškodňovanie v oblasti administratíva.....	139
Tabuľka 101 - Celkové obranné výdavky	141
Tabuľka 102 - Výdavky kapitoly Ministerstvo obrany SR (mil. eur)	142
Tabuľka 103 – Výdavky na oblasti Ministerstva obrany SR	143
Tabuľka 104 – Kľúčové ukazovatele pre obranu	145
Tabuľka 105 - Kľúčové ukazovatele financií.....	147

Tabuľka 106 - Oblasť Financie	148
Tabuľka 107 - Finančná správa	148
Tabuľka 108 – Výdavky na informačné systémy riadenia verejných financií	150
Tabuľka 109 – Výdavky na inštitucionálnu podporu a kontrolu a ostatné činnosti	151
Tabuľka 110 - Štruktúra výdavkov kapitoly	153
Tabuľka 111 – Rezervy	154
Tabuľka 112 – Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ	155
Tabuľka 113 - Štruktúra výdavkov rezervy na riešenie vplyvov legislatívnych zmien	155
Tabuľka 114 - Výdavky súvisiace s rozpočtom EÚ	157
Tabuľka 115 - Štruktúra výdavkov spojených so správou štátneho dlhu	158
Tabuľka 116 - Vývoj štátneho dlhu	158
Tabuľka 117 - Štruktúra finančnej potreby Ministerstva financií SR	159
Tabuľka 118 - Očakávané sadzby na finančnom trhu	159
Tabuľka 119 - Štruktúra akruálnych nákladov	160
Tabuľka 120 - Štruktúra hotovostných nákladov	160
Tabuľka 121 - Transfer Sociálnej poisťovni	161
Tabuľka 122 - Štruktúra ostatných výdavkov	162
Tabuľka 123 - Kľúčové ukazovatele v oblasti životného prostredia	165
Tabuľka 124 - Výdavky oblasti životného prostredia	166
Tabuľka 125 - Výdavky vodného hospodárstva	167
Tabuľka 126 - Výdavky na ochranu ovzdušia	168
Tabuľka 127 - Výdavky na ochranu prírody	168
Tabuľka 128 - Výdavky na administratívu	169
Tabuľka 129 - Kľúčové ukazovatele ekonomiky	170
Tabuľka 130 – Výdavky na oblasť ekonomiky	171
Tabuľka 131 – Výdavky na reštrukturalizácia priemyselných odvetví	172
Tabuľka 132 – Výdavky na podporu podnikania	172
Tabuľka 133 - Kľúčové ukazovatele v informatizácii	174
Tabuľka 134 - Výdavky na IT financované zo štátneho rozpočtu	175
Tabuľka 135 – Výdavky na regionálny rozvoj	179
Tabuľka 136 - Oblasť správy štátnych hmotných rezerv	180
Tabuľka 137 - Kľúčové ukazovatele výsledkov kultúrnej politiky	183
Tabuľka 138 - Výdavky na kultúru	185
Tabuľka 139 - Významné investičné akcie v rezorte kultúry	186
Tabuľka 140 - Výdavky verejnoprávnych inštitúcií	186
Tabuľka 141 – Výdavky na verejné služby	188
Tabuľka 142 – Obce	189
Tabuľka 143 - VÚC	191
Tabuľka 144 - Dopravné podniky	192
Tabuľka 145 – Výdavky na výkonné a zákonodarné orgány	193
Tabuľka 146 - Kľúčové ukazovatele zahraničných vzťahov a zahraničnej pomoci	194
Tabuľka 147 – Výdavky na zahraničné vzťahy a zahraničná pomoc	195
Tabuľka 148 - Kľúčové ukazovatele miestnej štátnej správy a samosprávy	196
Tabuľka 149 – Výdavky na miestnu štátnu správu	197

Zoznam grafov

Graf 1 – Hlavné odchýlenia očakávanej skutočnosti oproti pôvodne schválenému rozpočtu (v % HDP).....	15
Graf 2 - Zmena odhadu výberu daní a odvodov voči RVS – (podľa jednotlivých faktorov, v mil. eur).....	16
Graf 3 - Zmena odhadu výberu daní a odvodov voči RVS (podľa vybraných daní, rok 2021, v %)	16
Graf 4 - Zmena zaplatenej dane firiem v 2020.....	16
Graf 5 - Skutočné plnenie DPH v 2. kvartáli	16
Graf 6 - EDS DPH rastie.....	16
Graf 7 - Prognóza hrubého a čistého dlhu verejnej správy (% HDP).....	25
Graf 8 – Príspevky faktorov k medziročnej zmene hrubého dlhu (% HDP)	25
Graf 9 - Medziročný vývoj daňových a odvodových príjmov verejnej správy	37
Graf 10 - Prognóza daňových príjmov verejnej správy na rok 2022 podľa sektorov (ESA 2010, v mil. eur)	37
Graf 11 - Medzinárodné porovnanie osobných výdavkov a počtu zamestnancov	63
Graf 12 - Počet úradníkov na 1 000 obyvateľov (2017).....	64
Graf 13 - Veková štruktúra zamestnancov (2017) a hodinové mzdy v závislosti od veku (VŠ vzdelaní, 2017) ..	64
Graf 14 - Počet zamestnancov na realizáciu Plánu obnovy a odolnosti SR	65
Graf 15 - Medziročná zmena počtu zamestnancov	68
Graf 16 - Osobné výdavky na realizáciu Plánu obnovy a odolnosti SR.....	69
Graf 17 - Zamestnanosť financovaná zo štátneho rozpočtu bez POO.....	69
Graf 18 - Porovnanie výšky verejných investícií v Európskej únii (% HDP)	71
Graf 19 - Kapitálové výdavky verejnej správy (mil. eur)	71
Graf 20 - Prognózy vývoja reálneho HDP (index 2019=100).....	75
Graf 21 - Prognóza rastu zamestnanosti (ESA v %)	75
Graf 22 - Výdavky na vzdelávanie, vedu, výskum a šport.....	82
Graf 23 - Ročné výdavky na študenta (v tis. PPP USD, 2018)	82
Graf 24 - Platy učiteľov a výdavky na výskum a vývoj	83
Graf 25 - Kilometre najazdené vlakom ročne na jedného obyvateľa	95
Graf 26 - Stav ciest I. triedy	95
Graf 27 - Štruktúra nákladov (1000 ur/stav. km) a stav tratí (% tratí v určitom stave podľa ACK	98
Graf 28 - Výdavky na údržbu ciest I. triedy (mil. eur).....	99
Graf 29 - Výška úhrady za dopravné služby (mil. eur) a pomer odpisov ku najazdeným vlkm	100
Graf 30 - Verejné výdavky na sociálne zabezpečenie a ich štruktúra, 2019	102
Graf 31 - Miera zamestnanosti a miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia.....	104
Graf 32 - Rozdelenie výdavkov na LTC a pokrytie odkázaných osôb službami LTC	105
Graf 33 - Úmrtnosť odvrátiteľná zdravotnou starostlivosťou a Porovnanie rastu výdavkov na zdravotníctvo a HDP	112
Graf 34 - Plat sestry ako násobok priemernej mzdy, 2019 a Počet chýbajúcich sestier podľa štatistického zisťovania a prognózy MZ z roku 2017 (bez vplyvu COVID-19)	114
Graf 35 - Verejné výdavky na pôdohospodárstvo (% HDP, 2019)	126
Graf 36 - Výdavky na verejný poriadok a bezpečnosť (v % HDP; 2019).....	134
Graf 37 - Vývoj výdavkov na obranu (mil. eur).....	141
Graf 38 - Vývoj výdavkov na obranu (kapitola MO SR a medzirezortné výdavky, % HDP).....	146
Graf 39 - Štruktúra výdavkov kapitoly na roky 2022 - 2024	153
Graf 40 - Štruktúra rezerv kapitoly na rok 2022	154
Graf 41 - Výdavky súvisiace s rozpočtom EÚ	157
Graf 42 - Verejné výdavky na životné prostredie (COFOG, % verejných výdavkov, 2019).....	164
Graf 43 - Verejné výdavky na oblasti životného prostredia (2019, % verejných výdavkov na životné prostredie)	164
Graf 44 - Napojenie obyvateľstva na verejnú kanalizáciu	165
Graf 45 - Miera recyklácie komunálneho odpadu (2019)	165
Graf 46 - Vývoj bežných IT výdavkov financovaných zo štátneho rozpočtu podľa EKRRK (mil. eur)	178
Graf 47 - Verejné výdavky na kultúru v rokoch 2011 – 2019 (podľa metodiky COFOG)	183
Graf 48 – Štruktúra verejných výdavkov na kultúru* (podľa metodiky COFOG) v roku 2022	184

Zhrnutie

Príprava návrhu rozpočtu prebiehala v podmienkach pokračujúcej pandémie ochorenia COVID-19 a pokračujúcej neistoty ohľadne jej budúceho vývoja. Návrh rozpočtu bol zostavený so zreteľom na prihlásenie sa Slovenska ku klubu 8 krajín EÚ, ktoré presadzujú aby členské štáty v prvom rade mysleli na zdravie svojich verejných financií a znižovali verejný dlh, ktorý vznikol počas koronakrízy. Návrh rozpočtu predpokladá výrazný pokles deficitu z úrovne 10 % HDP očakávanej skutočnosti prezentovanej v Programe stability pre tento rok na polovičnú úroveň, t. j. pod 5 % HDP v roku 2022. Na druhej strane s ohľadom na pokračujúcu pandémiu ochorenia COVID-19 návrh rozpočtu počíta s financovaním dopadov prebiehajúcej 3. vlny pandémie, ktoré sa z časti presunú do prvých mesiacov roka 2022. Zároveň vytvára priestor na štrukturálne opatrenia a plnenie cieľov, ku ktorým sa vláda zaviazala vo svojom programovom vyhlásení. Rozpočet tak predstavuje starostlivo vyváženú kombináciu principiálnej rozpočtovej zodpovednosti, dostatočnej zdrojovej bázy na možné presahy pandémie (v podobe rezervy) a zahrňa aj zdroje pre rozvoj ekonomiky formou investícií (najmä v oblasti Európskych zdrojov – ako štrukturálnych fondov, tak aj zdrojov Plánu obnovy a odolnosti) rastúcich na historicky najvyššiu úroveň takmer 6 mld. eur, čo predstavuje zvýšenie na približne 1,5 násobok priemeru rokov 2018 až 2021.

Po prepade ekonomiky v dôsledku globálnej pandémie sa HDP Slovenska v roku 2021 čiastočne zotaví a stúpne o 3,7 %. Uvoľnenie opatrení po druhej vlne sa pretavilo do vyššej spotreby domácností, avšak oživenie ekonomiky koncom roku stlmí tretia vlna pandémie. **V roku 2022 dosiahne rast HDP 4,2 %**, hnaný najmä investíciami. Pandémia začiatkom roku ustúpi, neistota sa zníži a firmy opäť začnú investovať. Nástup tretej vlny a s ňou spojené opatrenia prerušia pozitívny vývoj na trhu práce. Očakávame, že zamestnanosť začne výraznejšie rásť na jar roku 2022. Priemerná nominálna mzda sa v roku 2021 zvýši o 5,4 %. Rast cien v roku 2022 prekročí 4 % a bude tlmiť zotavenie ekonomiky.

Makroekonomické predpoklady boli základom pre vypracovanie aktuálnych prognóz daňových príjmov verejnej správy na roky 2022 až 2024. Aktuálna prognóza bola podrobená nezávislému hodnoteniu v rámci Výboru pre daňové prognózy dňa 23. 9. 2021. Výsledkom je celkové hodnotenie charakteru prognózy MF SR na základe stanoveného kritéria. **Strednodobá prognóza daňových príjmov a sociálnych odvodov MF SR bola všetkými členmi Výboru označená ako realistická.**

Prognóza daňových príjmov verejnej správy je v porovnaní so schváleným rozpočtom na roky 2021 až 2023 vyššia o 1 až 3 mld. eur. Za zlepšením sú najmä príjmy z DPPO po zapracovaní lepších ako očakávaných príjmov za rok 2020, ktoré zlepšujú výber korporátnej dane na celom horizonte. Od 2021 sa pripája aj DPH na základe silného plnenia počas roka, ktoré reflektuje rast domácej spotreby a rast úspešnosti výberu. Od roku 2022 ďalšie príjmy¹ prináša pokračujúci hospodársky rast dodatočne podporený prostriedkami z EÚ. Nová legislatíva vplyva na prognózu len minimálne.

Schodok rozpočtu verejnej správy sa aktuálne v roku 2021 odhaduje v metodike ESA 2010 na úrovni 7,92 % HDP. Z dôvodu negatívnejšieho priebehu pandémie COVID-19, v súvislosti s jej silnou druhou vlnou bolo potrebné v priebehu roka prijať novelu zákona

¹ Časť z týchto príjmov v podobe DPH vo výške okolo 200 až 230 mil. eur ročne nezlepší bilanciu rozpočtu verejnej správy. Dôvodom je, že DPH pri projektoch z Plánu obnovy a odolnosti bude financovaná zo štátneho rozpočtu, navyši teda príjmy aj výdavky.

o štátnom rozpočte a tým umožniť najmä financovanie opatrení vlády v súvislosti s ochorením COVID-19. Zhoršenie hospodárenia oproti pôvodne schválenému rozpočtu verejnej správy predstavuje 0,51 %². Vplyv financovania opatrení proti pandémie COVID-19 sa očakáva na 1,99 % HDP, z toho predpokladané čerpanie COVID výdavkov novely štátneho rozpočtu predstavuje 1,68 % HDP a zvýšené výdavky poistenia Sociálnej poisťovne na pandemické dávky sa očakávajú v objeme 0,31 % HDP.³

Rozpočtový cieľ na rok 2022 je stanovený na úrovni 4,94 % HDP. V ďalšom roku návrh rozpočtu verejnej správy predpokladá pokles deficitu hospodárenia verejnej správy pod 3 % HDP. V roku 2023 by sa tak mali slovenské verejné financie dostať už mimo korektívnej časti Paktu stability a rastu, pri deficite na úrovni približne 2,7 % HDP. **Na horizonte rozpočtu by mal hrubý dlh SR kulminovať v rokoch 2021 a 2022 na úrovni 61,5 % HDP a do roku 2024 klesnúť pod 59 % HDP.** Vzhľadom na prognózovanú úroveň dlhu nad všetkými sankčnými pásmami ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti vyžaduje aktuálne platná legislatíva na rok 2024 už dosiahnutie nominálne vyrovnaného rozpočtu, čo by si pri súčasných podmienkach fiškálneho rámca vyžadovalo prijatie konsolidačných opatrení na úrovni takmer 4 mld. eur.

Rozpočet verejnej správy bol pripravovaný štandardne na základe aktuálnych prognóz. Na výdavkovej strane sa v roku 2022 rozpočtuje v kapitole Všeobecná pokladničná správa Rezerva na negatívne vplyvy pandémie ochorenia COVID-19 v sume 717 mil. eur predovšetkým v súvislosti s pretrvávajúcimi nepriaznivými vplyvmi tejto pandémie v nadväznosti na aktuálny nástup a predpokladané trvanie jej 3. vlny.

Návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024 obsahuje na celom horizonte rozpočtu alokáciu prostriedkov plánu obnovy a odolnosti v celkovom objeme 4,59 mld. eur. Tieto prostriedky sú k dispozícii na plnenie opatrení z Plánu obnovy a odolnosti, ktorý je komplexnou odpoveďou na dôsledky krízy spojenej s pandemiou COVID-19, ako aj reakciou na identifikované hlavné výzvy a systémové nedostatky slovenskej ekonomiky. Plán obnovy a odolnosti je postavený na globálnej vízii Slovenska ako moderného štátu, ktorý poskytuje občanom kvalitné verejné služby a Slovenska ako zdravej krajiny, ktorá vytvára predpoklad na plnohodnotné využívanie ľudského a prírodného kapitálu.

Návrh rozpočtu verejnej správy na rok 2022 je zostavený na predpoklade, že sektor verejnej správy bude zamestnávať 429 010 osôb. Oproti roku 2021 zamestnanosť medziročne rastie o 1 622 osôb, z toho na zabezpečenie realizácie Plánu obnovy a odolnosti SR o 1 515 osôb. Výdavky na zamestnanosť sú naďalej ovplyvnené realizáciou niektorých opatrení vyplývajúcich z „Revízie výdavkov zamestnanosti a odmeňovania vo verejnej správe“ implementovaných už do rozpočtu na roky 2021 až 2023.

V oblasti kapitálových výdavkov sa pokračuje s princípom nulového štartovacieho rozpočtu (tzv. zero-based budgeting), ktorý sa zaviedol od roku 2021. Princíp je založený na investičných plánoch jednotlivých kapitol, ktoré zvyšujú transparentnosť a predvídateľnosť investičného procesu. Financované budú iba pripravené a návratné projekty v súlade s prioritizovanými investičnými plánmi a v rozsahu dostupných rozpočtových zdrojov

² Novelou zákona o štátnom rozpočte sa zmenili schválené limity štátneho rozpočtu na rok 2021, avšak pre lepšiu porovnateľnosť sa v celom dokumente hodnoty porovnávajú k schválenému rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023 pokiaľ nie je uvedené inak.

³ Predpokladá sa, že na boj s pandemiou ochorenia COVID-19 budú použité celkové výdavky rozpočtu verejnej správy na úrovni 3,12 % HDP, nakoľko pôvodne schválený rozpočet na rok 2021 už obsahoval Rezervu na negatívne vplyvy pandémie ochorenia COVID-19.

v jednotlivých rokoch. Minimalizujú sa tak situácie, keď nepripravené projekty dlhodobo blokovali veľký balík peňazí na úkor pripravených a lepších investícií.

Výdavky na investície do dopravnej infraštruktúry na rok 2022 predstavujú 1,71 mld. eur, z toho 696 mil. eur z prostriedkov EÚ, 111 mil. eur zo zdrojov spolufinancovania zo štátneho rozpočtu, 722 mil. eur zo zdrojov štátneho rozpočtu a 177 mil. eur zo zdrojov CEF a vlastných zdrojov Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s., Železníc SR, Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. Uvedenými výdavkami sa zabezpečí financovanie výstavby ciest I. triedy, diaľnic a rýchlostných ciest, nadradenej cestnej siete formou PPP projektov, modernizácia železničnej infraštruktúry, obnova mobilných prostriedkov a modernizácia verejnej osobnej dopravy.

Celkové výdavky smerujúce **na podporu rozvoja bývania** na rok 2022 sa rozpočtujú vo výške 313 mil. eur vrátane výdavkov Štátneho fondu rozvoja bývania.

Návrh rozpočtu na roky 2022 až 2024 významne podporuje financovanie sociálnej oblasti. Výdavky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR zaznamenávajú medziročný rast v celkovej výške 171 mil. eur, a to najmä:

- nárastom výdavkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ĽZP o 46,7 mil. eur, najmä v súvislosti so zvýšením príspevku na opatrovanie a sadzby na 1 hodinu osobnej asistencie nariadením vlády SR a valorizáciou jednotlivých príspevkov naviazanú na úpravu súm životného minima,
- zvýšením výdavkov na podporu rodiny o 33,0 mil. eur, najmä v súvislosti s valorizáciou rodičovského príspevku a prídavku na dieťa,
- nárastom výdavkov na poistné za osoby, za ktoré poistné do Sociálnej poisťovne a príspevky do II. piliera platí štát o 19,6 mil. eur,
- zvýšením výdavkov na nesystémové dávky sociálneho poistenia o 30,1 mil. eur, najmä v súvislosti s vyššími výdavkami na invalidné dôchodky z mladosti
- zvýšením finančných príspevkov v zariadeniach sociálnych služieb podmienených odkázanosťou v sume 14,3 mil. eur
- alokáciou výdavkov z Plánu obnovy a odolnosti v sume 39,5 mil. eur

Sociálna poisťovňa má v rámci svojho rozpočtu zohľadnené zvýšenie o 22,4 mil. eur na celkovú sumu 61,8 mil. eur z dôvodu celoročného vyplácania dávky tehotenskej, ktorá bola zavedená s účinnosťou od 1. apríla 2021. V súvislosti s novo prijatým zákonom o podpore v čase skrátenej práce sa v rozpočte Sociálnej poisťovne uvažuje s výdavkami na daný účel v sume 16,5 mil. eur.

Výdavky v zdravotníctve dosiahnu v roku 2022 úroveň 6,38 mld. eur, s medziročným rastom 411 mil. eur, t. j. o 6,9 % oproti schválenému rozpočtu 2021. V oblasti liekov rozpočet počíta s vynaložením okolo 57 mil. eur za účelom zrušenia doplatkov pre vybrané skupiny obyvateľstva a zabezpečenie inovatívnej liečby v súvislosti s novelou zákona č. 363/2011 Z. z. Na dobeh zdravotnej starostlivosti, ktorá bola odložená kvôli reštriktívnym opatreniam a vyťažnosti nemocníc v priebehu pandémie je na rok 2022 vyčlenených 100 mil. eur. Naďalej sú v rozpočte kapitoly alokované prostriedky na úrovni 125 mil. eur, ktoré umožnia dofinancovať zdravotnícke zariadenia v pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva SR. Zároveň sú vo výdavkoch kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR alokované finančné prostriedky aj z Plánu obnovy a odolnosti v celkovej sume 219,9 mil. eur.

Výdavky na vzdelávanie, vedu, výskum a šport medziročne rastú o 459 mil. eur. Návrh rozpočtu odzrkadľuje zvýšenie výdavkov z titulu realizovania Plánu obnovy a odolnosti, pokračovania projektov financovaných zo štrukturálnych fondov EÚ vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu. Za účelom podpory predprimárneho vzdelávania sa v zmysle novely zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní zvyšujú výdavky kapitoly na príspevok na výchovu a vzdelávanie detí v materských školách od 5 rokov o sumu 10,9 mil. eur na celkovú sumu 26,1 mil. eur. Návrh rozpočtu vytvára priestor na úhradu výdavkov súvisiacich s členskými príspevkami v medzinárodných organizáciách a financovanie výdavkov na asistentov učiteľa v regionálnom školstve. Šport bude v roku 2022 aj naďalej podporovaný prostredníctvom Fondu na podporu športu výdavkami zo štátneho rozpočtu v sume 31,5 mil. eur.

Podpora pôdohospodárstva bude zabezpečená naďalej cez kapitolu Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, v ktorej sa rozpočtujú prostriedky v sume 30 mil. eur na poskytovanie pomoci vo forme úľav na environmentálnych daniach (zelená nafta), 8 mil. eur na národne podpory a 27,5 mil. eur najmä na platby poistného v poľnohospodárskej prvovýrobe, na odstraňovanie a likvidáciu mŕtvych zvierat, na poskytovanie podpory v lesnom hospodárstve na plnenie mimoprodukčných funkcií lesov podľa schémy minimálnej pomoci a na ďalšie úlohy súvisiace s podporou pôdohospodárstva.

Prostredníctvom rozpočtu kapitoly Ministerstva vnútra SR sa realizuje Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí. Za týmto účelom sa medziročne zvýšili výdavky o 67,9 mil. eur. V návrhu rozpočtu Ministerstva vnútra SR sú zvýšené kapitálové výdavky na investičnú výstavbu, rekonštrukcie a modernizáciu v sume 7,7 mil. eur.

V rámci výdavkov Ministerstva spravodlivosti SR sú rozpočtované výdavky na Plán obnovy a odolnosti určené na reorganizáciu súdov a renovácie budov, ako aj na digitalizáciu a analytické kapacity a tiež na digitalizáciu procesov insolvenčného konania v sume 66,1 mil. eur.

Slovenská republika si je aj v zhoršených ekonomických podmienkach vedomá svojich záväzkov vyplývajúcich z členstva NATO. Z tohto dôvodu **obranné výdavky** Slovenskej republiky **dosahujú v roku 2022 úroveň 1,76 % HDP** a udržiavajú tak úroveň rozpočtovanú na rok 2021. Samotné Ministerstvo obrany SR má zabezpečený medziročný nárast výdavkov vo výške 122 mil. eur (vrátane výdavkov alokovaných v kapitole Všeobecná pokladničná správa).

Vo výdavkoch **Ministerstva životného prostredia SR** sú premietnuté výdavky z Plánu obnovy a odolnosti v objeme 213 mil. eur, ktoré budú slúžiť na dekarbonizáciu priemyslu (105 mil. eur), obnovu budov (83,6 mil. eur), ochranu prírody a krajiny (20,4 mil. eur) a renaturáciu vodných tokov a mokradí (3,60 mil. eur).

Vo výdavkoch **Ministerstva hospodárstva SR** sú zohľadnené výdavky zo zdrojov Plánu obnovy a odolnosti v celkovej sume 120 mil. eur a zvýšenie výdavkov na útlm uhoľného baníctva v sume 5,82 mil. eur v nadväznosti na Akčný plán transformácie uhoľného regiónu horná Nitra.

V rozpočte Ministerstva kultúry SR sú zabezpečené finančné prostriedky na rekonštrukciu a modernizáciu Slovenskej národnej galérie, na rekonštrukciu Štátnej opery Banská Bystrica, na

obnovu a revitalizáciu hradu Krásna Hôrka a na zabezpečenie sanácie havarijného stavu Spišského hradu. Na rok 2022 sú v kapitole rozpočtované výdavky na reformu zvýšenia transparentnosti a zefektívnenia rozhodnutí Pamiatkového úradu Slovenskej republiky financovaných z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti v sume 3,7 mil. eur.

Vláda sa vo svojom programovom vyhlásení okrem iného zaviazala aj k zníženiu podielu časti príjmov a výdavkov, ktoré neboli v minulých rokoch zahrnuté v rozpočte⁴. **Do návrhu rozpočtu preto bola zahrnutá významná časť týchto titulov, ktoré sú obsiahnuté v notifikovanej skutočnosti, ale neboli doteraz zahrnuté v rozpočte verejnej správy.** Oproti rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023 boli do návrhu rozpočtu zapracované aj príjmy a výdavky spoločnosti Slovak Investment Holding, a. s. Nad'alej však nie sú v návrhu rozpočtu premietnuté údaje za časť organizácií, patriacich do sektora verejnej správy, ako napríklad záujmové združenia právnických osôb, neziskové organizácie, spoločnosti s ručením obmedzeným a pod. Získavanie údajov pre rozpočet od týchto subjektov je značne problematické a zároveň ich skutočný vplyv na bilanciu rozpočtu verejnej správy je zanedbateľný.

Návrh rozpočtu verejnej správy je predkladaný v čase nastupujúcej 3. vlny pandémie. Prognózovanie ekonomických veličín a fiškálne plánovanie sa tak uskutočňujú nad'alej v zložitých podmienkach. Napriek tomu predložený dokument možno považovať za vyvážený, ktorý v najlepšej možnej miere zosúlad'uje požiadavky na rozpočtovú zodpovednosť (znižovaním deficitu na polovičnú úroveň), vytvára zdrojovú bázu na možné negatívne vplyvy stále prebiehajúcej pandémie ochorenia COVID-19 a zároveň počíta s potrebnými fiškálnymi stimulmi do oslabenej ekonomiky formou investícií rastúcich na približne 1,5 násobok na úroveň takmer 6 mld. eur.

⁴ Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2020 až 2024 (str. 60): „Časť príjmov a výdavkov verejnej správy sa v súčasnosti nerozpočtuje, ich podiel znižíme.“

1. Makroekonomické predpoklady rozpočtu

Po prepade ekonomiky v dôsledku globálnej pandémie sa HDP Slovenska v roku 2021 čiastočne zotaví a stúpne o 3,7 %. Uvoľnenie opatrení po druhej vlne sa pretavilo do vyššej spotreby domácností a ekonomika bude operovať blízko svojho predkrízového maxima. Oživenie ekonomiky koncom roku však stlmí tretia vlna pandémie. Predpokladom je, že vďaka vakcinácii bude na jej zvládnutie potrebné zaviesť miernejšie opatrenia v porovnaní s koncom roku 2020. Hoci tretia vlna výraznejšie ďalej nezvýši počty nezamestnaných, zamestnaných bude za celý rok stále v priemere o 66 tisíc menej ako v roku 2019. Export bude brzdený nedostatkom súčiastok. Globálny dopyt po tovaroch zostáva vysoký a ponuka ho nedokáže nasýtiť. Výsledkom sú rastúce inflačné tlaky a výpadky vo výrobe.

V roku 2022 dosiahne rast HDP 4,2 %, hnaný najmä investíciami. Pandémia začiatkom roku ustúpi, neistota sa zníži a firmy opäť začnú investovať. S blížiacim sa koncom 3. programového obdobia tiež predpokladáme, že sa začne zrýchľovať čerpanie EÚ fondov. K týmto zdrojom sa pridá aj čerpanie prostriedkov z Plánu obnovy a odolnosti. Celkové investície v ekonomike tak stúpnu medziročne o takmer 17 %. To prispeje nielen k menšiemu podchladeniu slovenskej ekonomiky, ale aj k zrýchleniu tvorby potenciálu slovenskej ekonomiky v ďalších rokoch.

Nástup tretej vlny a s ňou spojené opatrenia prerušia pozitívny vývoj na trhu práce. Očakávame, že koncom roku bude ekonomika a trh práce stagnovať a zamestnanosť začne výraznejšie rásť na jar roku 2022. Miera nezamestnanosti začne postupne klesať a v roku 2022 by mala dosiahnuť v priemere 6,7 %. Následný výraznejší pokles počtu nezamestnaných bude podporený investíciami z Plánu obnovy a odolnosti.

Rast cien v roku 2022 prekročí 4 % a bude tlmiť zotavenie ekonomiky. Opätovné oživenie dopytu na svetových trhoch, vyššie ceny emisných povoleniek, ako aj iné globálne faktory prudko zdvihli ceny budúcich kontraktov energetických komodít. To povedie k zvýšeniu regulovaných cien v rokoch 2022 a 2023. Predpokladáme, že rast cien surovín v druhej polovici budúceho roka zvoľní a ceny vstupov sa tak stabilizujú. Stabilná bude aj dopytová inflácia, ktorú bude tlmiť nižšia zamestnanosť v súkromnom aj verejnom sektore. V roku 2023 sa do cien premietne aj schválené ďalšie zvýšenie spotrebnej dane z tabaku.

Nominálne mzdy budú napriek pandémie stúpať rýchlejšie ako ceny. Priemerná nominálna mzda sa v roku 2021 zvýši o 5,4 %. Výška miezd bude do veľkej miery ovplyvnená nízkou porovnávacou bázou z roku 2020, ale aj pandemickými vlnami. Vysoká chorobnosť zvyšuje počet poberateľov PN a OČR, čo sa prejavuje v nižších vyplácaných mzdách a vykazovanej priemernej mzde.⁵ V roku 2022 sa vyšší rast cien čiastočne premietne do nominálnych miezd, ktoré sa zvýšia o 5,5 %, a reálne mzdy (zohľadňujúce infláciu) tak stúpnu o 1,3 %. Priemerná mzda si udrží stabilné tempo rastu aj v nasledujúcich rokoch spolu s oživením ekonomiky a tvorbou pracovných miest.

Koniec horizontu prognózy ovplyvní dynamika čerpania EÚ fondov. V roku 2023 rast ekonomiky zrýchli na 5 % s vplyvom dočerpávania zdrojov z EÚ z končiacieho programového obdobia, podobne ako v roku 2015. Táto akcelerácia bude znamenať mierne prehrievanie ekonomiky a ďalšie zotavenie trhu práce. Následne v roku 2024 ekonomika zvoľní, keďže predpokladáme, že čerpanie zdrojov z nového 4. programového obdobia bude len postupné.

⁵ Nemocenské dávky sa do miezd nezarátavajú, no ich poberatelia sú stále vedení ako zamestnaní. Tento fakt potom znižuje vykazovanú priemernú mzdu zamestnancov.

Tabuľka 1 - Prognóza vybraných ukazovateľov ekonomiky (september 2021)

Ukazovateľ (rast v %, ak nie je uvedené inak)	Skutočnosť			Prognóza		
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hrubý domáci produkt						
HDP, s. c.	2,5	-4,8	3,7	4,2	5,0	0,7
HDP, b. c. (mld. eur)	94,0	92,1	97,4	105,5	113,9	117,2
Súkromná spotreba, s. c.	2,7	-1,0	0,2	2,4	3,6	3,9
Súkromná spotreba, b. c.	5,5	1,1	2,5	6,9	6,8	5,6
Vládna spotreba	4,6	0,3	4,9	4,1	1,8	-0,4
Fixné investície	6,6	-12,0	-0,3	16,7	15,2	-12,2
Export tovarov a služieb	0,8	-7,5	10,5	3,1	6,0	4,0
Import tovarov a služieb	2,1	-8,3	10,9	3,9	6,5	2,4
Trh práce						
Zamestnanosť (štatistické výkazníctvo)	1,0	-1,8	-0,8	0,6	1,0	0,4
Mzdy, nominálne	7,8	3,8	5,4	5,5	5,1	4,8
Mzdy, reálne	5,0	1,8	2,8	1,3	1,9	3,2
Miera nezamestnanosti	5,8	6,7	7,0	6,7	5,7	5,2
Inflácia						
Index spotrebiteľských cien	2,7	1,9	2,5	4,2	3,1	1,5

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

Prognóza MF SR je v porovnaní s jarnou aj letnou prognózou EK pesimistickejšia⁶. Hlavným dôvodom je fakt, že v septembrovej prognóze MF SR je premietnutý vplyv nastupujúcej tretej vlny pandémie. MF SR taktiež uvažuje s rýchlejším rastom cien a s výpadkami súčiastok v priemysle, čo sú faktory tlmiace spotrebu domácností a export. Z tohto dôvodu je aj odhad produkčnej medzery pod odhadom EK a ekonomika je tak, podľa MF SR, viac podchladená.

⁶ Porovnanie prognózy MF SR s prognózou EK vychádza z požiadavky smernice Rady 2011/85/EÚ z 8. novembra 2011 o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov.

Tabuľka 2 - Porovnanie prognóz Európskej komisie (EK) a MF SR

Ukazovateľ (rast v %, ak nie je uvedené inak)		2019	2020	2021	2022
Reálne HDP	Prognóza EK (jar)	2,5	-4,8	4,8	5,2
	Prognóza EK (leto)	2,5	-4,8	4,9	5,3
Súkromná spotreba	Prognóza MF SR (sep)	2,5	-4,8	3,7	4,2
	Prognóza EK (jar)	2,7	-1,0	0,8	5,2
Verejná spotreba	Prognóza MF SR (sep)	2,7	-1,0	0,2	2,4
	Prognóza EK (jar)	4,6	0,3	2,5	-0,2
Investície	Prognóza MF SR (sep)	4,6	0,3	4,9	4,1
	Prognóza EK (jar)	6,6	-12,0	8,6	12,5
Export	Prognóza MF SR (sep)	6,6	-12,0	-0,3	16,7
	Prognóza EK (jar)	0,8	-7,5	12,2	5,3
Import	Prognóza MF SR (sep)	0,8	-7,5	10,5	3,1
	Prognóza EK (jar)	2,1	-8,3	10,9	5,6
Inflácia (HICP)	Prognóza MF SR (sep)	2,1	-8,3	10,9	3,9
	Prognóza EK (jar)	2,8	2,0	1,5	1,9
Zamestnanosť (ESA)	Prognóza EK (leto)	2,8	2,0	2,1	2,2
	Prognóza MF SR (sep)	2,8	2,0	2,3	4,0
Produkčná medzera (% z pot. HDP)	Prognóza EK (jar)	1,0	-1,9	-0,6	0,8
	Prognóza MF SR (sep)	1,0	-1,9	-0,8	0,8
Produkčná medzera (% z pot. HDP)	Prognóza EK (jar)	2,4	-3,9	-1,4	0,8
	Prognóza MF SR (sep)	1,8	-3,6	-1,7	-0,4

Zdroj: MF SR, EK

2. Východiskový rámec rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024 v metodike ESA 2010⁷

2.1. Aktuálny vývoj verejných financií v roku 2021

Na rok 2021 bol schválený schodok rozpočtu verejnej správy na úrovni -7,41 % HDP. Z dôvodu negatívnejšieho priebehu pandémie COVID-19, v súvislosti s jej silnou druhou vlnou bolo potrebné v priebehu roka prijať novelu zákona o štátnom rozpočte a tým umožniť najmä financovanie opatrení vlády v súvislosti s ochorením COVID-19.

Aktuálne sa očakáva hospodárenie rozpočtu verejnej správy na úrovni -7,92 % HDP⁸, čo predstavuje zhoršenie hospodárenia oproti pôvodne schválenému rozpočtu verejnej správy o -0,51 % HDP. Vplyv financovania opatrení proti pandémie COVID-19 sa očakáva na úrovni -1,99 % HDP, z toho predpokladané čerpanie COVID-19 výdavkov novely štátneho rozpočtu predstavuje -1,68 % HDP a zvýšené výdavky poistenia Sociálnej poisťovne na pandemické dávky sa očakávajú na úrovni -0,31 % HDP.

Predpokladá sa, že na boj s pandemiou COVID-19 budú použité celkové výdavky rozpočtu verejnej správy v roku 2021 vo výške 3,04 mld. eur. Z týchto výdavkov nie všetky majú dodatočný negatívny vplyv na schodok oproti schválenému rozpočtu verejnej správy, nakoľko pôvodne schválený rozpočet na rok 2021 už obsahoval „Rezervu na negatívne vplyvy pandémie ochorenia COVID-19“ vo výške 1,04 mld. eur. Z tejto rezervy ministerstvo financií začiatkom roka 2021 zabezpečovalo plynulé financovanie opatrení proti pandémie COVID-19 a nad jej rámec realokovalo ďalšie zdroje na úrovni 46,0 mil. eur. Išlo o financovanie nasledovných opatrení:

Tabuľka 3 - Použitie Rezervy na negatívne vplyvy pandémie ochorenia COVID-19

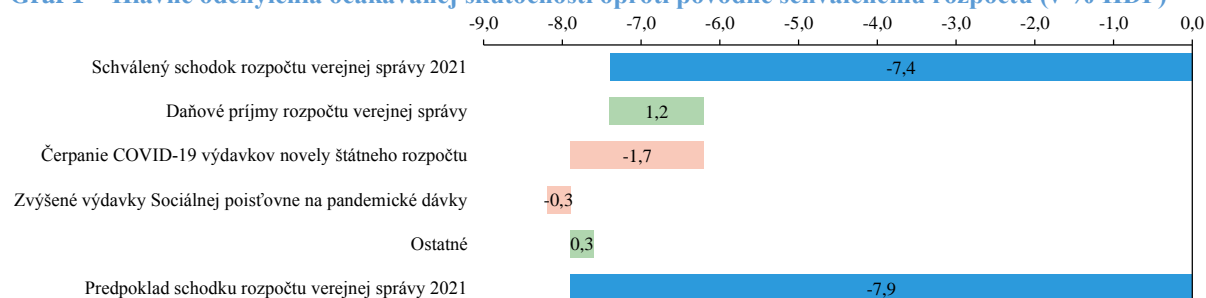
(v mil. eur; na nekonsolidovanej báze)	1 087,0
Schémy pomoci na zmiernenie negatívneho vplyvu COVID-19, z toho:	710,2
<i>Financovanie programu "Prvá pomoc ++"</i>	500,0
<i>Podpora cestovného ruchu v súvislosti s COVID-19</i>	70,0
<i>Podpora pre podnikateľov - dotácia na nájomné</i>	50,0
<i>Poskytovanie SOS dotácií v roku 2021 a dotácií na predchádzanie šírenia COVID-19</i>	48,0
Testovanie	292,7
Očkovanie	53,4
Mimoriadny príplatok pre COVID oddelenia, hospodárska mobilizácia, liek Veklury	30,7

Vývoj rozpočtu verejnej správy v roku 2021 ovplyvnila najmä potreba financovať vyššie proti – pandemické výdavky. Negatívny vplyv vyšších výdavkov z titulu pandémie bol sčasti kompenzovaný lepším vývojom daňovo-odvodových príjmov.

⁷ Metodika ESA 2010 zabezpečuje jednotný pohľad na zaznamenanie transakcií rozpočtu verejnej správy, ktorý spočíva najmä v tom, že aktualizuje príjmy a výdavky podľa času vzniku, nie podľa času realizácie uvedenej transakcie. Na úpravu hotovostných príjmov a výdavkov slúžia tzv. modifikujúce faktory. Zároveň pri vyčíslovaní v metodike ESA 2010 sa vzájomne vylučujú transakcie medzi jednotlivými subjektami verejnej správy, teda dochádza k tzv. konsolidácii.

⁸ Aktuálny odhad vývoja verejných financií v roku 2021 vychádza z aktuálnej makroekonomickej a daňovej prognózy zo septembra 2021 a je spracovaný na základe aktuálneho vývoja ostatných príjmových a výdavkových položiek rozpočtu verejnej správy.

Graf 1 – Hlavné odchýlenia očakávanej skutočnosti oproti pôvodne schválenému rozpočtu (v % HDP)

(+) znamienko predstavuje pozitívny vplyv na schodok rozpočtu verejnej správy (znižuje ho)
(-) znamienko predstavuje negatívny dopad na schodok rozpočtu verejnej správy (zvyšuje ho)

Zdroj: MF SR

Detailnejší popis najvýznamnejších rozdielov oproti schválenému rozpočtu podľa vybraných príjmových a výdavkových položiek, resp. hospodárenia jednotlivých subjektov rozpočtu verejnej správy zobrazuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka 4 - Rozdiely príjmových a výdavkových položiek oproti schválenému rozpočtu*

	v mil. eur		z toho vplyv COVID	
		% HDP	v mil. eur	% HDP
Schválený schodok rozpočtu verejnej správy 2021	-7 091	-7,41		
Daňové príjmy rozpočtu verejnej správy	1 165	1,20	10	0,01
Iné ako daňové príjmy verejnej správy (bez samosprávy)	15	0,02		
Výdavky štátneho rozpočtu	-648	-0,67	-1 318	-1,35
Vzťahy s rozpočtom EÚ	118	0,12		
Výdavky poistenia - Sociálna poisťovňa	-12	-0,01	-299	-0,31
Výdavky na zdravotníctvo	-134	-0,14	-244	-0,25
Výdavky ostatných subjektov verejnej správy	-1 042	-1,07	-6	-0,01
Hospodárenie samospráv - bez daní, EÚ a SF	-89	-0,09	-83	-0,09
Aktuálny odhad schodku rozpočtu verejnej správy 2021	-7 718	-7,92	-1 940	-1,99
<i>HDP v b. c.</i>		<i>97 440</i>		

* Novelou zákona o štátnom rozpočte sa zmenili schválené limity štátneho rozpočtu na rok 2021, avšak pre lepšiu porovnateľnosť sa hodnoty porovnávajú k schválenému rozpočtu na rok 2021.

Zdroj: MF SR

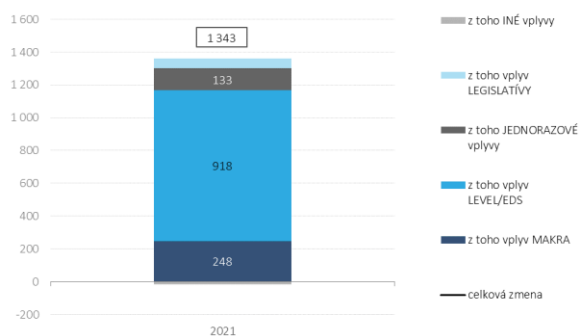
2.1.1. Daňové príjmy rozpočtu verejnej správy

Daňové príjmy rozpočtu verejnej správy, v metodike ESA 2010, sa oproti rozpočtu zvýšia o 1,17 mld. eur. Skladajú sa z daní prognózovaných Výborom pre daňové prognózy, platieb za poisťencov štátu v rámci sociálneho a verejného zdravotného poistenia ako aj niektorých príjmov, ktoré sa podľa ESA 2010 zaraďujú medzi daňovo-odvodové príjmy⁹.

Aktuálna prognóza Výboru pre daňové prognózy zo septembra 2021 predpokladá zvýšenie daňových príjmov oproti schválenému rozpočtu o 1,34 mld. eur. Z pohľadu jednotlivých daní sa očakáva vyšší výber najmä pri dani z právnických osôb (viac ako polovica z celkového navýšenia). Druhá najvýznamnejšia zmena oproti rozpočtu je zlepšenie výberu DPH. Dane naviazané na trh práce, teda sociálne a zdravotné odvody a daň z príjmov fyzických osôb prispievajú menšou mierou k nárastu výberu.

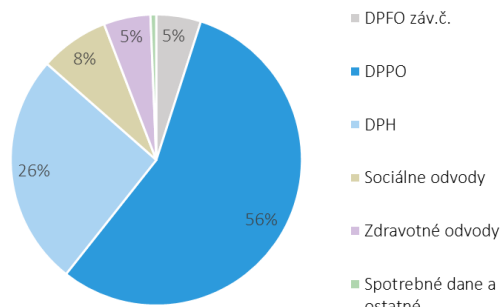
⁹ V zmysle národnej metodiky sú uvádzané ako nedaňové príjmy.

Graf 2 - Zmena odhadu výberu daní a odvodov voči RVS – (podľa jednotlivých faktorov, v mil. eur)

Zdroj: MF SR

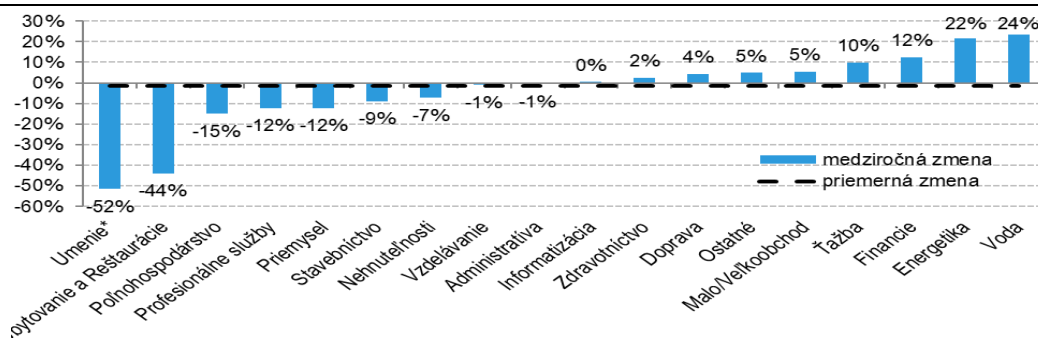
Graf 3 - Zmena odhadu výberu daní a odvodov voči RVS (podľa vybraných daní, rok 2021, v %)

Zdroj: MF SR

Vývoj v roku 2020 neprinesol očakávaný prepád korporátnej dane, avšak poukázal na výraznejšie rozdiely v štruktúre firiem. Tento efekt má vplyv aj na nárast korporátnej dane v roku 2021. Vzhľadom na stabilný vývoj korporátnej dane v roku 2020 je otázne, ako silno sa prejaví hospodárske oživenie v 2021 na raste výnosov. Prognóza rastu dane na rok 2021 je preto postavená na sektorovom pohľade. Ako ukazovateľ ziskovosti boli použité informácie o zmene pridanej hodnoty na rok 2021, ako aj zmeny tržieb z priznaní DPH. Oba ukazovatele naznačujú svižný rast na úrovni 7 až 9 %, pričom aktuálna prognóza uvažuje s rastom 7,6 %.

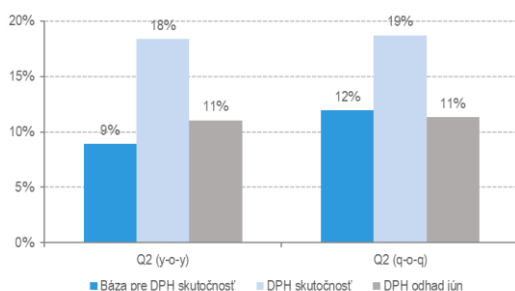
Graf 4 - Zmena zaplatenej dane firiem v 2020

Zdroj: MF SR

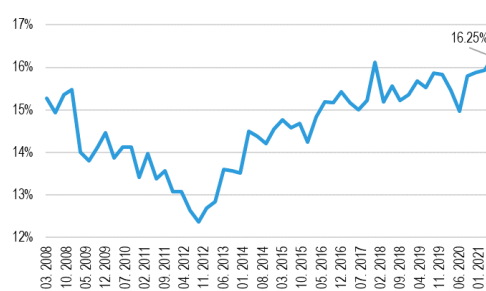
Silná DPH v druhom kvartáli sa podpísala pod 7 % medziročný rast výnosu a návrat k predkrízovým hodnotám. Silnejší rast DPH než bázy reflektuje rast efektívnej daňovej sadzby (EDS) v súlade s jej aktualizovaným výpočtom za druhý kvartál, ktorý vstupuje do odhadu DPH na celom horizonte. Pokles spotreby domácností v závere roka plne vykompenzuje rast vládnych investícií a spotreby, z ktorých sa platí DPH.

Graf 5 - Skutočné plnenie DPH v 2. kvartáli

Zdroj: MF SR

Graf 6 - EDS DPH rastie

Zdroj: MF SR

Vývoj na trhu práce v druhom kvartáli nepriniesol výraznejšie prekvapenia. Výnosy dane z príjmov fyzických osôb, sociálnych a zdravotných odvodov sa vyvíjali v súlade s rastom miezd a tvorbou pracovných miest. S nástupom tretej vlny sa však očakáva spomalenie rastu nových pracovných miest v poslednom kvartáli 2021. Oproti rozpočtu dochádza k nárastu o 239 mil. eur.

Platby za poistencov štátu v rámci odvodových príjmov predpokladajú oproti schválenému rozpočtu výpadok 155 mil. eur. Výpadok odvodových príjmov v rámci verejného zdravotného poistenia 226 mil. eur¹⁰ je čiastočne kompenzovaný nárastom odvodových príjmov sociálneho poistenia v sume 70,8 mil. eur.

Ostatné daňové príjmy¹¹ predpokladajú negatívny vplyv na schodok rozpočtu verejnej správy na úrovni 24,2 mil. eur¹².

2.1.2. Iné ako daňové príjmy verejnej správy (bez samosprávy)

V rámci týchto príjmov sa predpokladá prekročenie rozpočtu celkovo o 15,2 mil. eur. Nárast grantov a transferov, v zmysle metodiky ESA 2010¹³, sa očakáva vo výške 113 mil. eur. V rámci štátneho rozpočtu ide o nárast na úrovni 90,2 mil. eur, a to najmä z dôvodu vyšších príjmov štátneho rozpočtu zo zúčtovania finančných vzťahov so štátnym rozpočtom (46,0 mil. eur) a príjmu štátnych finančných aktív zo splátky návratnej finančnej výpomoci od Národnej transfúznej služby SR vo výške 28,0 mil. eur. V rámci Železníc SR sa očakávajú zvýšené zahraničné granty na úrovni 18,0 mil. eur. Príjem z dôchodkov z majetku sa očakáva vyšší o 10,0 mil. eur.

Negatívum predstavuje výpadok príjmov z tržieb 108 mil. eur, pričom výpadok tržieb spoločností rezortu dopravy predstavuje 110 mil. eur. Najväčší výpadok príjmov sa predpokladá pri Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s., a to 55,0 mil. eur. Železničná spoločnosť Slovensko predpokladá výpadok tržieb na úrovni 48,5 mil. eur.

2.1.3. Výdavky štátneho rozpočtu

V rámci výdavkov štátneho rozpočtu, v metodike ESA 2010 na konsolidovanej báze, sa očakáva prekročenie schváleného rozpočtu o 648 mil. eur. Hlavným dôvodom je financovanie opatrení proti pandémie COVID-19 vo výške 1,32 mld. eur (nad rámec „Rezervy na negatívne vplyvy pandémie ochorenia COVID-19“, ktorej použitie je uvedené v tabuľke č. 3).

¹⁰ Z dôvodu vyrovnania príjmov bežného roka, zlepšením situácie na trhu práce dochádza k zvýšeniu príjmom z odvodov, s predpokladanými výdavkami verejného zdravotného poistenia.

¹¹ Ide o niektoré nedaňové príjmy v zmysle národnej metodiky, ktoré sú podľa metodiky ESA 2010 daňovými príjmami.

¹² Ide najmä o výpadok príjmov z hazardných hier vo výške 42,5 mil. eur, ktoré ovplyvnilo zavretie herní a zmena legislatívy. Pozitívny vplyv má vyšší odhad hodnoty inkasovanej TPS (Tarifa za prevádzku systému), ktorá je v zmysle metodiky ESA 2010 presmerovaná cez sektor verejnej správy v objeme 31,8 mil. eur. V rámci Environmentálneho fondu sa očakáva zvýšený príjem z predaja emisných kvót EAU na úrovni 2,00 mil. eur. Vplyv daňových príjmov nepatriacich podľa ESA 2010 do daní predstavuje 15,5 mil. eur. Ide o daň za komunálne odpady 12,3 mil. eur a dane štátneho rozpočtu z medzinárodného obchodu a transakcií na úrovni 3,25 mil. eur.

¹³ Patria sem granty (napr. prostriedky z Nástroja na prepájanie Európy – CEF) a tie transfery, ktoré nepodliehajú konsolidácii (napr. preklasifikované finančné operácie na kapitálové transfery) a niektoré nedaňové príjmy v zmysle národnej metodiky.

Tabuľka 5 - Výdavky štátneho rozpočtu – COVID-19

<i>(v mil. eur; ESA 2010 na konsolidovanej báze)</i>	SPOLU	-1 318,2
Prvá pomoc ++	MPSVR SR	-570,4
Prvá pomoc - semafor	MPSVR SR	-244,0
Humanitárna pomoc	MPSVR SR	-3,6
SOS dotácie	MPSVR SR	-30,0
Pandemický rodičovský príspevok	MPSVR SR	-25,0
Jednorazový prídavok na dieťa 333 eur pre 13,5 tis. detí v hmotnej núdzi	MPSVR SR	-4,3
Jednorazové zvýšenie prídavku na dieťa o 74,50 eur za mesiac september	MPSVR SR	-70,3
Liek Bamlanivimab, Veklury a Regeneron	MZ SR	-26,7
Vakcíny (Pfizer, Moderna, Astra Zeneca, Sputnik)	MZ SR	-65,2
COVID zákon - kúpeľná starostlivosť pre post covidových pacientov	MZ SR	-1,0
Distribúcia liekov a zdravotníckych pomôcok MZ ako subjektu HM	MZ SR	-0,6
Dotácie na zníženie strát v cestnej doprave – medzinár. autobus. doprava, autoškoly, strediská vzd.	MDV SR	-20,0
Pomoc cestovný ruch a gastro de-minimis	MDV SR	-120,3
Pomoc cestovný ruch a gastroveľká schéma	MDV SR	-37,3
Dotácia na nájomné	MH SR	-20,0
Dotácie v oblasti kultúry	MH SR	-6,0
Odmeny príslušníkov PZ, HaZZ, HZZ, štátnych zamestnancov - skriningové testovanie	MV SR	-6,0
RTVS - vysielací čas na osvetu prevencie šírenia ochorenia COVID-19	MK SR	-0,2
Testovanie na školách kloktaním	MŠVVŠ SR	-12,4
Ostatné - nové opatrenia, ako napr.	VPS	-135,4
<i>Očkovacia prémie a sprostredkovateľský bonus</i>	MF SR	-42,0
<i>Pandemický rodičovský príspevok – dofinancovanie</i>	MPSVR SR	-30,7
<i>Dotácie na nájomné – dofinancovanie</i>	MH SR	-25,0
<i>Štátom platené poisťné</i>	MPSVR SR	-10,3
<i>Iné opatrenia</i>	ŠR	-27,4
Plnenie opatrení hosp. mobiliz., mimoriadny príplatok za prácu na covid. odd. zdrav. zariadení, MOM *	MZ SR	56,0
Kompenzácia výpadku príjmov samosprávy *	MV SR, MŠVVŠ SR	24,5

* Uvedené položky predstavujú úsporu v štátnom rozpočte, nakoľko boli financované z „Rezervy na negatívne vplyvy pandémie ochorenia COVID – 19“ pôvodne schváleného rozpočtu na rok 2021. Konečný výdavok je zaznamenaný v zdravotníckych zariadeniach a samospráve (konsolidácia).

Zdroj: MF SR

V rámci novely zákona o štátnom rozpočte na rok 2021 došlo aj k navýšeniu výdavkov, ktoré nesúvisia s opatreniami proti pandémie COVID-19. V aktuálnom predpoklade sa počíta s ich vynaložením v celkovej výške 264 mil. eur, a to na nasledujúce položky:

Tabuľka 6 - Výdavky štátneho rozpočtu – NECOVID

<i>(v mil. eur; ESA 2010 na konsolidovanej báze)</i>	SPOLU	-263,8
Plán obnovy alokácia + DPH	VPS	-148,3
MS SR - dofinancovanie rozpočtu najmä ZVJS	MS SR	-38,2
Policajti odchodné	MV SR	-30,0
Rezerva na nepredvídané tituly*	VPS	-22,0
MIRRI SR - regionálny rozvoj	MIRRI SR	-20,0
Zmena stavebného konania	ÚV SR	-3,2
Odkúpenie majetku letisko Sliač civilná časť	MO SR	-2,1

* Ide napr. o zabezpečenie financovania návštevy Svätého Otca na Slovensku, cyklistických pretekov „Okolo Slovenska“, opatrení na komplexné riešenie zabránenia šíreniu afrického moru ošipaných

Zdroj: MF SR

Ostatné výdavky štátneho rozpočtu sa zvyšujú o 93,4 mil. eur, a to najmä z dôvodu skoršieho dodania vojenskej techniky, než sa pôvodne predpokladalo v schválenom rozpočte.

Vyššie uvedené negatíva predstavujúce zvýšenie čerpania výdavkov štátneho rozpočtu sú čiastočne kompenzované očakávaným nečerpaním niektorých výdavkov štátneho rozpočtu, a to vo výške 1,03 mld. eur.

Tabuľka 7 - Predpoklad nečerpania výdavkov štátneho rozpočtu

<i>(v mil. eur; ESA 2010 na konsolidovanej báze)</i>	SPOLU	1 027,1
Zvýšené transfery štátneho rozpočtu pre OSVS	ŠR	677,9
Platba štátu v rámci verejného zdravotného poistenia	MZ SR	232,5
Rezerva na riešenie vplyvov nových právnych predpisov	VPS	27,9
Výdavky na obsluhu štátneho dlhu	VPS	21,5
Výdavky na rozvoj hokeja a rekonštrukciu športovej infraštruktúry	VPS	14,0
Výdavky na budovanie analytických jednotiek	VPS	10,0
Rezerva na realizáciu súdnych a exekučných rozhodnutí	VPS	9,7
Výdavky na športovú infraštruktúru - NCC (uzn. vl. 141/2019)	VPS	9,5
Rezerva na realizáciu súdnych a exekučných rozhodnutí (z emisných kvót určených pre MF SR)	VPS	8,6
Ostatné	VPS	15,3

Zdroj: MF SR

Z titulu vyššieho ako rozpočtovaného objemu transferov štátneho rozpočtu pre ostatné subjekty verejnej správy dochádza v štátnom rozpočte k nečerpaniu výdavkov na konsolidovanej báze vo výške 678 mil. eur (a to aj v súvislosti so zavedením zero based budgetingu). Konečná spotreba týchto prostriedkov sa prejavuje vo výdavkoch a hospodárení dotknutých ostatných subjektov verejnej správy.

Tabuľka 8 - Zvýšené transfery štátneho rozpočtu pre OSVS

<i>(v mil. eur; ESA 2010 na konsolidovanej báze)</i>	677,9
Národná diaľničná spoločnosť, a. s.	270,4
Obce	225,6
Príspevkové organizácie	88,0
Železničná spoločnosť Slovensko	61,5
Verejné vysoké školy	41,3
Fond na podporu športu	35,2
Železnice SR	24,4
Zdravotnícke zariadenia	12,7
RTVS	5,6
Verejné zdravotné poistenie	1,2
Vyššie územné celky	-88,0

Zdroj: MF SR

2.1.4. Vzťahy s rozpočtom EÚ

Vzťahy s rozpočtom EÚ majú pozitívny vplyv na hospodárenie rozpočtu verejnej správy v roku 2021 na úrovni 118 mil. eur. Ide najmä o očakávané nižšie čerpanie spolufinancovania spoločných programov SR a EÚ na úrovni 159 mil. eur. Dôvodom je skutočnosť, že dochádza vo väčšej miere k čerpaniu projektov zo súkromného sektora s nižšou mierou spolufinancovania zo ŠR v porovnaní s projektami z verejného sektora.

Vplyv korekcií k čerpaniu EÚ fondov očistený o vplyv príjmov platobných jednotiek z prostriedkov EÚ z uhradených korekcií má negatívny vplyv 52,1 mil. eur.

V rámci odvodu do rozpočtu EÚ sa očakáva nižšie čerpanie na úrovni 11,6 mil. eur, a to najmä z dôvodu aktualizácie základní pre výpočet vlastných zdrojov na rok 2021.

2.1.5. Výdavky poistenia - Sociálna poisťovňa

Výdavky poistenia sa predpokladajú oproti rozpočtu vyššie o 12,3 mil. eur. Výdavky poistenia Sociálnej poisťovne, ktoré súvisia s pandémiou COVID-19 neboli súčasťou pôvodne schváleného rozpočtu Sociálnej poisťovne. Aktuálne sa na základe septembrovej prognózy daňového výboru predpokladajú výdavky na pandemické dávky vo výške 299 mil. eur, z toho pandemická PN v sume 191 mil. eur, pandemická OČR v sume 68,3 mil. eur a výdavky na predĺženie podpory v nezamestnanosti v sume 40,1 mil. eur. Tieto sú sčasti kompenzované úsporou výdavkov poistenia Sociálnej poisťovne, ktoré nesúvisia s pandémiou COVID-19 na úrovni 287 mil. eur. Uvedená úspora sa očakáva pri dôchodkových dávkach v sume 222 mil. eur, z dôvodu vyššieho počtu zaniknutých dôchodkov ako bolo predpokladané v rozpočte, pri nemocenských dávkach v sume 75,0 mil. eur, z dôvodu očakávaného nižšieho počtu poberateľov necovidových nemocenských dávok oproti rozpočtovaným počtom v schválenom rozpočte na rok 2021. Zároveň sa aktuálne predpokladá vyššie čerpanie výdavkov poistenia v nezamestnanosti v sume 12,1 mil. eur z dôvodu očakávaného vyššieho priemerného mesačného počtu dávok ako aj vyššej vyplácanej priemernej mesačnej výšky dávok oproti rozpočtovaným výdavkom poistenia v nezamestnanosti.

2.1.6. Výdavky na zdravotníctvo

V rámci tejto kategórie sa predpokladá vplyv zhoršenia schodku rozpočtu verejnej správy o 134 mil. eur.

Tabuľka 9 - Výdavky na zdravotníctvo

(v mil. eur; ESA 2010 na konsolidovanej báze)	-134,3
Výdavky zdravotníckych zariadení	-269,3
Výdavky akcionárom	-9,8
Zdravotná starostlivosť	132,1
Prevádzkové výdavky zdravotných poisťovní	12,6

Zdroj: MF SR

Predpokladá sa, že výdavky zdravotníckych zariadení vzrastú oproti rozpočtu o 269 mil. eur, pričom najväčší podiel má financovanie opatrení proti pandémie COVID-19 v rámci zdravotníckych zariadení na úrovni 244 mil. eur (najmä na plnenie opatrení hospodárskej mobilizácie, na mimoriadny COVID príplatok pre COVID oddelenia nemocníc a na zabezpečenie prevádzky mobilných odberových miest). V aktuálnom odhade sa počíta s financovaním splátky dlhu zdravotnej poisťovni Dôvera z verejných zdrojov na úrovni takmer 9,77 mil. eur. V rámci výdavkov poistenia verejného zdravotného poistenia sa predpokladá, že podobne ako v roku 2020 dôjde k odloženiu niektorých zdravotníckych výkonov, čo sa prejaví nečerpaním výdavkov poistenia na úrovni 132 mil. eur. Ďalej sa predpokladá úspora prevádzkových výdavkov jednotlivých zdravotných poisťovní na úrovni 12,6 mil. eur.

2.1.7. Výdavky ostatných subjektov verejnej správy

Výdavky ostatných subjektov verejnej správy (ďalej „OSVS“) odzrkadľujú konečnú spotrebu výdavkov rozpočtu verejnej správy, a to aj v nadväznosti na prijímané transfery zo štátneho rozpočtu¹⁴ ako aj použitie prostriedkov z minulých rokov. Prezentované údaje poukazujú na závislosť jednotlivých OSVS na financovaní zo štátneho rozpočtu. Aktuálne sa predpokladajú vyššie výdavky OSVS o 1,04 mld. eur.

¹⁴ Tieto sú v metodike ESA 2010 predmetom konsolidácie vzájomných vzťahov štátneho rozpočtu a príslušného OSVS.

Tabuľka 10 - Výdavky ostatných subjektov verejnej správy

<i>(v mil. eur; ESA 2010 na konsolidovanej báze)</i>	-1 041,5
Národná diaľničná spoločnosť, a. s.	-281,2
Železnice SR	-252,0
Železničná spoločnosť Slovensko	-189,2
Verejné vysoké školy	-136,2
Príspevkové organizácie	-94,5
Rozhlas a televízia Slovenska	-35,7
Fond na podporu športu	-25,6
Ostatné subjekty	-27,1

Zdroj: MF SR

V rámci ostatných subjektov verejnej správy sa predpokladá najväčší nárast výdavkov pri Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. o 281 mil. eur, ktorý súvisí predovšetkým so zavedením tzv. zero based budgetingu v oblasti kapitálových výdavkov pri schvaľovaní rozpočtu na rok 2021, kedy kapitálové výdavky na rok 2021 boli rozpočtované v kapitole Všeobecná pokladničná správa, a až po ich posúdení Investičnou autoritou sa očakáva ich reálne čerpanie v rámci výdavkov Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. na výstavbu diaľnic a rýchlostných ciest.

V rámci Železníc SR sa predpokladá nárast výdavkov o 252 mil. eur, a to najmä na prevádzku a obnovu železničnej siete v súvislosti s vyčlenenými dodatočnými zdrojmi v rámci novely zákona o štátnom rozpočte v sume 143 mil. eur, očakávaného rýchlejšieho čerpania zdrojov z nástroja na prepájanie Európy (CEF) v sume 61,8 mil. eur ako aj presunu kapitálových výdavkov z kapitoly Všeobecná pokladničná správa v dôsledku zavedenia zero based budgetingu v sume 26,5 mil. eur. Zvýšenie záväzkov sa očakáva na úrovni 20,8 mil. eur.

Pri Železničnej spoločnosti Slovensko ide o nárast výdavkov vo výške 189 mil. eur na zvýšené dopravné výkony v zmysle objednávky štátu (napr. Bratislava – Dunajská Streda – Komárno) ako aj potrebu opráv a nákupu železničných koľajových vozidiel, čo bolo zohľadnené v rámci novely zákona o štátnom rozpočte na rok 2021.

Verejné vysoké školy predpokladajú zvýšenie výdavkov o 136 mil. eur, ktoré súvisí najmä s presunom realizácie projektov vedy a výskumu z minulých rokov do tohto roka.

V rámci príspevkových organizácií sa prejavuje efekt zapojenia týchto organizácií do rôznych výziev a projektov v priebehu roka, ako aj vplyv dofinancovania zo strany zriaďovateľov, ktoré spôsobujú predpokladané zvýšenie výdavkov o 94,5 mil. eur.

Rozhlas a televízia Slovenska predpokladá použitie prostriedkov z minulých rokov v rámci medzispotreby a kapitálových výdavkov, čím sa celkové výdavky zvýšia o 35,7 mil. eur.

Fond na podporu športu očakáva použitie prostriedkov presunutých z kapitoly Všeobecná pokladničná správa v priebehu roka 2021¹⁵ vo výške takmer 26 mil. eur súvisiacich s rekonštrukciou a obnovou športovej infraštruktúry v súlade s návrhom projektu modernizácie, rekonštrukcie a budovania športovej infraštruktúry národného významu¹⁶.

¹⁵ v zmysle bodu B.2. uznesenia vlády SR číslo 103/2021

¹⁶ schválený uznesením vlády SR číslo 625/2019

2.1.8. Hospodárenie samospráv - bez daní, prostriedkov EÚ a spolufinancovania

Samotné hospodárenie samospráv (obce, dopravné podniky a vyššie územné celky) bez daní, prostriedkov z rozpočtu EÚ a prostriedkov spolufinancovania bude oproti schválenému rozpočtu horšie o 89,2 mil. eur.

Tabuľka 11 - Hospodárenie samospráv - bez daní, prostriedkov EÚ a spolufinancovania

<i>(v mil. eur; ESA 2010 na konsolidovanej báze)</i>	-89,2
Tržby	-29,5
Kompenzácie zamestnancov	67,4
Medzispotreba	9,4
Bežné transfery	-84,0
Kapitálové výdavky	-17,4
Ostatné	-35,1

Zdroj: MF SR

Oproti schválenému rozpočtu na rok 2021 sa odhaduje, vzhľadom na doterajší vývoj v dôsledku pandémie, výpadok tržieb subjektov územnej samosprávy vo výške 29,5 mil. eur. Z toho administratívne a iné poplatky a platby obcí sa odhadujú nižšie o 30,0 mil. eur a vyšších územných celkov o 9,00 mil. eur. V rámci vyšších územných celkov dochádza taktiež k výpadku príjmov z podnikania na úrovni 1,00 mil. eur. Tento pokles mierne kompenzujú rastúce poplatky za komunálne odpady a drobné stavebné odpady o 9,85 mil. eur a rastúce tržby dopravných podnikov o 0,66 mil. eur.

V rámci kompenzácií zamestnancov sa odhaduje úspora na úrovni 67,4 mil. eur, a to najmä v nadväznosti na odhadovanú výšku poskytovaných transferov zo štátneho rozpočtu na regionálne školstvo.

Bežné transfery územnej samosprávy prekročia rozpočtovanú úroveň o 84,0 mil. eur, a to najmä v súvislosti so zvýšenými platbami pre dopravcov v mestskej a prímestskej autobusovej doprave (mimo sektora verejnej správy) a neverejným poskytovateľom sociálnych služieb. Uvedený nárast je čiastočne kompenzovaný úsporou v rámci medzispotreby na úrovni 9,38 mil. eur.

Kapitálové výdavky územnej samosprávy sa odhadujú vyššie o 17,4 mil. eur najmä v nadväznosti na zmenu očakávaných kapitálových grantov a transferov poskytovaných jednotlivými rozpočtovými kapitolami štátneho rozpočtu. Tie sa v prípade obcí očakávajú vyššie o 18,3 mil. eur a v prípade vyšších územných celkov nižšie o 17,8 mil. eur. Zároveň Dopravný podnik mesta Košice, a. s. plánuje prijať úver na kapitálové výdavky vo výške 6,88 mil. eur a pri obciach sa očakávajú nižšie kapitálové príjmy o 10 mil. eur.

2.1.9. Možné odchýlky od očakávaného vývoja

Okrem predpokladov, ktoré sú súčasťou aktuálneho odhadu vývoja verejných financií v roku 2021, môže dôjsť k odlišnému vývoju do konca roka, a to naplnením niektorých pozitívnych, resp. negatívnych rizík.

V súčasnosti nie je možné predikovať vývoj pohľadávok a záväzkov jednotlivých subjektov verejnej správy. To je možné až po skončení roka na základe predložených finančných výkazov.

Pozitívne riziká

Rozpočet na rok 2021 obsahoval investičnú rezervu vo výške 1 439 mil. eur. Do konca augusta 2021 bolo uvoľnených 900 mil. eur, zostatok tak predstavuje 539 mil. eur. Ak by došlo k realizácii aktuálne predložených žiadostí, zostatok by predstavoval sumu 394 mil. eur.

Negatívne riziká

Medzi negatívne riziká je možné zaradiť prípadné vyššie zlyhanie splátok úverov poskytnutých v rámci schém pomoci realizovaných prostredníctvom Slovenskej záručnej a rozvojovej banky, a. s., Slovak Investment Holding, a. s. a Eximbankou SR zameraných na udržanie zamestnanosti, prevádzky a likvidity podnikov. Aktuálne je v rámci výdavkov štátnych finančných aktív na rok 2021 odhadovaná realizácia záruk na úrovni 8,64 mil. eur.

2.2. Rozpočtové ciele

Rozpočet verejnej správy predpokladá pokles deficitu hospodárenia verejnej správy pod 3 % HDP od roku 2023. Po postupnom odznievaní proti-pandemických opatrení klesne deficit na 4,9 % HDP v roku 2022. V roku 2023 by sa mali slovenské verejné financie dostať už mimo korektívnej časti Paktu stability a rastu, pri deficite na úrovni približne 2,7 % HDP. Aktuálne platná legislatíva vyžaduje na rok 2024 už dosiahnutie nominálne vyrovnaného rozpočtu, vzhľadom na prognózovanú úroveň dlhu nad všetkými sankčnými pásmami ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

Tabuľka 12 - Rozpočtové ciele

(v % HDP)	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Ciele pre schodok rozpočtu verejnej správy	0	-0,49	-7,41	-7,41	-4,94	-2,68	0,00
Návrh rozpočtu verejnej správy	-1,33	-6,16	-7,41	-7,92	-4,94	-3,39	-3,26
Rozdiel v p. b.	-1,33	-5,67	0,00	-0,51	0,00	-0,71	-3,26
Rozdiel v mil. eur	-1 249	-5 129	-2	-628	0	-812	-3 815

Zdroj: MF SR

Prognóza hrubého verejného dlhu predpokladá, že dosiahne takú výšku dlhu, pri ktorej by mali byť v zmysle ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti automaticky spustené opatrenia na jeho zníženie. Na obdobie 24 mesiacov, od mesiaca v ktorom bolo schválené programové vyhlásenie vlády, sa však neuplatňuje viacero opatrení na zníženie dlhu definovaných vyššie uvedeným ústavným zákonom. Výnimka z uplatňovania opatrení na zníženie dlhu uplynie v máji v roku 2023. Vzhľadom na výšku prognózovaného hrubého verejného dlhu vláda nesmie po uplynutí tohto obdobia predložiť národnej rade návrh rozpočtu verejnej správy so schodkom v roku 2024. Rozpočtovým cieľom na rok 2024 sa tak v súčasných podmienkach automaticky stáva vyrovnaný rozpočet.

2.3. Hrubý dlh

Hrubý dlh verejnej správy dosiahol v roku 2020 výšku 59,7 %¹⁷ HDP. Zadlženie Slovenska v minulom roku nepresiahlo maastrichtskú hranicu 60 % HDP, ale dlh dosiahol historicky

¹⁷ Hodnota vychádza z predbežných údajov zaslaných do jesennej notifikácie Eurostatu. Časový rad očakávaných úrovní HDP na roky 2021 až 2024 bol prepočítaný pomocou reťazení nominálnych medziročných rastov z poslednej prognózy Výboru pre makroekonomické prognózy. Tieto predpoklady sú použité aj pri iných ukazovateľoch.

najvyššiu úroveň a presiahol aj posledné 5. sankčné pásmo dlhovej brzdy¹⁸. V porovnaní s odhadom v Programe stability (PS) je dlh revidovaný smerom nadol o 0,8 p. b. HDP. Hlavnými dôvodmi revízie je aktualizácia HDP (0,6 p. b.) a zníženie nominálneho dlhu o 0,2 p. b. z dôvodu vyňatia záruky za Kubu z dlhu SR.

Oproti roku 2019 vzrástol dlh o 11,6 p. b. Hlavnými faktormi rastu boli vysoký deficit ovplyvnený najmä COVID-19 (6,1 p. b.) a predzásobenie sa – nárast hotovosti verejnej správy z dôvodu neistoty vývoja pandémie v priebehu roka 2020 (5,2 p. b.). K zvýšeniu dlhu v pomere k HDP prispel aj pokles ekonomiky cez efekt menovateľa.

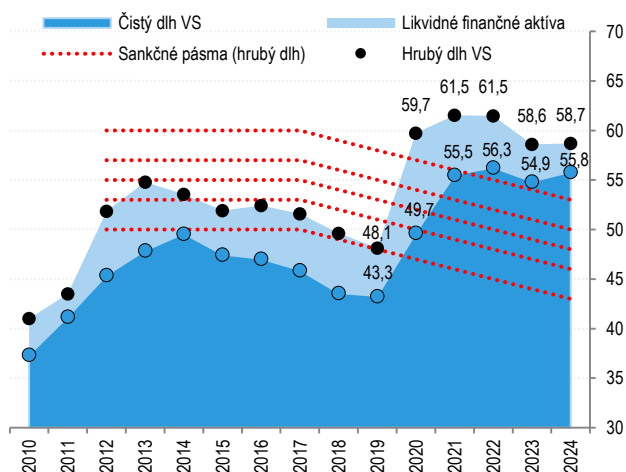
V roku 2021 hrubý dlh vzrastie nad 60 % hranicu a podľa aktuálnych predpokladov dosiahne 61,5 % HDP. Hlavným dôvodom medziročného rastu zadĺženia je vysoký očakávaný deficit verejnej správy na úrovni 8 % HDP. Vplyv deficitu budú kompenzovať reálny rast ekonomiky, zníženie hotovostnej rezervy štátu a tiež vyššia miera inflácie vyplývajúca z rastúceho dopytu a zaostávajúcich dodávateľsko-odberateľských reťazcov. Súčasťou nárastu hrubého dlhu budú aj záväzky štátu voči subjektom mimo sektora verejnej správy, ktoré ukladajú voľné finančné zdroje na účtoch Štátnej pokladnice v objeme asi 0,5 % HDP.

Na horizonte rozpočtu by mal hrubý dlh SR kulminovať v rokoch 2021 a 2022 a do roku 2024 klesnúť pod 59 % HDP. Priaznivý vývoj ekonomiky podporený zdrojmi z Plánu obnovy bude sprevádzaný vyššou mierou inflácie a postupným rozpúšťaním hotovostnej rezervy. Do roku 2024 celkovo prispedia tieto faktory k zníženiu hrubého dlhu kumulatívne o takmer 20 p. b. Dynamiku dlhu na druhej strane ovplyvní pretrvávajúci primárny deficit verejnej správy a naďalej nízke úrokové náklady, ktoré naopak zadĺženie zvýšia celkovo o takmer 19 p. b.

Celkový vplyv faktorov na zmenu dlhu na horizonte rozpočtu do roku 2024 tak bude mierne pozitívny, keď zadĺženie oproti roku 2020 poklesne o 1,1 p. b. na 58,7 % HDP.

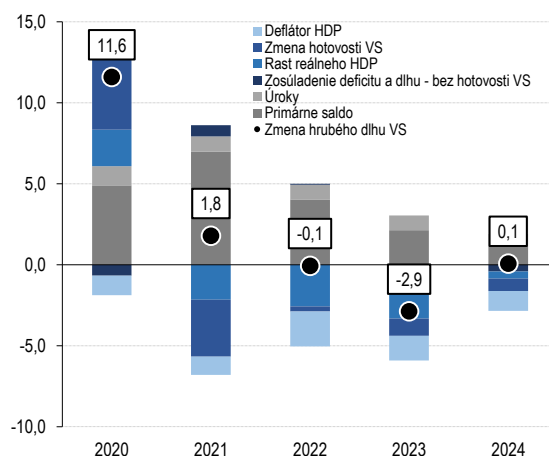
¹⁸ Podľa platného ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti 493/2011 bolo pre rok 2020 najvyššie 5. sankčné pásmo stanovené na 57 % HDP.

Graf 7 - Prognóza hrubého a čistého dlhu verejnej správy (% HDP)

Pozn. Sankčné pásma predstavujú aktuálne platný ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti.

Graf 8 – Príspevky faktorov k medziročnej zmene hrubého dlhu (% HDP)

Pozn. SFA – zosúladenie deficitu a dlhu zahŕňa rozdiel medzi akruálnymi a hotovostnými údajmi, zmenu stavu finančných aktív, zmeny v diskontoch a iné.

Zdroj: MF SR

Rekonštrukcia vlády na jar 2021 aktivovala 24-mesačnú výnimku na uplatňovanie sankcií z prekročenia najvyšších pásiem dlhovej brzdy. Do tohto obdobia bude vláda povinná predkladať na rokovanie NR SR návrhy opatrení na zníženie dlhu a znížia sa platy členov vlády. Po skončení výnimky by si súčasné znenie ústavného zákona vyžiadalo pre rok 2024 predložiť vyrovnaný rozpočet verejnej správy.

Prognóza hrubého dlhu v rozpočte verejnej správy na roky 2022 až 2024 je založená na predpoklade 1 %-nej štrukturálnej konsolidácie od roku 2023 v súlade so znením novely ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, ktorej vládny návrh je predložený na rokovanie v NR SR.

Tabuľka 13 – Štruktúra hrubého dlhu verejnej správy (% HDP)

(% HDP, stav k 31. 12.)	2018	2019	2020	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Hrubý dlh verejnej správy	49,6	48,1	59,7	61,5	61,5	58,6	58,7
- štátny dlh (bez vplyvu medzinár. záväzkov)	45,1	43,6	54,9	57,1	57,3	54,7	54,9
- podiel SR na dlhu EFSF	2,1	2,0	2,0	1,9	1,8	1,6	1,6
- vklad v ESM	0,7	0,7	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7
- dlh ostatných subjektov verejnej správy	1,6	1,8	2,0	1,7	1,6	1,6	1,5
Medziročná zmena hrubého dlhu	-2,0	-1,5	11,6	1,8	-0,1	-2,9	0,1
Čistý dlh verejnej správy	43,6	43,3	49,7	55,5	56,3	54,9	55,8

Zdroj: MF SR

Pozn.: Prezentovaná prognóza hrubého dlhu počítá v prípade odhadov budúcich úrovní HDP aj so spätnou revíziou HDP do roku 2020 (podľa jesennej notifikácie Eurostatu). Režaním nominálnych medziročných rastov HDP na roky 2021 až 2024 z poslednej prognózy Výboru pre makroekonomické prognózy je zostavený revidovaný časový rad očakávaných úrovní HDP. OS – očakávaná skutočnosť ku koncu roka; N – návrh rozpočtu.

Z pohľadu hotovostných faktorov, ktoré prispievajú k zmene nominálnej výšky dlhu, bude na horizonte rozpočtu prevládať krytie hotovostného schodku štátneho rozpočtu. V rokoch 2022 až 2024 predpokladáme postupný pokles deficitu. Emisie štátnych dlhopisov zvyšujúce úroveň dlhu zároveň v tomto období nebudú plne postačovať na splácanie istiny dlhu a zároveň krytie novovytvorených hotovostných schodkov ŠR. Vo vyššej miere sa preto na celom horizonte očakáva uvoľňovanie finančných prostriedkov naakumulovaných v Štátnej pokladnici (ŠP). Úverová aktivita ostatných subjektov verejnej správy bude prispievať k celkovému zadĺženiu

negatívne vďaka previsu nových úverov nad objemom splácania istín. Metodické úpravy (napr. diskont pri emisii a splatení dlhopisov) ovplyvnia dlh negatívne, pričom negatívny vplyv vychádza najmä z emitovaných štátnych dlhopisov s dlhšou splatnosťou.

Tabuľka 14 - Vplyv na zmenu hrubého dlhu verejnej správy (mil. eur)

(v mil. eur)	2018	2019	2020	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
A. Hrubý dlh verejnej správy (k 1. 1.)	43 572	44 384	45 277	55 010	59 963	64 884	66 746
B. Celková medziročná zmena hrubého dlhu VS	811	893	9 733	4 953	4 921	1 862	2 031
- hotovostný deficit ŠR	1 182	2 201	7 758	8 742	5 474	3 399	3 180
- prostriedky ŠP využité na financovanie hotovostného deficitu ŠR	-498	-1 586	1 767	-4 235	-711	-1 684	-1 473
- zadĺženie ostatných subjektov VS	111	248	85	-100	38	41	22
z toho: ŽSR + ZSSK	-3	27	21	-144	-38	-5	-9
z toho: NDS	-37	-42	-30	-37	-37	0	0
z toho: Dopravné podniky obcí	-4	-15	9	15	39	33	31
z toho: Samosprávy (obce + VÚC)	-48	11	16	-4	7	-8	-17
- zmena záruk SR v EFSF	0	-21	0	0	0	0	0
- emisný diskont	7	4	28	22	134	156	305
- diskont pri splatnosti	-7	2	-16	-2	-11	-49	-6
- ostatné	16	24	110	526*	-2	-1	3
C. Hrubý dlh verejnej správy (k 31. 12.)	44 384	45 277	55 010	59 963	64 884	66 746	68 778
v % HDP	49,6	48,1	59,7	61,5	61,5	58,6	58,7
<i>p. m. príspevok SR do ESM</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>134</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Zdroj: MF SR

*Pozn.: Prognóza predpokladá hotovostné deficity ŠR pri splnení nominálnych cieľov deficitov VS, ktoré sa odlišujú od cieľov vo fiškálnom rámci rozpočtu. Na ich dosiahnutie sa predpokladá prijať dodatočné opatrenia podielom 50 % v štátnom rozpočte a 50 % pri ostatných subjektoch VS. Plusové položky zvyšujú dlh verejnej správy k 31. 12. príslušného roku, mínusové položky dlh znižujú. *vrátane zdrojov subjektov mimo sektora VS*

2.4. Bilancia príjmov a výdavkov rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024 v metodike ESA 2010

Bilancia príjmov a výdavkov verejnej správy v metodike ESA 2010 poskytuje prehľad hlavných agregátnych položiek podľa klasifikácie ESA 2010, čím je dosiahnutá porovnateľnosť údajov rozpočtu verejnej správy s Eurostatom notifikovanou dosiahnutou skutočnosťou za príslušný rok.

Tabuľka 15 - Bilancia rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024 v metodike ESA 2010

(v mil. eur)	ESA kód	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Príjmy spolu	TR	38 817,5	38 109,8	39 644,1	40 812,6	44 173,9	47 690,5	47 675,6
v % HDP		41,35	41,83	41,44	41,88	41,86	41,87	40,68
Daňové príjmy	D.2R+D.5R	18 057,8	17 282,7	17 760,0	18 906,2	20 289,3	21 854,2	22 340,9
Dane z produkcie a dovozu	D.2R	11 264,5	11 129,6	11 465,6	11 740,0	12 474,2	13 371,2	13 587,7
Bežné dane z dôchodkov, majetku	D.5R	6 793,3	6 153,1	6 294,4	7 166,2	7 815,1	8 483,1	8 753,2
Príspevky na sociálne zabezpečenie	D.61R	14 314,8	14 472,8	15 257,3	15 275,7	15 845,8	16 705,8	17 405,7
Nedaňové príjmy		4 825,4	4 724,7	5 002,7	4 865,6	5 059,9	5 271,2	5 358,3
Tržby	P.11+P.12+P.131	4 265,3	4 210,6	4 388,4	4 251,2	4 569,8	4 728,8	4 822,1
Dôchodky z majetku	D.4R	560,2	514,1	614,3	614,3	490,1	542,3	536,2
Granty a transfery	D.39+D.7R+D.9R	1 619,5	1 629,6	1 624,1	1 765,2	2 979,0	3 859,3	2 570,7
z toho: z EÚ		944,8	1 027,8	1 175,1	1 204,5	2 336,8	3 394,7	2 089,6
Ostatné bežné transfery	D.7R	1 027,6	1 027,6	1 573,7	1 690,9	2 771,3	3 813,1	2 516,2
Kapitálové transfery	D.9R	591,9	602,0	50,4	74,3	207,6	46,2	54,4
Výdavky spolu	TE	40 066,2	43 718,6	46 734,6	48 530,7	49 387,4	51 554,8	51 490,8
v % HDP		42,68	47,99	48,85	49,81	46,80	45,27	43,94
Bežné výdavky		36 271,3	39 658,9	43 241,7	43 935,8	44 215,2	46 038,9	46 389,8
Kompenzácie zamestnancov	D.1P	9 609,4	10 463,8	10 340,6	10 634,4	10 597,1	10 832,9	11 126,4
Medzispotreba	P.2	5 258,0	5 514,1	7 466,5	6 807,5	7 828,9	8 564,9	8 216,1
Dane	D.2P+D.5P	158,4	161,5	118,1	118,1	112,9	118,5	126,1
Subvencie	D.3P	928,1	1 236,6	1 393,1	1 688,7	1 118,1	1 248,6	1 071,6
Dôchodky z majetku	D.4P	1 163,2	1 134,5	948,8	924,8	918,3	893,7	994,5
Celkové sociálne transfery	D.6P	17 441,8	19 371,6	20 265,0	21 538,7	20 305,6	21 230,6	22 145,4
Sociálne dávky okrem naturálnych soc. transferov	D.62P	12 599,6	14 454,6	14 836,7	16 242,5	14 883,4	15 544,5	16 216,0
Naturálne sociálne transfery	D.632P	4 842,2	4 917,0	5 428,3	5 296,2	5 422,2	5 686,1	5 929,4
Ostatné bežné transfery	D.7P	1 712,4	1 776,9	2 709,6	2 223,7	3 334,4	3 149,8	2 709,6
Kapitálové výdavky		3 794,8	4 059,6	3 492,9	4 594,9	5 172,2	5 515,9	5 101,0
Kapitálové investície	P.5L	3 429,8	3 329,4	3 274,5	4 133,2	4 828,9	5 227,2	4 874,5
Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51G	3 354,1	3 192,6	3 286,3	4 069,3	4 788,6	5 147,8	4 665,6
Zmena stavu zásob a nadob. mínus úbytok cenností	P.5M	5,3	137,2	34,7	88,7	64,6	150,5	231,8
Nadob. mínus úbytok nefinan. neprodukovaných aktív	NP	70,5	-0,4	-46,5	-24,7	-24,3	-71,1	-22,9
Kapitálové transfery	D.9P	365,0	730,2	218,4	461,6	343,3	288,7	226,5
Čisté pôžičky poskytnuté (+) / prijaté (-)	B.9	-1 248,7	-5 608,8	-7 090,5	-7 718,1	-5 213,5	-3 864,3	-3 815,2
v % HDP		-1,33	-6,16	-7,41	-7,92	-4,94	-3,39	-3,26
HDP		93 865,2	91 104,8	95 661,7	97 439,6	105 535,5	113 889,5	117 190,9

Zdroj: MF SR

Celkové príjmy rozpočtu verejnej správy na rok 2022

Celkové príjmy rozpočtu verejnej správy na rok 2022 sa rozpočtujú v objeme 44,2 mld. eur, čo predstavuje 41,9 % HDP. Príjmová strana rozpočtu verejnej správy pozostáva z daňových príjmov, príspevkov na sociálne zabezpečenie, nedaňových príjmov a grantov a transferov.

Daňové príjmy svojim rozpočtovaným objemom 20,3 mld. eur na rok 2022 predstavujú hlavný zdroj príjmov rozpočtu.

Najväčšiu časť tvoria dane z produkcie a dovozu, a to v objeme 12,5 mld. eur, z toho daň z pridanej hodnoty 7,99 mld. eur a spotrebné dane 2,89 mld. eur. Zvyšok predstavujú daň z motorových vozidiel, odvod z hazardných hier a daň z nehnuteľností, ktorá je príjmom samosprávy.

Bežné dane z dôchodkov sa na rok 2022 rozpočtujú v objeme 7,82 mld. eur a zahŕňajú všetky dane z príjmov fyzických osôb v objeme 4,01 mld. eur a právnických osôb v objeme 3,31 mld. eur. Ďalej sem patrí aj daň z príjmov vyberaná zrážkou, dane z majetku a iné, ako napr. daň z nehnuteľností, za psa a pod.

Príspevky na sociálne zabezpečenie predstavujú druhú najvýznamnejšiu časť príjmov rozpočtu verejnej správy. Na rok 2022 sa rozpočtujú vo výške 15,8 mld. eur. Rozdeľujú sa podľa toho, či platcom príspevku je zamestnávateľ (9,04 mld. eur) alebo domácnosti (6,55 mld. eur). Príspevky na sociálne zabezpečenie zahŕňajú aj štátom platené poisťné za skupiny osôb ustanovené zákonom.

Nedaňové príjmy sa na rok 2022 rozpočtujú v objeme 5,06 mld. eur a sú rozdelené podľa spôsobu a zdroja ich nadobudnutia na príjmy z trhovej a netrhovej produkcie a dôchodky z majetku. Medzi príjmy z trhovej a netrhovej produkcie s rozpočtovaným objemom 4,57 mld. eur sú zatriedené tržby, poplatky a platby za služby. Dôchodky z majetku pochádzajú z aktív verejnej správy, ide o príjmy ako dividendy, prijaté úroky alebo príjmy z prenájmu.

Granty a transfery sú na rok 2022 rozpočtované vo výške 2,98 mld. eur a najvýznamnejšiu časť predstavuje príjem zo všeobecného rozpočtu Európskej únie a prostriedky z Plánu obnovy a odolnosti v objeme 2,34 mld. eur. V zmysle metodiky ESA 2010 je v rámci verejnej správy zaznamenaná tá časť prostriedkov, ktorá je spotrebovaná samotnými subjektmi sektora verejnej správy. Tradične vyšší objem prostriedkov určený pre prijímateľov mimo sektora verejnej správy je vylúčený z príjmov aj výdavkov rozpočtu verejnej správy.

Celkové výdavky rozpočtu verejnej správy na rok 2022

Celkové výdavky rozpočtu verejnej správy na rok 2022 sa rozpočtujú v objeme 49,4 mld. eur, čo predstavuje 46,8 % HDP. Výdavkovú stranu rozpočtu verejnej správy v základnom delení tvoria bežné výdavky v objeme 44,2 mld. eur a kapitálové výdavky v objeme 5,17 mld. eur.

Kompenzácie zamestnancov tvoria výdavky subjektov verejnej správy na mzdy, poisťné a ich významnou časťou sú aj prostriedky vyplatené pracovníkom pracujúcim na dohodu, odchodné, odstupné a naturálne mzdy. Na rok 2022 sa rozpočtujú v objeme 10,6 mld. eur. Rozpočtované kompenzácie zamestnancov oproti skutočnosti neobsahujú prostriedky EÚ a spolufinancovanie kapitol štátneho rozpočtu a grantové zdroje.

Medzispotreba pozostáva najmä z výdavkov na zaobstaranie tovarov a služieb potrebných pre činnosť subjektov verejnej správy. Vývoj medzispotreby závisí od aktuálnych potrieb sektora. Na rok 2022 sa rozpočtuje v objeme 7,83 mld. eur. Súčasťou medzispotreby je aj rezerva na boj s ochorením COVID-19 v objeme 717 mil. eur.

Subvencie predstavujú dotácie právnickým osobám, ktorých produkciu je potrebné podporiť. Na rok 2022 sa subvencie rozpočtujú na úrovni 1,12 mld. eur, z čoho najväčšiu časť predstavuje input zelenej energie v objeme 404 mil. eur.

Dôchodky z majetku na výdavkovej strane rozpočtu verejnej správy predstavujú úrokové náklady rozpočtované na rok 2022 v objeme 918 mil. eur. Vývoj úrokových nákladov závisí najmä od vývoja úrokových sadzieb a objemu potrebnej likvidity štátu, resp. ostatných subjektov verejnej správy.

Celkové sociálne transfery tvoria najväčšiu časť výdavkov rozpočtu verejnej správy na rok 2022 a sú rozpočtované v objeme 20,3 mld. eur. Sociálne transfery sa rozdeľujú podľa spôsobu ich čerpania na sociálne dávky okrem naturálnych sociálnych transferov a naturálne sociálne transfery. Sociálne dávky okrem naturálnych sociálnych transferov zahŕňajú všetky dávky vyplácané príjemcom v peňažnej forme a na rok 2022 sa rozpočtujú v objeme 14,9 mld. eur a najväčšiu časť tvoria dôchodkové dávky zo starobného a invalidného poistenia v objeme 8,73 mld. eur. V rámci naturálnych sociálnych transferov sú klasifikované výdavky poistenia v rámci verejného zdravotného poistenia v rozpočtovanom objeme 5,42 mld. eur.

Ostatné bežné transfery zahŕňajú bežné výdavky, ktoré svojou povahou nepatria medzi subvencie, resp. sociálne transfery. Z ich rozpočtovanej hodnoty na rok 2022 v sume 3,33 mld. eur tvorí najväčšiu časť odvod do rozpočtu EÚ, a to v objeme 1,03 mld. eur.

Kapitálové výdavky sa rozpočtujú v roku 2022 v objeme 5,17 mld. eur, z čoho najväčšiu časť predstavujú kapitálové investície, a to v objeme 4,83 mld. eur. Zvyšnú časť predstavujú kapitálové transfery v objeme 343 mil. eur. Tieto sú určené na kapitálové investície iným subjektom mimo sektora verejnej správy.

2.5. Informácia o zapracovaných úpravách niektorých príjmov a výdavkov rozpočtu verejnej správy v metodike ESA 2010

Rozpočet verejnej správy na roky 2022 až 2024 bol vo viacerých aspektoch pripravovaný s ohľadom na Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2020 až 2024, ktorým sa vláda okrem iného zaviazala k zníženiu podielu časti príjmov a výdavkov, ktoré neboli v minulých rokoch zahrnuté v rozpočte. Rozpočet verejnej správy na roky 2022 až 2024 oproti rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023, do ktorého bola zahrnutá významná časť týchto titulov ako FISIM (Financial Intermediation Services Indirectly Measured), naturálne mzdy, umelecká produkcia na vlastné použitie a výroba softvéru na vlastné použitie, obsahuje aj príjmy a výdavky spoločnosti Slovak Investment Holding, a. s. (SIH)¹⁹. V rámci rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024 sa uvažuje s hodnotami na úrovni jarnej notifikácie skutočnosti za rok 2020, čo prezentuje nasledujúca tabuľka.

¹⁹ Spoločnosť SIH zaradil ŠÚ SR v rámci jarnej notifikácie v roku 2021 do skutočnosti za rok 2020. Preto použité údaje za spoločnosť vychádzajú z poslednej známej skutočnosti z podkladov ŠÚ SR. SIH je akciová spoločnosť v 100 % vlastníctve Slovenskej záručnej a rozvojovej banky. Hlavným cieľom spoločnosti je podpora verejných a súkromných investícií v strategických sektoroch na Slovensku.

Tabuľka 16 – ESA 2010 tituly

ESA 2010 input, v mil. eur	ESA 2010 kód	Spolu	FISIM	Naturálne mzdy	Umelecká produkcia	Softvér	SIH
Saldo	B.9	-6,1	0,0	0	0	0	-6,1
Príjmy	TR	152,1	24,4	84,3	32,2	4,1	7,0
Tržby	P.11+P.12+P.131	126,9		84,3	32,2	4,1	6,2
Dôchodky z majetku, z toho	D.4r	24,6	24,4				0,2
Úroky	D.41r	24,6	24,4				0,2
Transfery	D.7r	0,6					0,6
Výdavky	TE	-158,3	-24,4	-84,3	-32,2	-4,1	-13,2
Kompenzácie zamestnancov	D.1p	-87,1		-84,3			-2,8
Medzispotreba	P.2	-108,4	-97,8				-10,6
Ostatné dane	D.29p	0,0					0,0
Úrokové náklady	D.41p	73,4	73,4				0,0
Transfery	D.7p	0,2					0,2
Kapitálové investície	P.51L	-36,4			-32,2	-4,1	0,0

Pozn. znamienko (+) znamená zníženie, resp. znamienko (-) zvýšenie schodku rozpočtu verejnej správy

Zdroj: ŠÚ SR

V rámci návrhu rozpočtu verejnej správy sa rozpočtuje nulová medziročná zmena stavu pohľadávok a záväzkov. V rámci tzv. modifikujúcich faktorov štátneho rozpočtu sa na akruálnom princípe, v súlade s metodikou ESA 2010, upravujú špecifické známe tituly, ako napr. aktualizácia nákupu vojenskej techniky. V návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024 sa z dôvodu zvýšenia transparentnosti verejných financií prvýkrát zavádza rozpočtovanie superdividend.

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s rovnakým objemom príjmov a výdavkov prostriedkov z rozpočtu EÚ, dochádza tak k rozpočtovaniu nulovej zmeny stavu pohľadávok voči EÚ. Rovnaký postup je použitý aj pri rozpočtovaní príjmov a výdavkov prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti. Pri rozpočtovaní odvodu do rozpočtu EÚ v prípade dostupných informácií sa zaznamenáva aj časové rozlíšenie tohto odvodu.

Rozpočet verejnej správy na roky 2022 až 2024 obsahuje tak na strane príjmov ako aj na strane výdavkov údaje za zelenú energiu²⁰.

2.6. Informácia o nerozpočtovaných tituloch

Do návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024 bola zahrnutá významná časť titulov, ktoré dosiaľ neboli zahrnuté v návrhu rozpočtu, avšak naďalej existujú také tituly, ktoré ovplyvňujú dosiahnutú notifikovanú skutočnosť za daný rok a nie sú z objektívnych dôvodov obsiahnuté v návrhu rozpočtu.

Ide najmä o subjekty, ktoré sú zaradené v sektore verejnej správy a nie sú zahrnuté v návrhu rozpočtu. Sektor verejnej správy (S.13) vykazuje za august 2021 v registri organizácií vedenom ŠÚ SR celkovo 8 124 subjektov, z toho v ústrednej správe (S.1311) vykazuje 1 059 subjektov, v územnej samospráve (S.1313) vykazuje 7 063 subjektov a vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia (S.1314) vykazuje 2 subjekty, a to Sociálnu poisťovňu a Všeobecnú zdravotnú poisťovňu²¹. Z celkového počtu subjektov sektora verejnej správy

²⁰ Zelená energia predstavuje systém podpory obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby energie, ktorý je v zmysle metodiky ESA 2010 presmerovaný cez sektor verejnej správy. Objem inkasovanej TPS - tarifa za prevádzku systému predstavuje daňové príjmy rozpočtu verejnej správy a náklady na poskytnutie podpory predstavujú subvencie.

²¹ Verejné príjmy a výdavky súkromných zdravotných poisťovní Dôvera a Union sú súčasťou verejných financií.

(S.13) je v likvidácii, resp. v konkurze 178 subjektov. Rozpočet verejnej správy neobsahuje príjmy a výdavky za 769 subjektov, z toho 66 organizácií v rámci ústrednej správy (S.1311) a 703 organizácií v rámci územnej samosprávy (S.1313).

V prípade ústrednej správy ide o malé neziskové organizácie štátu, štátne podniky, akciové spoločnosti a pod. V územnej samospráve ide najmä o neziskové účtovné jednotky (záujmové združenia právnických osôb a iné právne formy, ako napr. neziskové organizácie). Zvyšok tvoria spoločnosti s ručením obmedzeným, akciové spoločnosti a iné. Získavanie údajov od týchto subjektov je problematické. Údaje za skutočnosť sa získavajú nie z finančných výkazov, ale z účtovných výkazov jednotlivých organizácií, pričom mnohé z nich napriek zákonnej povinnosti nepredkladajú účtovné výkazy. Zároveň ich celkový vplyv na bilanciu verejných financií bol za posledné roky zanedbateľný. Z pozitívneho vplyvu za rok 2020 na úrovni 24,0 mil. eur predstavuje podstatnú časť hospodárenie ostatných malých miestnych subjektov. Vplyv nerozpočtovaných subjektov na dosiahnutú skutočnosť za posledné tri roky prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 17 - Príjmy a výdavky nerozpočtovaných subjektov

(ESA 2010, v tis. eur)	ESA 2010	2018 S	2019 S	2020 S
Saldo	B.9	-980	1 704	24 035
Príjmy	TR	50 091	77 022	93 420
Výdavky	TE	51 071	75 318	69 385

Zdroj: ŠÚ SR

Objemovo významným titulom je podnikateľská činnosť verejných vysokých škôl, v rámci ktorej verejná vysoká škola vykonáva za úhradu činnosť nadväzujúcu na jej vzdelávaciu, výskumnú, vývojovú, liečebno-preventívnu, umeleckú alebo ďalšiu tvorivú činnosť alebo činnosť slúžiacu na účinnejšie využitie ľudských zdrojov a majetku. Prostriedky získané touto činnosťou používa verejná vysoká škola na plnenie tých úloh, na ktoré bola zriadená. Prekážkou pre rozpočtovanie príjmov a výdavkov podnikateľskej činnosti verejných vysokých škôl je § 18 ods. 3 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého nie sú výnosy a náklady z podnikateľskej činnosti súčasťou rozpočtu verejnej vysokej školy.

Prehľad o výške príjmov a výdavkov verejných vysokých škôl z podnikateľskej činnosti za skutočnosť predchádzajúcich rokov poskytuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka 18 - Príjmy a výdavky podnikateľskej činnosti verejných vysokých škôl

(ESA 2010, v tis. eur)	ESA 2010	2018 S	2019 S	2020 S
Saldo	B.9	1 585	1 615	792
Príjmy	TR	39 392	41 982	30 408
Výdavky	TE	37 807	40 367	29 616

Zdroj: ŠÚ SR

Európsky nástroj finančnej stability (EFSF), tzv. euroval 1 je medzinárodná akciová spoločnosť, ktorú založili členské štáty eurozóny s cieľom zabezpečiť finančnú stabilitu v Európe poskytovaním finančnej pomoci krajinám eurozóny, ktoré stratili prístup k finančným trhom. EFSF si požičiava na finančných trhoch za zvýhodnených podmienok, nakoľko jej finančné záväzky sú priamo garantované jej akcionármi, t. j. členskými štátmi. Tieto finančné zdroje EFSF následne prepožičiava členskému štátu, ktorému bola pomoc schválená. Údaje za skutočnosť získava Štatistický úrad SR z Eurostatu, a to až po skončení príslušného kalendárneho roka. Hodnoty príjmov a výdavkov pre danú krajinu sa každoročne prepočítavajú

a menia v závislosti od objemu prijatých a uhradených úrokov za daný rok. Vplyv na bilanciu verejných financií v jednotlivých rokoch je minimálny. Ministerstvo financií SR pri tvorbe rozpočtu verejnej správy nedisponuje potrebnými údajmi, a preto príjmy a výdavky EFSF nie sú obsiahnuté v návrhu rozpočtu verejnej správy.

Tabuľka 19 - Príjmy a výdavky EFSF - European Financial Stability Facility

(ESA 2010, v tis. eur)	ESA 2010	2018 S	2019 S	2020 S
Saldo	B.9	-783	-130	14
Príjmy	TR	24 450	24 353	23 216
Imputovaný výnosový úrok EFSF	D.41r	24 450	24 353	23 216
Výdavky	TE	25 233	24 483	23 202
Imputovaný poplatok EFSF - prevádzkové náklady	P.2	324	337	341
Imputovaný nákladový úrok EFSF	D.41p	24 909	24 146	22 861

Zdroj: ŠÚ SR

2.7. Jednorazové a dočasné opatrenia

Na základe zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy sa jednorazovým vplyvom rozumie príjem alebo výdavok, ktorý nemá trvalý alebo opakujúci sa charakter a má časovo obmedzený vplyv na saldo rozpočtu verejnej správy. Ministerstvo financií SR vychádza z metodiky Paktu stability a rastu²² upravujúcej jednorazové opatrenia.

Tabuľka 20 - Jednorazové a dočasné opatrenia

(ESA 2010, v mil. eur)	2020	2021	2022	2023	2024
Spolu opatrenia 1 až 4B (Kurzarbeit)	-773	-1464	-330	-	-
Kurzarbeit pre materské školy	-59	-24	-	-	-
Podpora podnikania v cestovnom ruchu a gastro	-6	-228	-	-	-
Podpora podnikania v oblasti kultúry a kreatívneho priemyslu	-	-35	-	-	-
Preplácanie nájmu	-40	-95	-	-	-
Podpora uchádzačov o zamestnanie	-49	-	-	-	-
SOS príspevok	-15	-78	-45	-	-
Rodičovský príspevok (predĺženie počas obdobia mimoriadneho stavu)	-13	-56	-50	-	-
Dávka v nezamestnanosti (predĺženie obdobia poberania)	-32	-40	-	-	-
Jednorazový príspevok na dieťa	-	-75	-	-	-
Nemocenské (PN) - dávky vyplatené nad úrovňou roka 2019 (indexované)	-106	-191	-27	-	-
Ošetrovné (OČR) - dávky vyplatené nad úrovňou roka 2019 (indexované)	-133	-68	-23	-	-
Odpustenie sociálnych odvodov za apríl	-57	-	-	-	-
Odpočít firemných strát z rokov 2015-18	-28	-	-	-	-
Nesplatenie časti odložených odvodov	-3,6	-6	-	-	-
Nulová daň z pridanej hodnoty na respirátory FFP2/3	-	-10	-	-	-
Odmeny pracovníkom v zdravotníctve	-13	-49	-40	-	-
Platba doktorom špecialistom	-138	-	-	-	-
Zvýšené výdavky - ventilátory a iné	-39	-	-	-	-
Výdavky na testovanie	-124	-437	-	-	-
Náklady na lieky a vakcináciu	0	-155	-153	-	-
Zariadenie a iné výdavky ZZ	-63	-1	-	-	-
Tvorba pohotovostných zásob (mimo testov)	-33	-	-	-	-
Odmeny pracovníkom v prvej línii (mimo MZ)	-64	-	-	-	-
Tovary a služby súvisiace s COVID-19 (dezinfekcia, iné)	-22	-	-	-	-
Dotačné schémy rôznym sektorom / subjektom	-16	-33	-	-	-
Opatrenia hospodárskej mobilizácie	-24	-109	-90	-	-
Vklad do základného imania Slovenskej záručnej a rozvojovej banky	-50	-	-	-	-
Vklad do základného imania Letových prevádzkových služieb	-13	-	-	-	-
Očkovacia prémie a sprostredkovateľský bonus	-	-42	-	-	-
Vyvolané COVID záruky	-25	-	-	-	-
Ostatné	-18	-2	-9	-	-
Financovanie z EU zdrojov	343	148	-	-	-
Platba DPH koncesionára stavby D4/R7	71	130	-	-	-
Spolu	-1543	-2913	-767	0	0

(+) zlepšenie salda, (-) zhoršenie salda

Zdroj: MF SR

²² https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/ip045_en_0.pdf

Jednorazové opatrenia spôsobené pandémiou

V roku 2020 a 2021 boli identifikované nasledujúce opatrenia v oblasti príjmov a výdavkov súvisiacich s pandémiou ochorenia COVID-19. Vzhľadom na to, že opatrenia tvoria spolu jednu kategóriu vládnej pomoci, do jednorazových opatrení sa kvalifikujú aj jednotlivé opatrenia s vplyvom na saldo pod 0,05 % HDP.

- Úhrada práceneschopným zamestnancom v karanténe alebo domácej izolácii, resp. zamestnancom starajúcich sa o člena domácnosti vo výške 55 % ich hrubej mzdy. Pre nemocenské sa zaviedla možnosť čerpania kvôli karanténe alebo domácej izolácii. Štát dočasne prepláca nemocenské od prvého dňa vo výške 55 % predošlého príjmu. Pracujúci rodič s dieťaťom vo veku do 11 rokov môže čerpať ošetrovné počas celého obdobia zavretých škôl a škôlok. Na ošetrovné majú nárok aj rodičia chorých detí či detí v karanténe. Pri poberaní dávok zároveň poklesnú príjmy verejných financií z dane z príjmov fyzických osôb a odvodov. Počas apríla a mája 2021 došlo k navýšeniu miery náhrady na 75 % hrubej mzdy pri oboch dávkach.
- Ostatné opatrenia sociálnej pomoci: 1. Predlžovanie vyplácania dávky v nezamestnanosti aj po uplynutí maximálnej doby poberania. Prvé kolo prebehlo medzi marcom a augustom 2020, druhé prebehlo medzi marcom a májom 2021. 2. Predlžovanie nároku na rodičovský príspevok aj po dovŕšení 3 rokov dieťaťa. 3. SOS príspevok ako pomoc pre všetkých tých, ktorí sa nedostali k inej finančnej pomoci. Cieľová skupina sú napríklad zamestnanci pracujúci na dohodu. 4. Jednorazové zvýšenie prídavku na dieťa vo výške 333 eur pre rodiny s deťmi v hmotnej núdzi. Rodičia ostatných nezaopatrených detí dostanú jednorazové zvýšenie prídavku vo výške 100 eur.
- Príspevok na udržanie zamestnanosti pre podniky zasiahnuté krízou. Zamestnávateľom, ktorí udržia pracovné miesta počas núdzového stavu sa prepláca časť hrubej mzdy zamestnanca.
- Príspevok na udržanie zamestnanosti pre zatvorené prevádzky. Kompenzácie sa uzatvorené prevádzky z epidemiologického dôvodu.
- Podpora pre jednoosobové spoločnosti a nízkopríjmové samostatne zárobkové osoby, ktoré nemajú príjem z podnikania, dosiahne výšku 210 eur.
- Ostatné opatrenia na podporu udržania zamestnanosti: 1. Sektorové schémy sa zamerali na udržanie zamestnanosti v materských a základných umeleckých školách. Pomoc bola pre nich určená ak počas núdzového stavu udržali pracovné miesta. 2. Podpora podnikania bola poskytnutá v cestovnom ruchu, podnikateľom v gastronómii, v oblasti kultúry a kreatívneho priemyslu. Pomoc v cestovnom ruchu je určená na kompenzáciu škôd žiadateľov, ktoré sú dôsledkom opatrení prijatých na zmiernenie negatívnych následkov pandémie. Cieľom podpory kultúry a kreatívneho priemyslu bolo poskytnúť dotáciu na nepokryté fixné náklady 3. Schéma preplácania nájomov podnikom bola určená pre podniky, ktoré uhrádzali nájomné za prevádzku počas obdobia sťaženého užívania.
- Úplné odpustenie sociálnych odvodov zamestnávateľov a živnostníkov pre zatvorené prevádzky za mesiac apríl. Opatrenie sa dá uplatniť v prípade, ak bola prevádzka zavretá najmenej 15 dní. Vláda má možnosť opatrenie predĺžiť nariadením aj na ďalšie mesiace.
- Nulová sadzba dane z pridanej hodnoty na respirátory FFP2/3 sa uplatňuje v období od 12. februára do 30. júna 2021.
- Ostatné opatrenia: 1. Započítanie doteraz neuplatnenej daňovej straty za roky 2015 až 2018 v daňovom priznaní za rok 2019, 2. Prerušenie daňových kontrol a daňových konaní na žiadosť daňového subjektu, 3. Posun lehoty na podanie daňového priznania

dani z motorových vozidiel (za hospodársky rok 2019). 4. Predĺženie poberania dávky v nezamestnanosti.

- Zvýšené výdavky zdravotníctva a iných sektorov na boj proti ochoreniu COVID-19. Ide o nákupy zdravotníckych pomôcok a materiálu, či extra výdavky na ľudský kapitál súvisiacich so zdravotníckymi zariadeniami ako aj ostatnými inštitúciami verejnej správy. Patria tu najmä náklady na testovanie, vakcináciu, platby doktorom špecialistom a iné.
- Vyvolané COVID záruky. Ide o náklady zo zlyhaných úverov poskytovaných zo zárukou štátu.

Jednorazové opatrenia nesúvisiace s pandémiou

- Platba DPH štátu koncesionárom stavby D4/R7 za rok 2020 a 2021. Táto operácia nemá vplyv na hotovostný štátny rozpočet. Z hľadiska metodiky ESA 2010 je transakcia imputovaná ako pohľadávka v roku 2020 a zároveň sú alikvotné časti úhrady s negatívnym vplyvom rozrátané do budúcich rokov. Toto opatrenie má vplyv aj na rok 2021, nakoľko časť úseku sa odovzdá aj budúci rok.

3. Rozpočtovanie príjmov verejnej správy

3.1. Rozpočtovanie daňových a odvodových príjmov verejnej správy

Makroekonomické predpoklady uvedené v predchádzajúcej časti tohto dokumentu boli základom pre vypracovanie aktuálnych prognóz daňových príjmov verejnej správy na roky 2022 až 2024. Aktuálna prognóza bola podrobená nezávislému hodnoteniu v rámci Výboru pre daňové prognózy dňa 23. 9. 2021. Výsledkom je celkové hodnotenie charakteru prognózy MF SR na základe stanoveného kritéria²³. Strednodobá prognóza daňových príjmov a sociálnych odvodov MF SR bola všetkými členmi Výboru označená ako **realistická**.

Aktuálna prognóza zohľadňuje okrem makroekonomického rámca a platnej legislatívy aj skutočné výnosy daní za rok 2020 podľa metodiky ESA 2010 (okrem DPFO z podnikania, DPPO a osobitného odvodu z regulovaných odvetví, ktoré sú odhadmi) a aktuálne hotovostné plnenie daní za január až august 2021.

Medziročný vývoj daňových a odvodových príjmov

Prognóza daňových príjmov pre účely rozpočtu verejnej správy je postavená na predpoklade rastu ekonomiky v roku 2021 na úrovni 3,7 % a rastu v roku 2022 na úrovni 4,2 % (viď časť o makroekonomických predpokladoch rozpočtu).

Pri pohľade na medziročné zmeny v príjmoch verejnej správy z daní a odvodov je po stagnácii príjmov v roku 2020 viditeľný rast príjmov v roku 2021 (1,5 mld. eur, 5,3 %). Očakáva sa rast príjmov v roku 2021 aj napriek pribrzdeniu ekonomiku v dôsledku tretej vlny pandémie. Spomalenie hospodárstva zmierni rast daní z trhu práce, kde sa spomalí tvorba pracovných miest. Pokles spotreby domácností počas tretej vlny však plne vykompenzuje postupný rast vládnych investícií a spotreby. V sektoroch platiacich gro korporátnej dane nevznikli počas roka 2020 významné objemy strát, ktoré by si firmy v 2021 umorovali voči daňovej povinnosti.

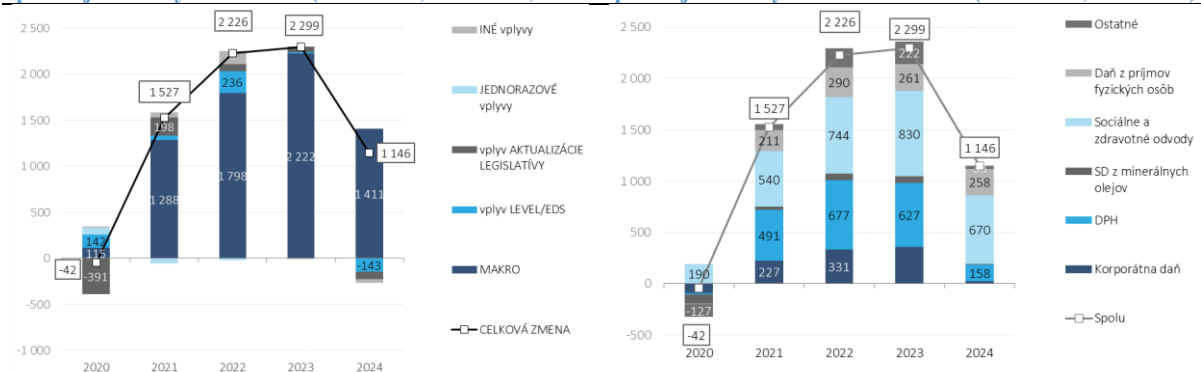
V roku 2022 sa vplyvom pokračujúceho oživenia, Plánu obnovy a odolnosti a čerpania prostriedkov z EÚ fondov zrýchli medziročný rast príjmov na 7,3 % (v roku 2023 bude rast 7,0 %). Vyššie príjmy budú plynúť k všetkým hlavným subjektom verejnej správy. V roku 2024 rast príjmov spomalí najmä z titulu menšieho objemu EÚ zdrojov. Na horizonte rozpočtu vstupuje do prognózy nová legislatíva len minimálne, nakoľko nebol legislatívny proces dostatočne pokročený (legislatíva schválená vládou SR alebo v 2. čítaní NR SR).

Medzi hlavné riziká prognózy patrí opätovne makroekonomický vývoj a neistota spojená so šírením ochorenia COVID-19. Prípadné obmedzenie hospodárskej aktivity v domácej alebo v európskych ekonomikách v závere roka by znížilo očakávané rasty aj v ďalších rokoch.

²³ Ak je priemerná odchýlka prognózy člena (vyjadrená v %) od prognózy MF SR v intervale <-1; 1>, prognóza MF SR je realistická, ak je väčšia ako 1, tak prognóza MF SR je podhodnotená a ak je menšia ako -1, vtedy je nadhodnotená. Jednotlivé odchýlky v rokoch majú rozdielne váhy pri výpočte celkovej odchýlky od prognózy MF SR v závislosti od dôležitosti na najbližší rozpočtový rok.

Graf 9 - Medziročný vývoj daňových a odvodových príjmov verejnej správy

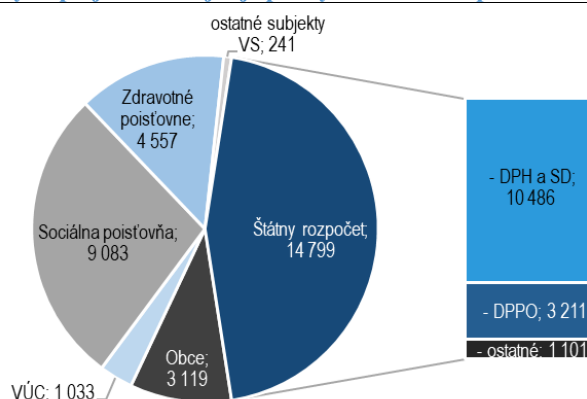
Medziročný vývoj daňových a odvodových príjmov VS podľa jednotlivých faktorov (ESA 2010, v mil. eur) Medziročný vývoj daňových a odvodových príjmov VS podľa jednotlivých daní a odvodov (ESA 2010, v mil. eur)

Zdroj: MF SR

Výnos daňových a odvodových príjmov verejnej správy na rok 2022 sa rozpočtuje vo výške 32 831 mil. eur. Celkové daňovo-odvodové príjmy verejnej správy je možné rozčleniť podľa toho, komu prislúchajú príjmy. Najväčšiu časť tvoria príjmy štátneho rozpočtu, nasledované príjmami Sociálnej poisťovne.

Graf 10 - Prognóza daňových príjmov verejnej správy na rok 2022 podľa sektorov (ESA 2010, v mil. eur)

Porovnanie aktuálnej prognózy daňových a odvodových príjmov verejnej správy so schváleným rozpočtom verejnej správy na roky 2021 až 2023

Nižšie uvedená tabuľka prezentuje rozdiely aktuálnej prognózy daní a odvodov v metodike ESA 2010 oproti rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023.

Prognóza daňových príjmov verejnej správy je v porovnaní so schváleným rozpočtom na roky 2021 až 2023 vyššia o 1 až 3 mld. eur. Za zlepšením sú najmä príjmy z DPPO po zapracovaní lepších ako očakávaných príjmov za rok 2020, ktoré zlepšujú výber korporátnej dane na celom horizonte. Od 2021 sa pripája aj DPH na základe silného plnenia počas roka, ktoré reflektuje rast domácej spotreby a rast úspešnosti výberu. Od roku 2022 ďalšie príjmy prináša pokračujúci hospodársky rast dodatočne podporený prostriedkami z EÚ. Časť z týchto príjmov v podobe DPH vo výške okolo 200 až 230 mil. eur ročne nezlepší bilanciú rozpočtu verejnej správy. Dôvodom je, že DPH pri projektoch z Plánu obnovy a odolnosti bude financovaná

z výdavkov ŠR, navýši teda príjmy aj výdavky. Nová legislatíva vplyva na prognózu len minimálne.

Tabuľka 21 - Rozdiely aktuálneho odhadu daní s rozpočtom verejnej správy na roky 2021 až 2023

	2021 OS	2022 N	2023 N
Daňové príjmy VS spolu	1 170 250	2 066 847	2 605 086
v % HDP	1,21	1,97	2,30
Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	855 861	1 193 048	1 434 618
Daň z príjmov fyzických osôb	76 752	165 952	180 555
Daň z príjmov právnických osôb	748 197	990 045	1 199 565
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	30 912	37 051	54 498
Daň z pridanej hodnoty	346 857	881 049	1 126 814
Spotrebné dane	-78 087	-52 462	-15 639
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	3 250	4 195	5 337
Miestne dane	8 294	11 195	17 544
Ostatné dane	34 075	29 822	36 412
Sociálna poisťovňa (EAO + dlžné)	103 096	279 401	388 410
Zdravotné poisťovne (EAO + dlžné)	69 885	145 011	205 345
Daňové príjmy a príjmy FSZP spolu	1 343 231	2 491 259	3 198 841
Sankcie	-6 146	-3 712	-3 712
Daňové príjmy a príjmy FSZP vrátane sankcií	1 337 085	2 487 547	3 195 129
Výdavky na VPÚ	11 192	8 039	12 153
Daň z príjmov fyzických osôb	839	-2 182	-1 245
Daň z príjmov právnických osôb	10 353	10 221	13 398

* (+) indikuje aktuálny odhad vyšší ako rozpočet, (-) indikuje aktuálny odhad nižší ako rozpočet

Prehľad legislatívnych zmien

V priebehu roka 2021 sa prijalo niekoľko legislatívnych úprav, ktoré vplyvajú na výnos daní a odvodov v nasledujúcich rokoch. V nasledujúcej tabuľke je súhrnný prehľad všetkých opatrení.

Tabuľka 22 - Vplyv legislatívnych opatrení zahrnutých v prognóze daňových a odvodových príjmov verejnej správy na roky 2022 až 2024 (v tis. eur, ESA 2010)

	2020	2021	2022	2023	2024
Presun termínu splatenia sociálnych odvodov za rok 2020	-32 891	20 236	9 633	0	0
Odklad sociálnych odvodov v roku 2021	0	-20 977	3 536	12 897	0
Zavedenie nulovej sadzby DPH na respirátory	0	-10 277	0	0	0
Zmena sadzieb daní z nehnuteľností podľa VZN od 2021	0	2 176	2 176	2 176	2 176
Celkový vplyv legislatívnych zmien	-32 891	-8 841	15 345	15 073	2 176

Zdroj: MF SR

Nariadenia vlády

Vláda SR na zmiernenie finančných dopadov pandémie na firmy a samostatne zárobkovo činné osoby svojim nariadením schválila odklad termínu splatnosti sociálnych odvodov za viacero mesiacov roka 2020 aj 2021 v prípade poklesu tržieb o viac ako 40 %. Na základe posledného nariadenia vlády SR sa termín splatnosti za jednotlivé mesiace odložil v trojmesačných intervaloch až do 31. decembra 2023. Presun hotovostného plnenia sociálnych odvodov medzi rokmi tak spôsobí výpadok príjmov v roku 2020 a 2021 a naopak zvyšuje príjmy v rokoch 2022 a 2023. Z dôvodu pretrvávajúcich finančných problémov či potenciálneho zániku niektorých firiem sa však neočakáva úplné splatenie odloženého poistného v riadnom termíne. Na základe usmernenia EUROSTAT-u sa však hotovostné splácanie odloženého poistného akruálne priraduje späť do rokov, za ktoré boli odložené.²⁴

Zavedenie nulovej sadzby DPH na respirátory

V roku 2021 bola na časť roka legislatívne znížená sadzba DPH na respirátory FFP2 a FFP3, čo znížilo príjmy z DPH v roku 2021 o približne 10 mil. eur.

Úprava miestnych všeobecne záväzných nariadení

Koncom roka 2020 niektoré mestá a obce upravili sadzby dane z nehnuteľností s účinnosťou od roka 2021. Celkový vplyv tejto zmeny odhadujeme vo výške 2,2 mil. eur.

Prognóza daňových a odvodových príjmov

Akruálne daňové príjmy sú podľa jednotlivých položiek uvedené v nasledovnej tabuľke. Detailný vývoj daní a odvodov, vrátane analytických faktorov, publikuje Inštitút finančnej politiky v rámci MF SR na nasledovnej [webstránke](https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/ekonomicke-prognozy/danove-prognozy/danove-prognozy.html)²⁵.

²⁴ Táto dodatočná úprava tak naopak zvyšuje príjmy v roku 2020 a 2021 o odložené poistné a znižuje príjmy v rokoch 2021 - 2023 o splatené poistné. Vzhľadom na očakávané čiastočné nesplatenie odkladov má legislatívna zmena v súčte negatívny vplyv.

²⁵ <https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/ekonomicke-prognozy/danove-prognozy/danove-prognozy.html>

Tabuľka 23 - Daňové a odvodové príjmy (ESA 2010, v tis. eur)

	2019 S	2020 S	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	6 523 216	6 379 484	6 857 957	7 513 928	8 167 424	8 434 881
Daň z príjmov fyzických osôb	3 533 478	3 491 532	3 707 622	4 012 380	4 283 192	4 541 166
DPFO zo závislej činnosti	3 409 857	3 405 452	3 616 872	3 906 859	4 167 381	4 425 000
DPFO z podnikania	123 622	86 080	90 750	105 521	115 811	116 166
do štátneho rozpočtu	370 574	348 381	466 380	570 068	597 488	602 727
do obcí	2 214 033	2 200 206	2 268 869	2 409 618	2 579 993	2 756 907
do VÚC	948 871	942 945	972 373	1 032 694	1 105 711	1 181 532
Daň z príjmov právnických osôb ²⁶	2 744 122	2 652 871	2 879 934	3 211 098	3 570 560	3 597 368
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	245 615	235 081	270 401	290 450	313 672	296 347
Dane na tovary a služby	9 203 416	9 053 759	9 682 300	10 486 181	11 251 949	11 440 779
Daň z pridanej hodnoty	6 830 155	6 820 217	7 311 404	7 988 815	8 615 525	8 773 807
Spotrebné dane	2 373 261	2 233 542	2 370 896	2 497 366	2 636 424	2 666 972
Z minerálnych olejov	1 288 894	1 196 254	1 226 675	1 293 984	1 355 893	1 362 797
Z liehu	217 898	207 836	207 757	210 958	216 554	223 027
Z piva	59 350	57 066	55 348	56 142	57 571	59 230
Z vína	4 754	4 622	4 751	4 807	4 916	5 045
Z tabaku a tabakových výrobkov	766 577	732 026	841 738	896 088	964 926	978 963
Z elektrickej energie	12 334	11 885	10 616	10 841	11 191	11 591
Zo zemného plynu	23 072	23 567	23 748	24 316	25 170	26 139
Z uhlia	382	286	263	230	203	180
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	21 079	19 904	27 210	25 967	25 924	25 511
Dovozné clo	14	16	0	0	0	0
Dovozná prirážka	1	0	0	0	0	0
Podiel na vybraných finančných prostriedkoch	21 064	19 888	27 210	25 967	25 924	25 511
Ostatné colné príjmy	0	0	0	0	0	0
Miestne dane	574 517	653 349	688 995	708 806	737 965	755 031
Daň z nehnuteľností	364 823	427 774	448 144	453 331	462 987	474 734
Dane za špecifické služby	209 694	225 575	240 851	255 475	274 978	280 297
Ostatné dane	632 448	615 827	452 725	456 056	476 064	478 797
Daň z emisných kvôt	-908	-1 318	0	0	0	0
Daň z motorových vozidiel	153 651	130 157	129 592	132 239	138 700	137 990
Osobitný odvod vybraných finančných inštitúcií	143 411	148 950	0	0	0	0
Osobitný odvod z podnikania v regul. odvetviach	127 558	135 301	93 588	98 294	102 752	103 395
Úhrada za služby verejnosti poskytované RTVS	83 220	75 289	76 939	74 748	75 304	75 866
Daň z úhrad za dobývací priestor	588	381	517	517	517	517
do štátneho rozpočtu	99	85	103	103	103	103
do obcí	490	296	414	414	414	414
Daň z úhrad za uskladňovanie plynov al. kvapalín	1 719	626	1 000	1 000	1 000	1 000
Poplatok za uloženie odpadov (príjem EF)	20 834	25 627	31 561	31 145	32 701	32 934
Majetkové dane (do ŠR)	12	5	6	0	0	0
Iné dane	102 362	100 809	119 522	118 113	125 090	127 095
do štátneho rozpočtu	72 337	69 540	86 332	82 534	86 659	87 277
do obcí	8	149	0	0	0	0
do VÚC	0	0	0	0	0	0
na samostatný účet	30 018	31 120	33 190	35 579	38 431	39 818
cestná daň - dobeh	4	1	0	0	0	0
odvod z poistenia	7 142	241	28	0	0	0
daň z poistenia	65 190	69 298	86 304	82 534	86 659	87 277
odvod z PZP	30 018	31 120	33 190	35 579	38 431	39 818
Fondy sociálneho a zdravotného poistenia (FSZP)	12 165 485	12 355 886	12 895 852	13 640 197	14 470 671	15 140 677
Sociálna poisťovňa	8 163 479	8 285 011	8 597 737	9 083 009	9 633 787	10 051 634
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo + dlžné	8 163 479	8 285 011	8 597 737	9 083 009	9 633 787	10 051 634
- EAO	7 951 867	8 003 710	8 410 205	8 869 122	9 419 015	9 837 057
- dlžné	211 612	281 300	187 532	213 887	214 772	214 577
Zdravotné poisťovne	4 002 007	4 070 876	4 298 115	4 557 188	4 836 884	5 089 043
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo + dlžné	4 002 007	4 070 876	4 298 115	4 557 188	4 836 884	5 089 043
z toho: ročné zúčtovanie	3 453	16 343	18 288	13 662	13 573	13 967
Daňové príjmy VS spolu	16 954 675	16 722 324	17 709 187	19 190 938	20 659 326	21 134 999
Daňové príjmy ŠR	12 809 997	12 508 465	13 542 258	14 798 640	15 985 055	16 188 102
Samostatné účty	30 018	31 120	33 190	35 579	38 431	39 818
Štátne finančné aktíva	270 969	284 251	93 588	98 294	102 752	103 395
Daňové príjmy obcí	2 789 047	2 854 001	2 958 278	3 118 838	3 318 372	3 512 352
Daňové príjmy VÚC	948 871	942 945	972 373	1 032 694	1 105 711	1 181 532
Daňové príjmy Rozhlasu a televízie Slovenska	83 220	75 289	76 939	74 748	75 304	75 866
Environmentálny fond	22 553	26 253	32 561	32 145	33 701	33 934
FSZP spolu	12 165 485	12 355 886	12 895 852	13 640 197	14 470 671	15 140 677
Daňové príjmy a príjmy FSZP spolu	29 120 160	29 078 210	30 605 039	32 831 135	35 129 997	36 275 676

Zdroj: MF SR

²⁶ Akruálny výnos DPFO (podľa Výboru pre daňové prognózy v decembri 2020) je v rokoch 2019 a 2020 ovplyvnený metodickou zmenou na základe notifikácie daní (z októbra 2020). Legislatívny vplyv jednorazového odpisu strát pri podaní daňového priznania v roku 2020 za rok 2019 je metodicky presunutý do roku 2020. Očakávaná skutočnosť za rok 2020 prezentovaná v kapitole 2.1. túto zmenu nezahŕňa.

Daňové príjmy na hotovostnej báze sú prezentované v nasledovnej tabuľke. Podľa rozpočtovej klasifikácie sa sankčné úroky (ďalej len „sankcie“) uložené v daňovom konaní k jednotlivým daniam rozpočtujú v rámci samostatnej kategórie.

Tabuľka 24 - Daňové a odvodové príjmy (hotovostný princíp, v tis. eur)

	2019 S	2020 S	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	6 152 090	5 704 795	6 174 881	6 920 326	7 573 355	7 987 946
Daň z príjmov fyzických osôb	3 155 500	3 120 154	3 245 954	3 463 192	3 706 096	3 951 294
DPFO zo závislej činnosti	3 072 044	3 067 524	3 215 763	3 432 301	3 671 849	3 910 873
DPFO z podnikania	83 456	52 631	30 191	30 891	34 247	40 421
do štátneho rozpočtu	-7 404	-22 997	4 712	20 880	20 392	12 855
do obcí	2 214 033	2 200 206	2 268 869	2 409 618	2 579 993	2 756 907
do VÚC	948 871	942 945	972 373	1 032 694	1 105 711	1 181 532
Daň z príjmov právnických osôb	2 750 974	2 349 560	2 658 526	3 166 684	3 553 587	3 740 305
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	245 615	235 081	270 401	290 450	313 672	296 347
Dane na tovary a služby	9 085 628	9 049 495	9 680 625	10 610 713	11 314 723	11 468 436
Daň z pridanej hodnoty	6 727 881	6 791 757	7 329 261	8 129 729	8 688 933	8 803 767
Spotrebné dane	2 357 747	2 257 738	2 351 364	2 480 984	2 625 790	2 664 669
Z minerálnych olejov	1 286 550	1 199 259	1 224 818	1 289 940	1 351 798	1 362 679
Z liehu	219 459	206 554	210 343	209 481	215 981	222 313
Z piva	59 336	56 929	55 581	56 063	57 482	59 118
Z vína	4 734	4 814	4 683	4 726	4 892	5 017
Z tabaku a tabakových výrobkov	751 381	754 285	821 344	885 639	959 199	977 784
Z elektrickej energie	12 202	11 876	10 616	10 884	11 163	11 556
Zo zemného plynu	23 688	23 746	23 703	24 019	25 068	26 019
Z uhlia	396	275	276	232	207	183
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	21 079	19 904	27 210	25 967	25 924	25 511
Dovozné clo	14	16	0	0	0	0
Dovozná prirážka	1	0	0	0	0	0
Podiel na vybratých finančných prostriedkoch	21 064	19 888	27 210	25 967	25 924	25 511
Ostatné colné príjmy	0	0	0	0	0	0
Miestne dane	574 517	653 349	688 995	708 806	737 965	755 031
Daň z nehnuteľností	364 823	427 774	448 144	453 331	462 987	474 734
Dane za špecifické služby	209 694	225 575	240 851	255 475	274 978	280 297
Ostatné dane	607 028	617 997	442 697	457 861	471 175	481 460
Daň z emisných kvót	-908	-1 318	0	0	0	0
Daň z motorových vozidiel	157 893	141 146	113 419	138 369	139 632	141 483
Osobitný odvod vybraných finančných inštitúcií	143 411	148 950	0	0	0	0
Osobitný odvod z podnikania v regul. odvetviach	112 597	119 598	109 629	97 902	102 380	103 342
Úhrada za služby verejnosti poskytované RTVS	83 220	75 289	76 939	74 748	75 304	75 866
Daň z úhrad za dobývací priestor	588	381	517	517	517	517
do štátneho rozpočtu	99	85	103	103	103	103
do obcí	490	296	414	414	414	414
Daň z úhrad za uskladňovanie plynov alebo kvapalín	1 719	626	1 000	1 000	1 000	1 000
Poplatok za uloženie odpadov (príjem EF)	20 834	25 627	31 561	31 145	32 701	32 934
Majetkové dane (do ŠR)	12	5	6	0	0	0
Iné dane	87 661	107 692	109 626	114 180	119 641	126 318
do štátneho rozpočtu	59 189	77 525	78 506	80 990	84 062	87 887
do obcí	8	149	0	0	0	0
do VÚC	0	0	0	0	0	0
na samostatný účet	28 464	30 018	31 120	33 190	35 579	38 431
cestná daň - dobeh	4	1	0	0	0	0
odvod z poistenia	9 026	1 328	139	0	0	0
daň z poistenia	50 158	76 196	78 367	80 990	84 062	87 887
odvod z PZP	28 464	30 018	31 120	33 190	35 579	38 431
Fondy sociálneho a zdravotného poistenia (FSZP)	12 118 180	12 285 981	12 865 325	13 593 491	14 420 065	15 083 676
Sociálna poisťovňa	8 136 268	8 217 492	8 581 804	9 058 315	9 606 558	10 015 668
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo + dlžné	8 136 268	8 217 492	8 581 804	9 058 315	9 606 558	10 015 668
- EAO	7 924 656	7 936 192	8 394 272	8 844 428	9 391 786	9 801 091
- dlžné	211 612	281 300	187 532	213 887	214 772	214 577
Zdravotné poisťovne	3 981 912	4 068 489	4 283 521	4 535 176	4 813 507	5 068 008
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo + dlžné	3 981 912	4 068 489	4 283 521	4 535 176	4 813 507	5 068 008
z toho: ročné zúčtovanie	3 981 912	4 068 489	4 283 521	4 535 176	4 813 507	5 068 008
Daňové príjmy VS spolu	16 440 341	16 045 540	17 014 408	18 723 673	20 123 142	20 718 384
Daňové príjmy ŠR	12 312 177	11 848 487	12 833 508	14 334 156	15 452 095	15 772 927
Samostatné účty	28 464	30 018	31 120	33 190	35 579	38 431
Štátne finančné aktíva	256 009	268 548	109 629	97 902	102 380	103 342
Daňové príjmy obcí	2 789 047	2 854 001	2 958 278	3 118 838	3 318 372	3 512 352
Daňové príjmy VÚC	948 871	942 945	972 373	1 032 694	1 105 711	1 181 532
Daňové príjmy Rozhlasu a televízie Slovenska	83 220	75 289	76 939	74 748	75 304	75 866
Environmentálny fond	22 553	26 253	32 561	32 145	33 701	33 934
FSZP spolu	12 118 180	12 285 981	12 865 325	13 593 491	14 420 065	15 083 676
Daňové príjmy a príjmy FSZP spolu	28 558 520	28 331 522	29 879 733	32 317 164	34 543 207	35 802 060

Zdroj: MF SR

V súlade s klasifikáciou je predpokladaná výška sankcií k jednotlivým daniam uvedená v osobitnej tabuľke.

Tabuľka 25 - Predpokladaný vývoj sankcií (v tis. eur)*

	2019 S	2020 S	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
SANKCIE spolu	42 808	30 364	27 964	30 398	30 398	30 398
Daň z príjmov fyzických osôb	4 590	3 050	3 012	4 590	4 590	4 590
Daň z príjmov právnických osôb	6 187	5 860	5 509	5 509	5 509	5 509
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	272	179	179	179	179	179
Daň z pridanej hodnoty	14 720	9 147	6 115	6 115	6 115	6 115
Spotrebné dane	54	0	0	0	0	0
Miestne dane	0	0	0	0	0	0
Ostatné dane + dane z medzinárodného obchodu a transakcií	1 459	927	564	1 420	1 420	1 420
Sankcie uložené v daňovom konaní	1 796	1 039	1 039	1 039	1 039	1 039
Sociálna poisťovňa	12 983	9 503	10 887	10 887	10 887	10 887
Zdravotné poisťovne	746	659	659	659	659	659

* Sankcie sú identické podľa hotovostnej a akruálnej metodiky.

Zdroj: MF SR

Akrualizácia daňových a odvodových príjmov

Rozdiel medzi akruálnym a hotovostným výnosom daní je spôsobený viacerými faktormi, medzi tie hlavné patria zaznamenávanie daňových kreditov, poukazovanie 2 % na osobitné účely a samotný spôsob výberu daní.

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené rozdiely medzi akruálnymi a hotovostnými odhadmi daní podľa subjektov verejnej správy.

Tabuľka 26 - Odhad rozdielu medzi akruálnymi a hotovostnými prognózami v rokoch 2019 až 2024 (v tis. eur)

	2019 S	2020 S	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Daňové príjmy VS	561 640	746 688	725 306	513 971	586 790	473 616
Štátny rozpočet	497 820	659 978	708 750	464 484	532 960	415 175
Samostatné účty	1 553	1 102	2 070	2 389	2 852	1 387
Štátne finančné aktíva	14 960	15 703	-16 041	392	372	53
Obce	0	0	0	0	0	0
VÚC	0	0	0	0	0	0
Rozhlas a televízia Slovenska (RTVS)	0	0	0	0	0	0
Environmentálny fond	0	0	0	0	0	0
Sociálna poisťovňa	27 211	67 519	15 933	24 694	27 229	35 966
Zdravotné poisťovne	20 095	2 387	14 594	22 012	23 377	21 035

(+) znamená, že výnos daní v metodike ESA 2010 je vyšší ako na hotovostnej báze; (-) že je nižší ako na hotovostnej báze Zdroj: MF SR

Najväčší vplyv majú dlhodobé daňové kredity. Zmena ich výšky nemá vplyv na akruálny výnos dane z príjmu fyzických osôb (metodika ESA 2010), avšak hotovostný výnos DPFO je o túto sumu znížený. Celá akrualizácia daňových kreditov sa pripisuje na účet štátneho rozpočtu.

V porovnaní s rozpočtom verejnej správy na roky 2021 až 2023 prišlo k miernemu poklesu daňových kreditov.

Tabuľka 27 - Vplyv daňových kreditov na rozpočet (ESA 2010, v tis. eur)

	2019 S	2020 S	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Daňové kredity spolu	337 860	367 901	410 147	484 873	509 560	526 284
Zamestnanecká prémie spolu	1	0	0	0	0	0
DPFO zo závislej činnosti	1	0	0	0	0	0
DPFO z podnikania	0	0	0	0	0	0
Daňový bonus spolu	332 596	355 702	403 695	476 236	498 781	513 408
DPFO zo závislej činnosti	282 658	302 347	343 141	404 801	423 964	436 397
DPFO z podnikania	49 938	53 355	60 554	71 435	74 817	77 011
Daňový bonus na hypotéky	5 263	12 198	6 452	8 637	10 779	12 876
DPFO zo závislej činnosti	2 640	7 868	3 731	5 173	6 586	7 970
DPFO z podnikania	2 623	4 330	2 721	3 464	4 193	4 906

Zdroj: MF SR

Zároveň na rozdiel medzi aktuálnym a hotovostným výnosom pozitívne vplyva odlišné zaznamenávanie sumy 2 % poukazovaných na osobitný účel z daní z príjmov fyzických a právnických osôb. Kým pri hotovostnom princípe suma poukázaná na osobitný účel znižuje výšku výnosu dane, a tým znižuje príjmy verejnej správy, aktuálne dane nie sú týmto prevodom ovplyvnené. Vyplýva to z ekonomickej podstaty transakcie, ktorá neznižuje výšku daňovej povinnosti voči verejným financiám (aktuálnu daň), ale na základe zákona schváleného NR SR sa časť peňazí použije na financovanie tretieho sektora. Uvedená suma teda neznižuje príjmy, ale zvyšuje verejné výdavky a týmto spôsobom negatívne ovplyvňuje hospodárenie v metodike ESA 2010.

Aktuálne očakávania ohľadom výšky prevodu prostriedkov na osobitný účel sú v nasledujúcej tabuľke. Očakávania za DPPO sú v porovnaní s rozpočtom na roky 2021 až 2023 vyššie z dôvodu vyššej zaplatenej dane. Pri prevode 2 % z DPFO sú očakávania mierne nižšie ako v minulom rozpočte.

Tabuľka 28 - Vplyv prevodu prostriedkov na verejnoprospešný účel (VPÚ) na rozpočet (ESA 2010, v tis. eur)

	2019 S	2020 S	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
PREVOD NA VPÚ spolu	73 071	53 391	86 280	77 680	85 527	95 389
Prevod na VPÚ z DPFO	36 902	22 544	49 260	40 050	43 570	48 735
Prevod na VPÚ z DPPO	36 170	30 847	37 020	37 630	41 957	46 654

Zdroj: MF SR

Nezanedbateľným faktorom vplývajúcim na aktualizáciu je aj samotný spôsob výberu daní. Väčšina daňových príjmov sa platí až po ukončení obdobia, napr. daň z príjmov fyzických osôb a odvody sa platia až v nasledujúcom mesiaci. Daňové priznanie pri DPH a spotrebných daniach sa podáva a daň platí až v nasledujúcom mesiaci alebo kvartáli. V prípade DPPO a DPFO z podnikania je rozdiel medzi aktuálnym a hotovostným plnením ešte výraznejší. Daňové priznania sa podávajú až po skončení hospodárskeho roku, čiže dochádza až k ročnému posunu medzi hotovostným a aktuálnym výnosom.

3.2. Iné ako daňové príjmy verejnej správy

3.2.1. Prognózovanie vybraných nedaňových príjmov verejnej správy

Podobne ako príjmy z daní a odvodov, aj vybrané nedaňové príjmy sú transparentne konzultované a schvaľované Výborom pre daňové prognózy (viď. kapitola 3.1. Rozpočtovanie daňových a odvodových príjmov verejnej správy). Pre návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024 boli Výborom pre daňové prognózy schválené príjmy z dividend, príjmy z odvodu z hazardných hier, príjmy z emisných kvót a administratívne poplatky Národnej diaľničnej spoločnosti. Prognózované vybrané nedaňové príjmy na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 29 – Prognóza vybraných nedaňových príjmov verejnej správy

v metodike ESA 2010, v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Dividendy*	302 684	259 565	430 301	425 965	330 396	345 414	340 085
príjem štátneho rozpočtu	292 638	254 432	423 515	417 907	322 338	337 356	332 027
príjem obcí	8 052	3 851	6 776	8 058	8 058	8 058	8 058
príjem ostatných subjektov VS**	1 994	1 282	10	-	-	-	-
Administratívne poplatky a iné poplatky NDS***	308 867	293 530	354 494	309 480	344 074	371 242	380 877
Emisné kvóty	114 139	142 173	165 183	167 181	212 253	226 048	232 012
Odvod z hazardných hier	273 918	231 196	264 675	223 004	252 687	308 206	352 982
príjem štátneho rozpočtu	248 923	212 590	250 000	208 515	236 140	287 423	331 597
príjem obcí	24 995	18 606	14 675	14 489	16 547	20 783	21 385

*Dividendy len pod položka ekonomickej klasifikácie 211003

** V ostatných subjektoch sú zahrnuté VÚC, MH Manažment a. s., DMD a iné

*** Príjmy na kategórii 220 ekonomickej klasifikácie

Príjmy z dividend štátom (spolu)vlastnených firiem za rok 2021 dosiahnu približne 417 mil. eur. Väčšina dividend plynúcich do štátnej kasy v tomto roku je už známa, pretože ide o dividendy zo ziskov dosiahnutých v roku 2020, respektíve pre firmy v skupine SPP za hospodárske roky ukončené v roku 2020. Prognóza dividend v nasledujúcich rokoch plne zohľadňuje interné finančné plány firiem a indikuje výnos na úrovni okolo 330 mil. eur. Pokles dividend od roku 2022 je kombináciou nižších ziskov vybraných firiem a manažérskych rozhodnutí ponechať časť zisku vo firme.

Administratívne poplatky Národnej diaľničnej spoločnosti sú prevažne tvorené výnosmi z elektronického mýta a z predaja diaľničných známok. Výnos v roku 2021 sa po prepade v roku 2020 vracia na svoje úrovne pred pandémie. K svižnejšiemu návratu v roku 2021 nedošlo kvôli poklesu príjmov z predaja diaľničných známok. Kombinácia prechodu z ročných známok na 365 dňové v kombinácii s uzatvorením ekonomiky v úvode roka 2021 spôsobili, že vodiči odložili nákup diaľničných známok. V ďalších rokoch očakávame postupný návrat k predkrízovému správaniu. Zároveň očakávame, že zlepšenie ekonomickej situácie a prílev nových investícií cez Plán obnovy a odolnosti bude pôsobiť pozitívne na príjmy NDS do ďalších rokov.

Príjmy z predaja emisných kvót pokračujú v raste na celom horizonte z dôvodu rastúcich cien emisných povoleniek na burze. Počas roka 2021 nastal skokový rast cien emisných kvót

(medziročne okolo 250 %) v súlade s obmedzením ponuky emisných povoleniek²⁷, čo odráža ambicióznejšie ciele Európskej komisie na zníženie emisií v EÚ. Aktuálny výnos za rok 2021 vo výške 167 mil. eur ešte neobsahuje zvýšenie cien emisií v roku 2021, pretože podľa metodiky Štatistického úradu SR je spotreba emisných kvót ocenená priemernou historickou cenou do roku 2020. Až výnos od roku 2022 zohľadňuje rast cien v aktuálnom roku, čo vedie k výnosu 212 až 232 mil. eur na horizonte rozpočtu.

Príjmy z odvodu z hazardných hier sa v roku 2021 udržia na úrovni predchádzajúceho roka napriek pokračujúcemu vplyvu pandémie. Pandemické opatrenia zasiahli najmä kamenné prevádzky, čo spôsobilo pokles počtu terminálov videohier, za ktoré sa platí poplatok za 1 kus bez ohľadu na to, či je terminál v prevádzke. Tento výpadok plne vykompenzoval vývoj online kasín. Pandémia umocnila prechod z tradičných hazardných hier do online priestoru, ktoré sú jednoduchšie dostupné (napr. cez mobilný telefón). Rozmach online kasín a rast príjmov z odvodu predpokladáme na celom horizonte rozpočtu. Ďalšie populárne hazardné hry (číselné lotérie a kurzové stávky) pokračujú v stabilnom raste podobne ako v minulosti.

3.2.2. Rozpočtovanie iných ako daňových príjmov verejnej správy

Iné ako nedaňové príjmy verejnej správy obsahujú vybrané nedaňové príjmy, ktoré prognózuje Výbor pre daňové prognózy a ostatné nedaňové príjmy a granty a transfery štátneho rozpočtu a ďalších subjektov verejnej správy. Objemovo sú najvýznamnejšie príjmy zo zahraničných a tuzemských transferov, v rámci ktorých sú zaznamenávané najmä prostriedky z rozpočtu EÚ a prostriedky Plánu obnovy a odolnosti. Ďalej sem patria príjmy pochádzajúce z vlastníctva majetku, t. j. dividendy, resp. príjmy z prenájmov, ako aj z predaja majetku. Do kategórie iných ako daňových príjmov rovnako patria poplatky vyberané subjektmi verejnej správy ako aj ich tržby. Výšku týchto príjmov zobrazuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka 30 - Iné ako daňové príjmy rozpočtu verejnej správy*

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Spolu	14 003 264	15 646 755	13 857 944	15 783 184	16 257 486	17 461 919	15 157 382
Nedaňové príjmy	5 748 788	5 552 260	5 658 362	5 682 280	5 812 820	5 990 163	6 049 818
Granty a transfery	8 254 476	10 094 495	8 199 582	10 100 904	10 444 666	11 471 756	9 107 564

* Bez príjmov samostatných účtov vstupujúcich do rozpočtu verejnej správy, ktoré sú samostatne uvedené v časti 3.3.

Zdroj: MF SR

²⁷ Systém obchodovania s emisnými povolenkami obsahuje možnosť stiahnuť určitý objem emisných kvót do tzv. tržnej rezervy (market stability reserve). Ide o nástroj pre dosiahnutie cien emisných povoleniek, zvyšujúcich motivácie firiem k znižovaniu emisií v súlade s emisnými cieľmi Európskej komisie.

3.2.3. Rozpočtovanie iných ako daňových príjmov štátneho rozpočtu

Výdavkové politiky vlády SR sú financované nielen z daňových príjmov, ale aj z iných príjmov kapitol štátneho rozpočtu, ktoré možno rozdeliť na dve základné kategórie, a to nedaňové príjmy a granty a transfery.

Tabuľka 31 - Iné ako daňové príjmy štátneho rozpočtu

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Spolu	3 489 091	3 885 213	4 007 302	4 026 043	5 626 045	7 111 000	5 004 520
Nedaňové príjmy	1 327 516	1 296 627	1 183 849	1 262 403	1 134 818	1 158 962	1 197 380
Granty a transfery	2 161 575	2 588 586	2 823 453	2 763 640	4 491 227	5 952 038	3 807 140

Zdroj: MF SR

3.2.3.1. Nedaňové príjmy štátneho rozpočtu

Nedaňové príjmy vznikajú z činnosti jednotlivých kapitol štátneho rozpočtu a môžu to byť príjmy z podnikania a vlastníctva majetku, poplatky a platby, kapitálové príjmy, úroky a iné nedaňové príjmy.

Tabuľka 32 - Nedaňové príjmy štátneho rozpočtu

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Nedaňové príjmy	1 327 516	1 296 627	1 183 849	1 262 403	1 134 818	1 158 962	1 197 380
Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	516 837	434 268	429 268	489 980	389 777	358 869	351 599
<i>z toho: dividendy</i>	504 451	428 129	423 515	484 005	383 955	353 067	345 805
Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	386 557	387 962	351 053	346 145	364 108	368 413	370 382
Kapitálové príjmy	11 959	12 438	23 707	12 471	7 512	7 506	7 406
Úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, NFV a vkladov	7 632	8 884	6 491	7 052	6 763	6 238	5 807
Iné nedaňové príjmy	404 531	453 075	373 330	406 755	366 658	417 936	462 186

Zdroj: MF SR

V rámci príjmov z podnikania a z vlastníctva majetku sa rozpočtujú príjmy z dividend, ako aj iné príjmy z podnikania, ktoré zahŕňajú najmä osobitný odvod zo zisku po zdanení, ktorý odvedú Vodohospodárska výstavba, š. p. a Eximbanka SR. Príjmy z vlastníctva predstavujú predovšetkým príjmy z prenajatých pozemkov, budov, strojov a pod.

Príjmy z dividend tvoria najpodstatnejšiu časť týchto príjmov. Objem dividend od spoločností, v ktorých je vlastnícky podiel štátu zastúpený príslušným ministerstvom, sa v roku 2022 navrhuje vo výške 384 mil. eur, čo je v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2021 menej o 39,6 mil. eur. Tento pokles príjmov je spôsobený hlavne znížením dividend od spoločností Slovenský plynárenský priemysel, a. s. a Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. Naopak vyššie príjmy z dividend pri medziročnom porovnaní sa očakávajú najmä od spoločnosti Stredoslovenská energetika Holding, a. s.

Tabuľka 33 - Príjmy štátneho rozpočtu z dividend

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Príjmy z podnikania - dividendy	504 451	428 129	423 515	484 005	383 955	353 067	345 805
<i>riadne dividendy</i>	295 076	251 288	423 515	415 589	279 794	337 106	331 370
<i>superdividendy</i>	209 375	176 841	0	68 416	104 161	15 961	14 435
Ministerstvo financií SR	60 982	6 444	30 803	32 410	10 529	15 941	16 499
Slovenská konsolidačná, a. s.	2 982	3 144	3	575	120	0	0
<i>riadne dividendy</i>	2 928	0	3	575	0	0	0
<i>Superdividendy</i>	54	3 144	0	0	120	0	0
Tipos, a. s.	2 000	3 300	3 400	2 500	2 500	2 500	2 500
SEPS, a. s.	50 000	0	27 000	29 335	7 909	13 441	13 499
SZRB, a. s.	6 000	0	400	0	0	0	500
<i>riadne dividendy</i>	4 173	0	400	0	0	0	500
<i>superdividendy</i>	1 827	0	0	0	0	0	0
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	218	698	250	250	240	260	263
Správa služieb diplomatickému zboru, a. s.	218	698	250	250	240	260	263
<i>riadne dividendy</i>	218	490	250	250	240	260	263
<i>superdividendy</i>	0	208	0	0	0	0	0
Ministerstvo hospodárstva SR	442 430	420 208	392 402	451 345	373 186	336 866	329 043
Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s.	4 959	2 173	3 000	3 000	3 000	3 000	604
<i>riadne dividendy</i>	0	0	3 000	0	0	84	604
<i>superdividendy</i>	4 959	2 173	0	3 000	3 000	2 916	0
Transpetrol, a. s.	0	0	2 000	1 500	1 500	1 500	1 500
<i>riadne dividendy</i>	0	0	2 000	1 500	1 500	1 500	1 500
<i>superdividendy</i>	0	0	0	0	0	0	0
Slovenský plynárenský priemysel, a. s.	370 000	250 000	250 000	254 400	220 000	220 000	220 000
<i>riadne dividendy</i>	167 807	167 850	250 000	248 996	131 735	220 000	220 000
<i>superdividendy</i>	209 193*	82 150	0	5 404	88 265**	0	0
Západoslovenská energetika, a. s.	32 553	37 809	45 976	45 697	44 839	44 543	43 138
<i>riadne dividendy</i>	32 553	37 483	45 976	45 697	44 839	44 543	43 138
<i>superdividendy</i>	0	326	0	0	0	0	0
Stredoslovenská energetika Holding, a. s.	4 586	96 204	61 846	113 071	74 777	38 141	30 957
<i>riadne dividendy</i>	4 359	21 098	61 846	62 035	74 777	38 141	30 957
<i>superdividendy</i>	227	75 106	0	51 036	0	0	0
Východoslovenská energetika Holding, a. s.	30 332	34 022	29 580	33 677	29 070	29 682	32 844
<i>riadne dividendy</i>	30 332	20 325	29 580	24 701	16 294	16 637	18 409
<i>Superdividendy</i>	0	13 697	0	8 976	12 776	13 045	14 435
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	53	0	60	0	0	0	0
Technická inšpekcia, a. s.	53	0	60	0	0	0	0
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	768	779	0	0	0	0	0
Letisko Košice - Airport Košice, a. s.	757	779	0	0	0	0	0
<i>riadne dividendy</i>	642	742	0	0	0	0	0
<i>superdividendy</i>	115	37	0	0	0	0	0
Poštová banka, a. s.	11	0	0	0	0	0	0

* Suma superdividend spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a. s. za rok 2019 obsahuje aj dary vo výške 7,00 mil. eur, ktoré boli vyplatené organizáciám mimo sektor verejnej správy (Ekofond SPP, n. o. a Nadácia SPP).

**Údaj k superdividende Slovenského plynárenského priemyslu, a. s. na rok 2022 v sume 48,1 mil. eur nebol v čase prípravy údajov pre Výbor pre daňové prognózy k dispozícii, preto nie je obsiahnutý v jeho prognóze.

Zdroj: MF SR

Výška *príjmov z administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb* závisí od počtu jednotlivých aktov konania v priebehu roka. Uvedené príjmy sa na rok 2022 rozpočtujú vo výške 364 mil. eur. Najvyšší objem v rámci týchto príjmov predstavujú príjmy z administratívnych poplatkov a v rámci nich príjmy zo súdnych poplatkov a ostatných poplatkov, kam patria napr. správne poplatky, paušálne náhrady za udeľovanie víz, udržiavacie poplatky za patent a pod. Ďalej sa tu rozpočtujú príjmy z pokút, penále a iných sankcií a príjmy z poplatkov a platieb z nepriemyselného a náhodného predaja a služieb.

Kapitálové príjmy sa na rok 2022 rozpočtujú vo výške 7,51 mil. eur, čo v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2021 predstavuje pokles o 16,2 mil. eur. Nižší objem rozpočtovaných kapitálových príjmov pri medzročnom porovnaní súvisí predovšetkým s očakávanými nižšími výnosmi z predaja prebytočného majetku a pozemkov štátu v správe kapitol štátneho rozpočtu.

Úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí a vkladov sa na rok 2022 rozpočtujú v sume 6,76 mil. eur a pozostávajú z:

- *úrokov z účtov finančného hospodárenia so Štátnou pokladnicou*, ktoré predstavujú úroky z kreditných zostatkov peňažných prostriedkov vedených na účtoch Štátnej pokladnice v NBS, banke alebo pobočke zahraničnej banky, vrátane úrokov z finančných operácií vykonaných Štátnou pokladnicou a klientom Štátny dlh znížené o úroky platené Štátnou pokladnicou a príjmy z poplatkov za služby poskytované Štátnou pokladnicou znížené o náklady súvisiace s ich poskytnutím. Rozpočtovanie týchto príjmov vychádza z odhadu úrokových sadzieb ECB KEY RATE a EONIA, ako aj z predpokladaného vývoja zostatkov na účtoch klientov Štátnej pokladnice, najmä na účtoch štátnych finančných aktív, na účtoch Sociálnej poisťovne a na účtoch prostriedkov Európskej únie,
- *úrokov z návratných finančných výpomocí a štátnych záruk*, kde sa rozpočtujú úroky z návratných finančných výpomocí poskytnutých Agentúre pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov, spoločnosti GA Drilling, a. s. a spoločnosti Tachyum s. r. o. podľa platných splátkových kalendárov,
- *úrokov zo zahraničných úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí a vkladov*, ktoré tvoria úroky kapitol Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a Ministerstva obrany SR. Ide o kreditné úroky účtov zastupiteľských úradov Slovenskej republiky v zahraničí.

Najväčší objem z *iných nedaňových príjmov* predstavujú príjmy z odvodov z hazardných hier a iných podobných hier, ktoré sú rozpočtované v kapitole Všeobecná pokladničná správa na rok 2022 v sume 236 mil. eur. Ďalej sem patria vrátené neoprávnene použité alebo zadržané finančné prostriedky a ostatné príjmy. Výška týchto príjmov je v priebehu rozpočtového roka ovplyvnená najmä objemom vrátených neoprávnene použitých finančných prostriedkov od neziskových organizácií, rozpočtových organizácií, obcí a ostatných príjmov, medzi ktoré patria najmä odvody a vratky.

Zdroje z odvodov z hazardných hier a iných podobných hier sú smerované do vykonávania všeobecne prospešných služieb, ktorými sú najmä poskytovanie zdravotnej starostlivosti, poskytovanie sociálnej pomoci, humanitárna starostlivosť, tvorba, rozvoj, ochrana a obnova kultúrnych hodnôt, podpora umeleckej tvorby a kultúrnych aktivít, vzdelávanie, výchova, rozvoj športu, tvorba a ochrana životného prostredia a ochrana zdravia obyvateľstva. Na

uvedené výdavky sa vynakladajú objemy prevyšujúce uvedený príjem, ktorý tak kryje iba časť týchto výdavkov.

Tabuľka 34 - Výdavky na zabezpečenie vykonávania všeobecne prospešných služieb

(v tis. eur)	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky spolu	365 354	356 058	341 940
Tvorba a ochrana životného prostredia	15 663	15 663	15 663
Ochrana kvality a množstva povrchových a podzemných vôd	1 486	1 486	1 486
Ochrana pred povodňami	2 950	2 950	2 950
Kvalita ovzdušia	3 200	3 200	3 200
Druhová a územná ochrana	8 028	8 028	8 028
Ochrana zdravia obyvateľstva	65 303	65 305	65 304
Kontrola prenosných chorôb	7 532	7 532	7 532
Ochrana zdravia	56 664	56 666	56 665
Výchova k zdraviu	1 107	1 107	1 107
Ochrana a obnova kultúrnych hodnôt, podpora umeleckej tvorby a rozvoj športu	230 769	223 044	208 927
Šport pre všetkých, školský a univerzitný šport	1 000	1 000	1 000
Uznané športy	54 200	54 200	54 200
Divadlá a divadelná činnosť	36 675	39 255	41 064
Hudba, koncertná činnosť a umelecké súbory	17 571	17 571	17 571
Výtvarné umenie, fotografia, architektúra a dizajn	2 136	2 136	2 136
Knižnice a knižničná činnosť	15 795	15 799	15 797
Múzeá a galérie	48 255	37 667	21 432
Osvetová činnosť a tradičná ľudová kultúra	4 882	4 882	4 882
Literatúra a knižná kultúra	848	848	848
Obnovme si svoj dom	12 016	12 016	12 016
Podpora návštevnosti kultúrnych podujatí	2 500	2 500	2 500
Kultúra znevýhodnených skupín	980	980	980
Podpora miestnej a regionálnej kultúry	500	500	500
Príspevok Audiovizuálnemu fondu	12 010	12 290	12 600
Systematická obnova audiovizuálneho dedičstva realizovaná SFÚ	1 401	1 401	1 401
Príspevok Fondu na podporu umenia	20 000	20 000	20 000
Vzdelávanie a výchova	53 619	52 045	52 045
Sociálne štipendiá	11 941	11 941	11 941
Motivačné štipendiá	9 901	9 901	9 901
Podpora stravovania, ubytovania, športových a kultúrnych aktivít študentov a pastoračných centier	26 822	25 248	25 248
Podpora detí a mládeže	4 955	4 955	4 955

3.2.3.2. Príjmy štátneho rozpočtu z grantov a transferov

V rámci tejto skupiny príjmov štátneho rozpočtu sa triedia tuzemské a zahraničné granty a transfery, ktoré môžu byť určené na financovanie tak bežných, ako aj kapitálových potrieb štátu.

Vývoj príjmov z grantov a transferov zobrazuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka 35 - Príjmy štátneho rozpočtu z grantov a transferov

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Granty a transfery	2 161 575	2 588 586	2 823 453	2 763 640	4 491 227	5 952 038	3 807 140
Tuzemské granty a transfery	34 631	37 226	40 922	39 445	41 254	43 151	44 929
Zahraničné granty a transfery	2 126 944	2 551 360	2 782 531	2 724 195	4 449 973	5 908 887	3 762 211
<i>z toho: Zahraničné transfery – prostriedky z rozpočtu EÚ</i>	<i>2 126 921</i>	<i>2 551 329</i>	<i>2 452 531</i>	<i>2 724 195</i>	<i>4 449 973</i>	<i>5 908 887</i>	<i>3 762 211</i>

Zdroj: MF SR

V rámci *tuzemských grantov a transferov* sa rozpočtujú tuzemské bežné transfery v rámci verejnej správy, a to najmä:

- transfery zo zdravotných poisťovní, ktoré sa týkajú príspevkov na činnosť operačných stredísk záchranej zdravotnej služby a na činnosť Národného centra zdravotníckych informácií,
- transfer zo Slovenského pozemkového fondu do kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR určený na zabezpečenie projektov pozemkových úprav v zmysle zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách.

Zahraničné transfery predstavujú prostriedky zo všeobecného rozpočtu Európskej únie a prostriedky z Plánu obnovy a odolnosti. V rokoch 2022 až 2024 sa rozpočtujú prostriedky EÚ pre programy Partnerskej dohody v rámci 3. a 4. programového obdobia, Fondy pre oblasť vnútorných záležitostí 2021 - 2027, pre poľnohospodárske fondy v rámci 3. a 4. programového obdobia ako aj pre iniciatívu REACT-EU na riešenie následkov súvisiacich s pandemiou ochorenia COVID-19. Prostriedky z Plánu obnovy a odolnosti sú určené na financovanie reforiem a investícií v oblastiach verejných politík SR, ako sú zelená ekonomika, vzdelávanie, veda, výskum, inovácie, zdravie, efektívna verejná správa a digitalizácia.

Tabuľka 36 - Príjmy štátneho rozpočtu zo zahraničných transferov – prostriedkov z rozpočtu EÚ

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Zahraničné transfery	2 126 921	2 551 329	2 452 531	2 724 195	4 449 973	5 908 887	3 762 211
Prostriedky z rozpočtu EÚ pre 3. a 4. programové obdobie	2 126 921	2 551 329	2 452 531	2 724 195	3 148 001	4 272 870	2 107 038
Prostriedky z Plánu obnovy a odolnosti	-	-	-	-	1 301 972	1 636 017	1 655 173

Zdroj: MF SR

3.2.4. Rozpočtovanie iných ako daňových príjmov ostatných subjektov ústrednej správy

Okrem kapitol štátneho rozpočtu sa v ústrednej správe vykazujú aj príspevkové organizácie štátu, štátne účelové fondy, Slovenský pozemkový fond, MH Manažment a. s., Slovenská konsolidačná a. s., spoločnosti v pôsobnosti ministerstva dopravy²⁸, Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR a zaradené v ústrednej správe (ďalej len „ostatné subjekty ústrednej správy“).

²⁸ Železnice SR, Železničná spoločnosť Slovensko, a. s. a Národná diaľničná spoločnosť, a. s.

Tabuľka 37 - Iné ako daňové príjmy ostatných subjektov ústrednej správy

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Spolu	6 312 018	6 365 325	5 221 211	6 906 155	6 155 637	5 854 288	5 524 210
Nedaňové príjmy	3 224 576	3 206 053	3 278 371	3 274 819	3 469 881	3 610 462	3 620 136
Granty a transfery	3 087 442	3 159 272	1 942 840	3 631 336	2 685 756	2 243 826	1 904 074

Zdroj: MF SR

Vývoj nedaňových príjmov ostatných subjektov ústrednej správy zobrazuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka 38 - Nedaňové príjmy ostatných subjektov ústrednej správy

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Nedaňové príjmy	3 224 576	3 206 053	3 278 371	3 274 819	3 469 881	3 610 462	3 620 136
Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	207 661	127 154	115 888	123 620	128 234	129 024	132 600
Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	2 686 139	2 729 329	2 868 534	2 869 071	3 055 122	3 150 329	3 206 919
Kapitálové príjmy	56 571	15 753	38 098	17 557	20 888	61 594	12 227
Úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, NFV a vkladov	75 298	77 850	53 917	56 032	51 117	49 204	46 298
Iné nedaňové príjmy	198 907	255 967	201 934	208 539	214 520	220 311	222 092

Zdroj: MF SR

V rámci nedaňových príjmov, ktoré sú na rok 2022 rozpočtované v sume 3,47 mld. eur, najväčší objem predstavujú *príjmy z administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb*, a to v sume 3,06 mld. eur, z toho zdravotnícke zariadenia zaradené v subsektore ústrednej správy rozpočtujú tržby za poskytovanú zdravotnú starostlivosť vo výške 1,82 mld. eur. Príjmy spoločností v pôsobnosti ministerstva dopravy sa rozpočtujú vo výške 654 mil. eur a tvoria ich predovšetkým tržby ako cestovné lístky, mýto, diaľničné poplatky. Príjmy Environmentálneho fondu za obchodovanie s emisnými kvótami sa rozpočtujú na hotovostnej úrovni 285 mil. eur. Príjmy verejných vysokých škôl sa rozpočtujú vo výške 124 mil. eur, a to za stravné, ubytovanie a ostatné tovary a služby. Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov rozpočtuje príjem z povinného poplatku za udržiavanie núdzových zásob ropy a ropných výrobkov vo výške 97,2 mil. eur.

Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku sú rozpočtované vo výške 128 mil. eur a najväčší objem predstavujú príjmy štátnych zdravotníckych zariadení vo výške 68,7 mil. eur. Príjmy Slovenského pozemkového fondu sa rozpočtujú vo výške 13,5 mil. eur, a to predovšetkým z prenájmu majetku. Spoločnosť JAVYS, a. s. rozpočtuje príjmy z úhrad za nakladanie so zdrojmi ionizujúceho žiarenia vo výške 30,4 mil. eur.

V rámci *kapitálových príjmov*, ktoré sú rozpočtované vo výške 20,9 mil. eur, najväčší objem predstavujú príjmy z predaja majetku spoločnosti Železnice Slovenskej republiky vo výške 7,11 mil. eur. Predaj pozemkov v Slovenskom pozemkovom fonde sa rozpočtuje vo výške 6,42 mil. eur.

Úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí a vkladov sú rozpočtované vo výške 51,1 mil. eur, pričom najväčší objem sa rozpočtuje v Štátnom fonde rozvoja bývania vo výške 19,2 mil. eur, v Národnom jadrovom fonde vo výške 16,5 mil. eur a v Eximbanke vo výške 13,9 mil. eur.

V rámci *iných nedaňových príjmov*, ktoré sú rozpočtované vo výške 215 mil. eur, najväčší objem predstavujú príjmy Národného jadrového fondu z príspevkov od prevádzkovateľov jadrových zariadení a z odvodu od prevádzkovateľov prenosovej sústavy a distribučných sústav spolu vo výške 97,5 mil. eur. Verejné vysoké školy rozpočtujú iné nedaňové príjmy vo výške 50,7 mil. eur a zdravotnícke zariadenia zaradené v subsektore ústrednej správy vo výške 25,7 mil. eur.

Príjmy z grantov a transferov sú na rok 2022 rozpočtované v sume 2,69 mld. eur. Ich výška v jednotlivých rokoch je nasledovná.

Tabuľka 39 - Príjmy ostatných subjektov ústrednej správy z grantov a transferov

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Granty a transfery	3 087 442	3 159 272	1 942 840	3 631 336	2 685 756	2 243 826	1 904 074
Tuzemské granty a transfery	3 024 647	3 094 709	1 909 146	3 575 371	2 492 340	2 198 980	1 838 379
Zahraničné granty	62 795	64 563	33 694	55 965	193 416	44 846	65 695

Zdroj: MF SR

Na rozpočtovanej sume príjmov z grantov a transferov sa najviac podieľajú *príjmy z tuzemských grantov a transferov* rozpočtované na rok 2022 v sume 2,49 mld. eur, z ktorej väčšinu tvoria poskytnuté transfery zo štátneho rozpočtu. Najväčší objem transferov je poskytnutý spoločnostiam v pôsobnosti ministerstva dopravy, verejným vysokým školám a príspevkovým organizáciám štátu.

Na celkovej rozpočtovanej sume *zahraničných grantov* na rok 2022 vo výške 193 mil. eur sa najviac podieľajú zahraničné granty z Modernizačného fondu určené Environmentálnemu fondu vo výške 100 mil. eur, zahraničné granty z Nástroja na prepájanie Európy (CEF) určené Železničiarom Slovenskej republiky vo výške 63,6 mil. eur a Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. vo výške 14,9 mil. eur. Zahraničné granty Jadrovej a vyradovacej spoločnosti, a. s. z Medzinárodného fondu na podporu odstavenia JE V1 Bohunice (BIDSF) sa rozpočtujú vo výške 13,3 mil. eur.

3.2.5. Rozpočtovanie iných ako daňových príjmov vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia

Subjektami fondov sociálneho poistenia a fondov zdravotného poistenia sú Sociálna poisťovňa a verejné zdravotné poistenie (Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. a verejné zdroje súkromných zdravotných poisťovní Dôvera zdravotná poisťovňa, a. s. a Union zdravotná poisťovňa, a. s.). Iné ako daňové príjmy týchto subjektov na rok 2022 sa rozpočtujú v sume 482 mil. eur, pričom ide najmä o transfer Sociálnej poisťovni poskytovaný z výdavkov štátneho rozpočtu v sume 400 mil. eur na zabezpečenie jej platobnej schopnosti. V rámci nedaňových príjmov sa rozpočtujú najmä príjmy verejného zdravotného poistenia z tržieb vo výške 44,5 mil. eur a príjmy Sociálnej poisťovne z prijatých pokút vo výške 9,04 mil. eur.

Tabuľka 40 - Iné ako daňové príjmy vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Spolu	78 058	1 049 145	921 248	840 980	482 350	532 450	732 550
Nedaňové príjmy	77 988	79 112	82 000	90 256	82 280	82 380	82 480
Granty a transfery	70	970 033	839 248	750 724	400 070	450 070	650 070

Zdroj: MF SR

3.2.6. Rozpočtovanie iných ako daňových príjmov územnej samosprávy

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie, ako aj ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR a zaradené v územnej samospráve.

Tabuľka 41 - Iné ako daňové príjmy územnej samosprávy

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Spolu	4 124 097	4 347 072	3 708 183	4 010 006	3 993 454	3 964 181	3 896 102
Nedaňové príjmy	1 118 708	970 468	1 114 142	1 054 802	1 125 841	1 138 359	1 149 822
Granty a transfery	3 005 389	3 376 604	2 594 041	2 955 204	2 867 613	2 825 822	2 746 280

Zdroj: MF SR
Tabuľka 42 - Nedaňové príjmy územnej samosprávy

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Nedaňové príjmy	1 118 708	970 468	1 114 142	1 054 802	1 125 841	1 138 359	1 149 822
Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	205 259	184 667	206 519	195 519	206 621	206 860	206 890
Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	764 459	646 620	759 361	721 021	771 383	783 719	795 118
Kapitálové príjmy	58 451	54 342	64 310	54 310	64 305	64 315	64 315
Úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, NFV a vkladov	1 367	1 055	2 065	2 065	2 060	2 060	2 060
Iné nedaňové príjmy	89 172	83 784	81 887	81 887	81 472	81 405	81 439

Zdroj: MF SR

V rámci nedaňových príjmov územnej samosprávy sa predpokladá, že obce dosiahnu v roku 2022 sumu 590 mil. eur.

Ide najmä o *príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku* v sume 173 mil. eur, a to z nájomného z prenajatých pozemkov, budov, strojov a zariadení.

Ďalej sa predpokladajú *príjmy* v sume 287 mil. eur z *administratívnych a iných poplatkov a platieb* (správne poplatky, za ubytovacie a stravovacie služby, zo vstupného, za relácie v miestnom rozhlase a pod.).

Kapitálové príjmy sa predpokladajú vo výške 60,0 mil. eur, a to najmä z predaja budov, bytov a z predaja pozemkov.

Príjmy z úrokov z vkladov (z úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí, vkladov a ážia) a *iných nedaňových príjmov* (ako napr. od rozpočtovej organizácie a príspevkovej organizácie, neziskovej organizácie, fyzickej osoby, obcí a vyšších územných celkov a iných

subjektov verejnej správy, náhrad z poistného plnenia, z odvodov z hazardných hier, z nezrovnalostí a vratiek) sa predpokladajú v sume 70,0 mil. eur.

Pre vyššie územné celky (ďalej len „VÚC“) sa na rok 2022 rozpočtujú nedaňové príjmy v celkovej výške 110 mil. eur.

Tieto príjmy by sa mali dosiahnuť najmä z *administratívnych a iných poplatkov a platieb* v sume 89,0 mil. eur, a to najmä na úseku sociálneho zabezpečenia, z úhrad platených občanmi umiestnenými v zariadeniach sociálnych služieb, za poskytované služby, ako sú stravovanie, bývanie a zaopatrenie, na úseku školstva z príjmov získaných z poplatkov zo zápisného a školného, za ubytovanie v domovoch mládeže, z nájomného a pod.

Ďalej z *príjmov z podnikania a z vlastníctva majetku* (ako z nájomného z prenajatých pozemkov, budov, strojov a zariadení) sa očakáva 9,78 mil. eur.

Kapitálové príjmy sa predpokladajú vo výške 4,20 mil. eur, a to najmä z predaja budov a z predaja pozemkov.

Príjmy z úrokov z vkladov (z úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí, vkladov a ážia) a *iných nedaňových príjmov* (ako napr. od rozpočtovej organizácie a príspevkovej organizácie, neziskovej organizácie, fyzickej osoby, od iných subjektov verejnej správy, náhrad z poistného plnenia, z nezrovnalostí a vratiek) sa predpokladajú v sume 7,03 mil. eur.

V príjmoch na rok 2022 dopravné podniky predpokladajú nedaňové príjmy v sume 80,9 mil. eur.

Najvyšší podiel na nedaňových príjmoch majú *príjmy z platieb administratívnych a iných poplatkov (tržby)* v sume 78,8 mil. eur a z prenájmu budov, priestorov, objektov a strojov v sume 1,60 mil. eur.

Tabuľka 43 - Príjmy územnej samosprávy z grantov a transferov

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Granty a transfery	3 005 389	3 376 604	2 594 041	2 955 204	2 867 613	2 825 822	2 746 280
Tuzemské granty a transfery	3 003 739	3 374 260	2 594 041	2 955 204	2 867 613	2 825 822	2 746 280
Zahraničné granty	1 650	2 344	0	0	0	0	0

Zdroj: MF SR

V rámci grantov a transferov sa predpokladá, že **obce** dosiahnu príjmy zo štátneho rozpočtu, zo štátnych fondov, z rozpočtov iných obcí na činnosť spoločných úradov obcí a z rozpočtov VÚC na riešenie spoločných úloh v roku 2022 v objeme 1,56 mld. eur. Bežné transfery sa predpokladajú vo výške 1,29 mld. eur, z toho zdroje EÚ vo výške 16,3 mil. eur. Kapitálové transfery sa predpokladajú vo výške 278 mil. eur, pričom kapitálové zdroje na financovanie spoločných projektov EÚ a SR sa rozpočtujú vo výške 191 mil. eur (z toho 159 mil. eur predstavujú EÚ prostriedky a spolufinancovanie 31,8 mil. eur). Zdroje na financovanie spoločných projektov EÚ a SR rozpočtuje MŠVVŠ SR v nadväznosti na Plán obnovy a odolnosti.

Transfery zo štátneho rozpočtu do rozpočtov obcí sa v roku 2022 očakávajú v celkovej sume 1,43 mld. eur z týchto kapitol:

- Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR – finančné prostriedky v sume 1,30 mld. eur, z ktorých je bežný transfer v sume 1,11 mld. eur na financovanie preneseného výkonu štátnej správy na úseku regionálneho školstva, 5,41 mil. eur na financovanie iných aktivít regionálneho školstva a kapitálový transfer vo výške 191 mil. eur na financovanie spoločných projektov EÚ a SR v nadväznosti na Plán obnovy a odolnosti,
- Ministerstvo vnútra SR – finančné prostriedky v sume 22,6 mil. eur, kde v rámci preneseného výkonu štátnej správy (v celkovej sume 21,9 mil. eur) sú určené finančné prostriedky na činnosť matričných úradov v sume 8,90 mil. eur, na hlásenie pobytu občanov a register obyvateľov SR v sume 1,80 mil. eur, na register adries podľa zákona č. 125/2015 Z. z. v sume 197 tis. eur, na činnosti na úseku ochrany prírody, ovzdušia, vôd a protipovodňovej ochrany v sume 547 tis. eur a na voľby v sume 10,5 mil. eur. Z ostatných finančných prostriedkov poskytnutých obciam (662 tis. eur) bude financovaná azylová politika, verejný poriadok a bezpečnosť,
- Ministerstvo dopravy a výstavby SR – finančné prostriedky v sume 9,09 mil. eur, z toho na financovanie preneseného výkonu štátnej správy je určená suma 8,48 mil. eur, z toho v oblasti pozemných komunikácií – špeciálnych stavebných úradov v sume 236 tis. eur a na úseku stavebného poriadku a bývania v sume 8,24 mil. eur. Ostatné prostriedky sú určené na podporu územného rozvoja miest a obcí v sume 610 tis. eur,
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR – finančné prostriedky v sume 88,6 mil. eur, ktoré budú poskytované obciam na výkon osobitného príjemcu vo výške 160 tis. eur, na financovanie zariadení sociálnych služieb a na dotácie na stravu a školské potreby pre dieťa v hmotnej núdzi vo výške 88,4 mil. eur,
- Všeobecná pokladničná správa – finančné prostriedky v sume 2,69 mil. eur sú určené na záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok,
- Úrad vlády SR – finančné prostriedky v sume 850 tis. eur na financovanie podporných aktivít.

Do rozpočtov obcí sa predpokladá poskytnúť v roku 2022 transfery z fondov v celkovej sume 102 mil. eur, z toho z Environmentálneho fondu v sume 99,8 mil. eur, z Audiovizuálneho fondu v sume 95,0 tis. eur, z Fondu na podporu umenia v sume 1,69 mil. eur a z Fondu na podporu kultúry národnostných menšín v sume 436 tis. eur.

Do rozpočtu **obcí** sa predpokladajú aj finančné prostriedky z Jadrovej a vyradovacej spoločnosti, a. s. vo výške 124 tis. eur.

Na rok 2022 sa rozpočtujú pre **vyššie územné celky** celkové granty a transfery v objeme 567 mil. eur. Bežné transfery sa predpokladajú vo výške 565 mil. eur, z toho na financovanie spoločných projektov EÚ a SR sa rozpočtujú vo výške 53,9 mil. eur (z toho 45,6 mil. eur predstavujú EÚ prostriedky a spolufinancovanie 8,26 mil. eur) a kapitálové transfery vo výške 1,70 mil. eur.

Transfery zo štátneho rozpočtu do rozpočtov VÚC sa očakávajú v celkovej sume 564 mil. eur z kapitoly:

- Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR – v sume 542 mil. eur, z toho na financovanie preneseného výkonu štátnej správy na úseku stredných škôl, ku ktorým plnia VÚC zriaďovateľskú funkciu v sume 507 mil. eur a 34,2 mil. eur na financovanie spoločných projektov EÚ a SR (z toho 29,2 mil. eur predstavujú EÚ prostriedky a spolufinancovanie 4,96 mil. eur) na podporu regionálneho školstva. Na odstránenie havarijného stavu na školách sa rozpočtuje suma 150 tis. eur,
- Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR – v sume 19,7 mil. eur na financovanie spoločných projektov EÚ a SR (z toho 16,4 mil. eur predstavujú EÚ prostriedky a spolufinancovanie 3,30 mil. eur) z Plánu obnovy a odolnosti na projekt Digitálne Slovensko,
- Ministerstva vnútra SR – v sume 250 tis. eur na voľby,
- Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR – v sume 350 tis. eur na podporu rozvoja sociálnych služieb,
- Všeobecnej pokladničnej správy – finančné prostriedky v sume 1,10 mil. eur sa rozpočtujú ako kapitálové transfery na financovanie rekonštrukcie Múzea moderného umenia A. Warhola,
- Úrad vlády SR – finančné prostriedky v sume 650 tis. eur na financovanie podporných aktív.

Transfery z Fondu na podporu umenia sa rozpočtujú vo výške 3,27 mil. eur, z toho bežné transfery v sume 2,82 mil. eur a kapitálové transfery v sume 450 tis. eur.

Bežné transfery z Fondu na podporu kultúry národnostných menšín sa rozpočtujú v sume 152 tis. eur.

Dopravné podniky predpokladajú celkové granty a transfery v sume 153 mil. eur, z toho bežné transfery v sume 122 mil. eur, najmä na pokrytie straty pri zabezpečení výkonov vo verejnom záujme v mestskej hromadnej doprave a kapitálové transfery v sume 30,7 mil. eur na obstaranie kapitálových aktív.

3.3. Príjmy samostatných účtov štátnych rozpočtových organizácií vstupujúce do rozpočtu verejnej správy

Podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy sú súčasťou príjmov rozpočtovej organizácie aj všetky príjmy rozpočtované na jej samostatných účtoch.

V rámci aktuálneho návrhu rozpočtu verejnej správy sú rozpočtované nasledovné príjmy samostatných účtov štátnych rozpočtových organizácií.

Tabuľka 44 - Príjmy samostatných účtov štátnych rozpočtových organizácií

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Spolu	2 297 183	3 976 319	1 728 676	1 954 505	1 961 809	1 818 122	1 782 206
Daňové príjmy	441 657	468 815	525 035	525 035	521 020	529 784	537 053
Nedaňové príjmy	337 626	610 509	27 209	27 209	30 374	35 194	26 876
Granty a transfery	1 130 331	2 429 913	1 176 432	1 402 261	1 410 415	1 253 144	1 218 277
Prevodové položky	387 569	467 082	0	0	0	0	0

Zdroj: MF SR

V rámci daňových príjmov sú rozpočtované príjmy z poistenia na sociálne zabezpečenie ozbrojených zložiek (policajtov, hasičov, vojakov a colníkov) v príslušných kapitolách štátneho rozpočtu. Tieto príjmy z poistného nie sú podrobené hodnoteniu Výborom pre daňové prognózy. Na rok 2022 sa rozpočtujú daňové príjmy samostatných účtov štátnych rozpočtových organizácií vo výške 521 mil. eur.

Nedaňové príjmy sa rozpočtujú na úrovni 30,4 mil. eur a tvoria ich najmä príjmy zo stravného vo výške 17,1 mil. eur rozpočtované predovšetkým v kapitole Ministerstva vnútra SR a príjmy z predaja hmotných rezerv a mobilizačných rezerv v kapitole Správa štátnych hmotných rezerv vo výške 11,9 mil. eur.

Granty a transfery sa rozpočtujú na úrovni 1,41 mld. eur, z čoho najväčší objem predstavuje transfer zo štátneho rozpočtu na Saldo účet štátneho dlhu vo výške 1,09 mld. eur.

3.4. Daňové výdavky

Rovnaké ciele verejnej politiky je z pohľadu rozpočtovej politiky a posudzovania vývoja verejných financií možné dosiahnuť dvoma spôsobmi. Buď prostredníctvom výdavkovej strany rozpočtu alebo cez selektívne daňové zvýhodnenia, ktoré znižujú potenciálne daňové príjmy. Časť vládnych výdavkov je tak obsiahnutá v daňových zákonoch vo forme rôznych zvýhodnení, oslobodení, či iných preferencií. Táto časť rozpočtu poskytuje v súlade so zverejnenou metodikou MF SR²⁹ detailnejšie informácie o existujúcich daňových výdavkoch.

Povinnosť zverejňovať podrobné informácie o vplyve daňových výdavkov na daňové príjmy, vyplýva členským štátom z článku 14 ods. 2 Smernice Rady 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov. Povinné reportovania údajov o daňových výdavkoch v rozpočte verejnej správy zaviedol aj ústavný zákon č. 493/2011 o rozpočtovej zodpovednosti. Motiváciou pre zavedenie tejto povinnosti bolo najmä zvýšenie transparentnosti rozpočtu, ktorá by pomohla objektívnejšie posúdiť náklady politik realizovaných vládou SR. Pravidelné zverejňovanie údajov o daňových výdavkoch umožní identifikovať potenciálne oblasti na dosiahnutie fiškálnych cieľov, zefektívnenie daňového systému, či zabezpečiť monitorovanie ich vývoja.

²⁹ Manuál zverejňovania daňových výdavkov <https://finance.gov.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/publikacie-ifp/manualy/zverejnovanie-danovych-vydavkov.html>. Spôsob zverejňovania údajov o daňových výdavkoch reflektuje aj odporúčania EK (viac v manuáli).

V súlade s manuálom daňových výdavkov sa pod daňovým benchmarkom okrem legislatívne stanoveného základu dane a štruktúry sadzieb dane rozumejú aj štrukturálne daňové výdavky. Typickým príkladom štrukturálnych daňových výdavkov, ktoré sú súčasťou daňového benchmarku sú účtovné konvencie, odpočítateľnosť povinných platieb, ustanovenia s cieľom uľahčenia administrácie dane ako aj iné ustanovenia vyplývajúce z medzinárodných záväzkov³⁰. Za účelom zabezpečenia konzistentnosti výpočtov medzi jednotlivými rokmi a porovnateľnosti vývoja daňových výdavkov sa za benchmark v prípade jednotlivých daní považujú legislatívne normy platné v roku 2020, na ktorý sa rozpočet schvaľuje.

Daňovým výdavkom sú špeciálne daňové úľavy, ktoré využíva vláda na podporu určitých aktivít alebo daňovníkov v špeciálnych okolnostiach. Na to, aby konkrétna daňová úľava, resp. špeciálny daňový režim bol z pohľadu MF SR klasifikovaný ako daňový výdavok, musí súčasne spĺňať nasledujúce podmienky:

- 1) **má vplyv na príjmy a saldo hospodárenia verejnej správy** - daňovým výdavkom je opatrenie, ktoré znižuje (alebo zvyšuje) príjmy verejnej správy. V niektorých prípadoch je dôležité okrem vplyvu na príjmy sledovať aj vplyv na saldo verejnej správy. Typickým príkladom môžu byť napr. štátne sociálne dávky. Ich zdanenie kompenzované adekvátnym zvýšením výdavkov verejnej správy, keďže z pohľadu záchranej siete sú podstatne disponibilné príjmy obyvateľov v hmotnej núdzi, by malo neutrálny vplyv na saldo verejnej správy.
- 2) **sleduje iný cieľ než je samotné zdanenie** - ak je cieľom podpora určitých aktivít alebo daňovníkov alebo ak existuje podobnosť s alternatívnym výdavkovým programom.
- 3) **nejde o štrukturálny daňový výdavok obsiahnutý v definícii daňového benchmarku** - sem zaraďujeme účtovné konvencie (legislatívne stanovené odpisové sadzby/doby aj v prípade, že sa nezhodujú s účtovnými odpismi), odpočítateľnosť povinných platieb (povinné platby vyplývajúce z iných zákonov sú automaticky považované za daňovo uznateľné výdavky), ustanovenia s cieľom uľahčenia administrácie dane (test príjmu na účely podávania daňového priznania, minimálna daňová povinnosť, zaokrúhľovanie a pod.).
- 4) **je selektívny** - úľava je určená iba pre vybrané osoby, príjmy alebo sektor a pod. Nezdaniteľná časť základu dane, ktorá ovplyvňuje daňové príjmy a na ktorú majú nárok všetci daňovníci sa nepovažuje za daňový výdavok. Ide tak o ďalší štrukturálny element daňového systému, ináč aj štrukturálny daňový výdavok. Uvedené kritérium však na rozdiel od prvých troch *nemusi byť nevyhnutne splnené*.³¹

V zmysle zverejnenej metodiky údaje za daňové výdavky sú uvedené za rovnaký časový horizont, na aký sa zostavuje rozpočet verejnej správy³². Klasifikácia daňových výdavkov je založená na príslušnom daňovom základe a účelu, ktorý tieto výdavky sledujú.

³⁰ Príkladom daňového benchmarku v podobe štrukturálneho daňového výdavku je napríklad plnenie medzinárodných zmlúv v oblasti daní (zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia) alebo povinné oslobodenia od dane vyplývajúce z legislatívy v EÚ (najmä v nepriamych daniach).

³¹ Nevyhnutnou podmienkou na identifikovanie daňového výdavku je splnenie prvých troch kritérií. Pre ilustráciu uvádzame príklad daňového výdavku, u ktorého nedochádza k selektívnosti. Ide o aplikáciu daňových odpisov. Rozdielna doba/sadzba daňových odpisov oproti účtovným odpisom sa považuje za štrukturálny daňový výdavok, je súčasťou benchmarku. Umožnenie zrýchleného odpisovania ešte nad rámec daňových odpisov v daňovom zákone sa však už považuje za daňový výdavok. Ide však o neselektívne zvýhodnenie odpisovania pre všetkých nad rámec základnej línie odpisovania majetku v zákone, za účelom podpory investícií do hmotného majetku.

³² Subjekty verejnej správy sú povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky. Súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky.

Tabuľka 45 - Prehľad daňových výdavkov podľa typu dane alebo poistného (ESA 2010, tis. eur)

Prehľad daňových výdavkov podľa typu dane alebo poistného (ESA2010, tis. eur)*	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Daň z príjmov fyzických osôb	461 145	510 624	576 428	642 185	673 358	696 818
Daň z príjmov právnických osôb	178 475	227 746	235 579	238 708	251 829	267 344
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	0	0	0	0	0	0
Daň z pridanej hodnoty	335 531	421 851	448 087	465 931	508 294	525 091
Spotrebné dane	368 040	345 403	245 129	173 325	120 128	107 679
RTVS	7 966	18 167	18 849	18 849	18 849	18 849
Sociálne poistenie	146 107	223 421	170 011	175 562	116 848	120 291
Zdravotné poistenie	82 017	78 932	68 608	73 041	73 629	73 907
<i>Negatívne daňové výdavky</i>	<i>-19 049</i>	<i>-17 770</i>	<i>-36 309</i>	<i>-30 369</i>	<i>-30 385</i>	<i>-30 402</i>
- z toho daň z príjmov právnických osôb	-18 773	-17 480	-36 005	-30 050	-30 050	-30 050
- z toho daň z príjmov fyzických osôb	-276	-290	-304	-319	-335	-352
- z toho spotrebná daň z minerálneho oleja	0	0	0	0	0	0
Orientačná výška daňových výdavkov*	1 579 280	1 826 143	1 762 691	1 787 600	1 762 934	1 809 980
v % daňových príjmov**	5,7	6,6	6,0	5,7	5,2	5,2
v % HDP*	1,7	2,0	1,8	1,7	1,6	1,6
Zmena výšky daňových výdavkov*	151 700	246 863	-63 452	24 909	-24 666	47 046
v % daňových príjmov**	0,2	0,9	-0,6	-0,3	-0,4	0,0
v % HDP*	0,1	0,3	-0,2	-0,1	-0,1	0,0

* Súčet samostatne kvantifikovaných daňových výdavkov, čo môže byť spojené s chybou navzájom ovplyvňujúcich sa daňových výdavkov.

** Podiel na súvisiacich daňových príjmoch.

Celková výška daňových výdavkov je kvôli ich vzájomnému ovplyvňovaniu sa len orientačná. Pri stanovennom benchmarku na úrovni aktuálnej legislatívy dosiahla úroveň daňových výdavkov v roku 2021 výšku 1 763 mil. eur (1,8 % HDP). Za medziročným nárastom daňových výdavkov v roku 2020 o takmer 247 mil. eur je viacero legislatívnych zmien. Zaviedli sa znížené sadby dane (15 %) pre SZČO a pre firmy (s obratom do 100 tis.). V roku 2020 sa taktiež zaviedla znížená sadzba DPH na vybrané potraviny. Vyššie výdavky boli aj z dôvodu jednorazových legislatívnych opatrení pri sociálnych odvodoch, ktoré súviseli s opatreniami spojenými s pandemiou šírenia koronavírusu.

Zmeny počas roku 2021 sa týkali viacerých daňových výdavkov, ktoré boli legislatívne upravené alebo zrušené. Pokles v roku 2021 je okrem vplyvu jednoročnej legislatívy aj z dôvodu úpravy podmienok pre zníženú sadzu 15 % pre SZČO a DPPO a zrušením oslobodenia 13. a 14. platu od daní a odvodov. Vývoj v ďalších rokoch je ovplyvnený najmä navyšovaním spotrebných sadzieb z tabakových výrobkov a predpokladaným zavedením ročného zúčtovania sociálnych odvodov od roku 2023.

Priebežne dochádza k aktualizácii daňových výdavkov, kde došlo k revízii niektorých významnejších položiek aj za minulosť. K najvýraznejšej revízii na strane DPFO patrí zmena metodiky pri nezdaniteľnej časti na manželku (cca -30 mil. eur priemerne za roky 2021 až 2023), kde sa aktualizoval vplyv na základe skutočného plnenia z daňových priznaní. Podobnou revíziou prešli aj daňové výdavky týkajúce sa nezdaniteľnej časti na DDS (-18 mil. eur) a daňového bonusu na hypotéky (-17 mil. eur). Vďaka detailnejším dátam sme aktualizovali aj vplyv rekreačných poukazov. Tie majú okrem vplyvu na DPFO aj vplyv na sociálne a zdravotné odvody (spolu 11 mil. eur). V rámci zdravotných odvodov došlo aj k pravidelnej aktualizácii odvodovo odpočítateľnej položky. Za pomoci daňových priznaní sme zrealizovali aj odhad pri zníženej sadzbe dane na DPPO a živnostníkov. K výraznejším revíziám na DPPO dochádza

z titulu lepších údajov o výnosu dane za minulý rok, ako aj z dôvodu navýšenia prognózy. Vďaka tomu revidujeme predovšetkým vplyv superodpočtu na vedu a výskum (15 mil. eur), ako aj asignácie dane (11 mil. eur). Revidovali sa aj vplyvy znížených sadzieb na DPH na základe dát z individuálnych priznaní DPH. Najväčšie zmeny plynú z revízie opravy základu dane DPH a pokračujúceho vplyvu pandémie v roku 2021 v sektore ubytovania, kde bolo pôvodne očakávané silnejšie oživenie už v 2021, ktoré sa nedostavilo. Aktualizovali sa aj výdavky súvisiace so zmenou sadzieb pri spotrebnej dani z tabakových výrobkov. Celkové zmeny oproti rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023 sú v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka 46 - Zmena daňových výdavkov oproti RVS 2021 - 2023 podľa typu dane alebo poistného (ESA 2010, tis. eur)

Zmena daňových výdavkov oproti RVS 2021 - 2023 podľa typu dane alebo poistného (ESA 2010, tis. eur)	2019	2020	2021	2022	2023
Daň z príjmov fyzických osôb	-35 100	-48 894	-58 371	-74 295	-73 710
Daň z príjmov právnických osôb	-963	960	16 391	18 171	23 694
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	0	0	0	0	0
Daň z pridanej hodnoty	0	4 624	-19 882	-3 360	17 899
Spotrebné dane	24 876	21 473	2 687	541	1 465
RTVS	0	728	1 410	1 410	1 410
Sociálne poistenie	-5 377	-5 810	-5 718	-5 915	-5 974
Zdravotné poistenie	-2 465	-2 484	-2 218	2 401	1 643
<i>Negatívne daňové výdavky</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Orientačná zmena výšky daňových výdavkov*	-19 029	-29 403	-65 701	-61 047	-33 573

Ambíciou v oblasti daňových výdavkov je analogicky, ako v prípade revízie výdavkov, priebežne vyhodnocovať opodstatnenosť a efektívnosť existujúcich výnimiek v zdanení z hľadiska dosahovania svojho účelu a verejne deklarovaných priorít v daňovej oblasti.

Nižšie uvedená tabuľka poskytuje detailnejší prehľad existujúcich daňových výdavkov podľa účelu ich použitia.

Tabuľka 47 - Prehľad daňových výdavkov podľa ich účelu (ESA 2010, tis. eur)

Prehľad daňových výdavkov podľa ich účelu (ESA 2010, tis. eur)	Daň	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podpora trhu práce, zamestnanosti (prácou podmienené benefity)		180 460	259 077	190 339	197 375	200 906	204 258
Odvodová úľava pre dlhodobo nezamestnaných	DPFO, SP, ZP	813	435	327	0	0	0
Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovný pomer	SP, ZP	81 587	85 675	89 967	94 475	99 208	104 179
Odvodová odpočítateľná položka pre nízkopríjmových	ZP	27 754	21 805	16 449	19 001	17 517	15 626
OOP pre dôchodcov na príjmy z dohôd do 200 eur	SP	21 452	21 653	21 944	22 248	22 530	22 803
13. a 14. plat (vrátane viacnásobného uplatňovania v 2021)	SP, ZP, DPFO	33 111	22 627	0	0	0	0
Nepeňažne príjmy (ubytovanie)	SP, ZP, DPFO	15 742	15 570	15 570	15 570	15 570	15 570
Nepeňažne príjmy (doprava)	SP, ZP, DPFO	0	0	12 458	12 458	12 458	12 458
Podpora mobility práce	SP, ZP, DPFO	0	33 623	33 623	33 623	33 623	33 623
Odpustenie sociálnych odvodov – COVID opatrenie	SP	0	57 689	0	0	0	0
Sociálna podpora		149 730	237 874	255 537	258 476	272 826	286 572
Oslobodenie príspevku zo soc. fondu na sociálne účely do 2 000 eur	DPFO	796	796	796	796	796	796
Znížená sadzba DPH na vybrané potraviny	DPH	109 858	110 914	113 651	121 486	129 782	137 055
Znížená sadzba DPH na potraviny od 2020	DPH	0	81 103	84 864	89 595	94 675	100 042
Daň zo zemného plynu - fakultatívne oslobodenia	SD	31 109	26 894	27 101	27 749	28 724	29 829
Znížená sadzba pre vybrané skupiny na platenie úhrad RTVS	RTVS	7 966	7 966	7 966	7 966	7 966	7 966
Oslobodenie vybraných skupín od platenia úhrad RTVS (od 2020)	RTVS	0	10 201	10 883	10 883	10 883	10 883
Dočasná nulová sadzba DPH na respirátory– COVID 19	DPH	0	0	10 276	0	0	0
Charita, dary a príspevky		73 071	53 391	86 280	77 680	85 527	95 389
Asignácia dane - použitie podielu zaplatenej dane	DPFO, DPPO	73 071	53 391	86 280	77 680	85 527	95 389
Podpora rodiny		368 753	392 850	441 277	514 309	537 188	552 061
Uplatňovanie nezdaniteľnej časti základu dane na manžela(ku)	DPFO	36 157	37 148	37 582	38 073	38 407	38 653
Daňový bonus na deti	DPFO	332 596	355 702	403 695	476 236	498 781	513 408
Úľavy na DPPO		44 812	96 443	80 818	82 258	83 251	84 086
Zrýchlené odpisovanie	DPPO	11 825	10 915	10 076	9 301	8 585	7 925
Oslobodenie obchodného podielu	DPPO	3 971	21 034	22 250	23 536	24 896	26 335
Oslobodenie vybraných právnych foriem neziskového sektora	DPPO	1 453	1 540	1 629	1 723	1 823	1 929
Znížená sadzba na 15 % pre firmy s obratom do 100 tis. eur (v roku 2020) a do 49 790 eur (od roku 2021)	DPPO	0	37 791	22 711	23 416	22 657	22 657
Znížená sadzba na 15 % pre SZČO s príjmom do 100 tis. (v roku 2020) a do 49 790 eur (od roku 2021)	DPFO	0	20 662	19 652	19 782	20 789	20 741
Daňový výdavok na pohonné hmoty	DPPO	0	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
Jednorazový odpis straty – COVID-19 opatrenie	DPPO	27 563	0	0	0	0	0
Podpora špecifických odvetví		397 113	389 470	278 793	205 980	163 822	151 087
Finančný leasing a oslobodenie prenájmu obcí a VÚC	DPFO, DPPO	10 825	10 923	11 021	11 021	11 021	11 021
Daň z elektriny - fakultatívne oslobodenia	SD	13 080	12 726	11 368	11 609	11 983	12 412
Daň z uhlia - fakultatívne oslobodenia	SD	21 691	16 222	14 925	13 052	11 520	10 215
Daň z piva - znížená sadzba pre malé pivovary	SD	1 440	1 205	1 168	1 185	1 215	1 250
Daň z vína - znížená sadzba (0 EUR)	SD	27 559	30 296	31 140	31 507	32 221	33 067
Daň z minerálneho oleja - § 10 ods. 3	SD	12 003	11 140	11 424	12 051	12 627	12 691
NČZD na kúpeľníctvo	DPFO	2 078	2 286	2 106	0	0	0
Rekreačné poukazy	SP, ZP, DPFO	24 864	25 432	25 996	26 556	27 111	27 662
Samostatné odpisovanie technického zhodnotenia - kúpeľníctvo	DPPO	3 289	3 289	0	0	0	0
Daň z tabaku - zvýšenie SD na cigarety a tabak od 1.2.2019	SD	4 793	0	0	0	0	0
Daň z tabaku - zvýšenie SD na cigarety a tabak od 2021, 2022, 2023	SD	242 898	238 287	140 351	68 402	13 861	0
Znížená DPH na ubytovanie	DPH	25 818	14 511	7 107	14 511	25 818	26 194
Znížená DPH na print	DPH	0	6 456	6 702	6 826	7 183	7 315
Skrátenie doby odpisu pre elektromobily	DPPO	6 775	16 697	15 487	9 261	9 261	9 261
Podpora vedy a výskumu		40 560	52 330	54 928	60 677	67 291	74 897
Úľava na dani pre príjemcov IP	DPPO	14 979	14 829	14 681	14 534	14 389	14 245

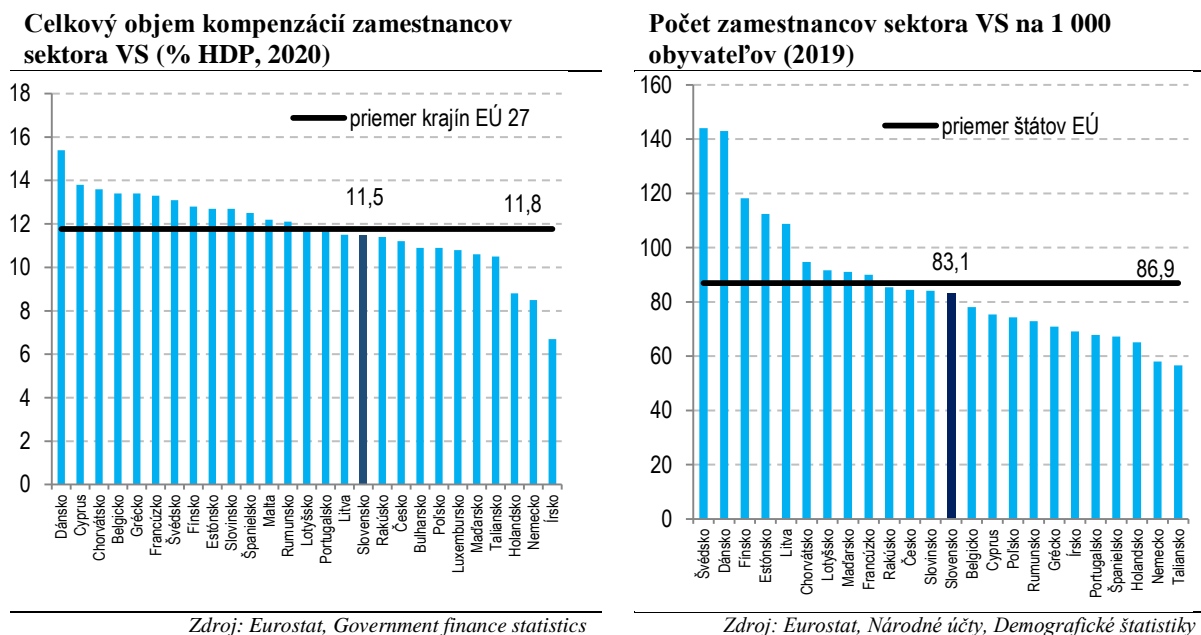
Úľava na dani (superodpočet VaV)	DPPO	25 582	37 501	40 247	46 143	52 902	60 652
Podpora vzdelávania		2 368	2 365	2 535	2 770	2 987	3 042
Znížená sadzba dane na knihy	DPH	2 368	2 365	2 535	2 770	2 987	3 042
Podpora zdravia		195 386	197 489	211 532	230 902	248 823	253 343
Znížená sadzba DPH na lieky	DPH	158 814	158 583	170 004	185 756	200 328	204 008
Znížená sadzba DPH na vybrané zdravotnícke pomôcky	DPH	36 572	36 519	39 149	42 776	46 131	46 979
Športové poukazy	SP, ZP, DPFO	0	2 387	2 379	2 371	2 363	2 356
Podpora bývania		8 318	15 442	9 884	12 354	14 791	17 004
Oslobodenie príjmu z prenájmu do 500 eur	DPFO	3 055	3 243	3 432	3 717	4 012	4 128
Daňový bonus na hypotéky	DPFO	5 263	12 198	6 452	8 637	10 779	12 876
Podpora kapitálu, úspor a investícií		9 711	10 453	27 778	28 577	29 658	30 667
Oslobodenie príjmu z prevodu opcí, cenných papierov a podielov (účastí) na s.r.o., k.s. a v družstve do výšky 500 eur	DPFO	182	189	199	210	221	232
NČZD na DDS, životné poistenie a účelové sporenie.	DPFO	5 141	5 655	6 592	7 572	8 539	9 463
Oslobodenie príjmov z predaja CP prijatých na obchodovanie na burze	DPFO	2 563	2 696	2 846	2 960	3 022	3 066
Osobitný základ dane pre príjmy z kapitálového majetku	DPFO	116	116	116	116	116	116
Dlhodobé investičné sporenie	DPFO	1 708	1 797	1 897	1 973	2 015	2 044
Eubovoľný odpis majetku	DPPO	0	0	15 028	14 645	14 645	14 645
Opravné položky podľa účtovníctva	DPPO	0	0	1 100	1 100	1 100	1 100
Iné		108 997	118 959	122 990	116 241	55 866	57 574
Nezdanenie paušálnych náhrad	DPFO	1 073	1 157	1 200	1 265	1 335	1 404
Oslobodenie výhier do výšky 350 eur mesačne	DPFO, SP, ZP	906	910	914	919	923	927
Oslobodenie príplatkov sudcov a prokurátorov od dane	DPFO	75	81	84	89	94	99
Daň z liehu - znížená sadzba pre pestovateľské pálenie	SD	13 468	8 633	7 653	7 771	7 977	8 215
Oslobodenie deputátov a iných nepeňažných príjmov	SP, ZP	70	66	62	58	55	51
Ročné zúčtovanie sociálnych odvodov	SP	55 261	58 831	59 446	62 030	0	0
Pravidlá nízkej kapitalizácie	DPPO	30 104	31 942	33 891	35 960	38 154	40 483
Oslobodenie príjmov pre krízové situácie od DPPO	DPPO	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Refundit	DPH	2 100	2 400	2 800	2 800	2 800	2 800
Patent box	DPPO	939	939	939	939	939	939
Odklad kontrol počas roka 2020 – COVID-19	DPH	0	9 000	0	0	0	0
Oprava základu dane	DPH	0	0	22 000	22 411	23 589	24 829
Zrušenie oslobodenia do 22 eur (smernica e-commerce)	DPH	0	0	-11 000	-23 000	-25 000	-27 174
Negatívne daňové výdavky		-19 049	-17 770	-36 309	-30 369	-30 385	-30 402
Osobitná sadzba dane pre vybraných ústavných činiteľov	DPFO	-276	-290	-304	-319	-335	-352
Obmedzenie umorovania strát	DPPO	-18 773	-17 480	-36 005	-30 050	-30 050	-30 050

4. Rozpočtovanie výdavkov podľa vybraných oblastí

4.1. Zamestnanosť vo verejnej správe

Sektor verejnej správy na Slovensku zamestnával v roku 2019 mierne nižší počet zamestnancov ako krajiny EÚ (83,1 vs. 86,9 zamestnanca na 1 000 obyvateľov), vynaložil na nich mierne nižší podiel výdavkov na HDP (11,5 % vs. 11,8 % v roku 2020), ale porovnateľný podiel celkových verejných výdavkov (23,9 % vs. 23,7 % v roku 2020).

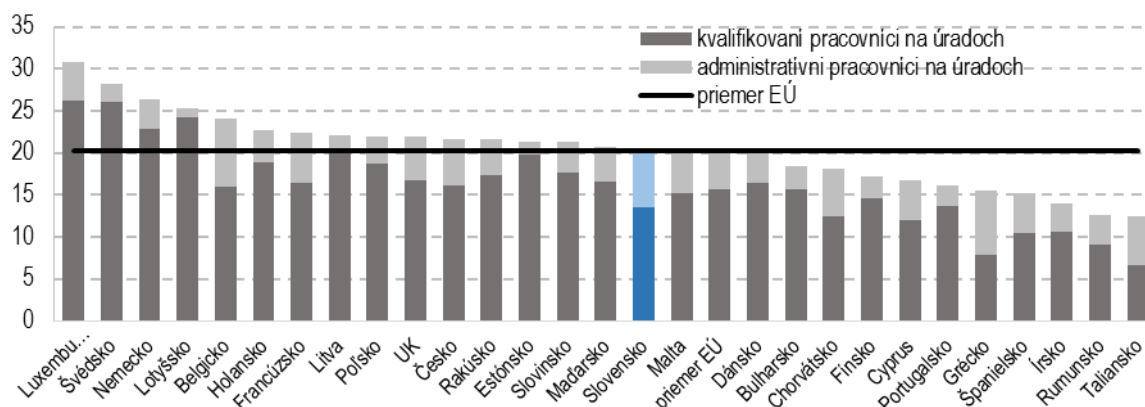
Graf 11 - Medzinárodné porovnanie osobných výdavkov a počtu zamestnancov

Sektor verejnej správy na Slovensku, vrátane samospráv, zamestnával v roku 2017 priemerný počet úradníkov na svoju veľkosť, pracovalo v ňom 20,5 úradníkov³³ na 1 000 obyvateľov (priemer EÚ je 20,3). Pri zúžení definície na kvalifikovaných zamestnancov (bez administratívnych pracovníkov) malo Slovensko 13,5 úradníka na 1 000 obyvateľov oproti priemeru EÚ na úrovni 15,6. Porovnanie nezahŕňa ozbrojené zložky ako sú vojaci a policajti, s výnimkou riadiacich pracovníkov.

³³ Úradník je pre účel porovnania definovaný ako zamestnanec v odvetví verejnej správy, obrany a povinného sociálneho zabezpečenia (NACE O), ktorý pracuje³³ ako riadiaci pracovník, špecialista, technický, odborný, či administratívny pracovník (ISCO 1-4).

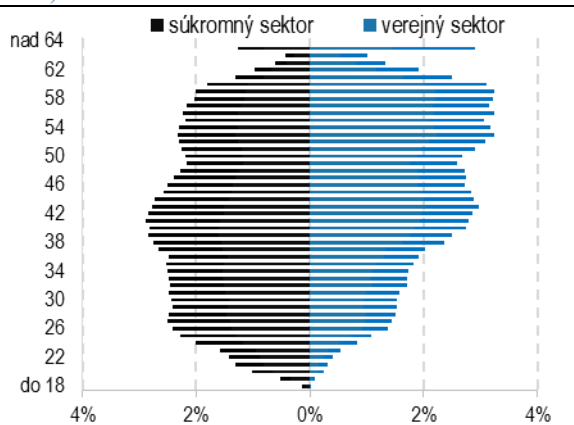
Graf 12 - Počet úradníkov na 1 000 obyvateľov (2017)

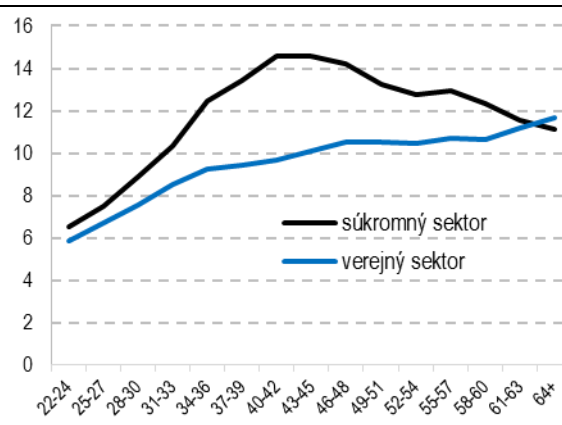
Zdroj: Eurostat z dát Výberového zisťovania pracovných síl (2017, spracovanie MF SR)

Verejný sektor rýchlo starne, tretina zamestnancov dovŕši v priebehu 10 rokov dôchodkový vek. Zamestnancov nad 55 rokov bolo v roku 2017 vo verejnom sektore dvojnásobný podiel oproti súkromnému. Starjúca populácia obyvateľstva aj pracovníkov poskytujúcich verejné služby, vyvoláva tlak predovšetkým na zdravotníctvo a sociálne služby. Zmena vekovej štruktúry obyvateľstva sa podľa prepočtov SAV v dopyte po zamestnancoch najvýraznejšie prejaví v sociálnych službách a v školstve. Okrem nahradenia zamestnancov, ktorí odídu do dôchodku, bude potrebných dodatočných 6 600 pracovníkov sociálnych služieb, 2 100 sestier a 1 200 lekárov na zabezpečenie služieb pre rastúci počet klientov. Tieto odhady nezohľadňujú existujúci neuspokojený dopyt po vybraných službách ani navýšenie zamestnanosti potrebnej na dosiahnutie medzinárodného štandardu.

Graf 13 - Veková štruktúra zamestnancov (2017) a hodinové mzdy v závislosti od veku (VŠ vzdelaní, 2017)

Zdroj: ISCP, prepočty ÚHP

Zdroj: ISCP, prepočty ÚHP

Rozpočtovanie zamestnanosti v sektore verejnej správy

Návrh rozpočtu verejnej správy na rok 2022 je zostavený na predpoklade, že **sektor verejnej správy bude zamestnávať 429 010 osôb.**

Tabuľka 48 - Zamestnanosť vo verejnej správe

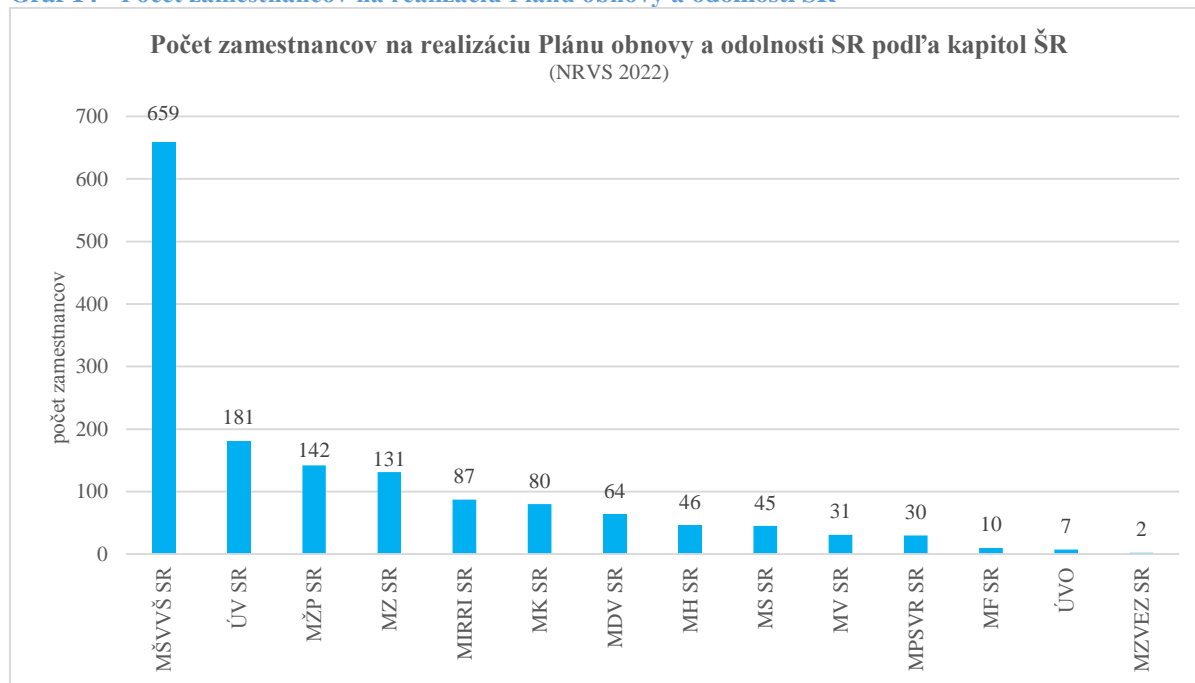
Subjekty verejnej správy	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
SPOLU (osoby)	422 243	426 993	427 388	426 551	429 010	427 919	427 175
A/ Ústredná správa spolu (bez SIS)	220 834	223 865	223 844	223 371	225 553	224 304	224 075
z toho: štátne rozpočtové organizácie	124 214	125 574	125 716	124 092	127 536	127 042	126 603
štátne príspevkové organizácie	12 064	12 228	11 412	12 291	11 716	11 729	11 731
štátne účelové fondy spolu	142	149	164	168	172	174	176
Slovenský pozemkový fond	311	305	315	315	315	315	315
verejné vysoké školy	20 409	20 155	20 195	19 858	18 861	17 526	17 526
ďalšie subjekty spolu	63 694	65 454	66 042	66 647	66 953	67 518	67 724
B/ Územná samospráva spolu (vr. zdrav. zariadení a DP)	193 988	195 779	196 116	195 822	196 199	196 227	195 862
C/ Fondy sociálneho a zdravotného poistenia spolu	7 421	7 349	7 428	7 358	7 258	7 388	7 238

OS 2021 v prevažnej miere zohľadňuje údaje zo štatistiky za 1. polrok 2021. NRVŠ 2022 až 2024 za územnú samosprávu vychádza z dosiahnutej skutočnosti za 1. polrok 2021. NRVŠ 2022 až 2024 je vrátane Plánu obnovy a odolnosti SR.

Zdroj: MF SR

Zamestnanosť v roku 2022 oproti roku 2021 medziročne rastie o 1 622 osôb, z toho **z dôvodu realizácie Plánu obnovy a odolnosti SR o 1 515 osôb.**

Graf 14 - Počet zamestnancov na realizáciu Plánu obnovy a odolnosti SR

Zdroj: MF SR

V ústrednej správe dochádza k nárastu zamestnanosti o 1 709 osôb. K najvyššiemu nárastu dochádza v štátnych rozpočtových organizáciách, a to o 1 820 osôb. V súhrne výrazne rastie aj počet zamestnancov v ďalších subjektoch verejnej správy, celkom o 911 osôb. V štátnych príspevkových organizáciách sa očakáva nárast počtu zamestnancov o 304 osôb a v štátnych

účelových fondoch o 8 osôb. Vo fondoch sociálneho a zdravotného poistenia sa predpokladá pokles počtu zamestnancov o 170 osôb. V územnej samospráve sa po zohľadnení zvýšenia o 390 pedagogických a odborných zamestnancov regionálneho školstva súvisiaceho s realizáciou Plánu obnovy a odolnosti SR a po zohľadnení dosiahnutej skutočnosti za 1. polrok 2021 predpokladá nárast zamestnanosti v súhrne o 83 osôb.

K nárastu počtu zamestnancov ústrednej správy dochádza najmä z dôvodu zabezpečenia Plánu obnovy a odolnosti SR, na realizáciu ktorého je vytvorených 1 125 miest. Súčasne v rámci ústrednej správy klesá počet zamestnancov verejných vysokých škôl, a to o 1 334 osôb. Zníženie zohľadňuje optimalizáciu počtu nepedagogických zamestnancov verejných vysokých škôl a zníženie počtu učiteľov na verejných vysokých školách na rok 2022 vyplývajúce z Revízie výdavkov zamestnanosti a odmeňovania vo verejnej správe, ktorú vláda SR schválila v roku 2020.

Realizácia Plánu obnovy a odolnosti SR má výrazný vplyv aj na medziročné zvýšenie počtu zamestnancov rozpočtových organizácií vybraných kapitol štátneho rozpočtu, v ktorých zohľadňuje dočasné zvýšenie počtu zamestnancov súhrnne o 876 osôb, z toho pre aparáty ústredných orgánov o 750 osôb. V rámci zvýšenia je 536 miest určených na činnosť implementačných jednotiek a 340 miest priamo súvisí s implementáciou investícií a reforiem. Dočasné zvýšenie počtu zamestnancov na uvedený účel bude medziročne aktualizované a v dotknutých kapitolách štátneho rozpočtu sa predpokladá jeho realizácia najdlhšie do 31. 12. 2026. Osobné výdavky týchto zamestnancov na rok 2022 budú zabezpečené z finančných prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti SR.

Okrem zvýšenia počtu zamestnancov financovaného z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti SR bolo na tento účel realizované ďalšie zvýšenie počtu zamestnancov v súhrne o 93 osôb. V rámci tejto úpravy sa zvyšuje počet zamestnancov kapitoly Úrad vlády SR o 83 osôb, z ktorých 54 osôb bude finančne zabezpečených z Operačného programu Efektívna verejná správa a 29 zamestnancov bude financovaných z prostriedkov štátneho rozpočtu. V kapitole Ministerstvo financií SR sa zvyšuje počet zamestnancov o 10 osôb, z toho o 3 osoby v sekcii auditu a kontroly a o 7 osôb v Úrade vládneho auditu, ktorých osobné výdavky budú kryté z finančných prostriedkov OP Efektívna verejná správa.

Na zabezpečenie činnosti analytických útvarov kapitol štátneho rozpočtu sa v gescii Útvoru hodnoty za peniaze Ministerstva financií SR zvyšuje počet zamestnancov rozpočtových organizácií kapitol štátneho rozpočtu o 133 osôb na súhrnný stav 296 osôb.

Na náraste počtu zamestnancov rozpočtových organizácií sa okrem zvýšenia počtu osôb na realizáciu Plánu obnovy a odolnosti SR a na vybudovanie analytických útvarov výraznou mierou podieľa predovšetkým zvýšenie limitu počtu zamestnancov súvisiace so vznikom nových úradov a organizácií, vrátane posilnenia už existujúcich útvarov a pracovísk ako aj zohľadnenia realizovaných organizačných zmien v súhrnnom počte 532 osôb. Z uvedeného zvýšenia je zabezpečené najmä posilnenie počtu príslušníkov Finančnej správy v kapitole Ministerstvo financií SR o 137 osôb, vytvorenie novej rozpočtovej organizácie Slovakia Travel v kapitole Ministerstvo dopravy a výstavby SR s počtom 101 osôb a v kapitole Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR je posilnená Pôdohospodárska platobná agentúra o 50

osôb. Okrem uvedeného vznikla nová rozpočtová kapitola Kancelária Najvyššieho správneho súdu SR s počtom zamestnancov na úrovni 100 osôb, z ktorých časť bola delimitovaná z Kancelárie Najvyššieho súdu SR. Súčasne sa pre Úrad na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti SR rozpočtuje 19 zamestnancov.

K medziročnému zvýšeniu o 522 osôb dochádza aj z dôvodu vrátenia desaťpercentného viazania počtu zamestnancov realizovaného v roku 2021 na základe revízie zamestnanosti, z toho predovšetkým v kapitole Ministerstvo spravodlivosti SR v počte 402 civilných zamestnancov na úseku súdnictva.

Ministerstvo zdravotníctva SR je v roku 2022 v súvislosti s riešením pandemickej situácie COVID – 19 dočasne personálne posilnené o 253 osôb a Ministerstvo dopravy a výstavby SR o 3 osoby. Z personálneho posilnenia Ministerstva zdravotníctva SR je realizované zvýšenie o 58 osôb pre Úrad verejného zdravotníctva, o 191 osôb pre regionálne úrady verejného zdravotníctva a o 4 osoby pre Štátny ústav pre kontrolu liečiv.

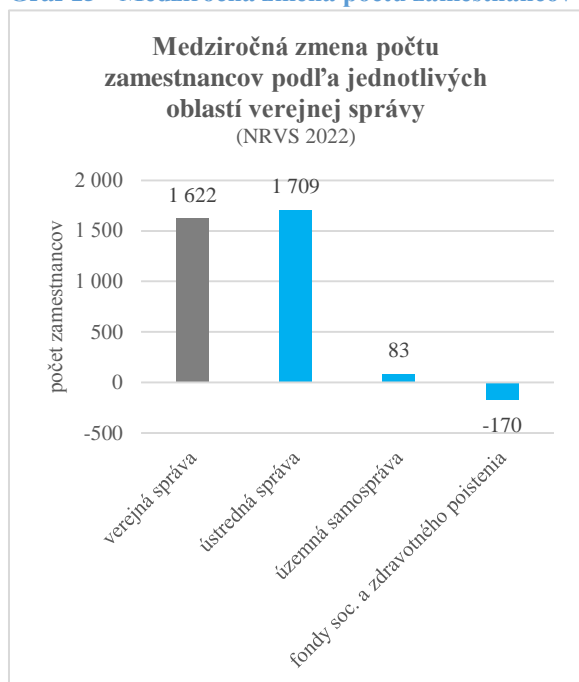
Na zabezpečenie novej legislatívy je v rozpočtových organizáciách kapitol štátneho rozpočtu zvýšený počet zamestnancov o 74 osôb. Zvýšenie o 35 zamestnancov je zabezpečené pre kapitolu Ministerstvo vnútra SR v súvislosti s prijatím zákona o výbere mýta a o 25 osôb pre kapitolu Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, z toho na realizáciu zákona o dotáciách o 10 osôb, zákona o podpore skrátenej práce o 14 osôb a na zriadenie Rady vlády pre duševné zdravie o 1 osobu.

Administratívne kapacity osobitne sledované sú v súlade s UV SR č. 355/2020 medziročne posilnené o 12 osôb.

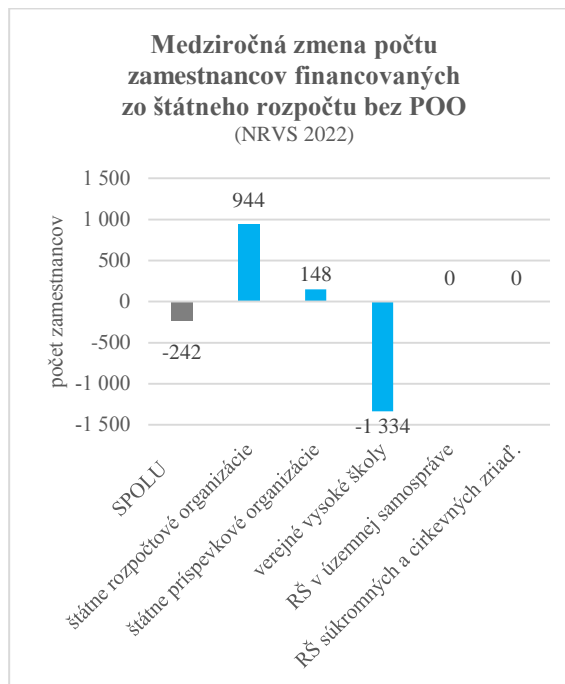
Dočasne sa na rok 2022 zvyšuje limit počtu zamestnancov Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR o 25 osôb v súvislosti s realizáciou projektu Prvá pomoc. Projekt bude realizovať 150 zamestnancov v termíne do 28. 2. 2022.

S realizáciou opatrení vyplývajúcich z Revízie výdavkov zamestnanosti a odmeňovania vo verejnej správe súvisí ďalšie medziročné zníženie počtu zamestnancov rozpočtových organizácií. V nadväznosti na prijaté opatrenie sa v kapitole Ministerstvo vnútra SR v roku 2022 znižuje počet miest policajtov o ďalších 623 z dôvodu optimalizácie počtu policajtov do roku 2027 a postupného dorovnania k priemeru počtu policajtov na 1000 obyvateľov v krajinách EÚ.

Graf 15 - Medziročná zmena počtu zamestnancov

Zdroj: MF SR

Zdroj: MF SR

Rozpočtovanie osobných výdavkov

Pre 429 010 zamestnancov sektoru verejnej správy sa na rok 2022 **rozpočtujú osobné výdavky v sume 9,90 mld. eur, z toho mzdy 7,29 mld. eur.** Osobné výdavky sektoru verejnej správy medziročne rastú o 272 mil. eur, z toho o 45,6 mil. eur na realizáciu Plánu obnovy a odolnosti SR. Rozpočtované osobné výdavky zamestnancov sektora verejnej správy **zodpovedajú 20,0 % zo súhrnných výdavkov verejnej správy.**

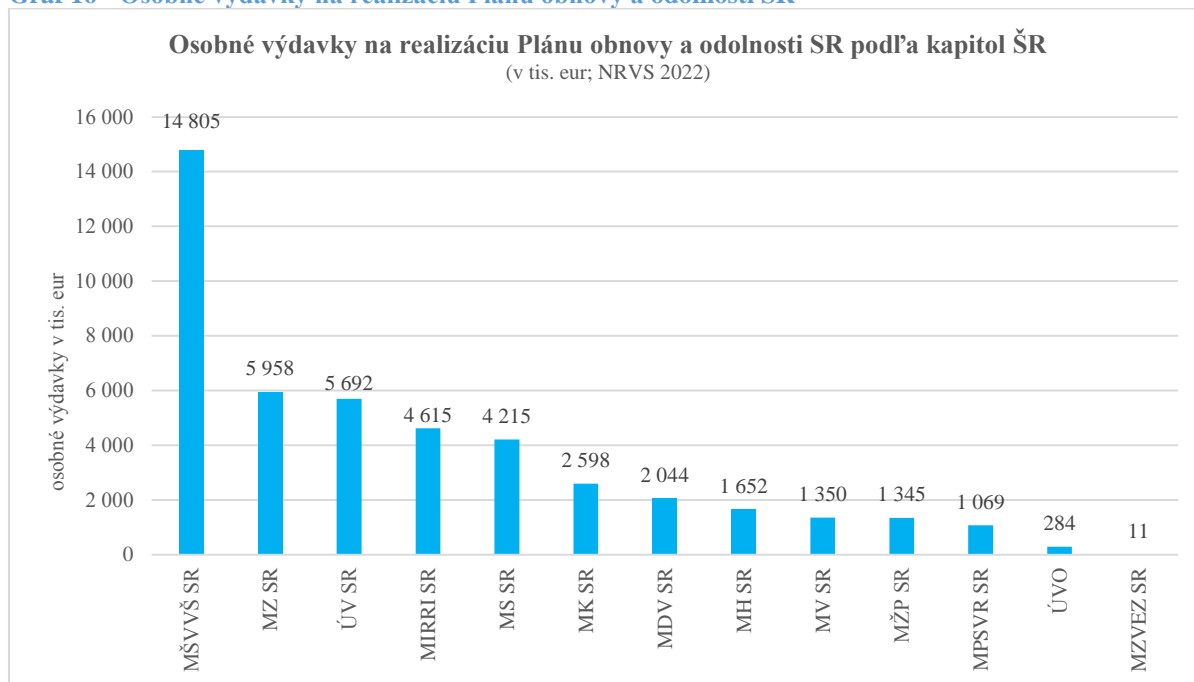
Tabuľka 49 - Ukazovatele zamestnanosti v subjektoch verejnej správy

Verejná správa spolu		2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Počet zamestnancov	(osoby)	422 243	426 993	427 388	426 551	429 010	427 919	427 175
Osobné výdavky	(tis. eur)	8 791 410	9 590 556	9 625 298	9 919 036	9 896 919	10 115 939	10 394 583
z toho: mzdové výdavky	(tis. eur)	6 478 752	7 095 485	7 074 584	7 346 474	7 291 562	7 448 764	7 652 050
Priemerný mzdový výdavok	(eur)	1 278,64	1 384,78	1 379,42	1 435,25	1 416,35	1 450,58	1 492,76

S 2019 a 2020 v osobných výdavkoch - Štátny záverečný účet SR. OS 2021 v počte zamestnancov v prevažnej miere zohľadňuje úroveň dosiahnutej skutočnosti za 1. polrok 2021, v osobných výdavkoch aj odhad čerpania EÚ zdrojov a spolufinancovania zo ŠR. NRVS 2022 až 2024 za kapitoly ŠR nezohľadňuje zdroje EÚ a spolufinancovania zo ŠR. NRVS 2022 až 2024 je vrátane Plánu obnovy a odolnosti SR.

Zdroj: MF SR

Graf 16 - Osobné výdavky na realizáciu Plánu obnovy a odolnosti SR

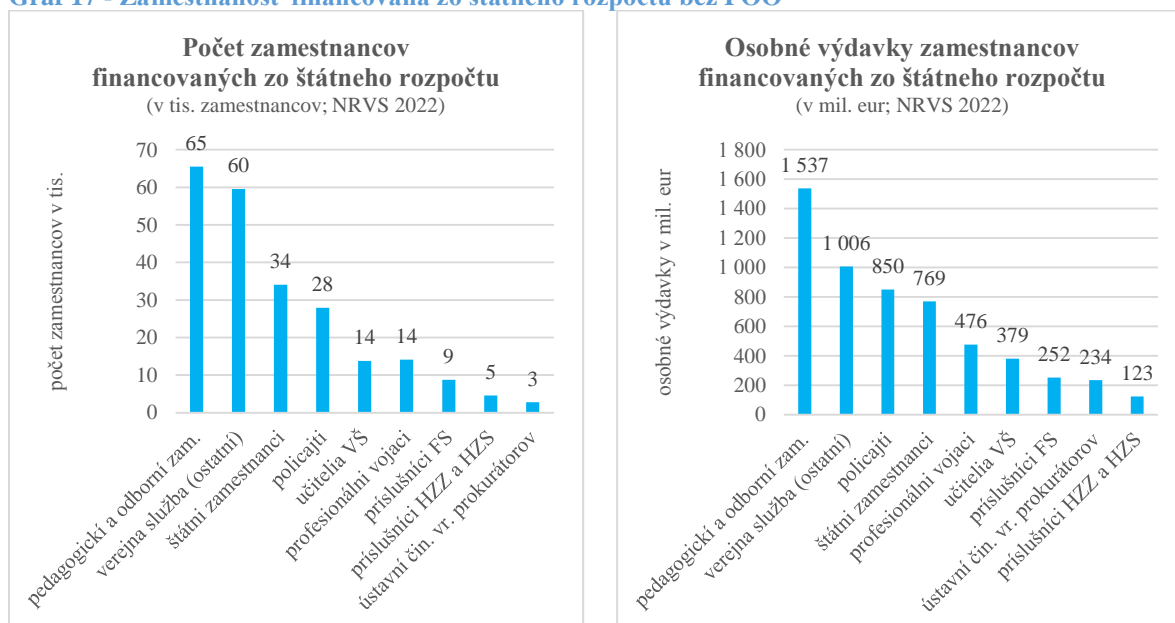

Zdroj: MF SR

Úroveň osobných výdavkov zamestnancov financovaných zo štátneho rozpočtu v roku 2022 zohľadňuje okrem finančného krytia osobných výdavkov zvýšeného počtu zamestnancov aj ďalšie medziročné viazanie osobných výdavkov policajtov a zamestnancov verejných vysokých škôl vyplývajúce z Revízie výdavkov zamestnanosti a odmeňovania vo verejnej správe v súhrnnej sume 49,6 mil. eur, z toho:

- zníženie osobných výdavkov policajtov v sume 22,4 mil. eur,
- zníženie osobných výdavkov zamestnancov verejných vysokých škôl v sume 27,2 mil. eur.

Graf 17 - Zamestnanosť financovaná zo štátneho rozpočtu bez POO

Zdroj: MF SR

Zdroj: MF SR

Okrem opatrení súvisiacich s revíziou výdavkov sú v rozpočtových organizáciách kapitol štátneho rozpočtu na rok 2022 rozpočtované osobné výdavky na plnenie úloh Programového vyhlásenia vlády SR.

Na činnosť analytických útvarov sú v rozpočtových organizáciách zvýšené osobné výdavky o 7,9 mil. eur, z toho výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania o 5,8 mil. eur. Pre súhrnný počet 296 osôb sú zabezpečené osobné výdavky na úrovni 13,2 mil. eur, z toho mzdy 9,7 mil. eur. V rokoch 2022 – 2024 sa naďalej budú posilňovať kapacity analytických jednotiek. Rast bude prebiehať len v prípade zabezpečenia kvality v súlade s metodikou budovania analytických jednotiek v štátnej správe.

Na zabezpečenie nových zákonov, vyhlášok a ostatnej legislatívy sa v rozpočtových organizáciách rozpočtujú osobné výdavky v sume 2,73 mil. eur, z toho mzdy 2,01 mil. eur.

Z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti SR sú na realizáciu Plánu obnovy a odolnosti SR v rozpočtových organizáciách rozpočtované osobné výdavky v sume 35,7 mil. eur.

Medziročné zvýšenie osobných výdavkov súvisiace so vznikom nových úradov a organizácií, vrátane posilnenia existujúcich útvarov a pracovísk, zodpovedá sume 18,0 mil. eur, z toho mzdy 13,3 mil. eur.

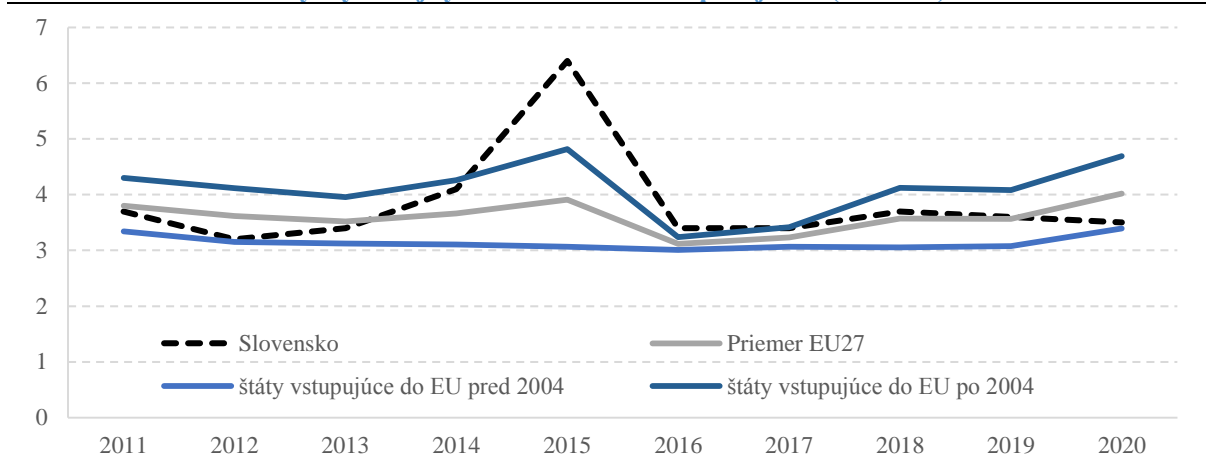
Vrátenie pôvodného desaťpercentného viazania osobných výdavkov z roku 2021, ktoré bolo realizované na základe revízie výdavkov zamestnanosti, je do rozpočtu osobných výdavkov rozpočtových organizácií premietnuté v sume 8,68 mil. eur, z toho vo výdavkoch na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania v sume 6,43 mil. eur.

Návrh rozpočtu verejnej správy na rok 2022 neuvažuje s valorizáciou plátov zamestnancov financovaných zo štátneho rozpočtu. V súlade s príslušnou legislatívou, v nadväznosti na makroekonomickú prognózu Inštitútu finančnej politiky MF SR zo septembra 2021, medziročne vzrastú platy sudcov, prokurátorov a ostatných zamestnancov naviazaných na priemernú nominálnu mesačnú mzdu zamestnanca v hospodárstve SR, resp. na minimálnu mzdu.

4.2. Investície

Verejné investície na Slovensku dosahujú priemerne 3,8 % HDP, čo je porovnateľné s priemerom Európskej únie. Medzi členskými štátmi EÚ však existujú rozdiely v investičnej intenzite najmä pre rôzne fázy ekonomického rozvoja. Zjednodušene môžeme povedať, že vyspelejšie ekonomiky majú už menší podiel verejných investícií k HDP. V porovnaní s podobnými krajinami vstupujúcimi do únie po roku 2004 má Slovensko priemerne nižšie verejné investície o 0,3 p. b., čo predstavuje približne 250 mil. eur.

Graf 18 - Porovnanie výšky verejných investícií v Európskej únii (% HDP)

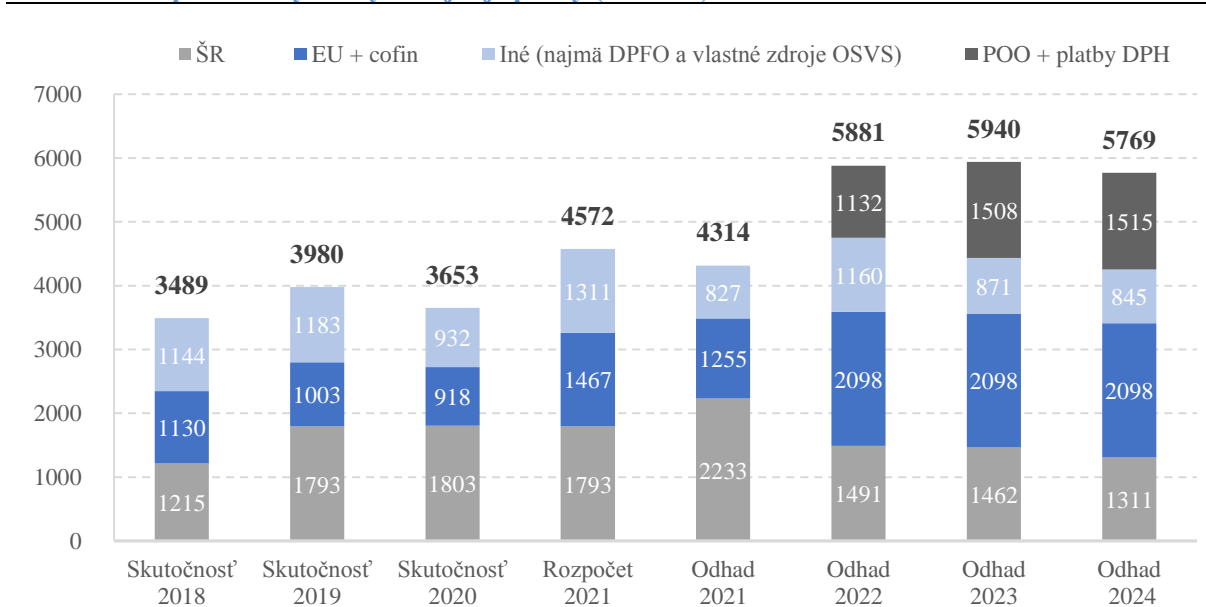

Pozn.: gross fixed capital formation

Zdroj: Eurostat

V roku 2022 plánuje Slovenská republika investovať takmer 6 mld. eur vrátane zdrojov Plánu obnovy a odolnosti. Investičná obálka sa v nasledujúcom roku zväčší o približne dve miliardy eur oproti priemeru rokov 2018 až 2021, čo predstavuje zvýšenie o takmer 1,5 násobok. Navýšenie je spôsobené najmä novými zdrojmi Plánu obnovy a dočerpávaním európskych fondov. Plánované kapitálové výdavky z EU zdrojov v roku 2024 by nemali poklesnúť tak razantne ako naznačujú súčasné odhady, nakoľko v rozpočte ešte nie sú zahrnuté ako kapitálové výdavky nového programového obdobia.

Graf 19 - Kapitálové výdavky verejnej správy (mil. eur)

Zdroj: MF SR

Plánované kapitálové výdavky centrálnej vlády v roku 2022 predstavujú 3 886 mil. eur. Z toho 1 384 mil. eur zo zdrojov štátneho rozpočtu a ostatných 2 758 mil. eur plynú z eurofondov (vrátane národného spolufinancovania) a Plánu obnovy a odolnosti (vrátane výdavkom na DPH).

Tabuľka 50 – Celková výška kapitálových výdavkov (v mil. eur)

Kapitola (zdroj)	2016 S	2017 S	2018 S	2019 S	2020 S	Priemer 16 -20	2021 R	2021 OS	2022 R	2023 R	2024 R
Spolu	1 901	1 553	2 402	2 859	2 662	2 275	2 909	3 824	3 886	4 159	3 213
ŠR	930	897	1 215	1 793	1 667	1 300	1 793	2 233	1 384	1 401	1 385
EU + cofin	971	656	1 188	1 066	995	975	1 116	1 591	1 370	1 250	313
POO + platba DPH	0	0	0	0	0	0	0	0	1 132	1 508	1 515
MDV SR	629	745	993	688	807	772	495	1 323	1 098	643	433
ŠR	295	372	378	384	534	393	153	659	123	121	121
EU + cofin	334	373	615	304	273	380	343	664	808	379	0
POO + platba DPH	0	0	0	0	0	0	0	0	168	143	311
MO SR	176	151	237	610	515	338	16	425	22	20	20
ŠR	176	151	237	610	515	338	16	425	22	20	20
EU + cofin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
POO + platba DPH	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MŽP SR	214	131	310	301	233	238	428	518	496	959	617
ŠR	7	9	20	20	4	12	1	1	1	1	1
EU + cofin	207	122	290	281	229	226	427	516	288	667	313
POO + platba DPH	0	0	0	0	0	0	0	0	207	291	303
MPRV SR	96	120	171	285	247	184	4	59	4	4	4
ŠR	3	7	9	12	7	8	4	12	4	4	4
EU + cofin	93	113	161	272	240	176	0	48	0	0	0
POO + platba DPH	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MV SR	222	86	163	143	96	142	40	70	75	65	59
ŠR	184	75	132	60	72	105	0	19	9	9	9
EU + cofin	38	11	30	82	23	37	3	50	0	0	0
POO + platba DPH	0	0	0	0	0	0	37	0	66	56	51
MH SR	219	24	116	182	107	130	328	170	227	198	27
ŠR	4	17	40	93	56	42	14	62	12	11	9
EU + cofin	215	7	76	90	51	88	314	109	212	175	0
POO + platba DPH	0	0	0	0	0	0	0	0	2	12	18
MIRRI SR	3	7	7	63	140	44	1	141	20	62	105
ŠR	3	0	4	53	38	20	1	13	2	0	0
EU + cofin	0	6	3	10	102	24	0	128	0	0	0
POO + platba DPH	0	0	0	0	0	0	0	0	18	62	105
MZ SR	35	16	79	159	100	78	2	41	206	438	445
ŠR	30	16	78	159	84	73	2	41	6	0	0
EU + cofin	5	0	0	0	17	4	0	0	0	0	0
POO + platba DPH	0	0	0	0	0	0	0	0	199	438	445
MF SR	109	67	81	109	65	86	37	79	23	24	25
ŠR	91	67	81	108	37	77	37	79	23	24	25
EU + cofin	18	0	0	0	27	9	0	0	0	0	0
POO + platba DPH	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MŠVVŠ SR	48	91	62	65	48	63	37	122	418	331	87
ŠR	24	68	54	63	34	49	9	51	32	15	15
EU + cofin	23	23	8	2	13	14	29	70	62	29	0
POO + platba DPH	0	0	0	0	0	0	0	0	325	287	72
MK SR	23	29	31	34	37	31	15	21	34	25	11
ŠR	22	29	31	34	37	31	15	21	33	25	11
EU + cofin	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
POO + platba DPH	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
MS SR	36	25	26	23	23	26	3	19	65	110	107
ŠR	18	25	23	20	17	21	3	17	3	4	4
EU + cofin	17	0	3	2	6	6	0	2	0	0	0
POO + platba DPH	0	0	0	0	0	0	0	0	62	107	103
SŠHR	2	7	3	5	108	25	0	109	0	0	0
ŠR	2	7	3	5	107	25	0	105	0	0	0
EU + cofin	0	0	0	0	1	0	0	4	0	0	0
POO + platba DPH	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MZVEZ SR	13	7	11	33	3	13	3	10	1	2	2

Kapitola (zdroj)	2016 S	2017 S	2018 S	2019 S	2020 S	Priemer 16 -20	2021 R	2021 OS	2022 R	2023 R	2024 R
ŠR	13	7	11	33	3	13	3	10	1	2	2
EU + cofin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
POO + platba DPH	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MPSVR SR	7	6	5	8	12	8	4	18	42	70	64
ŠR	6	6	5	7	7	6	4	18	4	4	4
EU + cofin	1	0	0	1	5	1	0	0	0	0	0
POO + platba DPH	0	0	0	0	0	0	0	0	38	66	60
VPS	10	12	56	78	73	46	1 511	640	1 091	1 145	1 144
ŠR	10	12	56	78	73	46	1 511	640	1 091	1 145	1 144
Ostatné	59	30	52	75	49	53	22	60	65	63	64
ŠR	41	30	52	54	41	44	22	59	17	15	16
EU + cofin	17	0	0	21	8	9	0	0	0	0	0
POO + platba DPH	0	0	0	0	0	0	0	0	47	47	47

Zdroj: MF SR

Najväčšie investičné projekty sú plánované v oblasti dopravy a obrany. Pred realizáciou projektov nad 40 mil. eur³⁴ je potrebné spracovať a zverejniť štúdiu uskutočniteľnosti a ekonomické hodnotenie. Štúdiu má najmä posúdiť vhodnú alternatívu dosiahnutia cieľa a znížiť riziká počas samotnej realizácie.

Od roku 2021 sa zaviedol nulový štartovací rozpočet (tzv. zero-based budgeting) založený na investičných plánoch jednotlivých kapitol, ktoré zvyšujú transparentnosť a predvídateľnosť investičného procesu. Financované budú iba pripravené a návratné projekty v súlade s priorizovanými investičnými plánmi. Minimalizujú sa tak situácie, keď nepripravené projekty dlhodobo blokovali veľký balík peňazí na úkor pripravených a lepších investícií.

Pre fungovanie reformy budú dopracované analyticky podložené dlhodobé investičné rezortné plány, ktoré sú kľúčovým vstupom pre zostavovanie rozpočtu verejnej správy a prípravu nových investícií. Investície prinesú očakávané výsledky len ak budú prostriedky systematicky alokované na najlepšie projekty. Metodiky a investičné plány mali byť na základe uznesenia vlády vypracované do marca 2021.

³⁴ Na základe § 19a zákona o rozpočtových pravidlách je investor povinný zverejniť štúdiu pre projekty nad 10 mil. eur v informatizácii a 40 mil. eur v ostatných sektoroch a MF SR následne do 30 dní zverejňuje ekonomické hodnotenie. Štúdiu zverejňuje investor na svojom webovom sídle.

Tabuľka 51 - Stav vypracovania metodík a investičných plánov kapitol s priemernými kapitálovými výdavkami nad 20 mil. eur ročne

Kapitola	Metodika (stav)	Investičný plán (stav)
MDV SR (cesty)	Zverejnená	Zverejnený
MDV SR (ŽSR)	Zverejnená	Nezverejnený (v príprave)
MDV SR (ZSSK)	Nezverejnená	Nezverejnený
MDV SR (ostatné)	Nezverejnená	Nezverejnený
MO SR	Zverejnená	Zverejnený
MV SR	Zverejnená	Nezverejnený (v príprave)
MF SR	Nezverejnená (v príprave)	Nezverejnený (v príprave)
MZ SR	Zverejnená	Nezverejnený (v príprave)
MS SR	Zverejnená	Zverejnený
MK SR	Nezverejnená (v príprave)	Nezverejnená (v príprave)
MZVEZ SR	Zverejnená	Zverejnený
MH SR	Nezverejnená (v príprave)	Nezverejnený (v príprave)
MIRRI SR	Zverejnená	Zverejnený
MŠVVŠ SR	Zverejnená	Zverejnený
MPRV SR	Nezverejnená (v príprave)	Nezverejnený
MŽP SR	Nezverejnená (v príprave)	Nezverejnený

Zdroj: MF SR

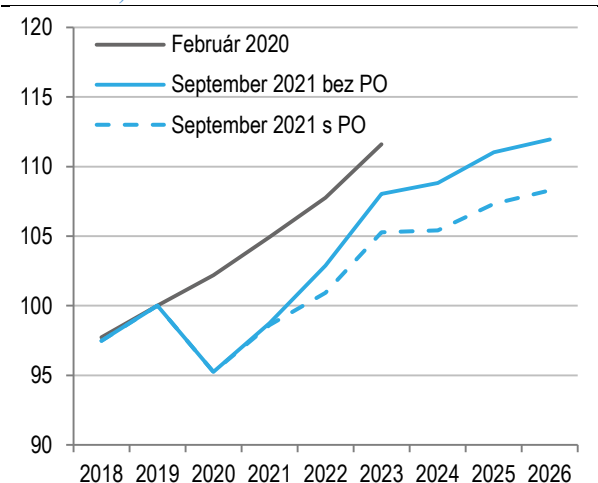
Lepší proces plánovania, prípravy a rozpočtovania investícií zvýši spoločenskú návratnosť realizovaných projektov. Ekonomická hodnota väčšiny investičných projektov hodnotených MF SR len tesne prekročila ich náklady. Vyjadruje to pomer prínosov a nákladov projektu (BCR), ktorý na Slovensku dosahuje v priemere hodnoty do 1,5; vo Veľkej Británii sa za minimálny štandard považuje pomer väčší ako 2 v závislosti od typu projektu. Na Slovensku túto úroveň dosiahlo len približne 30 % investičných projektov hodnotených MF SR. Lepší investičný proces systematicky umožní zvyšovať podiel projektov s vysokou spoločenskou návratnosťou.

4.3. Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky

Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky je komplexnou odpoveďou na dôsledky krízy spojenej s pandemiou COVID-19, ako aj reakciou na identifikované hlavné výzvy a systémové nedostatky slovenskej ekonomiky. Plán obnovy je postavený na globálnej vízii Slovenska ako moderného štátu, ktorý poskytuje občanom kvalitné verejné služby a Slovenska ako zdravej krajiny, ktorá vytvára predpoklad na plnohodnotné využívanie ľudského a prírodného kapitálu.

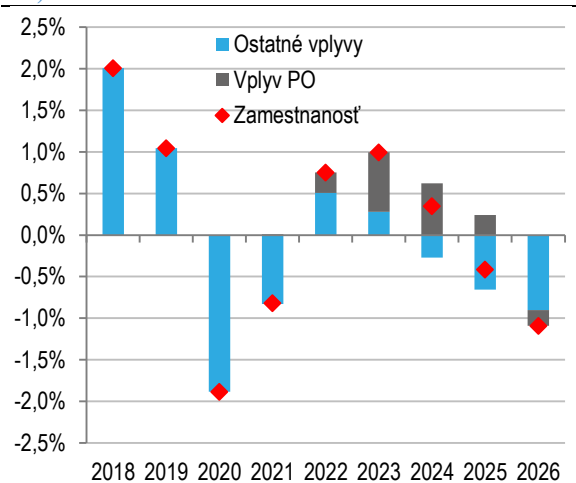
Podľa prognózy MF SR zo septembra 2021, **prostriedky z fondu na podporu obnovy a odolnosti zvýšia do roku 2024 HDP Slovenska o 3,2 %** a zamestnanosť o 1,6 %. Vplyv na HDP bude kopirovať trajektóriu čerpania a podporí ho najmä tvorba fixného kapitálu. Investície by mali byť v roku 2024 vďaka prostriedkom z plánu obnovy o 10,5 % vyššie. Následne sa jeho vplyv na investície na konci horizontu spolu s ukončením čerpania zmierni. Trh práce zareaguje na stimul s miernym oneskorením. V roku 2024 bude celková zamestnanosť vyššia o 1,6 %, avšak ku koncu horizontu čerpania prostriedkov predpokladáme ešte mierne zosilnenie efektu.

Graf 20 - Prognózy vývoja reálneho HDP (index 2019=100)

Zdroj: IFP

Graf 21 - Prognóza rastu zamestnanosti (ESA v %)

Zdroj: IFP

Potenciál slovenskej ekonomiky bude vďaka prostriedkom z fondu na podporu obnovy a odolnosti v roku 2026 vyšší o 3,3 %. Z toho 1 percentuálny bod tvorí príspevok vyššej tvorby kapitálu, ktorý je v roku 2026 vďaka realizácii výdavkov z plánu obnovy vyšší takmer o 1,8 %. Viac kapitálu však povedie aj k efektívnejšiemu rozloženiu zdrojov v ekonomike a vyššej produktivite. Týmto spôsobom investície z plánu obnovy zvýšia celkovú produktivitu faktorov na konci horizontu čerpania a teda aj potenciál slovenskej ekonomiky o dodatočných 2,1 %. Vďaka prostriedkom z fondu na podporu obnovy a odolnosti bude priemerný potenciálny rast slovenskej ekonomiky v rokoch 2022 až 2026 vyšší o takmer 0,7 percentuálneho bodu oproti scenáru bez fondu.

Odhadované celkové náklady na plán obnovy predstavujú 6,575 mld. eur. Finančná alokácia pre Slovensko predstavuje sumu 6 328 586 359 eur, ktorú pre jednotlivé členské štáty určuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti 2021/241. Podiel Slovenska na 30 % z celkovej sumy grantov vo Fonde na podporu obnovy a odolnosti bude revidovaný do 30. 6. 2022, na základe skutočných a agregovaných výsledkov v zmene reálneho HDP za obdobie rokov 2020 - 2021.

Podmienkou schválenia žiadosti o platbu Európskou komisiou je splnenie všetkých míľnikov a cieľov. Prípadné oneskorené plnenie, respektíve nesplnenie plánovaných reforiem, ako aj nadväzujúcich investícií bude mať za následok oneskorenie schválenia jednotlivých žiadostí o platbu Európskou komisiou. Z toho dôvodu je včasná realizácia všetkých reforiem a investícií kľúčová pre udržateľnosť financovania a implementáciu plánu obnovy.

Plán obnovy vo svojich osemnástich tematických komponentoch zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré prispievajú k účinnému riešeniu všetkých výziev alebo významnej podskupiny hospodárskych a sociálnych výziev uvedených v odporúčaní, ktoré Rada adresovala Slovensku v rámci európskeho semestra.

Cieľové oblasti pre reformy a investície zohľadňujú kľúčové problémy slovenskej ekonomiky a najdôležitejšie spoločenské výzvy. Boli vybraté na základe porovnania výsledkov krajiny oproti priemeru EÚ ako aj podľa spoločných európskych priorít. Vzdelávanie, veda, výskum

a inovácie a zdravie patria k oblastiam, v ktorých Slovensko vo výsledkoch v medzinárodnom porovnaní zaostáva najviac a Európska komisia v nich opakovane odporúča zintenzívniť reformné úsilie. Efektívna verejná správa a digitalizácia sú dôležitými faktormi, ktoré ovplyvňujú podnikateľské prostredie a kvalitu verejných služieb poskytovaných občanom. Zelená ekonomika podporí environmentálnu udržateľnosť, kvalitu života a prispeje k rozvoju zelených inovácií.

Schválená finančná alokácia bude v rozpočtovom období 2022 - 2024 a následne až do roku 2026 využitá na realizáciu reforiem a investícií rozdelených v 18 komponentoch piatich kľúčových oblastí Plánu obnovy.

Tabuľka 52 - Prehľad finančných alokácií reforiem a investícií plánu obnovy na roky 2022 - 2024

Číslo	NÁZOV KOMPONENTU	PO v mil. eur podľa rokov		
		2022	2023	2024
	Zelená ekonomika	454	480	604
1	Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra	117	85	27
2	Obnova budov	174	175	176
3	Udržateľná doprava	51	89	264
4	Dekarbonizácia priemyslu	89	91	94
5	Adaptácia na zmenu klímy	23	40	44
	Vzdelávanie	323	295	113
6	Dostupnosť, rozvoj a kvalita inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch	105	77	5
7	Vzdelávanie pre 21. storočie	197	177	60
8	Zvýšenie výkonnosti slovenských vysokých škôl	21	41	48
	Veda, výskum, inovácie	123	162	170
9	Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania vedy, výskumu a inovácií	111	138	138
10	Lákanie a udržanie talentov	12	23	31
	Zdravie	218	433	434
11	Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť	149	335	337
12	Humánna, moderná a dostupná starostlivosť o duševné zdravie	26	27	23
13	Dostupná a kvalitná dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť	43	72	74
	Efektívna verejná správa a digitalizácia	183	266	334
14	Zlepšenie podnikateľského prostredia	1	4	4
15	Reforma justície	56	91	88
16	Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí, bezpečnosť a ochrana obyvateľstva	60	51	49
17	Digitálne Slovensko (štát v mobile, kybernetická bezpečnosť, rýchly internet pre každého, digitálna ekonomika)	66	120	193
18	Zdravé, udržateľné a konkurencieschopné verejné financie	0	0	0
	Celkový súčet	1 302	1 636	1 655

[Vykonávacie rozhodnutie Rady o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Slovenska a jeho príloha](#) obsahujú záväzný zoznam míľnikov a cieľov korešpondujúcim k reformám

a investíciám, ktoré budú v rokoch 2021-2026 implementované z finančnej alokácie plánu obnovy.

Plán obnovy je zameraný na päť kľúčových oblastí verejných politík:

- zelená ekonomika
- vzdelávanie
- veda, výskum a inovácie
- zdravie
- efektívna verejná správa a digitalizácia

Zelená ekonomika

V rokoch 2022 - 2024 budú v oblasti zelenej ekonomiky implementované reformy, ktoré pripravia legislatívny rámec pre komplexnú obnovu rodinných domov a kultúrno-historických pamiatok s dôrazom na zlepšenie energetickej hospodárnosti a na podporu environmentálnych aspektov pri renováciách. Zmenou zákona o nakladaní so stavebným odpadom sa zvýši potenciál obehovej ekonomiky v oblasti stavebného odpadu a sektoru stavebníctva, čo bude viesť k vyššej miere recyklácie a predchádzaniu vzniku stavebného odpadu. Reforma Pamiatkového úradu SR zabezpečí väčšiu transparentnosť, efektívnosť a predvídateľnosť rozhodnutí a podporí rozvoj komerčného trhu s nehnuteľnými pamiatkami. Zároveň tiež zvýši systematickosť rekonštrukcií pamiatok vo verejnom vlastníctve z financií plánu obnovy po roku 2024.

Podporu zamestnanosti sľubuje aj zvyšovanie podielu obnoviteľných zdrojov energie v energetickom mixe. Nové pracovné miesta vzniknú integráciou OZE v sektoroch výroby na lokálnej úrovni (napr. komunity vyrábajúce energiu z OZE), ako aj na národnej úrovni či už v sektore výroby energie z OZE alebo cez vznik nových obchodných modelov. V rokoch 2022 - 2024 je plánovaná úprava právneho rámca v oblasti elektroenergetiky a vytvorenie podmienok pre vstup nových subjektov na trh s elektrinou.

Reformy a investície do udržateľnej dopravy prispievajú k rastu a tvorbe pracovných miest vo verejnej osobnej doprave a v intermodálnej nákladnej doprave a vytvoria priestor na zvýšenie účasti na trhu práce a produktivity práce najmä v skupinách obyvateľstva s nízkym príjmom. Podporou výskumno-vývojového a inovačného potenciálu Slovenska sa podporí postupný prechod automobilového sektora od výroby vozidiel so spaľovacím motorom smerom k ekologickejšim alternatívam s vyššou pridanou hodnotou, čím sa podporí udržateľnosť a konkurencieschopnosť lokálneho automobilového sektora do budúcnosti. Okrem vyššie uvedených reforiem bude v rokoch 2022 - 2024 vytvorený finančný mechanizmus schém pomoci pre budovanie nabíjajúcich bodov pre elektromobily a vodíkové plniace stanice, ktorá podporí rýchlejší rozvoj osobnej a nákladnej dopravy na alternatívny pohon.

Finančný impulz pre výmenu technológie pomôže dekarbonizovať podniky v rámci európskeho systému obchodovania s emisiami (ETS), rovnako ako podniky mimo ETS produkujúce emisie skleníkových plynov, čo zníži náklady domácich firiem na nákup emisných kvót, prispeje k zvýšeniu ich konkurencieschopnosti a podporí udržateľnosť pracovných miest v sektore. Význam dekarbonizácie priemyslu podčiarkuje aj skutočnosť, že Slovensko má v súčasnosti druhý najväčší podiel zamestnanosti v priemysle spomedzi všetkých krajín Európskej únie a zároveň vykazuje vysokú environmentálnu náročnosť ekonomiky.

Reforma ochrany prírody v rámci opatrení adaptácie na zmenu klímy začne proces transformácie hospodárstva v chránených územiach z intenzívnej ťažby dreva na prírode blízke obhospodarovanie a mäkký turizmus s vyššou pridanou hodnotou a diverzifikovanou štruktúrou pracovných príležitostí. V rokoch 2022 - 2024 bude implementovaná reforma krajinného plánovania, ktorá bude mať významný vplyv na udržanie krajinných štruktúr, ekologickú stabilitu a ochranu biodiverzity. Zjednodušenie systému ochrany prírody sa dosiahne aj majetkovým vyrovnaním na najvýznamnejších pozemkoch v národných parkoch.

Vzdelávanie

Reformy a investície z plánu obnovy v rokoch 2022 – 2024 prinesú zmeny v obsahu a forme vzdelávania na všetkých úrovniach so zameraním na získavanie základnej a finančnej gramotnosti, kritického myslenia, analytických schopností, digitálnych zručností a zvýšenie schopností mladých ľudí včas sa adaptovať na klimatické zmeny a otepľovanie, technologické zmeny v ekonomike a na trhu práce.

Kurikulárna a učebnicová reforma vytvorí nový obsah vzdelávania pre základné školy usporiadaný do troch viacročných cyklov. Výučba bude namiesto odovzdávania hotovej informácie vytvárať situácie, pri ktorých žiaci môžu informácie interpretovať v konfrontácii s reálnou skúsenosťou. Reforma súčasne posilní kvalitu zručností pedagogických a odborných zamestnancov a bude ich motivovať k celoživotnému profesijnému rozvoju. Dôraz sa bude klásť aj na inkluzívne vzdelávanie a osvojenie si digitálnych zručností.

Dostupnosť kvalitnej predškolskej výchovy a inkluzívny vzdelávací systém orientovaný na individuálne potreby prispievajú k zmierneniu ekonomických, sociálnych a regionálnych rozdielov v rámci Slovenska. Dôraz na začlenenie detí vyrastajúcich v generačnej chudobe zároveň posilní ekonomickú a sociálnu odolnosť v súvislosti s nepriaznivým demografickým vývojom.

Plán obnovy podporí služby ranej starostlivosti v marginalizovaných rómskych komunitách a v prostredí generačnej chudoby, ktoré prácou s rodinami v domácom prostredí pomôžu prekonávať kultúrne bariéry, rozvíjať kognitívne a motorické zručnosti detí a pripravovať ich na vstup do formálneho predprimárneho vzdelávania.

Digitalizácia základných a stredných škôl a podpora digitálnych zručností u žiakov a učiteľov umožní lepšie pripraviť sektor vzdelávania na budúce neočakávané šoky sprevádzané náhlou potrebou zavedenia dištančného vzdelávania a zmierni škodlivé vplyvy takýchto zmien na vzdelávacie výsledky žiakov.

Pružnejší systém riadenia vysokých škôl s transparentným financovaním ich vzdelávacích a vedeckých aktivít im umožní adaptívne reagovať na ekonomické a sociálne dôsledky krízy a štrukturálne zmeny v ekonomike. Vyššia autonómnosť pri akreditácii študijných programov bude viesť k rýchlejšim a pružnejším zmenám študijných programov a vedeckých projektov, keďže vysoké školy budú môcť samostatne vytvárať študijné programy, a tým rýchlo reagovať na požiadavky krízového poskytovania vzdelávania. Špecifické nastavenie financovania vysokých škôl umožní diferencovane zohľadniť rôzne konkrétne silné a slabé stránky vysokých škôl, posilniť praktickú orientáciu niektorých z nich, a tým zvýšiť sociálnu a regionálnu kohéziu.

Nová národná stratégia rozvoja digitálnych zručností so zameraním na osoby v produktívnom a post-produktívnom veku, ktorá zdefiniuje aj dlhodobu udržateľný systém financovania a podpory v tejto oblasti, podporí ďalšie vzdelávanie dospelých, pomôže ich vybaviť prenosnými zručnosťami a zvýši ich schopnosť adaptovať sa na zmeny, ktoré prináša automatizácia a digitalizácia.

Veda, výskum, inovácie

Podpora investícií do výskumu a inovácií prostredníctvom plánu obnovy uľahčí pokrízovú transformáciu ekonomiky, a tým aj schopnosť podnikov vyrovnáť sa so sociálnymi a ekonomickými vplyvmi krízy. Rozvoj nových výskumných odvetví zníži závislosť ekonomiky na jednom odvetví a zvýši budúcu odolnosť ekonomiky voči náhlym šokom.

Kvalitnejší výskum, spolupráca so súkromným sektorom a prepájanie s excelentnými výskumníkmi v zahraničí, ale aj medzi kvalitnými výskumnými tímami navzájom, podporí rozvoj sektorov s vysokou pridanou hodnotou, naštartuje inovácie a povedie k vyššej konkurencieschopnosti slovenských podnikov.

Zlepšenie udržateľnosti existujúcich, ako aj vznik nových pracovných miest v tejto oblasti podporí prechod k znalostnej ekonomike a k budovaniu strategickej autonómie EÚ v oblasti top inovatívnych technológií. Reforma koordinácie politik zefektívni investície do výskumu a inovácií, či už z prostriedkov plánu obnovy, ale aj európskych štrukturálnych a investičných fondov a štátneho rozpočtu. Posilnené financovanie z verejných zdrojov stimuluje naviazanú súkromnú participáciu na výskume, vývoji a inováciách, kde sa očakáva zvýšenie súkromných výdavkov na výskum a vývoj na strednodobom horizonte do roku 2024 na 0,6 % HDP pri celkových výdavkoch 1,2 % HDP.

Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania výskumu, vývoja a inovácií podporí zelenú a digitálnu transformáciu zameraním výskumno-inovačných investícií do kľúčových transformačných oblastí, akými sú napríklad inteligentná mobilita a rozvoj inteligentných miest a regiónov, IT a kybernetická bezpečnosť, biotechnológie alebo zelené technológie. Podporia sa transformačné a inovačné konzorciá, s cieľom prepojiť potreby trhu a vývojové možnosti, kde očakáva najvýraznejšie zastúpenie prijímateľov zo segmentu digitálnych inovácií. Okrem vedecko-výskumných výziev pre vytváranie technológií budúcnosti sa prostredníctvom digitálnych „voucherov“ bude stimulovať zavádzanie nových digitálnych technológií vo firmách. Potrebné expertné kapacity pre rozvoj digitálne poháňanej ekonomiky pomôžu zabezpečiť opatrenia na udržanie domácich a lákanie zahraničných talentov.

Lákание a udržanie talentov predstavuje do budúcnosti významný predpoklad na rast ekonomiky a tvorbu pracovných miest. Odstránenie bariér pre zahraničných pracovníkov a študentov vďaka jednoduchšiemu procesu získavania povolenia na zamestnanie a pobyt pomôže uspokojiť dopyt po nedostatkových a vysokokvalifikovaných pozíciách na slovenskom trhu práce a pomôže prilákať talenty. Účinnými politikami pre podporu študijnej a pracovnej mobility podporenými z plánu obnovy tak dôjde k zmierneniu narastajúceho demografického tlaku.

Zdravie

Nová sieť nemocníc spojená s rozsiahlou výstavbou, rekonštrukciou a modernými riešeniami posilní zdravotnícky systém voči potenciálnym hrozbám v budúcnosti. Centralizáciou riadenia

nemocníc bude sieť schopná flexibilnejšie a koordinovanejšie reagovať na nečakané potreby a investíciami do moderných budov a technického vybavenia sa zefektívnia klinické a prevádzkové procesy, dosiahne sa lepšia starostlivosť a komfort pre pacientov a personál a zníži sa riziko nozokomiálnych nákaz. Štandard poskytovanej neodkladnej zdravotnej starostlivosti sa významne zvýši zlepšením plošnej dostupnosti záchranej zdravotnej služby, zabezpečením včasnej intervencie a skoršieho transportu pacientov do nemocnice za účelom definitívneho vyriešenia stavu. Reformami a podpornými schémami implementovanými medzi rokmi 2022 - 2024 sa zvýši dostupnosť primárnej starostlivosti, ktorá má byť základným integračným bodom zdravotnej starostlivosti o pacienta.

Optimalizovaná a obnovená sieť nemocníc umožní efektívnejšie alokovať zdroje v celom systéme zdravotnej starostlivosti a dosahovať tak kvalitnejšiu, dostupnejšiu a efektívnejšiu zdravotnú starostlivosť, čo pomôže reštartovať a zrýchliť ekonomický rast a konvergenciu Slovenska k priemeru EÚ. Centralizácia riadenia najväčších štátnych nemocníc pomôže efektívnejšie hospodáriť a pružnejšie aplikovať jednotné postupy a metodiky v medicínskych a prevádzkových procesoch nemocníc, zatiaľ čo integrovaný systém sociálnej a zdravotnej dlhodobej starostlivosti umožní optimálnejšie využívať personál a existujúce kapacity. Riziko vzniku odkázanosti alebo invalidity sa zníži včasnou a kvalitnejšou rehabilitáciou, čo prispeje k väčšej produktivite práce a nižšej záťaži na systém sociálneho zabezpečenia.

Komplexná reforma dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti zvýši inklúziu osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti ako aj mieru ich sociálnej ochrany. Rozvoj služieb komunitnej dlhodobej starostlivosti takisto prispeje k zmierneniu neprímeranej záťaže rodín, ktoré opatrujú blízkych seniorov a osoby so zdravotným postihnutím a umožní im participovať na trhu práce. Rozšírenie kapacít ústavnej a komunitnej paliatívnej starostlivosti zmierni regionálne rozdiely v možnosti výberu miesta dožitia u terminálne chorých pacientov.

Efektívna verejná správa a digitalizácia

Efektívna verejná správa a digitalizácia sú dôležitými faktormi, ktoré ovplyvňujú podnikateľské prostredie a kvalitu života. Zavedením efektívnych nástrojov a elektronických služieb vo verejnej správe, vytvorením predpokladov pre digitálnu transformáciu priemyslu a ďalších podnikov a tiež podporou digitálneho ekosystému sa podporí hospodársky rast a vytváranie nových pracovných miest v odvetviach, ktoré budú menej citlivé na prebiehajúcu digitalizáciu ovplyvňujúcu trh práce, najmä v sektore informatiky a informačných technológií, ktorý má dlhodobo vysokú pridanú hodnotu.

Zníženie regulačného zaťaženia podnikania, prostredníctvom ex-post hodnotenia účelnosti regulácií a pravidelného prijímania antibyrokratických balíkov prispeje k celkovému zlepšeniu podnikateľského prostredia.

Vyššia transparentnosť procesov vo verejnej správe, boj proti korupcii, kvalitnejšie verejné služby a znižovanie byrokracie umožnia znížiť náklady podnikateľského sektora, čo povedie k zvýšeniu produktivity a konkurencieschopnosti slovenských podnikov. Reformou verejného obstarávania sa podporí súťaživosť o verejné zákazky.

Investície do nových užívateľsky prívetivých informačných systémov napomôžu modernizácii a skvalitňovaniu služieb justície, polície, hasičského a záchranného systému, čím prispejú k lepším službám verejnej správy občanom a firmám. Digitalizácia a nový transparentný procesný rámec pre priebeh likvidačných a reštrukturalizačných konaní budú priaznivo pôsobiť

na rozhodnutie začať s podnikaním, prispievajú k urýchleniu uzavretia určitej životnej kapitoly podnikateľa, pomôžu veriteľom získať dôveru v transparentnosť procesu a znížia výdavky.

Súčasťou digitalizácie verejnej správy implementovanej v rokoch 2022 - 2024 je aj vytvorenie a schválenie investičného plánu prioritných životných situácií, ktoré je dostupné pre občana a podnikateľa na jednom mieste (eGovernment). Zavedením balíka legislatívnych zmien sa dosiahne budovanie nových digitálnych služieb štátu postavených na jednotnom dizajne a založených na potrebách zákazníkov.

Kľúčovou reformou v oblasti justície sa stane reforma a prekreslenie tzv. súdnej mapy – rozloženie a reorganizácia súdnej sústavy v Slovenskej republike, plánovaná na začiatok roka 2023.

S cieľom zefektívniť zásahy na ochranu života, zdravia a majetku sa prostredníctvom optimalizácie riadenia krízových situácií (COVID-19, zmeny klímy a iné hrozby veľkého rozsahu) zjednotia postupy pri riešení mimoriadnych udalostí a optimálne sa rozmiestnia záchranné sily a prostriedky tak, aby zodpovedali aktuálnym potrebám.

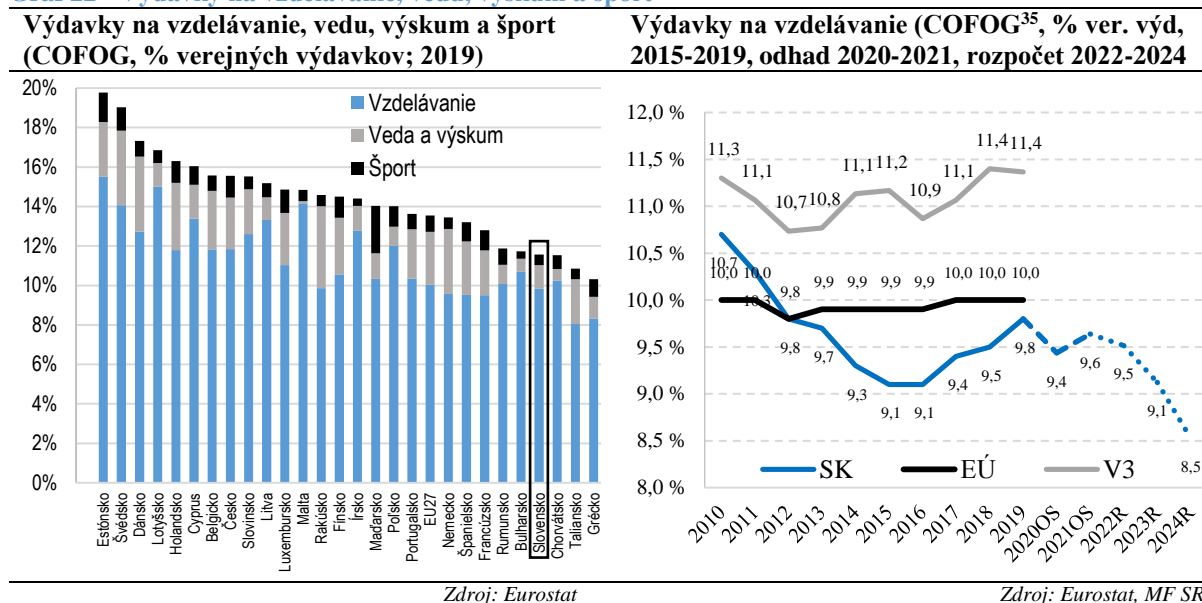
Reformy a investície implementované v rokoch 2022 - 2024 prispievajú k naplneniu cieľov vo viacerých kľúčových oblastiach: efektívna verejná správa a poskytovanie služieb občanom, budovanie digitálnych zručností, využívanie pokročilých technológií a ich interoperabilita. Financovanie z plánu obnovy vytvára podmienky pre digitálnu transformáciu ekonomiky, zlepšovanie digitálnych zručností s prioritným zameraním na seniorov, ktorým sa budú distribuovať prispôbosené tablety s vybranými aplikáciami, ktoré im umožnia využívanie digitálnych nástrojov.

4.4. Vzdelávanie, vrátane vedy, výskumu a športu

Hlavným cieľom vzdelávacej politiky je umožniť žiakom bez ohľadu na ich sociálnu situáciu získať plnohodnotné vzdelanie vrátane pripravenosti na účasť v demokratickej spoločnosti, ktoré zároveň zvyšuje uplatnenie na trhu práce a prispieva k vyššej kvalite života. Podpora vedy, výskumu a inovácií v rámci vysokoškolského prostredia je nevyhnutným predpokladom efektívnej ekonomiky. V športe je cieľom podporovať šport pre všetkých ako odporúčaný spôsob aktívneho životného štýlu širokej verejnosti, najmä detí a mládeže.

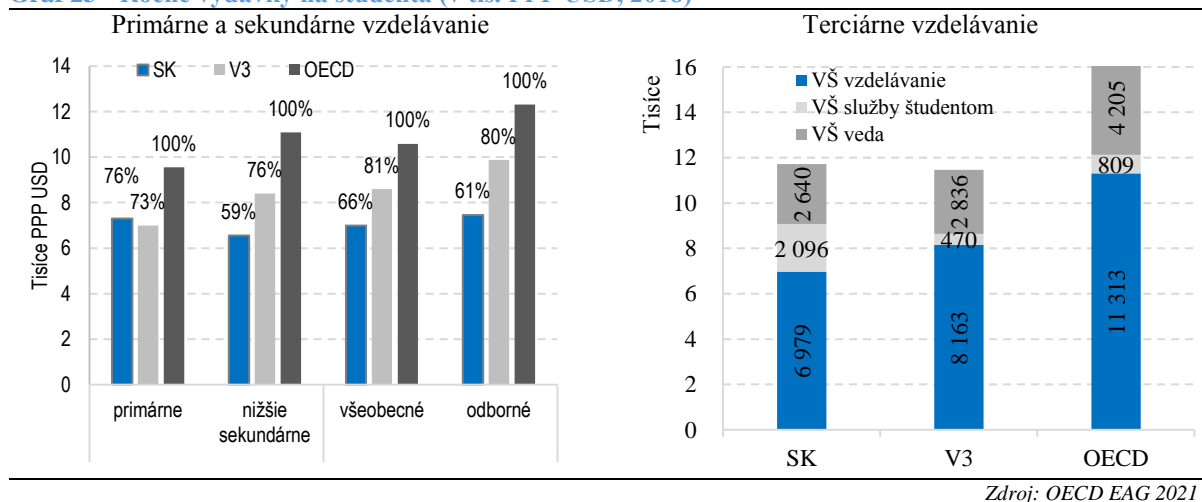
V porovnaní s krajinami EÚ sú verejné zdroje vynakladané na vzdelávanie, vedu a šport podpriemerné. Výdavky na vzdelávanie, vedu, výskum a šport patria stále medzi najnižšie v EÚ ako podiel na HDP a aj ako podiel na celkových verejných výdavkoch. Porovnanie výdavkov však neodhaľuje efektívnosť vynaložených prostriedkov. Ďalšie zvyšovanie zdrojov do vzdelávania by malo byť preto sprevádzané dôslednou kontrolou nákladovej efektívnosti.

Graf 22 - Výdavky na vzdelávanie, vedu, výskum a šport

Výdavky na žiaka sú nižšie ako v krajinách OECD, pri porovnaní s V3 sú vyššie na primárnom stupni (prvý stupeň ZŠ) a na vysokých školách, nižšie na sekundárnom stupni. Výdavky sú merané metodikou OECD, ktorá zahŕňa všetky výdavky súvisiace so vzdelávaním na danom stupni (teda aj ubytovanie, stravu či dopravu študentov, pokiaľ tieto služby zabezpečuje škola). Vyššie výdavky oproti krajinám V3 môžu naznačovať neefektivitu v systéme - príkladom môže byť nadmerný počet škôl v sieti ZŠ.

Graf 23 - Ročné výdavky na študenta (v tis. PPP USD, 2018)

Približne 70 % výdavkov v regionálnom školstve tvoria mzdy a odvody pedagogických a odborných zamestnancov. Platy slovenských učiteľov sa v ostatných rokoch zvyšujú, stále však v medzinárodnom porovnaní zaostávajú. Pedagogickí zamestnanci v nižšom sekundárnom vzdelávaní zarábali v roku 2019 aj so všetkými príplatkami 72 % priemerného platu zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa, v 2020 by mali dosiahnuť 75 %.

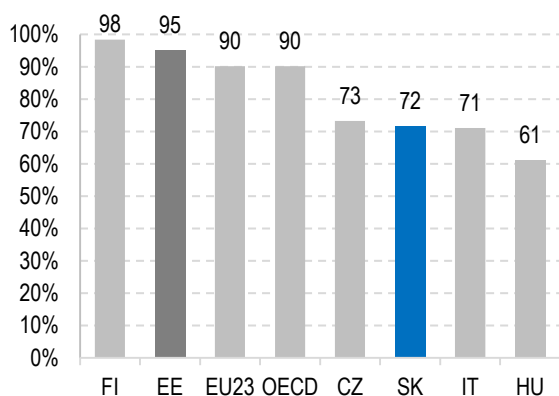
³⁵ Metodika COFOG zahŕňa medzi výdavky na vzdelávanie aj výdavky mimo oficiálneho vzdelávacieho systému (napr. školenia zamestnancov). Líši sa tým od metodiky UOE ktorú používa OECD a ktorá berie pri vzdelávaní do úvahy iba výdavky v rámci formálneho vzdelávania, avšak zaraďuje medzi napríklad aj výdavky na stravu či dopravu v rámci oficiálneho školského systému. Časť týchto výdavkov môže byť v metodike COFOG zaradená medzi výdavky na sociálne zabezpečenie.

Priemer krajín OECD ako aj 22 krajín EÚ v OECD s dostupnými údajmi je 90 %. Slovenskí učitelia skončili v rebríčku zárobkov medzi krajinami EÚ v OECD tretí od konca pred Maďarskom a Talianskom.

Nárast výdavkov na vedu a výskum počas dočerpávania prostriedkov z fondov EÚ v roku 2015 bol nasledovaný poklesom a následnou stagnáciou v rokoch 2016 - 2019, keď výdavky na vývoj a výskum tvorili opäť iba približne 0,8 % HDP, krajiny EÚ a V3 dávajú približne dvojnásobok.

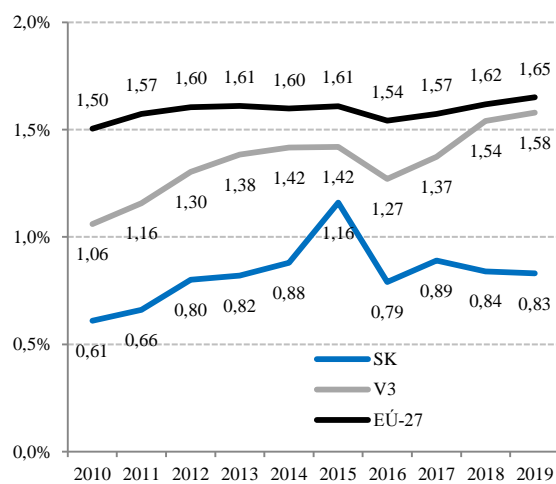
Graf 24 - Platy učiteľov a výdavky na výskum a vývoj

Graf: Platy učiteľov v pomere ku platom VŠ vzdelaných zamestnancov (2019 - 2020)

Zdroj: OECD Education at a Glance 2021

Graf: Výdavky na výskum a vývoj na VŠ (% HDP)

Zdroj: Eurostat

Kľúčovými piliermi vzdelávacích politík 21. storočia sú zabezpečenie prístupu k vzdelávaniu pre všetkých (dostupnosť) a spravodlivejší prístup vo vzdelávaní zohľadňujúci individuálne potreby (inklúzia). V obidvoch pilieroch Slovensko zaostáva. Verejné politiky vo vzdelávaní kladú malý dôraz na vzdelávacie výstupy. Napriek miernemu nárastu zaškolenosti v škôlkach patrí Slovensko medzi krajiny s najmenej dostupným predprimárnym vzdelávaním. Celkové výsledky testovania 15-ročných PISA, ako aj vysoký podiel žiakov nedosahujúcich v ňom funkčnú gramotnosť, a podiel mladých končiacich vzdelávanie s najviac ZŠ vzdelaním, odhaľujú medzery v zavádzaní inkluzívneho prístupu.

Na Slovensku prišlo v poslednom období k výraznému zvýšeniu podielu mladých ľudí s ukončeným VŠ vzdelaním, ale kvalita slovenských VŠ, meraná umiestnením v medzinárodných rebríčkoch, výrazne zaostáva za susedmi z V3. Celoživotné vzdelávanie s nástrojmi na udržiavanie a zvyšovanie zručností dospeléj populácie nedostáva dostatočnú podporu zo strany verejných politík. Nedostatok popularity športu ako aktívneho životného štýlu sa prejavuje v nízkej miere rekreačného športovania.

Tabuľka 53 - Kľúčové ukazovatele vzdelávania, vedy, výskumu a športu

Oblasť	Indikátor		2015	2016	2017	2018	2019	2020	Cieľ 2024	Cieľ 2030	
MŠ	Podiel detí v predškolskom vzdelávaní (od 4 rokov po začiatok povinného primárneho vzdelávania)	SK	78,4	76,5	78,2	82,2	82,6		88,6	95	
		EÚ 27	92,1	92,3	93	92,8	93,4				
ZŠ	PISA (priemer dosiahnutých bodov)	SK	463	-	-	466	-	-	465*	473*	
		EÚ 27	486	-	-	484	-	-			
ZŠ	Podiel žiakov nedosahujúcich základnú úroveň v čitateľskej gramotnosti PISA	SK	32,1	-	-	31,4	-	-	30,9	28,0	
		EÚ 27	22,1	-	-	24,3	-	-			
ZŠ a SŠ	Predčasné ukončenie vzdelávania (% vo vekovej skupine 18 – 24 rokov) ³⁶	SK	6,9	7,4	9,3	8,6	8,3	7,6	6,8	4,6	
		EÚ 27	9,8	9,4	9,4	9,1	8,9	9,9			
VŠ	Miera vysokoškolsky vzdelanej populácie (% vo vekovej skupine 30 – 34 rokov)	SK	28,4	31,5	34,3	37,7	40,1	39,7	43,2%	47%	
		EÚ 27	40,3	41,2	41,8	42,6	43,5	41,0			
VŠ	Priemerné umiestnenie najlepšej univerzity v medzinárodných rebríčkoch kvality	SK	TBD	TBD	TBD	TBD	TBD	TBD	TBD	TBD	
		EÚ 27	TBD	TBD	TBD	TBD	TBD	TBD	TBD	TBD	
SŠ a VŠ	Odborový nesúlad (v %)	SŠ a VŠ (ISCED 3-8)	SK	39,7	40,4	38,2	39,2	37,6		35,5	32,0
			EÚ 27	27,8	28,6	28,0	28,2	27,9			
		VŠ (ISCED 5-8)	SK	36,6	35,7	31,8	31,8	30,9		28,9	26,4
			EÚ 27	27,4	27,4	27,2	27,8	27,5			
SŠ a VŠ	Zamestnanosť absolventov (% vo vekovej skupine 20-34)	SŠ (ISCED 3-4)	SK	69,3	75,9	80,7	84,6	84,8	80	85,3	92,0
			EÚ 27	68,0	71,8	73,2	75,7	75,5	72,4		
		VŠ (ISCED 5-8)	SK	80,3	82,5	82,1	82,4	83,4	84,9	88,4	94,0
			EÚ 27	81,6	82,7	84,2	86,2	86,8	83,7		
Celoživotné vzdelávanie	Účasť dospelých na vzdelávaní (% vo vekovej skupine 25 - 64 rokov)	SK	3,1	2,9	3,4	4	3,6	2,8	4,2	7,0	
		EÚ 27	10,6	10,7	11,2	11,5	11,7	9,2			
Veda, výskum	European innovation scoreboard (relatívny výkon voči EÚ v %)	SK	67,1	68,3	69,4	65,0	68,6	71,6	79%	100%	
		EÚ 27	100	100	100	100	100	100			
Šport	Podiel ľudí reportujúcich rekreačný šport v typický týždeň	SK	-	-	-	-	-	-	TBD	TBD	

* Stanovený cieľ na rok 2024 a 2030 pre výsledky z PISA sa môže indikatívne zmeniť na iný rok, podľa uskutočnenia PISA testovania, ktoré by malo byť posunuté na rok 2025 a následne sa zvažuje zmena z 3 ročnej frekvencie na dlhšiu.

Slovensko potrebuje zlepšiť rovnosť prístupu ku vzdelávaniu. Vo všeobecnosti je slovenský vzdelávací systém dostupný³⁷, existuje však značný podiel detí a žiakov, ktorých prístup ku vzdelávaniu je obmedzený. Nízky podiel zaškolenosti detí v predprimárnom vzdelávaní sa týka hlavne detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, detí z marginalizovaných skupín a detí so zdravotným znevýhodnením³⁸.

Žiakom slabšie pripraveným pri vstupe na povinnú školskú dochádzku nevie vzdelávací systém v súčasnosti dostatočne pomôcť dobehnúť rovesníkov – naopak, až približne tretina žiakov nedosahuje základnú úroveň čitateľskej gramotnosti v testovaní PISA. Podiel mladých ľudí predčasne ukončujúcich vzdelávanie sa po náraste od roku 2010 v posledných rokoch stabilizoval a zostáva pod úrovňou priemeru EÚ. Títo následne čelia nízkemu uplatneniu na trhu práce a vo všeobecnosti nižšej kvalite života.

Napriek uspokojivej zamestnanosti absolventov stredných škôl pretrvávajúca slabá podpora kariérového poradenstva ústi

³⁶ Ide o skupinu ľudí vo veku 18-24 rokov s najviac ZŠ vzdelaním, ktorí už ďalej nepokračujú vo vzdelávaní alebo odbornej príprave na povolanie vrátane neformálneho vzdelávania (napr. kurzy), prípadne u zamestnávateľa (školenia a pod.).

³⁷ Ako u ukazovateľov dostupnosti vzdelávania sa používa podiel populácie dosahujúcej minimálne stredoškolské vzdelanie (ISCED 3 a viac). Slovensko má jeden z najvyšších podielov ľudí s minimálne stredoškolským vzdelaním bez maturity vo vekovej skupine 25-64 rokov. Hodnota v roku 2020 pre Slovensko je 92,7 %, priemer EÚ 27 je 79 % (Eurostat, EDAT_LFSE_03).

³⁸ [Revízia výdavkov pre ohrozené skupiny.](#)

³⁹ Odborový nesúlad sa spája hlavne s neefektívnymi investíciami do ľudského kapitálu. a môže viesť k nízkej produktivite a mzdám zamestnancov. Takisto sa prejavuje v nedostatku niektorých zručností na trhu práce. Slovensko má najvyšší odborový nesúlad pre stredoškolsky a vysokoškolsky zamestnaných vo veku 15-34 ([Eurostat, Skill mismatches](#)).

do nedostatočnej pomoci školám, žiakom a rodičom zorientovať sa v trendoch na trhu práce a následne pri kvalitnom výbere strednej školy.

Motivácie na získanie vysokoškolského štúdia sú deformované orientáciou študentov a zamestnávateľov na stupeň vzdelania a nie reálne vedomosti a schopnosti. Za poslednú dekádu sa podiel vysokoškolsky vzdelanej populácie mladých zdvojnásobil⁴⁰. Nadmerné požiadavky vysokoškolské vzdelávanie druhého stupňa pre väčšinu povolání vyústili do jedného z najväčších podielov magisterských absolventov na Slovensku v medzinárodnom porovnaní⁴¹. Nízke pozície slovenských vysokých škôl v medzinárodných rebríčkoch ovplyvňujú aj správanie sa študentov, veľké percento⁴² najmä najlepších maturantov si volí vysokoškolské štúdium v zahraničí.

Základný výskum na vysokých školách je nedostatočne prepojený s aplikovaným výskumom v spolupráci so súkromným sektorom. Súčasný systém financovania vedy a výskumu sa nedostatočne sústreďuje na kvalitné vedecké výstupy a zároveň nemotivuje vysoké školy k ich profilácii na iné strategické ciele, ako napríklad ponuka profesijne orientovaných študijných programov. Kvalita vedy a výskumu, meraná indexom „European innovation scoreboard“, je približne na 72 % priemerného výkonu EÚ.

Miera účasti dospelých na vzdelávaní je v európskom porovnaní nízka, dominujú menej časté a krátke vzdelávacie aktivity prevažne u zamestnávateľov. Motivácie jednotlivcov pre kontinuálne vzdelávanie nad rámec získania stupňa vzdelania sú v porovnaní s OECD krajinami veľmi nízke⁴³. Súčasná štruktúra vzdelávacieho systému nedostatočne reflektuje potreby dospelaj populácie o udržanie, dopĺňanie a zvyšovanie zručností počas celého produktívneho života. Nedostatočné základné zručnosti nízkovzdelaných dospelých bránia v ich účasti na existujúcich intervenciách zo strany štátu.

Výdavky zo štátneho rozpočtu do vzdelávania, vedy, výskumu a športu zahŕňajú výdavky kapitol Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstva vnútra SR, Ministerstva obrany SR, Ministerstva zdravotníctva SR, Slovenskej akadémie vied a subjektov verejnej správy – verejné vysoké školy, Fond na podporu vzdelávania a Fond na podporu športu.

Tabuľka 54 - Výdavky na vzdelávanie, vedy, výskum a šport

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky na vzdelávanie, vedy, výskum a šport	3 267 558	3 515 068	3 571 296	3 930 756	4 029 854	3 943 757	3 425 449
Výdavky na regionálne školstvo	1 979 443	2 202 546	2 282 783	2 296 006	2 568 164	2 462 036	2 221 600
Výdavky na vysoké školstvo*	871 565	904 757	863 000	1 101 968	923 619	992 029	884 879
Výdavky na vedy a techniku**	241 897	224 375	208 602	241 331	237 253	209 741	169 796
Výdavky na šport	109 757	97 581	135 557	146 285	120 985	105 030	105 030
Výdavky na administratívu	33 384	34 897	38 595	40 707	55 380	56 214	44 139
Výdavky z EÚ a SP neuvádzané v oblastiach	31 511	50 912	42 753	104 452	124 448	118 704	0

* s výdavkami APVV určenými pre VVŠ a EÚ a SP pre VVŠ z vedy a techniky a POO

Zdroj: MF SR

** bez vysokoškolskej vedy, bez výdavkov z APVV pre VVŠ a bez EÚ a SP pre VVŠ

⁴⁰ V roku 2010 bol podiel ľudí vo veku 30-34 s VŠ vzdelaním na úrovni 20,1 percenta, v roku 2020 39,7 %, priemer EÚ 27 41 (Eurostat, EDAT_LFSE_03).

⁴¹ Podiel VŠ vzdelaných druhého stupňa ku všetkým VŠ vzdelaným vrátane bakalárov a doktorandov na úrovni 84 % z roku 2018 je na Slovensku najvyšší spomedzi 22 európskych krajín v OECD s priemerom 46 % (OECD databáza). Takisto na Slovensku absentujú krátke profesijne orientované vysokoškolské programy (medzinárodne na úrovni ISCED 5), ktoré sú relatívne rozšírené v iných krajinách.

⁴² Posledný dostupný údaj o podiele slovenských študentov študujúcich v zahraničí je 19 %. To predstavuje viac ako dvojnásobok druhej najvyššej hodnoty (Estónsko) okrem Luxemburska.

⁴³ Podiel dospelých vo veku 25-64 rokov, ktorí nemajú záujem o vzdelávanie je 80 % (vrátane tých, čo už nejaké vzdelávacie aktivity absolvovali), pričom priemer EÚ27 je 71 % (Eurostat, [trng_aes_175]).

V uvedených výdavkoch na rok 2022 je premietnuté nasledujúce zvýšenie výdavkov:

- 390 mil. eur z Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky,
- 141 mil. eur zo štrukturálnych fondov EÚ vrátane spolufinancovania,
- 11,5 mil. eur na financovanie športovej infraštruktúry prostredníctvom Fondu na podporu športu, ktoré nie sú rozpočtované na roky 2023 a 2024,
- 10,9 mil. eur na financovanie povinného predprimárneho vzdelávania v materských školách,
- 3,76 mil. eur kapitálové výdavky.

Regionálne školstvo

Výdavky na regionálne školstvo Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR na rok 2022 predstavujú sumu 2,57 mld. eur. Medziročne rastú z dôvodu rozpočtovania finančných prostriedkov na rozvoj regionálneho školstva z Plánu obnovy a odolnosti (ďalej len „plán obnovy“) vrátane DPH v sume 343 mil. eur. Výdavky z plánu obnovy sú určené na dostupnosť, rozvoj, a kvalitu inkluzívneho vzdelávania na všetkých stupňoch a na vzdelávania. Tieto výdavky budú slúžiť na posilnenie inklúzie sociálne a zdravotne znevýhodnených detí vo vzdelávaní, prispieť na rozšírenie kapacít materských škôl a zavedenie právneho nároku na predprimárne vzdelávanie od troch rokov. Kurikulárna reforma základnej školy vytvorí nový obsah vzdelávania usporiadaný do troch viacročných cyklov, čo bude vyžadovať zabezpečenie nových učebníc a zmenu v príprave a profesionálnom rozvoji učiteľov. V medziročnom náraste sú zabezpečené zvýšené výdavky na príspevok na výchovu a vzdelávanie detí v materských školách o sumu 10,9 mil. eur na celkovú sumu 26,1 mil. eur, na podporu výkonu kompetencií stavovských profesijných organizácií podľa zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní o sumu 0,22 mil. eur ako aj výdavkov na tehotenské štipendiá pre stredoškoláčky vyplývajúce z novely zákona o finančnej podpore detí a rodín o sumu 0,20 mil. eur. Aj v roku 2022 sú rozpočtované výdavky na osobné výdavky pre asistentov učiteľa, na elektronické testovanie žiakov a dofinancovanie národných meraní Maturita, Testovanie 9 a Testovanie 5. Na financovanie regionálneho školstva budú slúžiť aj výdavky zo štrukturálnych fondov EÚ vrátane spolufinancovania.

Tabuľka 55 - Výdavky na regionálne školstvo

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Regionálne školstvo MŠVVŠ SR a MV SR	1 979 443	2 202 546	2 282 783	2 296 006	2 568 164	2 462 036	2 221 600
Normatívne výdavky	1 768 754	1 983 627	1 942 279	1 970 217	1 940 871	1 940 871	1 940 871
Nenormatívne výdavky	94 608	110 146	223 898	203 622	136 245	133 949	133 949
Ostatné nenormatívne výdavky	21 910	9 052	11 088	18 799	12 980	12 980	12 980
Administratívne výdavky*	37 995	33 879	37 180	38 542	37 472	37 472	37 472
Informačné technológie v RŠ	16 911	22 014	13 221	17 047	14 411	14 411	14 711
Výdavky na štipendiá	2 387	2 568	3 190	3 190	3 290	3 290	3 290
Ostatné kapitoly (MV SR)	9 254	16 652	14 149	14 991	16 164	16 164	16 164
EÚ a spolufinancovanie zo ŠR	27 622	24 606	37 777	29 599	63 361	19 307	0
Plán obnovy a odolnosti	0	0	0	0	343 371	283 593	62 164

*vrátane vlastných zdrojov PO

Zdroj: MF SR

Pri financovaní regionálneho školstva sa uplatňuje financovanie prostredníctvom normatívu na žiaka, z ktorého je zabezpečené odmeňovanie pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov, prevádzka všetkých typov škôl a školských zariadení. Ďalej vo výdavkoch sú

zahrnuté nenormatívne výdavky, z ktorých sú kryté výdavky na financovanie škôl v prírode a lyžiarskych kurzov, bezplatná výchova detí od 5 rokov v materských školách, dopravné žiakom, asistenti učiteľa, odchodné, vzdelávacie poukazy, mimoriadne výsledky žiakov, výdavky pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, havárie, výdavky na nákup a distribúciu učebníc a učebných textov, súťaže žiakov a rozvojové projekty.

V limite výdavkov sú zabezpečené aj administratívne výdavky pre rozpočtové a príspevkové organizácie kapitoly na plnenie úloh, ktoré súvisia s regionálnym školstvom, výdavky na informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu podporujúce zber a spracovanie dát za účelom zefektívnenia a transparentnosti financovania regionálneho školstva, prevádzka EDUNET_SK a výdavky na štipendiá pre študentov stredných škôl.

Financovanie regionálneho školstva je zabezpečované okrem výdavkov štátneho rozpočtu aj verejnými zdrojmi získanými z výnosu daňových príjmov fyzických osôb, z ktorých sú financované originálne kompetencie obcí a VÚC.

Tabuľka 56 - Prehľad počtu žiakov ZŠ a SŠ a výdavkov na jedného žiaka

	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Počet žiakov v školách*	685 163	691 521	699 521	699 303	711 297	723 694	736 515
medziročná zmena v %	0,28%	0,93%	1,18%	1,13%	1,68%	1,74%	1,77%
Výdavky kapitoly na žiaka školy v eurách	2 827	3 125	3 189	3 213	3 498	3 353	2 994
medziročná zmena v %	10,43%	10,53%	4,28%	2,81%	9,71%	5,14%	-10,70%

* Zdroj: MŠVVŠ SR a MF SR

Osobné výdavky zamestnancov regionálneho školstva financovaného zo štátneho rozpočtu

Novelou zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve dochádza od 1.1.2022 k presunu kompetencií v oblasti regionálneho školstva z kapitoly Ministerstva vnútra SR do kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR. Pre zamestnancov regionálneho školstva financovaného z kapitoly Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR sa na rok 2022 navrhujú osobné výdavky v sume 1,76 mld. eur, v tom mzdy v sume 1,31 mld. eur pre 83 731 zamestnancov. Návrh rozpočtu osobných výdavkov vychádza z úrovne schváleného rozpočtu roku 2021 a je zvýšený o 4,29 mil. eur, z toho mzdy v sume 3,18 mil. eur na realizáciu plánu obnovy. Súčasne sa zvyšuje počet pedagogických a odborných zamestnancov o 390 osôb na pozíciách vychovávateľ a školská zdravotná sestra, ktorí budú prijatí na obdobie implementácie plánu obnovy.

Rozdelenie objemu finančných prostriedkov určených na platy pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov regionálneho školstva je v kompetencii zriaďovateľov.

Tabuľka 57 - Zamestnanosť v regionálnom školstve

Regionálne školstvo		2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Počet zamestnancov	(osoby)	83 714	85 005	83 341	83 253	83 731	83 731	83 341
Osobné výdavky	(tis. eur)	1 632 424	1 823 923	1 759 863	1 773 018	1 764 155	1 762 852	1 759 863
z toho: mzdové výdavky	(tis. eur)	1 207 414	1 349 055	1 301 824	1 311 713	1 305 004	1 304 038	1 301 824
Priemerný mzdový výdavok	(eur)	1 201,92	1 322,53	1 301,70	1 312,98	1 298,81	1 297,85	1 301,70
z toho:								
Pedagogickí a odborní zamestnanci		2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Počet zamestnancov	(osoby)	64 525	65 838	64 141	64 053	64 531	64 531	64 141
Osobné výdavky	(tis. eur)	1 385 970	1 553 568	1 508 003	1 518 619	1 512 294	1 510 992	1 508 003
z toho: mzdové výdavky	(tis. eur)	1 025 126	1 149 089	1 115 499	1 123 494	1 118 678	1 117 713	1 115 499
Priemerný mzdový výdavok	(eur)	1 323,94	1 454,44	1 449,28	1 461,67	1 444,63	1 443,38	1 449,28
Nepedagogickí zamestnanci		2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Počet zamestnancov	(osoby)	19 189	19 167	19 200	19 200	19 200	19 200	19 200
Osobné výdavky	(tis. eur)	246 454	270 355	251 860	254 399	251 861	251 860	251 860
z toho: mzdové výdavky	(tis. eur)	182 288	199 966	186 325	188 219	186 326	186 325	186 325
Priemerný mzdový výdavok	(eur)	791,64	869,40	808,70	816,92	808,70	808,70	808,70

S 2019 a 2020 v osobných výdavkoch je uvedená vrátane zdrojov EÚ a spolufinancovania a samostatných účtov, poisťné na úrovni 35,2 % (odhad). OS 2021 počtu zamestnancov vychádza z podkladu MŠVVŠ SR. OS 2021 a NRVŠ 2022 až 2024 nezohľadňuje zdroje EÚ a spolufinancovania zo SR. NRVŠ v rokoch 2022 a 2023 je vrátane Plánu obnovy a odolnosti.

Zdroj: MF SR

Vysoké školstvo vrátane rezortného vysokého školstva

Vysoké školstvo je financované viacerými kapitolami štátneho rozpočtu. V kapitole MŠVVŠ SR sú rozpočtované prostriedky pre 20 verejných vysokých škôl (ďalej len „VVŠ“), v kapitolách Ministerstva vnútra SR, Ministerstva obrany SR a Ministerstva zdravotníctva SR, pre 3 štátne vysoké školy, z ktorých dve hospodária ako štátne rozpočtové organizácie a jedna štátna príspevková organizácia. V celkových zdrojoch sú zahrnuté aj výdavky Fondu na podporu vzdelávania a výdavky Slovenskej akadémie vied, ktoré sú rozpočtované na financovanie 3. stupňa vysokoškolského vzdelávania. Slovenská akadémia vied ako externá vzdelávacia inštitúcia sa podieľa na výchove nových generácií vedeckých pracovníkov v širokej palete vedných odborov.

V návrhu rozpočtu sú zapracované tiež výdavky spojené s návrhom zákona o finančnej podpore detí a rodín vo vzťahu k vysokoškolským študentkám, tzv. tehotenské štipendiá v sume 1,20 mil. eur, vládne štipendiá ako podpora bieloruskej občianskej spoločnosti v sume 90,4 tis. eur ale aj výdavky na štipendiá Martina Filka v sume 200 tis. eur a finančné prostriedky z plánu obnovy vrátane DPH v sume 30,7 mil. eur. Výdavky z plánu obnovy majú slúžiť na kapitálové investície vysokých škôl, ako napríklad modernizácia budov a internátov. Dlhodobým cieľom je, aby sa aspoň jedna slovenská vysoká škola umiestnila medzi TOP500 vysokými školami sveta v renomovaných akademických rebríčkoch a ďalšie vysoké školy sa pravidelne umiestňovali v TOP1000. Prostriedky na oblasť vysokého školstva na rok 2022 predstavujú sumu 924 mil. eur.

Verejné vysoké školy sú vrcholné vzdelávacie, vedecké a umelecké inštitúcie. Ich hlavnou úlohou je poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a tvorivé bádanie alebo tvorivá umelecká činnosť. Činnosť VVŠ je financovaná z dotácie zo štátneho rozpočtu, z vlastných zdrojov, zo

zdrojov získaných z verejných výziev na projekty vedy a výskumu, zo štrukturálnych fondov EÚ vrátane spolufinancovania ako aj z medzinárodných programov a grantov. Zároveň VVŠ vykonávajú aj podnikateľskú činnosť, z ktorej po zdanení finančné prostriedky používajú na financovanie hlavnej činnosti.

Tabuľka 58 - Výdavky na vysoké školstvo

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky na vysoké školstvo	871 565	904 757	863 000	1 101 968	923 619	992 029	884 879
Výdavky verejných vysokých škôl*	810 648	836 959	796 699	997 592	840 001	875 888	806 463
Výdavky pre VVŠ spolu cez MŠVVaŠ SR**	9 931	7 819	9 713	10 357	12 957	13 509	12 680
Rezortné vysokoškolské vzdelávanie***	40 726	48 179	42 698	54 857	46 479	47 792	48 315
Zdroje EÚ vrátane spolufinancovania	0	1 103	0	24 936	7 754	37 395	0
Fond na podporu vzdelávanie	6 596	6 476	8 987	9 536	8 295	8 290	8 290
Slovenská akadémia vied - doktorandské štúdium	3 664	4 221	4 904	4 690	5 068	5 068	5 068
POO bez transferov pre VVŠ	0	0	0	0	3 065	4 087	4 065

* výdavky vrátane výdavkov z APVV, EÚ a SP a POO

** výdavky bez transferov pre VVŠ

*** vysoké školy MO SR, MV SR a MZ SR

V skutočnosti za roky 2019 a 2020 a očakávanej skutočnosti 2021 sú zahrnuté použité výdavky z predchádzajúcich rokov ako aj výdavky z podnikateľskej činnosti, ktorá sa nerozpočtuje.

Zdroj: MF SR

Osobné výdavky zamestnancov verejných vysokých škôl

Osobné výdavky zamestnancov verejných vysokých škôl vychádzajú z transferu rozpísaného kapitolou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR na rok 2022 v sume 474 mil. eur, v tom mzdy 354 mil. eur s priemerným mzdovým výdavkom 1 562,71 eur.

Tabuľka 59 - Zamestnanosť vo verejných vysokých školách

Verejné vysoké školy		2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Počet zamestnancov	(osoby)	20 409	20 155	20 195	19 858	18 861	17 526	17 526
Osobné výdavky	(tis. eur)	465 560	503 866	512 502	603 412	473 802	453 079	452 874
z toho: mzdové výdavky	(tis. eur)	342 728	372 217	379 287	445 452	353 691	337 625	337 471
Priemerný mzdový výdavok	(tis. eur)	1 399,42	1 538,98	1 565,10	1 869,32	1 562,71	1 605,35	1 604,62

S 2019 a 2020 (hlavná a podnikateľská činnosť) z výkazu FIN 1-04. OS 2021 v počtoch zamestnancov zohľadňuje údaje zo štatistiky za 1. polrok 2021. Počty zamestnancov v NRVS 2022 až 2024 (zdroj MŠVVŠ SR) sú orientačné a ich plnenie bude závisieť od čerpania zdrojov EÚ a spolufinancovania zo ŠR, čo ovplyvní výšku priemerného mzdového výdavku, v osobných výdavkoch zohľadňuje zdroje EÚ a spolufinancovania zo ŠR a výdavky POO.

Zdroj: MF SR

Medziročný pokles výdavkov a počtu zamestnancov verejných vysokých škôl oproti roku 2021 zohľadňuje opatrenia z Revízie výdavkov zamestnanosti a odmeňovania vo verejnej správe, ktoré spočívajú v optimalizácii počtu nepedagogických zamestnancov rozlozenej na viacero rokov (816 osôb) a postupné znižovanie počtu učiteľov verejných vysokých škôl (518 osôb), s čím súvisí aj zníženie osobných výdavkov v roku 2022 o sumu 27,2 mil. eur. Rozpočet osobných výdavkov zohľadňuje výdavky z POO v sume 1,8 mil. eur, ktoré sa premietajú aj do nasledujúcich rokov.

V návrhu rozpočtu verejnej správy sa na rok 2023 rozpočtujú osobné výdavky v sume 453 mil. eur, z toho mzdy 338 mil. eur s priemerným mzdovým výdavkom 1 605,35 eur pre 17 526 zamestnancov a v roku 2024 v sume 453 mil. eur, z toho mzdy 337 mil. eur s priemerným mzdovým výdavkom 1 604,62 eur pre 17 526 zamestnancov.

Z výdavkov štátneho rozpočtu poskytovaných prostredníctvom kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR verejným vysokým školám sa zabezpečuje vzdelávanie študentov, veda a výskum na školách, sociálna podpora pre študentov vysokých škôl ako sú štipendiá, podpora stravovania, ubytovania, športových a kultúrnych aktivít. V nadväznosti na Revíziu výdavkov zamestnanosti a odmeňovania vo verejnej správe sú rozpočtované výdavky na roky 2022 až 2024 každoročne v sume 9,06 mil. eur na vyplatenie odstupného a odchodného. Ďalej sú rozpočtované výdavky na činnosť Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školy, výdavky určené pre zahraničných študentov vrátane štipendií, výdavky na oficiálnu rozvojovú pomoc a výdavky na informačné technológie.

Verejné vysoké školy budú používať na financovanie svojej hlavnej činnosti okrem prostriedkov poskytnutých Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR aj vlastné zdroje a zdroje získané z podnikateľskej činnosti, ktorá sa podľa vysokoškolského zákona nerozpočtuje. V roku 2020 výdavky z podnikateľskej činnosti tvorili sumu 29,6 mil. eur.

Verejné vysoké školy môžu v priebehu roku získať z Agentúry na podporu výskumu a vývoja (ďalej len "APVV") a sekcie vedy a techniky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR ďalšie disponibilné zdroje na financovanie projektov vedy a výskumu na základe vyhlásených verejných výziev. Okrem prostriedkov štátneho rozpočtu poskytnutých z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR sa verejné vysoké školy budú môcť uchádzať aj o zdroje zo štrukturálnych fondov vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu z operačných programov, ktoré budú slúžiť na projekty v oblasti ľudských zdrojov ako aj projekty súvisiace s výskumom a vývojom.

Do oblasti vysokého školstva patria aj výdavky rozpočtované v kapitole Ministerstva obrany SR pre rozpočtovú organizáciu Akadémiu ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši, Ministerstva vnútra SR pre rozpočtovú organizáciu Akadémiu policajného zboru v Bratislave a Ministerstva zdravotníctva SR pre príspevkovú organizáciu Slovenskú zdravotnícku univerzitu v Bratislave vrátane vlastných zdrojov.

Tabuľka 60 - Výdavky na rezortné vysoké školstvo

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Rezortné vysokoškolské vzdelávanie	40 726	48 179	42 698	54 781	46 479	47 792	48 315
Ministerstvo obrany SR	18 951	21 974	24 622	30 876	25 982	27 294	27 818
Ministerstvo vnútra SR	9 139	9 218	7 933	9 717	9 155	9 155	9 155
Ministerstvo zdravotníctva SR*	12 636	16 988	10 142	14 187	11 342	11 342	11 342

*vrátane vlastných zdrojov

Zdroj: MF SR

Študenti počas vysokoškolského štúdia môžu získať pôžičku z Fondu na podporu vzdelávania, študenti ošetrovateľstva navyše aj stabilizačnú pôžičku. V roku 2022 sa predpokladá alokácia zdrojov na pôžičky pre študentov v celkovej sume 7,37 mil. eur, z toho 2,66 mil. eur pre študentov odboru ošetrovateľstva.

Tabuľka 61 - Prehľad počtu študentov verejných vysokých škôl

Forma štúdia	prehľad študentov v roku			Prognóza počtu študentov			
	2019 S	2020 S	2021	2021 OS	2022	2023	2024
denné	94 121	96 003	92 295	92 295	90 737	89 232	88 546
externé	21 648	22 121	20 264	20 264	19 922	19 591	19 441
Študenti spolu	115 769	116 124	112 559	112 559	110 659	108 823	107 987
medziročná zmena v %	-1,782 %	0,31 %	1,08 %	-3,077 %	-1,69 %	-1,66 %	-0,77 %

Zdroj: MŠVVŠ SR

Veda a technika

Verejné výdavky na vedu a techniku pozostávajú zo zdrojov štátneho rozpočtu z kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, zo štrukturálnych fondov vrátane spolufinancovania, z kapitoly Slovenskej akadémie vied a ostatných kapitol. Vo výdavkoch na vedu a techniku sú zapracované zvýšené výdavky z titulu financovania členských príspevkov do medzinárodných organizácií o 6,81 mil. eur a časť výdavkov na kreovanie Vesmírnej kancelárie v sume 316 tis. eur. Oblasť vedy a techniky bude v roku 2022 disponovať zdrojmi vo výške 478 mil. eur.

Tabuľka 62 - Výdavky na vedu a techniku

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky na vedu a techniku celkom	438 787	492 381	441 078	531 498	477 802	441 066	354 270
Veda a technika v MŠVVŠ SR zo štátneho rozpočtu *	251 599	252 527	251 536	254 545	248 079	243 489	243 489
Prostriedky EÚ a spolufinancovanie zo ŠR v MŠVVŠ SR**	4 687	72 934	87 822	123 027	113 796	87 905	0
Plán obnovy a odolnosti	0	0	0	0	3 770	649	596
Slovenská akadémia vied***	100 308	92 897	82 793	82 793	83 903	83 903	83 903
Rezortná veda	82 193	74 024	18 926	71 132	28 254	25 120	26 282

**vrátane vysokoškolskej vedy*
***vrátane výdavkov štrukturálnych fondov EÚ a spolufinancovania pre VVŠ*
**** vrátane vlastných zdrojov ústavov SAV*
Zdroj: MF SR

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR ako ústredný orgán štátnej správy je najvýznamnejším poskytovateľom verejných zdrojov na vedu a techniku. Podporuje projekty výskumu a vývoja realizované na verejných vysokých školách. Prostredníctvom Agentúry na podporu výskumu a vývoja sú poskytované finančné prostriedky na projekty výskumu a vývoja na základe verejných výziev, na projekty dvojstranných alebo mnohostranných zmlúv o medzinárodnej vedecko-technickej spolupráci. Ďalej zabezpečuje finančné zdroje na členské príspevky v medzinárodných organizáciách. Na riešení projektov výskumu a vývoja sa podieľajú aj rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie kapitoly.

Významným zdrojom financovania vedy a techniky z verejných zdrojov v kapitole Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR sú aj finančné prostriedky štrukturálnych fondov EÚ vrátane spolufinancovania. O finančné prostriedky z týchto zdrojov sa môžu riešitelia výskumných úloh uchádzať na základe vyhlásených výziev. Okrem týchto zdrojov môžu slovenské subjekty čerpať na výskumno-vývojové projekty zdroje aj z medzinárodných projektov EÚ, napr. Horizont 2020, COST a ďalších projektov z Európskej komisie.

Ďalším zdrojom financovania výdavky sú aj finančné prostriedky z plán obnovy na efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania výskumu, vývoja a inovácií. Prioritou tejto

oblasti je posilnenie a profesionalizácia nadrezortnej koordinácie politiky výskumu a inovácií a vyriešenie súčasnej roztrieštenosti a nekoncepcnosti jej riadenia s nedostatočnými väzbami na ekonomickú a spoločenskú prax.

Slovenská akadémia vied predstavuje druhého najväčšieho podporovateľa vedy a výskumu. Výdavky rozpočtované pre Slovenskú akadémiu vied sú určené na podporu základného výskumu a aplikovaného výskumu. Slovenská akadémia vied prostredníctvom 47 rozpočtových a príspevkových organizácií a Úradu predsedníctva SAV zabezpečuje riešenie výskumných úloh a činnosť organizácií. V limite výdavkov kapitoly je zapracované zvýšenie výdavkov na projekty výskumu a vývoja vyplývajúce z makroprognóz.

Projekty vedy a techniky sú realizované prostredníctvom podriadených rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií aj z ďalších kapitol ako sú Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Úrad jadrového dozoru SR, atď.

Podpora športu

Celkové výdavky na šport sú rozpočtované na rok 2022 v sume 121 mil. eur. Tieto smerujú na financovanie športu prostredníctvom troch kapitol a Fondu na podporu športu (ďalej len „fond“).

Tabuľka 63 - Výdavky na šport

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky na šport	109 757	97 581	135 557	146 285	120 985	105 030	105 030
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	99 357	78 907	78 916	80 873	78 939	74 439	74 439
Ministerstvo obrany SR	6 863	15 088	7 232	16 362	7 736	7 781	7 781
Ministerstvo vnútra SR	3 538	3 208	2 709	3 251	2 709	2 709	2 709
Fond na podporu športu	0	377	46 700	45 800	31 600	20 100	20 100

Zdroj: MF SR

Výdavky na šport z kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR sú určené na financovanie športu pre všetkých, školského športu a univerzitného športu, športu zdravotne znevýhodnených, výdavky súvisiace s reprezentáciou SR na medzinárodných športových podujatiach, národné športové projekty a športovú infraštruktúru. Vo výdavkoch na šport sú zapracované výdavky na rekonštrukcie futbalových štadiónov v sume 4,5 mil. eur, ktoré na roky 2023 a 2024 nie sú rozpočtované. Ďalej vo výdavkoch fondu na rok 2022 sú rozpočtované finančné prostriedky na dobudovanie športovej infraštruktúry národného významu v sume 11,5 mil. eur. Významným zdrojom určeným na financovanie športu je odvod z prevádzkovania lotériových hier vo výške 45,0 mil. eur každoročne na roky 2022 až 2024. V roku 2022 fond disponuje s prostriedkami v sume 31,6 mil. eur, ktoré budú poskytované vo forme dotácií.

V rozpočtoch kapitol Ministerstva vnútra SR a Ministerstva obrany SR sú rozpočtované výdavky na športovú reprezentáciu SR. Z uvedených výdavkov sa zabezpečuje činnosť Vojenského športového centra DUKLA Banská Bystrica, Armádneho športového klubu Dukla Trenčín a Športového centra polície.

Administratíva a iné výdavky

Tabuľka 64 - Výdavky na administratívu a ostatné činnosti

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky na administratívu	33 384	34 897	38 606	40 718	55 385	56 219	44 144
Inštitucionálna podpora MŠVVŠ SR	26 347	27 722	29 384	30 431	33 084	33 029	25 609
IT financované zo ŠR administratíva	2 493	2 298	3 374	4 438	4 052	4 052	4 010
Podpora detí a mládeže	4 544	4 852	4 957	4 957	4 957	4 957	4 957
Výdavky na koordináciu prierezových aktivít	0	0	850	850	752	752	752
MŠVVŠ SR protidrogová politika	0	26	36	36	36	36	36
Plán obnovy a odolnosti	0	0	0	0	12 505	13 394	8 780

Zdroj: MF SR

Pre fungovanie systému je dôležitá aj dostatočná inštitucionálna podpora. Tú tvorí najmä činnosť samotného úradu ministerstva, ale aj niektorých podriadených rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií. Do tejto kategórie sú zaradené tiež výdavky na – celoživotné vzdelávanie (v rámci programu Tvorba a implementácia politík), podporu mládeže či protidrogovú politiku. Okrem týchto výdavkov sem patria prostriedky určené na podporu a údržbu IT systémov.

V návrhu rozpočtu na administratívne výdavky je zabezpečené dofinancovanie administratívnych kapacít vo Výskumnej agentúre a sekcii štrukturálnych fondov EÚ Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR v sume 8,33 mil. eur, z toho osobné výdavky 7,47 mil. eur z dôvodu absencie zdrojov z Technickej pomoci financovanej zo štrukturálnych fondov z programového obdobia 2014 – 2020, výdavky na činnosť Vesmírnej kancelárie v zmysle pokračovania spolupráce s Európskou vesmírnou agentúrou a výdavky na príspevok za zásluhy v športovej oblasti (renta pre medailistov) v sume 1,36 mil. eur. Ďalej sú rozpočtované výdavky na dofinancovanie platov lektorov a učiteľov v cudzine a výdavky na analytické jednotky vytvorené na kapitolách. V tejto oblasti sú zahrnuté aj výdavky z plánu obnovy v sume 12,5 mil. eur, ktoré sú určené na osobné výdavky pre zahraničných hodnotiteľov, na vytvorenie tímov pre tvorbu kurikula a sprievodných materiálov, tlač a ich distribúciu, na vytvorenie testov gramotnosti a kompetencií pre základné školy a vyhodnocovanie v cykloch podľa kurikulárnej reformy, na služby súvisiace s dodávkou IS eTest 2.0 a jeho údržbou a prevádzkou.

Tabuľka 65- Výdavky zo štrukturálnych fondov vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky z EÚ a SP neuvádzané v oblastiach	31 511	50 912	42 753	104 452	124 448	118 704	0
OP Ľudské zdroje - Vzdelávanie	27 553	43 435	26 777	83 295	65 988	32 675	0
OP Integrovaná infraštruktúra v gescii MŠVVŠ SR	3 959	7 477	15 976	21 157	58 459	86 028	0

Zdroj: MF SR

Prehľad podľa tabuľky zahŕňa výdavky zo štrukturálnych fondov vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu, ktoré neboli rozpísané pre jednotlivé vyššie uvedené oblasti. Disponibilné zdroje z operačného programu Ľudské zdroje a operačného programu Integrovaná infraštruktúra v gescii Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR budú realizované v priebehu roku 2022 na základe vyhlásených výziev pre ďalšie subjekty aj mimo sektor verejnej správy.

4.5. Doprava a bývanie

Cieľom verejných investícií a politík v doprave je rozvíjať ju tak, aby umožnila prepravu tovarov a osôb rýchlo, kvalitne, bezpečne, s čo najnižšími negatívnymi externalitami a za primeranú cenu v oblastiach, kde to súkromný sektor najmä pre ekonomickú nevýhodnosť nezabezpečuje vôbec, resp. v požadovanom rozsahu alebo kvalite alebo za požadované cestovné. V oblasti rozvoja bývania sú cieľmi zlepšovanie kvalitatívnych podmienok existujúceho bytového fondu a zvýšenie počtu dokončovaných bytov, ako aj rozvoj dostupného nájomného bývania.

Tabuľka 66 - Kľúčové ukazovatele v oblasti dopravy, bývania a cestovného ruchu

Oblasť	Indikátor	2017	2018	2019	Cieľ 2024	Cieľ 2030
Železnice	Využitie železničnej dopravy (km najazdené vlakom / obyvateľ)	690	696	726	847	1065
Cesty	Počet úmrtí v cestnej doprave (počet osôb)	250	229	245	179	112
Cesty	Podiel ciest 1. triedy v nevyhovujúcom alebo havarijnom stave (%)	39,4	40,8	40,7	30,5	17,5
Environmentálne aspekty dopravy	Podiel verejnej osobnej dopravy na celkovom počte prepravených osôb vo vnútroštátnej a medzinárodnej doprave (%)	25,6	26,1	26,2	26	26
Environmentálne aspekty dopravy	Emisie znečisťovateľov z dopravy (% hodnoty roku 2000, NOx)	73,4	74,2	x	63	59
Bývanie	Podiel populácie žijúcej v podnájme za zníženu alebo nulovú hodnotu ⁴⁴ (% populácie)	1,5	1,2	1,4	1,8	4,2
Bývanie	Výdavky domácnosti súvisiace s bývaním ⁴⁵ (% z celkových výdavkov domácnosti)	28,5	28,2	28,4	29,7	27,9
Bývanie	Počet bytov na 1 000 obyvateľov*	375	378	381	TBD	TBD
Cestovný ruch	Počet prenocovaní zahraničných turistov na Slovensku (mil.)	5,4	5,7	6,3	6,7	8,2

Zdroj: MF SR, MDV SR

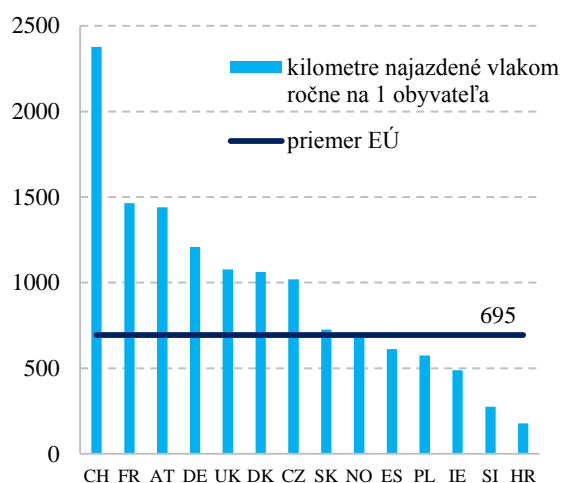
Podiel verejnej osobnej dopravy na celkovej preprave osôb stagnuje napriek zvýšením investíciám. Verejnej doprave chýba ucelený plán dopravnej obslužnosti, ktorý by integroval autobusovú, vlakovú a mestskú hromadnú dopravu. Na Slovensku naďalej prebieha trend nárastu počtu automobilov na obyvateľa. Pokračovanie tohto trendu bez reformy verejnej osobnej dopravy povedie k ďalšiemu poklesu jej relatívneho zastúpenia.

Slovensko dosahuje v intenzite využívania osobnej železničnej dopravy priemerné hodnoty EÚ. Vzhľadom na hustú železničnú sieť má Slovensko potenciál zvýšiť počet najazdených kilometrov na obyvateľa na úroveň približne 1 000 km ročne.

⁴⁴ Eurostat: Distribution of population by tenure status, type of household and income group - EU-SILC survey: *Tenant, rent at reduced price or free*

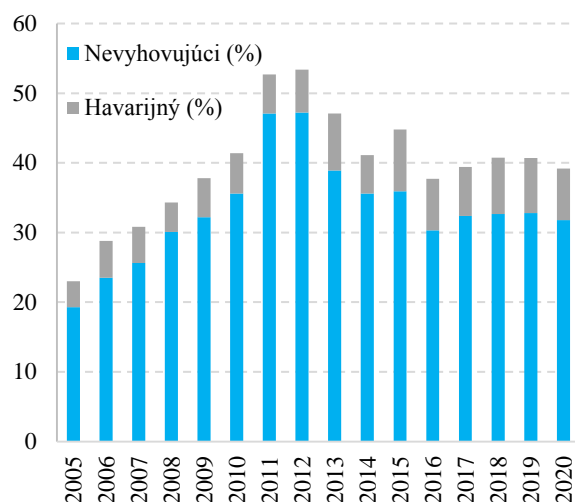
⁴⁵ Eurostat: Final consumption expenditure of households by consumption purpose (COICOP 3 digit) [nama_10_co3_p3]: *Housing, water, electricity, gas and other fuels (% of total)*

Graf 25 - Kilometre najazdené vlakom ročne na jedného obyvateľa

Zdroj: Eurostat

Graf 26 - Stav ciest I. triedy

Zdroj: SSC

Prioritou v prevádzke cestnej infraštruktúry je oprava ciest I. triedy vzhľadom na ich zlý stav (až 40 % ciest I triedy je v nevyhovujúcom stave) a potrebu zabezpečiť základný dopravný štandard.

Opatrenie smerujúce k zvyšovaniu bezpečnosti na cestách priniesli od roku 2010 do roku 2020 zníženie počtu úmrtí v cestnej doprave o 33 % a priblížili Slovensko k priemeru EÚ. Pokles úmrtnosti voči krajinám EÚ s najnižšou úmrtnosťou sa však v posledných rokoch spomalil.

Nárast počtu automobilov, pomalý rozvoj alternatívnych pohonov individuálnej dopravy a nízky podiel verejnej osobnej dopravy viedli k nárastu emisií skleníkových plynov z dopravy. Emisie skleníkových plynov novoregistrovaných vozidiel stúpajú a vzdiaľujú sa plneniu cieľov EÚ. Slovensku sa nedarí znižovať ani emisie ostatných znečisťujúcich látok z dopravy, ktoré spôsobujú respiračné a kardiovaskulárne ochorenia.

Zlepšovanie kvalitatívnych podmienok existujúceho bytového fondu a rozvoj dostupného nájomného bývania prinesie sociálno-spoločenské benefity. Na trhu s nehnuteľnosťami je vysoký podiel bytov obývaných vlastníkmi. Na druhej strane takmer neexistuje trh s regulovaným nájomným bývaním. V regulovanom nájomnom bývaní žije 1,5 % populácie SR, čo tvorí takmer 3 % bytového fondu Slovenska. Podiel populácie žijúcej v bytoch s trhovým nájomom je tiež značne pod priemerom v porovnaní s krajinami EÚ. Nízka dostupnosť nájomného bývania je jedným z faktorov nízkej regionálnej mobility pracovnej sily na Slovensku.

Výdavky na dopravu a rozvoj bývania sa v roku 2022 budú realizovať prostredníctvom úradu Ministerstva dopravy a výstavby SR, ako aj organizácií v zriaďovateľskej a zakladateľskej pôsobnosti kapitoly, a to Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s., Železníc SR, Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s., Štátneho fondu rozvoja bývania a Slovenskej správy ciest.

Výstavba ciest I. triedy sa realizuje prostredníctvom rozpočtovej organizácie Slovenskej správy ciest, ktorá zabezpečuje dopravné plánovanie v cestnom hospodárstve, výkon správcovskej

a investorskej činnosti pre cesty I. triedy na území SR, plní úlohy zabezpečenia rozvoja ciest, úlohy dopravného inžinierstva.

Výstavbu diaľnic a rýchlостných ciest realizuje Národná diaľničná spoločnosť, a. s., ktorá zabezpečuje prípravu a realizáciu opráv, výstavbu diaľnic a rýchlостných ciest na základe programov ministerstva, programov schválených vládou vrátane spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie a medzinárodných zmlúv. Taktiež zabezpečuje predaj elektronických diaľničných známok za používanie vymedzených úsekov diaľnic a vyberanie poplatkov za používanie týchto komunikácií pre niektoré motorové vozidlá podľa osobitného predpisu. Národná diaľničná spoločnosť, a. s. je i správcom elektronického výberu mýta pre vozidlá nad 3,5 t celkovej hmotnosti na diaľniciach, rýchlостných cestách a vybraných úsekoch ciest I. triedy. Za účelom rozvoja cestnej infraštruktúry spoplatňuje diaľnice a rýchlостné cesty.

Železnice SR spravujú železničnú infraštruktúru vo vlastníctve štátu a vykonávajú funkciu manažéra infraštruktúry, z ktorej vyplýva povinnosť pre Železnice SR organizovať a zabezpečovať prevádzkyschopnosť celoštátnych a regionálnych tratí a organizovať na nich vlakovú dopravu pre všetkých dopravcov na nediskriminačnom princípe.

Železničná spoločnosť Slovensko, a. s. je dopravcom zabezpečujúcim osobnú železničnú dopravu vo verejnom záujme a zabezpečuje dopravné a prepravné služby, zodpovedajúce záujmom dopravnej politiky štátu a požiadavkám trhu.

Tabuľka 67 – Výdavky na dopravu a bývanie

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Doprava a bývanie	2 668 453	2 701 805	3 092 020	3 466 680	3 702 313	3 029 705	2 903 232
Investície do dopravnej infraštruktúry	1 003 640	1 031 394	1 359 300	1 327 205	1 706 459	1 147 478	829 753
Cestná doprava	324 324	300 674	408 424	527 049	398 212	360 668	350 785
Železničná doprava	951 128	998 566	924 475	1 153 073	1 017 228	956 118	1 006 548
Letecká doprava	7 500	8 091	6 000	17 804	6 000	6 000	6 000
Vodná doprava	38	670	0	0	0	0	0
Podpora rozvoja bývania	239 602	230 589	287 361	302 692	312 725	317 920	315 531
Ostatné činnosti	142 220	131 822	106 459	138 858	261 689	241 521	394 615

Zdroj: MF SR

V uvedených výdavkoch na rok 2022 sú premietnuté tieto nasledujúce tituly:

- 503 mil. eur na pokračujúce investície v doprave, z toho 100 mil. eur rozpočtovaných v kapitole Ministerstva dopravy a výstavby SR a 403 mil. eur rozpočtovaných v kapitole Všeobecná pokladničná správa,
- 175 mil. eur na Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky,
- 90,5 mil. eur na údržbu ciest I. triedy a pokračujúcu veľkoplošnú opravu a údržbu ciest I. triedy v súlade s Memorandom o Veľkoplošných opravách a údržbe ciest I. triedy⁴⁶,
- 98,6 mil. eur zvýšenie bežného transferu pre Železničnú spoločnosť Slovensko, a. s. v porovnaní so schváleným rozpočtom roku 2021,

⁴⁶ Dostupné online: https://www.crz.gov.sk/data/att/3941462_dokument.pdf

- 2,48 mil. eur zvýšenie výdavkov na informačné technológie financované zo zdrojov štátneho rozpočtu v porovnaní so schváleným rozpočtom roku 2021.

Investície do dopravnej infraštruktúry

Výdavky na investície do dopravnej infraštruktúry na rok 2022 predstavujú 1,71 mld. eur, z toho 696 mil. eur z prostriedkov EÚ, 111 mil. eur zo zdrojov spolufinancovania zo štátneho rozpočtu, 722 mil. eur zo zdrojov štátneho rozpočtu rozpočtovaných v kapitole MDV SR a VPS a 177 mil. eur zo zdrojov CEF a vlastných zdrojov Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s., Železníc SR, Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. Uvedenými výdavkami sa zabezpečí financovanie výstavby ciest I. triedy, diaľnic a rýchlostných ciest, nadradenej cestnej siete formou PPP projektov, modernizácia železničnej infraštruktúry, obnova mobilných prostriedkov a modernizácia verejnej osobnej dopravy.

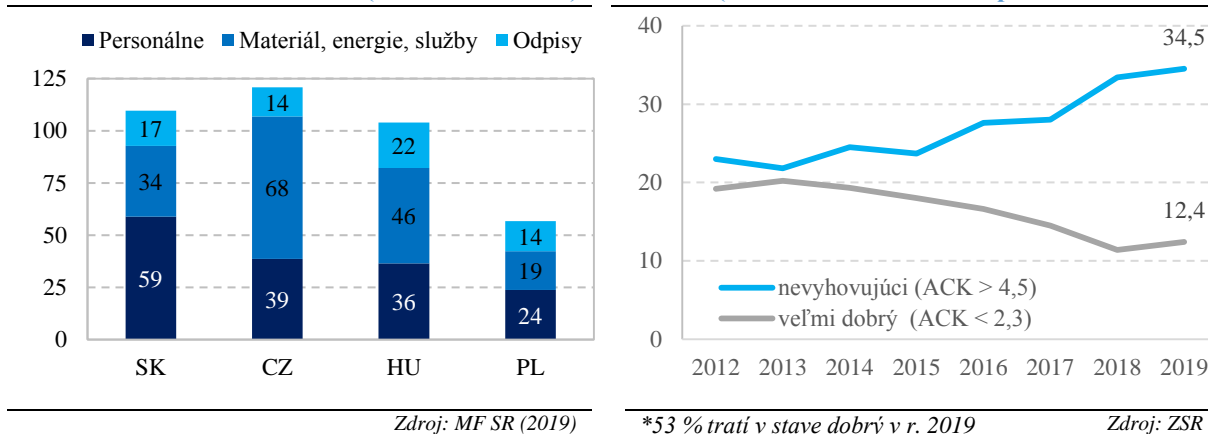
Investície Ministerstva dopravy a výstavby SR do ciest sú prehľadnejšie vďaka vytvoreniu metodiky priorít a zverejnenému investičnému plánu pre cesty. Zlepšenie procesu prípravy a plánovania projektov a ich prioritizácia z pohľadu spoločenského a ekonomického prínosu zabezpečí lepšie dosahovanie cieľov dopravnej politiky. Slovensko má v porovnaní s krajinami z EÚ 15 menej diaľnic a rýchlostných ciest, čo je typické pre konvergujúce krajiny a zámerom je dobudovať cestnú infraštruktúru.

Železničná infraštruktúra

V roku 2020 bola zverejnená metodika určovania priorít investícií v železničnej infraštruktúre, na ktorú bude nadväzovať investičný plán a zavedenie štandardov údržby, čo v budúcnosti bude mať vplyv na zlepšenie stavu nosných železničných tratí s cieľom výrazného minimalizovania meškania vlakov a výlukových prác na týchto tratiach. Financovanie údržby tratí je nedostatočné a rozptýlené na veľký počet tratí. Zvyšuje sa dĺžka tratí v nevyhovujúcom stave a akumuluje sa prevádzkový a údržbový dlh. Prioritnou oblasťou pre investície preto bude zavádzanie diaľkového a zjednodušeného riadenia dopravy a rekonštrukcia najviac vyťažených tratí.

Zlepšiť prehľadnosť a zvýšiť efektivitu vynaložených prostriedkov je možné oddelením prevádzkovej a investičnej dotácie. Je potrebné jasne definovať potrebnú úroveň prevádzkových nákladov a investičnú činnosť financovať samostatne na základe verejného a prioritovaného investičného plánu po vzore cestnej infraštruktúry.

Graf 27 - Štruktúra nákladov (1000 ur/stav. km) a stav tratí (% tratí v určitom stave podľa ACK⁴⁷)

Zlepšenie hospodárenia Železníc SR je možné dosiahnuť zlepšením v riadení dopravy zefektívnením interných procesov, obmedzením výdavkov do tratí s minimálnou dopravou, zefektívnením údržby a odpredajom nepotrebného majetku. Zmysluplná investícia do zabezpečovacích zariadení, najmä v oblasti diaľkového riadenia dopravy, prinášajúcich úsporu mzdových nákladov spolu s predchádzajúcimi opatreniami budú prinášať pri predpokladanej jednorazovej investícii v objeme 300 mil. eur odhadovanú úsporu 77 mil. eur každý nasledujúci rok.

Ďalším nástrojom na zefektívnenie fungovania je zmluva Železníc SR s Ministerstva dopravy a výstavby SR, ktorej systémové zmeny posilnia motiváciu manažmentu znižovať náklady, zlepšovať stav infraštruktúry a vytvoriť priestor na realizovanie ozdravných opatrení. Do zmluvy budú zahrnuté relevantné kľúčové výsledkové ukazovatele (KPI), ktorých plnenie bude naviazané na financovanie. Doplnkové výsledkové ukazovatele rozlíšia trate podľa ich využitia, čo vytvorí priestor pre cielený rozvoj významných tratí. Z dôvodu plynulého prechodu na nový model od roku 2022 je vhodné, aby dodatok na rok 2021 obsahoval už nové KPI.

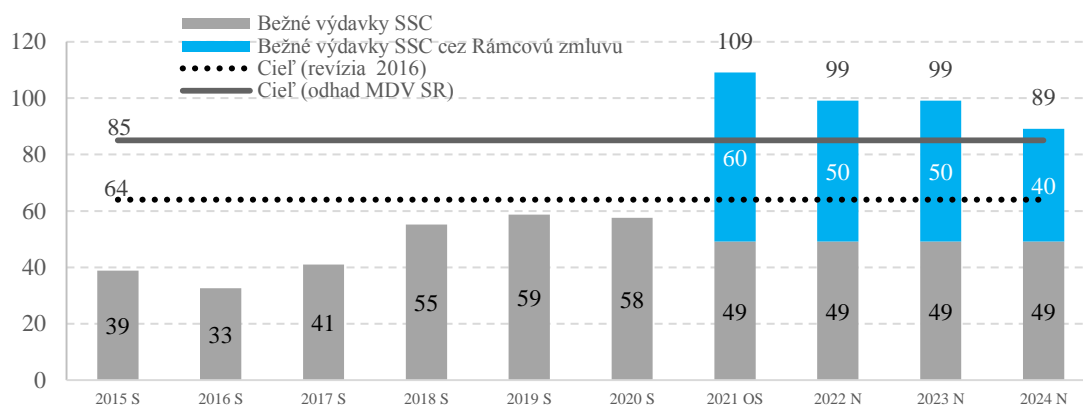
Cestná doprava

Výdavky na cestnú dopravu v roku 2022 v sume 398 mil. eur smerujú na správu, údržbu a opravy ciest I. triedy prostredníctvom Slovenskej správy ciest a na správu, údržbu a opravy diaľnic a rýchlostných ciest prostredníctvom Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. V uvedených výdavkoch je premietnuté zvýšenie výdavkov na realizáciu zvýšenej údržby a opravy ciest I. triedy vrátane veľkoplošných opráv.

Výdavky na údržbu ciest dosahujú od roku 2021 dostatočnú úroveň vďaka podpísaniu rámcovej zmluvy na celoplošné opravy ciest celkovo za 200 mil. eur. Dokončenie čerpania sa predpokladá v roku 2024. V roku 2022 sa rozpočtujú výdavky v sume 90,5 mil. eur, z toho 50,0 mil. eur na celoplošné úpravy.

⁴⁷ Stav trate, resp. siete vyjadrený absolútnym číslom kvality (ACK). Na základe predpisových ustanovení.

Graf 28 - Výdavky na údržbu ciest I. triedy (mil. eur)

Zdroj: MF SR

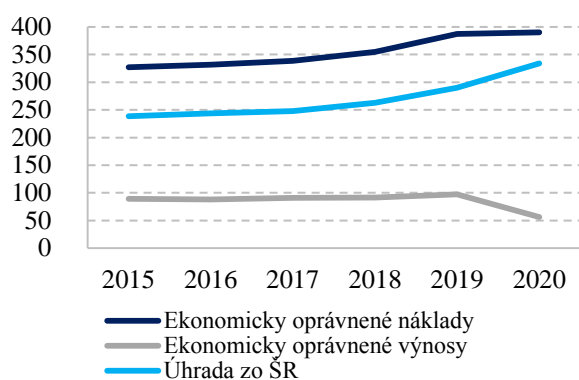
Železničná doprava

Na železničnú dopravu sú na rok 2022 rozpočtované výdavky vrátane výdavkov Železníc SR a Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. v sume 1,02 mld. eur, čo v porovnaní so schváleným rozpočtom roku 2021 predstavuje zvýšenie o 92,8 mil. eur. Z uvedených výdavkov prostriedky zo štátneho rozpočtu predstavujú 264 mil. eur na dotáciu pre Železnice SR a 330 mil. eur na dotáciu pre Železničnú spoločnosť Slovensko, a. s. na úhradu za dopravné služby vo verejnom záujme.

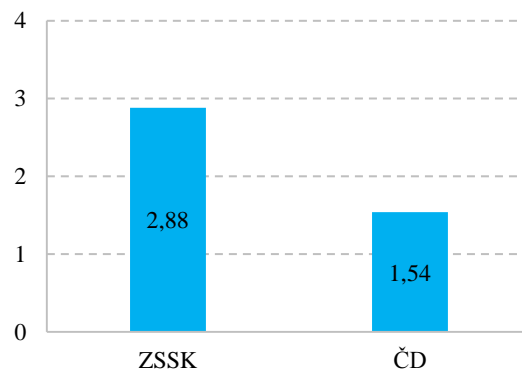
Osobná železničná doprava

Kľúčový nástroj pre zabezpečenie kvalitného servisu pre občanov v železničnej doprave je zmluva o dopravných službách vo verejnom záujme štátu so Železničnou spoločnosťou Slovensko, a. s. Výška úhrady za dopravné služby vo verejnom záujme Železničnou spoločnosťou Slovensko, a. s. vychádza z rozdielu medzi oprávnenými nákladmi a výnosmi. Dotácia na vlakový kilometer sa od roku 2014 do roku 2019 zvýšila o 35 %. Príčinou sú najmä zrýchľujúci sa rast odpisov ako oprávnených nákladov. Odpisy v prepočte na vlkm narástli v rokoch 2010 až 2019 o 99 % a sú dnes takmer dvojnásobné oproti Českým dráham. Vhodné nastavenie novej zmluvy 2021 – 2030 prispeje ku väčšej efektívnosti a nastaví lepšie motivácie pre jednotlivých aktérov.

Graf 29 - Výška úhrady za dopravné služby (mil. eur) a pomer odpisov ku najazdeným vlkm

Zdroj: MF SR, ZSSK. ČD

Zdroj: MF SR, ZSSK. ČD

Ministerstvo financií SR a Ministerstvo dopravy a výstavby SR prijali v auguste 2021 Memorandum o spolupráci pri rozvoji osobnej železničnej dopravy. Hlavným opatrením vyplývajúcim z Memoranda je zavedenie záväzných limitov pre výšku úhrady za dopravné služby vo verejnom záujme. Výška limitov bude vopred stanovená v rozpočte verejnej správy pre dané roky. Transparentne nastavené pravidlá zvýšia dlhodobú udržateľnosť financovania železničnej dopravy a posilnia motiváciu dopravcu zvyšovať prevádzkovú efektívnosť. Strany Memoranda sa dohodli na spolupráci pri vypracovaní nového plánu dopravnej obsluhy (PDO) s optimalizovaným grafikonom.

Zefektívnosťou objednávky výkonov je možné pri súčasnej dotácii pridať až 30 % vlakových spojov. Vypracovaním nového PDO sa vytvorí priestor na optimalizáciu objednávky výkonov zo stany Ministerstva dopravy a výstavby SR a nový cestovný poriadok prinesie lepšie využitie vozidiel a personálu. Dotácia na 1 kilometer objednaný u Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. je oproti Česku (ČD) vyššia o 60 %.

Letecká doprava

Na leteckú dopravu sa na rok 2022 rozpočtujú výdavky v sume 6,00 mil. eur najmä na financovanie bezpečnostnej ochrany letiska, výkonu záchranných a hasičských služieb na letisku a na refundáciu výdavkov spojených s poskytovaním letových prevádzkových služieb letom oslobodeným od odplát.

Podpora rozvoja bývania

Celkové výdavky smerujúce na podporu rozvoja bývania na rok 2022 sa rozpočtujú vo výške 313 mil. eur vrátane výdavkov Štátneho fondu rozvoja bývania, ktorý má významnú úlohu v podpore rozvoja bývania. Štátny fond rozvoja bývania je určený na financovanie priorit štátnej bytovej politiky schválených vládou Slovenskej republiky pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu.

Tabuľka 68 – Výdavky na podporu rozvoja bývania

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Podpora rozvoja bývania	239 602	230 589	287 361	302 692	312 725	317 920	315 531
Dotácie na podporu rozvoja bývania	25 671	8 118	20 000	25 848	20 000	20 000	20 000
Štátna prémie k stavebnému sporeniu	19 879	8 581	7 000	6 717	6 500	6 000	5 500
Bonifikácia k hypotekárnym úverom	25 434	18 015	14 000	14 000	6 500	2 000	730
Výdavky ŠFRB	168 618	195 874	246 361	256 127	279 725	289 920	289 301

Zdroj: MF SR

Uvedené výdavky sú rozpočtované na dotácie na podporu rozvoja bývania, na príspevok na zateplenie rodinného domu, na príspevok na rodinný dom s takmer nulovou potrebou energie, na štátnu prémii k stavebnému sporeniu, na štátny príspevok a štátny príspevok pre mladých k hypotekárnym úverom poskytnutým pred 1. januárom 2018, na úvery poskytované prostredníctvom Štátneho fondu rozvoja bývania a na správu fondu. Výdavky na uvedenú oblasť na rok 2022 v porovnaní so schváleným rozpočtom roku 2021 rastú o 25,4 mil. eur najmä z dôvodu zvýšenia výdavkov Štátneho fondu rozvoja bývania.

Administratíva a ostatné činnosti

Tabuľka 69 – Výdavky na administratívu a ostatné činnosti

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Ostatné činnosti	142 220	131 822	106 459	138 858	261 689	241 521	397 615
Administratíva	68 470	70 229	47 826	51 792	47 146	47 552	47 552
Plán obnovy a odolnosti SR	0	0	0	0	175 132	145 828	317 574
Informačné technológie financované zo ŠR	12 155	11 951	9 321	13 155	11 796	11 468	11 468
Zostávajúce činnosti	61 595	49 642	49 095	73 911	27 615	36 673	18 021

Zdroj: MF SR

Výdavky na administratívu a ostatné činnosti na rok 2022 predstavujú sumu 262 mil. eur, ktorými sa zabezpečí financovanie úloh samotného úradu Ministerstva dopravy a výstavby SR, Dopravného úradu, ktorý je orgánom štátnej správy s celoslovenskou pôsobnosťou pre oblasť dráh a dopravy na dráhach, civilného letectva a vnútrozemskej plavby, Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, ktorý je regulačným a cenovým orgánom a vykonáva štátny dohľad v oblasti elektronických komunikácií a poštových služieb, Slovenskej stavebnej inšpekcie, ktorej hlavným poslaním je vykonávanie dohľadu nad dodržiavaním stavebného zákona s cieľom chrániť verejné aj súkromné záujmy všetkých účastníkov výstavby, najmä predchádzať škodám preventívnym a výchovným pôsobením, nariadením nápravy zistených nedostatkov, ich postupovaním stavebným úradom na ďalšie konanie, plnenie úloh vyplývajúcich z rezortných politík, prenesený výkon štátnej správy, technická pomoc, riešenie úloh, ktoré kapitola rieši ako účastník medzirezortných programov.

V tejto oblasti sú rozpočtované aj zvýšené výdavky v sume 175 mil. eur z prostriedkov z Plánu obnovy a odolnosti vrátane DPH, ktoré sú určené na obnovu verejných historických a pamiatkovo chránených budov, na reformu verejnej osobnej dopravy, na rozvoj infraštruktúry

nízkouhlíkovej dopravy, podporu ekologickej osobnej dopravy, rozvoj intermodálnej nákladnej dopravy a na administratívnu podporu implementačných jednotiek.

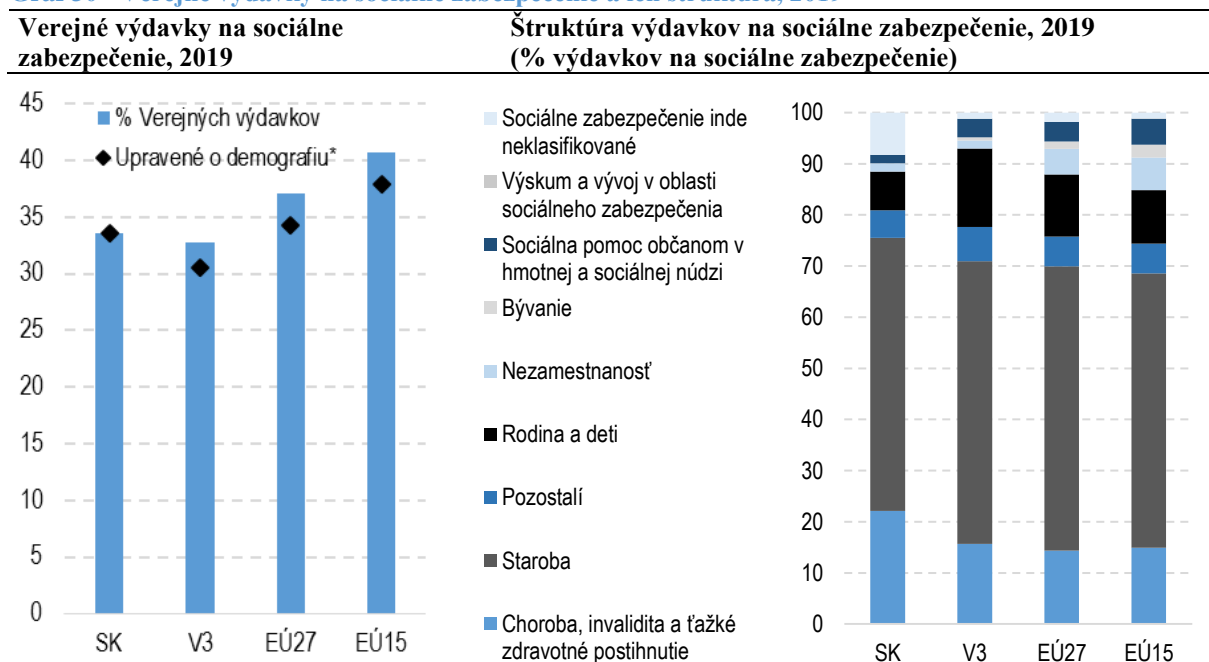
Prostredníctvom samostatných účtov sa zabezpečí financovanie projektov dopravných sietí Európy z Nástroja na prepájanie Európy (CEF), kompenzácia rozdielu medzi „čistými nákladmi“ poskytovateľa univerzálnej služby a príspevkov poštových podnikov v zmysle zákona č. 324/2011 Z. z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov a činností národného dozorného orgánu v zmysle zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) v nadväznosti na článok 4 odseku 4 novelizovaného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004 z 10. marca 2004 prostredníctvom samostatných účtov.

4.6. Sociálne veci a podpora zamestnanosti

Štát poskytuje svojim občanom hmotné zabezpečenie v starobe, pri nespôsobilosti na prácu a v prípade osirenia alebo ovdovenia. Zároveň dohliada na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky, poskytuje osobitnú ochranu v pracovných vzťahoch zraniteľným skupinám a pomoc pri hľadaní práce uchádzačom o zamestnanie. Štát tiež poskytuje podporu pre rodičov, ktorí sa starajú o deti a pomoc občanom v hmotnej núdzi.

Úlohy štátu v tejto oblasti zabezpečuje najmä Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktoré zodpovedá za zamestnanosť a pracovnoprávne vzťahy, sociálne poistenie, dôchodkové sporenie, sociálnu inklúziu, rodinnú politiku a sociálno-právnu ochranu detí.

Graf 30 - Verejné výdavky na sociálne zabezpečenie a ich štruktúra, 2019

* Výdavky na rodinu a deti, na starobu a na chorobu, invaliditu a ťažké zdravotné postihnutie v boli upravené o rozdiely v podiely populácie vo veku do 15 rokov (rodina) a 65 a viac rokov (staroba, choroba) oproti Slovensku.

Zdroj: Eurostat (COFOG klasifikácia), výpočet ÚHP

Verejné výdavky Slovenska na sociálne zabezpečenie ako podiel celkových verejných výdavkov po upravení o rozdiely vo vekovej štruktúre obyvateľstva sú blízko európskeho priemeru a výrazne vyššie ako priemer krajín V3. Výdavky sa líšia aj vo svojej štruktúre. Relatívne vysoký podiel výdavkov je určený na kompenzácie spojené s chorobou, invaliditou

a zdravotným postihnutím. Naopak, podiel výdavkov na nezamestnanosť, bývanie a sociálnu pomoc občanom v hmotnej a sociálnej núdzi je menej ako polovičný oproti priemeru EÚ. Starnutie populácie spôsobí výrazný nárast výdavkov, najmä na starobu, chorobu, invaliditu a ťažké zdravotné postihnutie. Je preto potrebné riešiť ich dlhodobú finančnú udržateľnosť.

Slovensko zaznamenáva v porovnaní s priemerom krajín EÚ horšie výsledky na trhu práce a lepšie výsledky v sociálnej oblasti.

Tabuľka 70 - Kľúčové ukazovatele sociálneho zabezpečenia a podpory zamestnanosti

Oblasť	Indikátor		2017	2018	2019	2020	Cieľ 2024	Cieľ 2030
Trh práce	Miera zamestnanosti (% v skupine 20-64 rokov)	SK	71,1	72,4	73,4	72,5	TBD	76,6
		EÚ27	71,4	72,4	73,2	72,5		76,5
Trh práce	Miera zamestnanosti nízkokvalifikovaných (ISCED 0-2) (%)	SK	37,3	36,4	36,1	34,0	TBD	49,4
		EÚ27	53,9	55,0	55,7	54,9		56,7
Trh práce	Miera zamestnanosti ESA (v %, celá populácia)	SK	43,6	44,4	44,8	43,9	TBD	47,4
		EÚ27	45,8	46,4	46,7	46,0		47,4
Trh práce	Miera dlhodobej nezamestnanosti (% aktívneho obyvateľstva nad 15 rokov)	SK	5,1	4,0	3,4	3,2	TBD	TBD
		EÚ27	3,6	3,1	2,6	2,4		
Trh práce	Miera zamestnanosti žien vo veku 25-45 rokov (%)	SK	70,0	70,2	70,9	69,3	TBD	TBD
		EÚ27	72,4	73,3	73,9	73,2		
Trh práce	NEET - mladí ľudia, ktorí nie sú zamestnaní, nie je im poskytované vzdelávanie alebo tréning (% vo veku 15-29)	SK	16,0	14,6	14,5	15,2	TBD	TBD
		EÚ27	13,6	13,0	12,5	13,6		
Trh práce	Podiel pracujúcich osôb so závažným zdravotným obmedzením na celkovom počte osôb so závažným zdravotným obmedzením v aktívnom veku	SK	35,0	31,5	30,5	N/A	TBD	TBD
		EÚ27	30,6	28,5	30,1	N/A		
Chudoba	Miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia (po transferoch, % populácie)	SK	15,8	15,2	14,9	N/A	TBD	TBD
		EÚ27	22,4	21,7	21,1	N/A		
Chudoba	Miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia ľudí vo veku 65 a viac rokov (% populácie)	SK	11,8	10,3	12,3	N/A	TBD	TBD
		EÚ27	18,5	19,1	19,4			
Chudoba	Miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia detí (0-17) (% populácie)	SK	22,9	23,3	21,3	N/A	TBD	TBD
		EÚ27	25,2	24,0	22,8	N/A		
Chudoba	Miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia detí rodičov s nízkym vzdelaním (% populácie)	SK	89,1	84,7	85,7	N/A	TBD	TBD
		EÚ27	N/A	N/A	N/A	N/A		

Cieľ Slovenskej republiky stanovený v stratégii Európa 2020 dosiahnuť 72 % miery zamestnanosti vo vekovej skupine 20-64 rokov sa podarilo naplniť už v roku 2018. Rast zamestnanosti od roku 2010 bol však pomalší ako v susedných krajinách V4 a pokles v roku 2020 výraznejší. Relatívne nízka miera zamestnanosti v ESA metodike oproti priemeru EÚ naznačuje, že v porovnaní s inými krajinami pracuje výrazne väčší podiel slovenských občanov krátkodobo v zahraničí. Prítok zahraničných pracovníkov na Slovensko nedokáže tento deficit plne pokryť. Dlhodobá nezamestnanosť naďalej prevyšuje priemer EÚ aj ostatných krajín V4 a cieľ stanovený v Národnom programe reforiem SR (3 %) sa do roku 2020 nepodarilo dosiahnuť.

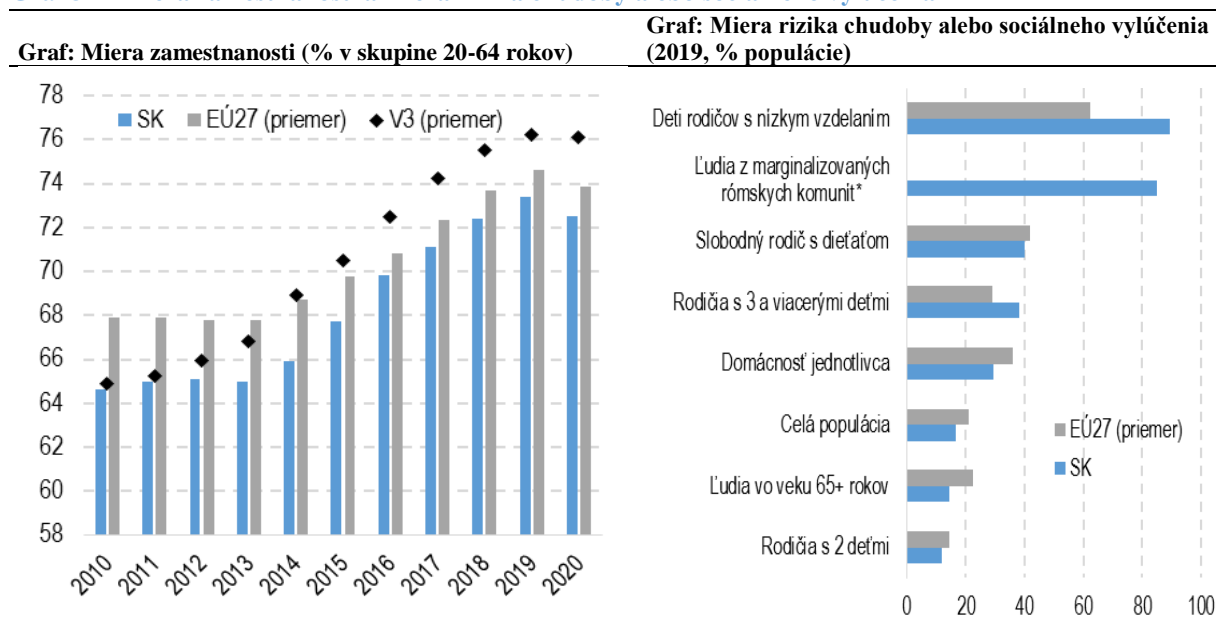
V miere rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia dosahuje Slovensko dlhodobo lepšie výsledky ako EÚ, neplatí to však pre všetky skupiny populácie. Medzi najviac ohrozené skupiny patria deti rodičov s nízkym vzdelaním, ľudia z marginalizovaných rómskych komún,

domácnosti osamelých rodičov a rodičov s tromi a viacerými deťmi. Podiel ohrozených detí je na úrovni priemeru EÚ ale výrazne vyšší ako priemer ostatných krajín V4.

Vo vybraných zraniteľných skupinách zaostáva miera zamestnanosti za priemerom EÚ viac ako v celkovej populácii (napr. ľudia s nízkou kvalifikáciou, ľudia z marginalizovaných rómskych komunít, osoby so zdravotným postihnutím). Miera zamestnanosti žien v plodnom veku výrazne zaostáva za priemerom EÚ a OECD z dôvodu starostlivosti o deti. V miere rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia dosahuje Slovensko dlhodobo lepšie výsledky ako EÚ, neplatí to však pre všetky skupiny populácie. Medzi najviac ohrozené skupiny patria deti rodičov s nízkym vzdelaním, ľudia z marginalizovaných rómskych komunít, domácnosti osamelých rodičov a rodičov s tromi a viacerými deťmi.

Podiel ohrozených ľudí v dôchodkovom veku patrí naopak medzi najnižšie v EÚ. Dôvodom je aj dostatočne vysoká miera náhrady príjmu dôchodkom v porovnaní s krajinami V3 a EÚ, najmä v skupine ľudí s nižším príjmom. Hlavnou výzvou dôchodkového systému je zlepšenie dlhodobej finančnej udržateľnosti. Bez reformovania systému by podľa najnovšej projekcie vzrástli výdavky na dôchodky najmä z dôvodu starnutia populácie z 8,3 % HDP v roku 2019 na 14,2 % HDP v roku 2070. V kapitalizačných dôchodkových schémach je potrebné adresovať najmä ich nízku priemernú výnosovosť danú nevhodnou investičnou stratégiou veľkej časti sporiteľov. Priestor na zlepšenie nákladovej efektívnosti je najmä v III. pilieri.

Graf 31 - Miera zamestnanosti a miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia

Zdroj: Eurostat

Zdroj: Eurostat, ŠÚ SR

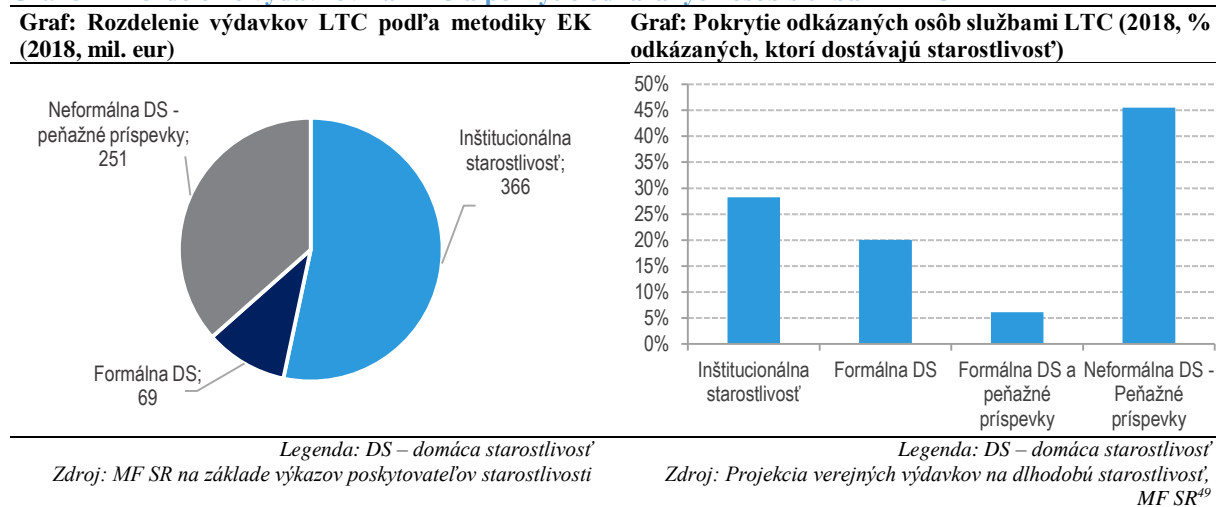
* Riziko chudoby v MRK za rok 2018 (EU SILC MRK)

S prudkým starnutím obyvateľstva v najbližších desaťročiach bude rásť tlak aj na efektívne fungovanie dlhodobej sociálnej starostlivosti (LTC). Pri absentujúcom nadrezortnom prístupe k dlhodobej starostlivosti sa dnes alokuje viac ako 50 % z celkových finančných prostriedkov do inštitucionálnej starostlivosti, najmä pobytových zariadení⁴⁸. Pri deinštitucionalizovanej starostlivosti výrazne prevládajú peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného

⁴⁸ Závislosť pridelovania financií od stupňov odkázanosti vytvára konflikt záujmov u poskytovateľov služieb. V dôsledku toho je na Slovensku viac ako 50 % prijímateľov dlhodobej starostlivosti zaradených do najvyššieho stupňa odkázanosti, zatiaľ čo v Českej republike je to len vyše 10 %.

postihnúť. Naopak, služby formálnej domácej starostlivosti, ktoré výrazne prispievajú k deinštitucionalizácii a nezávislému životu odkázaných osôb, sú dnes finančne aj kapacitne poddimenzované.

Graf 32 - Rozdelenie výdavkov na LTC a pokrytie odkázaných osôb službami LTC

Rozpočet na rok 2022 zohľadňuje legislatívne zmeny, ktorých cieľom je vytvoriť podmienky na splnenie cieľov a záväzkov Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2020 - 2024.

Vo výdavkoch oblasti na rok 2022 sa aj napriek negatívnym dôsledkom pandémie zohľadnili nasledovné tituly:

- valorizácia viacerých dávok a príspevkov, ktoré sú v zmysle platnej legislatívy naviazané na výšku životného minima, napríklad rodičovský príspevok, prídavok na dieťa, príspevky náhradnej starostlivosti, sumy dávky a ostatných príspevkov v hmotnej núdzi; k 1. júlu 2021 sa životné minimum zvýšilo o 1,5 %,
- zvýšenie finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou v sume 14,3 mil. eur,
- zvýšenie výšky finančných príspevkov na opatrovanie a sadzby na hodinu osobnej asistencie v sume 34,8 mil. eur,
- rozšírenie cieľovej skupiny detí s nárokom na dotáciu na podporu výchovy k stravovacím návykom o deti, ktoré podľa predtým platnej legislatívy nemali nárok na dotáciu a ani ich rodičia si nemohli uplatniť nárok na daňový bonus v sume 2,03 mil. eur,
- prijatie zákona o skrátenej práci, ktorým sa do právneho poriadku SR zaviedol nástroj pasívnej politiky trhu práce umožňujúci právne nárokovú podporu, ktorá je účelovo určená na vyplácanie náhrady mzdy zamestnanca alebo náhrady platu zamestnanca v čase, keď zamestnávateľ nemôže pridelovať zamestnancom prácu v pôvodne dohodnutom rozsahu a dochádza tak k tzv. „skrátenej práci“ v sume 16,5 mil. eur,
- v rámci nemocenského poistenia sú od roku 2022 zabezpečené zdroje na celoročné vyplácanie dávky tehotenské ako podpory budúcich matiek v sume 61,8 mil. eur.

Celkové výdavky oblasti sa na rok 2022 rozpočtujú v sume 13,4 mld. eur, čo predstavuje 12,7 % HDP a 27,0 % výdavkov rozpočtu verejnej správy.

⁴⁹ <https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/publikacie-ifp/manualy/25-projekcia-verejnych-vydavkov-dlhodobu-starostlivost-maj-2021.html>

Tabuľka 71 - Celkové výdavky oblasti sociálne veci a podpora zamestnanosti

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky oblasti spolu	11 233 162	13 601 459	12 912 878	14 963 451	13 357 299	14 043 006	14 414 883
Sociálna poisťovňa	8 579 154	9 396 722	9 629 481	9 641 195	9 903 262	10 444 972	10 994 877
MPSVR SR	2 652 898	4 203 569	3 282 175	5 321 033	3 452 757	3 596 755	3 418 728
Úrad komisára pre deti	589	633	638	638	641	641	641
Úrad komisára pre osoby so zd. postihnutím	522	535	585	585	638	638	638

Zdroj: MF SR

Výdavky Sociálnej poisťovne sa v roku 2022 predpokladajú v celkovej výške 9,90 mld. eur, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2021 zvýšenie o 274 mil. eur, t. j. nárast o 2,84 %. Najvýznamnejšiu položku výdavkov predstavujú výdavky na dôchodkové dávky, ktoré sa na rok 2022 rozpočtujú v sume 8,24 mld. eur.

V roku 2022 dosiahnu výdavky kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR 3,45 mld. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 5,20 %. Tri výdavkovo najväčšie programy sa zameriavajú na sociálnu inklúziu (hlavne podpora rodiny, pomoc v hmotnej núdzi, kompenzácia ĽZP a dôchodky hradené štátom – 13. dôchodok a minimálny dôchodok), aktívne opatrenia trhu práce a tvorbu a implementáciu politík.

Sociálna inklúzia

Zámerom programu Sociálna inklúzia je udržateľné zníženie chudoby a odstránenie sociálneho vylúčenia. Výdavky na program zo zdrojov štátneho rozpočtu sa na rok 2022 rozpočtujú v sume 2,93 mld. eur. Rozpočtovaný objem výdavkov zohľadňuje predpokladané počty poberateľov jednotlivých dávok a príspevkov sociálnej inklúzie, ich výšku a povinnú valorizáciu vybraných dávok.

V očakávanej skutočnosti na rok 2021 sú zahrnuté výdavky súvisiace s koronavírusom; ide najmä o jednorazové zvýšenie prídavkov na dieťa za mesiac september a pomoc rodinám v hmotnej núdzi v sume 333 eur na každé nezaopatrené dieťa spolu v sume 74,6 mil. eur, predĺžený rodičovský príspevok počas mimoriadnej situácie v sume 55,7 mil. eur, SOS dotácie v sume 74,4 mil. eur a dotácie zariadeniam sociálnych služieb na opatrenia na prevenciu šírenia ochorenia COVID-19 v sume 9,4 mil. eur.

Tabuľka 72 - Výdavky programu 07C Sociálna inklúzia zo štátneho rozpočtu

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Sociálna inklúzia zdroj ŠR	2 126 059	2 768 013	2 788 233	3 123 804	2 925 551	3 004 873	3 101 732
pomoc v hmotnej núdzi	123 542	121 728	162 691	133 305	149 827	155 650	161 334
podpora rodiny	812 503	1 047 535	990 332	1 180 335	1 023 374	1 042 950	1 079 669
poistné platené štátom	280 960	320 261	361 785	434 750	381 348	402 001	424 298
kompenzácia sociálnych dôsledkov ĽZP	395 882	453 505	482 205	481 839	528 945	548 303	570 346
podpora sociálnych služieb	132 908	152 572	176 598	176 598	190 904	190 904	190 904
13. dôchodok*	154 319	305 509	310 000	310 000	310 000	310 000	310 000
nesystémové dávky sociálneho poistenia	93 818	174 981	155 138	170 288	185 251	195 712	204 017
iniciatívy v oblasti sociálnej inklúzie	2 928	42 295	5 550	93 055	4 950	6 550	6 750
starostlivosť o ohrozené deti	129 201	149 628	143 935	143 634	150 954	152 804	154 414

**do roku 2020 vianočný príspevok*
Zdroj: MF SR

V roku 2022 sa rozpočtuje na pomoc v hmotnej núdzi suma 150 mil. eur. Z uvedených zdrojov sa budú financovať všetky dávky v hmotnej núdzi, príspevky v hmotnej núdzi (ochranný a aktivačný príspevok, príspevok na nezaopatrené dieťa a príspevok na bývanie), osobitný

príspevok, ktorý sa poskytuje dlhodobo nezamestnaným osobám, ktoré si nájdu zamestnanie, a to po dobu najviac 18 mesiacov a tiež dotačné programy pre deti z rodín v hmotnej núdzi. Vo výdavkoch na poskytovanie dotácií na stravu pre deti v hmotnej núdzi je zohľadnené zvýšenie zdrojov v sume 2,03 mil. eur v súvislosti s novelou zákona o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Novelou sa rozšírila skupina detí, ktoré budú mať nárok na dotáciu na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa o tie deti, ktoré nespĺňali doterajšie podmienky zákona na poskytnutie dotácie a ktorých rodičia zároveň nemajú nárok na daňový bonus. Funkciu preventívneho prvku na predchádzanie stavu hmotnej núdze detí plní náhradné výživné, ktoré je súčasťou štátnych sociálnych dávok. Rozpočtovaná suma na rok 2022 v objeme 18,3 mil. eur je určená na zabezpečenie výživy nezaopatreného dieťaťa.

Na podporu rodiny sa v roku 2022 rozpočtuje 1,02 mld. eur. Objemovo najvýznamnejšiu položku predstavuje rodičovský príspevok. V roku 2022 sú rozpočtovo zabezpečené zdroje v sume 618 mil. eur pre cca 144 tis. poberateľov. Ďalším nástrojom štátnej podpory rodiny je prídavok na dieťa, ktorý sa rozpočtuje vo výške 355 mil. eur pri predpokladanom počte cca 1,12 mil. nezaopatrených detí. Taktiež sem patria výdavky na príspevok pri narodení dieťaťa, príspevok na pohreb a príspevok na starostlivosť o dieťa celkom v sume 50 mil. eur.

V rámci výdavkov sociálnej inklúzie sú alokované aj výdavky na štátom platené poistné za zákonom vymedzený okruh osôb, za ktoré poistné na starobné poistenie, invalidné poistenie, poistné do Rezervného fondu solidarity a príspevky na starobné dôchodkové sporenie platí štát. Pri zohľadnení prognózy vývoja vymeriavacieho základu sa na rok 2022 v kapitole Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR rozpočtujú prostriedky na štátom platené poistné v celkovej výške 381 mil. eur.

Kompenzácia sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia je zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku ŤZP poskytovaním peňažných príspevkov na kompenzáciu alebo poskytovaním sociálnych služieb s cieľom podpory sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ŤZP do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti. V rámci programu kompenzácia sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia sa rozpočtujú výdavky v celkovej sume 529 mil. eur. V dôsledku zmeny sumy vyplácaných príspevkov ako aj kontinuálneho zvyšovania počtu poberateľov sa rozpočet v tejto oblasti na rok 2022 medziročne zvýšil o 46,7 mil. eur. Najvýznamnejšie položky v tejto oblasti tvoria príspevok na opatrovanie v sume 326 mil. eur a príspevok na osobnú asistenciu v sume 104 mil. eur. Výška príspevkov na opatrovanie a hodinovej sadzby na osobnú asistenciu bola k 1. júlu 2021 upravená nariadením vlády SR. Zvýšenie príspevkov na opatrovanie pozitívne ovplyvní približne 65 903 poberateľov a zvýšenie hodinovej sadzby na osobnú asistenciu na 4,82 eur sa dotkne približne 12 100 poberateľov.

Sociálne služby sú jednou z foriem sociálnej pomoci pre ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. Štát prostredníctvom nich podporuje sociálne začlenenie občanov a uspokojovanie sociálnych potrieb ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. Na podporu sociálnych služieb sú v kapitole alokované zdroje v celkovej výške 191 mil. eur. Na rok 2022 bolo nariadením vlády SR zabezpečené zvýšenie finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou o 14,3 mil. eur.

Ostatné výdavky sociálnej inklúzie zahŕňajú výdavky na vyplácanie 13. dôchodku, tzv. nesystémových dávok sociálnej inklúzie, výdavky na ostatné iniciatívy, v rámci ktorých sa financujú dotácie ale aj kompenzačný príspevok baníkom a výdavky na starostlivosť o ohrozené deti.

Výplata 13. dôchodku sa realizuje od roku 2020, kedy sa transformoval z vianočného príspevku. Nárok naň majú všetci poberatelia dôchodkov vyplácaných Sociálnou poisťovňou, prípadne príslušným orgánom výsluhového zabezpečenia v garantovanej minimálnej výške 50 eur. Nárok na maximálnu sumu 300 eur má ten poberateľ dôchodku, ktorého dôchodok, resp. úhrn súm dôchodkov je najviac v sume životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, to znamená, že pri vyplácaní 13. dôchodku sa posilňuje princíp solidarnosti. V roku 2021 sa rozpočtuje na 13. dôchodky celková suma 310 mil. eur.

V rámci tzv. nesystémových dávok sociálnej inklúzie v celkovej výške 185 mil. eur sa rozpočtujú dávky hradené štátom a vyplácané prostredníctvom Sociálnej poisťovne, najmä minimálny dôchodok a invalidné dôchodky z mladosti. Výška minimálneho dôchodku naďalej zostane zachovaná na úrovni roku 2020, kedy sa na základe novelizácie zákona o sociálnom poistení zrušilo jeho naviazanie na rast priemernej mzdy v národnom hospodárstve.

V rámci starostlivosti o ohrozené deti sa rozpočtujú zdroje na financovanie starostlivosti v štátnych a neštátnych centrách pre deti a rodiny, rovnako ako aj výdavky na náhradnú rodinnú starostlivosť a výdavky na opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí s cieľom obmedziť alebo odstrániť negatívne vplyvy v problémových rodinách v celkovej výške 151 mil. eur.

Medziročný nárast zdrojov v oblasti ovplyvnila aj alokácia výdavkov z Plánu obnovy a odolnosti na rok 2022 v celkovej sume 39,5 mil. eur. Z uvedenej sumy je vyčlenených 31,8 mil. eur na realizáciu stavieb a rekonštrukciu zariadení sociálnych služieb, výdavky budú tiež smerovať do vybavenia a infraštruktúry týchto objektov, projektovej dokumentácie a verejných obstarávaní. Výdavky na administratívne kapacity na implementáciu reforiem a investícií sú určené najmä na mzdy, poisťné a materiálo-technické vybavenie. V rámci reformy posudkovej činnosti sú výdavky potrebné na zabezpečenie nového vybavenia pre pracovníkov posudkovej činnosti, verejné obstarávanie, projektové dokumentácie. V rámci reformy dohľadu nad sociálnou starostlivosťou sú výdavky určené na zabezpečenie infraštruktúry pre fungovanie orgánu dohľadu – ústredia ako aj 8 krajských pobočiek. Zároveň sa pripraví materiálo-technické podmienky pre nový orgán dohľadu – autá, počítačové vybavenie a ďalšie nevyhnutné predpoklady na činnosť.

Zdroje EÚ a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu slúžia v rámci sociálnej inklúzie na podporu sociálneho začlenenia najodkázanejších osôb a rozpočtujú sa vo výške 1,25 mil. eur.

Podpora zamestnanosti

Účastníkom trhu práce pomáha pri hľadaní zamestnania, zmene zamestnania a obsadzovaní voľných pracovných miest systém nástrojov a inštitúcií. Ide o tzv. služby zamestnanosti, ktoré realizujú aktívne opatrenia na trhu práce zamerané na pomoc občanom a pomoc zamestnávateľom.

Výdavky v rokoch 2020 a 2021 boli výrazne ovplyvnené prebiehajúcou pandémiou, nakoľko sa z rozpočtu kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR vyplácali v rámci projektu Prvá pomoc, resp. Prvá pomoc+ a Prvá pomoc++ príspevky na náhradu mzdy zamestnancom, ktorým zamestnávateľ nemôže pridelovať prácu z dôvodu prekážky na strane zamestnávateľa a tiež pomoc SZČO, ktorí museli zatvoriť prevádzky alebo ktorým poklesli tržby. Celková poskytnutá pomoc v roku 2020 predstavovala 771 mil. eur, v roku 2021 sa očakávajú celkové výdavky na daný účel v sume 1,46 mld. eur.

V rozpočte na rok 2022 je na politiku zamestnanosti rozpočtovaná suma 274 mil. eur, z toho zdroje EÚ a spolufinancovania predstavujú 238 mil. eur.

Tabuľka 73 – Výdavky na podporu zamestnanosti

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Podpora zamestnanosti	285 711	1 167 135	284 055	1 953 178	274 323	300 137	42 770
EÚ zdroje + spolufinancovanie (zdroj 11)	56 400	188 351	247 305	310 685	238 329	264 237	6 870
EÚ zdroje + spolufinancovanie (zdroj 13)	198 781	372 061	0	292 442	0	0	0
zdroje zo štátneho rozpočtu, v tom:	30 530	606 724	36 749	1 350 050	35 995	35 900	35 900
národné programy	28 871	605 099	32 800	1 346 101	32 800	32 800	32 800
investičné stimuly	1 659	1 624	3 949	3 949	3 195	3 100	3 100

Zdroj: MF SR

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR ako gestor medzirezortného programu 06G Ľudské zdroje realizuje podprogramy, ktorých výdavky sú určené na zabezpečenie financovania nástrojov aktívnej politiky trhu práce v zmysle zákona o službách zamestnanosti. Zámerom tohto podprogramu je vytváranie podmienok na zvýšenie zamestnateľnosti s dôrazom na zamestnateľnosť znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, na rozvoj moderných služieb zamestnanosti, zlepšenie celkovej situácie v oblasti rovnosti príležitostí, antidiskriminácie a podpory sociálnej inklúzie realizovaním projektov financovaných z rozpočtu EÚ a spolufinancovaných zo ŠR.

Osobitný zreteľ kladú služby zamestnanosti na pracovné uplatnenie znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. V rámci Národných programov rozvoja aktívnej politiky trhu práce sú na tento účel zabezpečené zdroje štátneho rozpočtu v sume 32,8 mil. eur.

V rámci aktívnej politiky trhu práce v súlade so zákonom o regionálnej investičnej pomoci sa z rozpočtu kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR poskytujú príspevky na vytvorené nové pracovné miesta. V rozpočte na rok 2022 sú na tento účel alokované prostriedky v celkovej výške 3,19 mil. eur.

Administratíva a ostatné výdavky

V kapitole Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR sa rozpočtujú výdavky pre osem podriadených organizácií, z toho 7 rozpočtových a 1 príspevkovú organizáciu. Najväčšou organizáciou je Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré prostredníctvom 46 úradov práce, sociálnych vecí a rodiny vykonáva štátnu správu v oblasti sociálnych vecí a služieb zamestnanosti. Výdavky sústavy úradov práce, sociálnych vecí a rodiny zaznamenávajú medziročne mierny pokles o 1,45 mil. eur.

Ďalšími organizáciami pôsobiacimi v sfére sociálnych vecí sú Úrad komisára pre deti a Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím. Oba úrady sú naviazané na štátny rozpočet formou transferu prostredníctvom kapitoly Všeobecná pokladničná správa. Komisár pre deti sa podieľa na ochrane práv detí podporou a presadzovaním práv priznaných dieťaťu medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná. Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím sa podieľa na ochrane práv osôb so zdravotným postihnutím, podporou a presadzovaním práv priznaných osobe so zdravotným postihnutím medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Podrobný prehľad výdavkov jednotlivých organizácií poskytuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka 74 - Výdavky organizácií pôsobiacich v oblasti sociálnych vecí a podpory zamestnanosti

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky organizácií pôsobiacich v oblasti	205 980	225 261	186 900	205 729	189 350	188 824	188 924
Kapitola MPSVR SR	204 870	224 093	185 677	204 506	188 071	187 545	187 645
MPSVR, z toho:	17 864	22 081	17 602	20 421	21 223	21 224	21 224
transfer Inštitútu pre výskum práce a rodiny	529	577	535	535	535	535	535
ÚPSVAR	167 218	181 119	149 188	165 192	147 740	147 172	147 172
Národný inšpektorát práce	14 319	15 140	13 612	13 717	13 736	13 756	13 756
Centrum pre medzin. ochranu detí a mládeže	551	566	546	552	587	587	587
Implementačná agentúra pre OP ZaSI	1 338	1 246	1 055	1 055	1 055	1 055	1 055
Inštitút pre prac. rehabilitáciu občanov so zdr.postihnutím	2 842	3 168	2 911	2 804	2 968	2 989	3 089
Rehabilitačné stredisko pre zrakovo postihnutých	737	774	762	765	762	762	762
Úrad komisára pre deti	589	633	638	638	641	641	641
Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím	522	535	585	585	638	638	638

Zdroj: MF SR

Ostatné výdavky kapitoly zahŕňajú výdavky na medzirezortný podprogram Informačné technológie financované zo ŠR v sume 23,4 mil. eur, výdavky alokované na príspevok do Medzinárodnej organizácie práce v sume 570 tis. eur, výdavky na protidrogovú politiku v sume 50 tis. eur.

Sociálne poistenie

Sociálne poistenie slúži na ochranu obyvateľov v rôznych životných situáciách (ako napr. materstvo, pracovná neschopnosť, invalidita, dosiahnutie dôchodkového veku alebo nezamestnanosť). Výplata dávok sociálneho poistenia sa zabezpečuje prostredníctvom verejnoprávnej inštitúcie, ktorou je Sociálna poisťovňa.

Tabuľka 75 - Výdavky Sociálnej poisťovne

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky Sociálnej poisťovne spolu	8 579 154	9 396 557	9 629 481	9 641 195	9 903 262	10 444 972	10 994 877
Výdavky poistenia	8 382 021	9 182 686	9 403 680	9 415 930	9 667 961	10 199 785	10 739 750
výdavky nemocenského poistenia	759 658	1 044 202	947 088	1 130 931	1 059 456	1 090 071	1 189 785
výdavky dôchodkového poistenia	7 360 111	7 758 506	8 137 796	7 915 667	8 241 402	8 761 837	9 198 559
výdavky poistenia v nezamestnanosti	214 195	329 212	257 751	309 937	304 127	281 740	281 146
výdavky úrazového poistenia	48 058	50 766	61 045	59 395	62 976	66 137	69 158
výdavky osobitného fondu	0	0	0	0	0	0	1 102
Výdavky garančného poistenia	24 164	24 860	25 801	25 265	25 301	25 187	25 127
Výdavky správneho fondu	172 969	189 012	200 000	200 000	210 000	220 000	230 000

Zdroj: MF SR

Výdavky nemocenského poistenia boli v rokoch 2020 a 2021 výrazne vyššie oproti predchádzajúcemu obdobiu, a to z dôvodu vyplácania pandemických nemocenských dávok – PN s dôvodom dočasnej práceneschopnosti karanténne opatrenie a ošetrovné z dôvodu uzavretia školských zariadení, prípadne ochorenia dieťaťa na COVID-19. V roku 2021 sa očakávajú výdavky v súvislosti s pandémiou v sume 259 mil. eur. Rozpočet Sociálnej poisťovne uvažuje s pandemickými výdavkami na nemocenské dávky aj na rok 2022, a to vo výške 50,1 mil. eur.

Výdavky nemocenského poistenia zahŕňajú doteraz poskytované dávky ako sú nemocenské, materské, ošetrovné, tehotenské a vyrovnávací dávka. Dávka tehotenské sa začala vyplácať s účinnosťou od 1. apríla 2021. Jej účelom je zabezpečenie príjmu na úhradu zvýšených výdavkov spojených s tehotenstvom podľa uváženia poistenkyne, akými sú napr. strava, ošatenie a iné. Výdavky na dávku tehotenské sa v roku 2022 predpokladajú v sume 61,8 mil. eur.

Dôchodkové dávky sa zvyšujú v závislosti od medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov za 1. polrok predchádzajúceho roka. Na rok 2022 valorizácia podľa údajov vykázaných Štatistickým úradom SR predstavuje 1,3 %. Výdavky na dôchodkové dávky zároveň rastú s prihliadnutím na bežný medziročný nárast, ktorý vyplýva z počtu novopriznaných a zaniknutých dôchodkov.

Súčasnú nastavenie dôchodkového systému je neudržateľné. Vláda SR preto v zmysle svojho programového vyhlásenia aktuálne pripravuje opatrenia na zlepšenie dlhodobej udržateľnosti výdavkov na výplatu dôchodkových dávok prostredníctvom reforiem všetkých troch pilierov dôchodkového systému.

Výdavky poistenia v nezamestnanosti odzrkadľujú doterajší vývoj v roku 2021 a predpoklad na nasledujúce roky v súlade s makroekonomickou prognózou Ministerstva financií SR zo septembra 2021. Výdavky základného fondu poistenia v nezamestnanosti na dávku v nezamestnanosti sa v roku 2022 predpokladajú vo výške 288 mil. eur. Nad rámec tejto sumy je vo výdavkoch poistenia zohľadnené aj prijatie zákona o podpore v čase skrátenej práce, v zmysle ktorého sa z poistenia na financovanie podpory bude vyplácať náhrada mzdy zamestnancom pracujúcim v režime tzv. skrátenej práce. Na rok 2022 sa predpokladá podpora v sume 16,5 mil. eur.

Výdavky správneho fondu sa na rok 2022 rozpočtujú vo výške 210 mil. eur. Výška výdavkov správneho fondu na rok 2022 zabezpečuje plnenie úloh súvisiacich s činnosťou jednotlivých organizačných zložiek Sociálnej poisťovne.

4.7. Zdravotníctvo

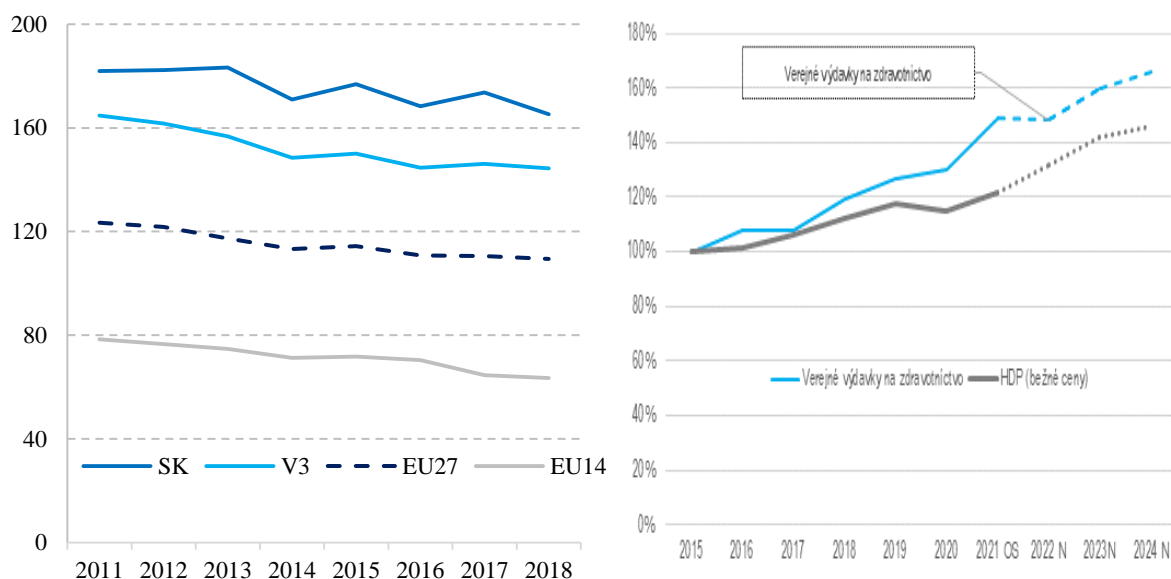
Zdravie je jedna z najdôležitejších ľudských hodnôt. Zdravotníctvo aj naďalej zostáva prioritou slovenskej verejnej politiky pre jeho potenciál zlepšiť kvalitu života, ale tiež samotnú veľkosť sektora aj priestor zlepšiť výsledky.

Verejné výdavky na zdravotníctvo rastú a zodpovedajú možnostiam ekonomiky. V roku 2022 dosiahnu úroveň 6,38 mld. eur a sú po dôchodkoch druhá najväčšia položka vo verejných financiách. Vyspelé krajiny investujú do zdravotníctva rýchlejšie ako rastie ich ekonomika. Slovenské výdavky za posledných 5 rokov narástli o 21 %, zatiaľ čo HDP o 13 %. Slovenské verejné výdavky na zdravotníctvo vrátane rezervy budú v roku 2022 predstavovať 6,1 % HDP, čo je viac ako priemer ostatných krajín V3 (5,1 %) a menej ako priemer EÚ14 (7,1 %)⁵⁰. Rozpočet predpokladá, že oproti roku 2015 výdavky vrátane rezervy narastú do roku 2024, teda za desať rokov o 66 %, zatiaľ čo HDP podľa prognózy⁵¹ za rovnaké obdobie porastie o 46 %.

⁵⁰ Priemer za krajiny V3 a EÚ14 z najnovších dostupných údajov v databáze OECD.

⁵¹ Prognóza makroekonomického vývoja (57. zasadnutie Výboru pre makroekonomické prognózy, 16.9.2021).

Graf 33 - Úmrtnosť odvrátiteľná zdravotnou starostlivosťou a Porovnanie rastu výdavkov na zdravotníctvo a HDP

*hodnoty pre roky 2017 a 2018 sú predbežné

Zdroj: Eurostat, Hlavná kniha rozpočtu

Výsledky slovenského zdravotníctva však nezodpovedajú výdavkom. Na Slovensku pripadá ročne na 100-tisíc obyvateľov až 165 úmrtí, ktoré mohli byť odvrátené včasnou a efektívnou zdravotnou starostlivosťou. V ostatných krajinách V4 je takýchto úmrtí ročne 144 na 100-tisíc obyvateľov. Podobne zaostáva aj očakávaná dĺžka života, u mužov viac ako u žien. Novorodenecká úmrtnosť je výrazne vyššia ako v krajinách EÚ.

Tabuľka 76 - Kľúčové ukazovatele zdravotníctva

		2017	2018	2019	2020	Cieľ 2024	Cieľ 2030
Úmrtnosť odvrátiteľná zdravotnou starostlivosťou	SK	173,7	165,3	-	-	145,3	119,6
(Počet úmrtí na 100-tisíc obyvateľov)	EÚ	-	-	-	-	-	-
Novorodenecká úmrtnosť	SK	4,5	5,0	5,1	-	4,1	2,7
(Počet úmrtí v prvom roku života na 1 000 živonarodených)	EÚ	3,5	3,4	3,4	-	-	-
Úmrtnosť odvrátiteľná prevenciou	SK	238,7	241,3	-	-	207,7	173,7
(Počet úmrtí na 100-tisíc obyvateľov)	EÚ	-	-	-	-	-	-
Očakávaná dĺžka života žien pri narodení	SK	80,7	80,8	81,2	80,4	81,9	83,3
(Počet rokov)	EÚ	83,6	83,6	-	-	-	-
Očakávaná dĺžka života mužov pri narodení	SK	73,8	73,9	74,3	73,5	75,3	77,4
(Počet rokov)	EÚ	78,3	78,3	-	-	-	-

- hodnoty sú nedostupné

Zdroj: Eurostat, OECD

Výdavky na zdravotníctvo

Výdavky na zdravotníctvo dosiahnu v roku 2022 úroveň 6,38 mld. eur, s medziročným rastom 411 mil. eur, t. j. o 6,9 % oproti schválenému rozpočtu 2021. Celkové výdavky v sektore zdravotníctva pozostávajú najmä z výdavkov verejného zdravotného poistenia a výdavkov kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR, v ktorých sú zahrnuté aj prostriedky z Plánu obnovy a odolnosti. Vývoj príjmov a výdavkov v zdravotníctve bol aj v roku 2021 výrazne ovplyvnený pandemiou ochorenia COVID-19. V očakávanej skutočnosti roku 2021 sú v kapitole zohľadnené aj výdavky týkajúce sa hospodárskej mobilizácie, prevádzka mobilných odberových miest, mimoriadny príplatok za sťažený výkon práce na tzv. COVID oddeleniach,

nákup vakcín, obstaranie antigénových testov aj nákup liekov. Podrobnosti o výdavkoch súvisiacich s COVID-19 sú uvedené v osobitnej časti 2.1. Aktuálny vývoj verejných financií v roku 2021. Pre pokračovanie negatívnych vplyvov súvisiacich s pandémiou COVID-19 je aj v roku 2022 vytvorený priestor v rezerve kapitoly Všeobecná pokladničná správa.

Tabuľka 77 - Celkové výdavky na zdravotníctvo

v tis. eurách	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky na zdravotníctvo	5 487 891	5 607 202	5 966 840	6 398 400	6 377 706	6 878 010	7 138 504
% nárast *		2,17%	6,41%	14,11%	6,89%	7,84%	3,79%
Výdavky VZP celkom	5 212 068	5 323 111	5 692 945	5 558 657	5 693 854	5 968 720	6 222 784
% nárast		2,13%	6,95%	4,42%	0,02%	4,83%	4,26%
z toho: výdavky poistenia	4 959 185	5 022 848	5 428 321	5 296 210	5 422 162	5 686 127	5 929 449
Výdavky kapitoly MZ SR (bez platby štátu, EÚ prostr. a SP)	274 087	272 263	273 895	832 512	463 852	689 290	695 720
Výdavky kapitoly na EÚ prostriedky a spolufinancovanie	1 736	11 828	0	7 231	0	0	0
Rezerva na výdavky v zdravotníctve	0	0	0	0	220 000	220 000	220 000

* nárast 2021 OS je voči 2020 S, nárast 2022 N je voči 2021 R

Zdroj: MF SR

Verejné zdravotné poistenie

Súhrn verejných zdrojov (finančných prostriedkov), ktoré sú primárne určené na úhradu zdravotnej starostlivosti predstavuje verejné zdravotné poistenie.

Úpravou legislatívy sa od roku 2020 zaviedol nový spôsob financovania verejného zdravotného poistenia, podľa ktorého sa najprv určí celkový objem výdavkov verejného zdravotného poistenia vrátane zapracovaných opatrení z Revízie výdavkov na zdravotníctvo II (2019) a k nim sa stanovujú potrebné zdroje (príjmy bežného roka sa rovnajú celkovým výdavkom bežného roka verejného zdravotného poistenia).

Zdroje tvoria príjmy od ekonomicky aktívnych osôb, EÚ prostriedky a spolufinancovanie a platba štátu.

V minulosti sa na určenie platby štátu používalo arbitrálne percento za poistencov štátu, ktoré spôsobovalo volatilitu celkových výdavkov. Po novom diskusia začína od reálnych potrieb rezortu a znižuje prepojenie na ekonomický cyklus. Výdavky na zdravotnú starostlivosť (tzv. výdavky poistenia) sú uhrádzané zo systému verejného zdravotného poistenia a tvoria až 95,2 % podiel z výdavkov verejného zdravotného poistenia.

Od roku 2022 bude zavedené aj rozpočtovanie výdavkov verejného zdravotného poistenia na vecné oblasti, ktorého cieľom je alokovať zdroje do prioritných oblastí v zdravotníctve.

Z Revízie výdavkov na zdravotníctvo II (2019) vyplýva, že priestor na vyššiu hodnotu za peniaze v slovenskom zdravotníctve môže priniesť efektívnejšia alokácia zdrojov.

- V súčasnosti celkový dlhodobý potenciál úspor predstavuje 484 mil. eur oproti roku 2021⁵². Hlavnou kategóriou výdavkov s priestorom na zefektívnenie a úsporu sú vyšetrenia u špecialistov. Slovensko má v porovnaní s inými krajinami vysoké výdavky na vyšetrenia u špecialistov spôsobené nadmerným počtom návštev, a tiež na lieky a na

⁵² Výška potenciálnych úspor v Revízii výdavkov je 542 mil. eur ročne oproti roku 2019, časť opatrení bola splnená, časť opatrení bola prehodnotená, niektoré opatrenia boli doplnené alebo už nie sú relevantné.

diagnostiku. Lepšie zdravotníctvo prinesú aj opatrenia bez vyčíslenej výdavkovej potreby, ako optimalizácia siete nemocníc, lepšia regulácia poisťného systému, lepší manažment pacienta alebo prehodnotenie mixu personálu.

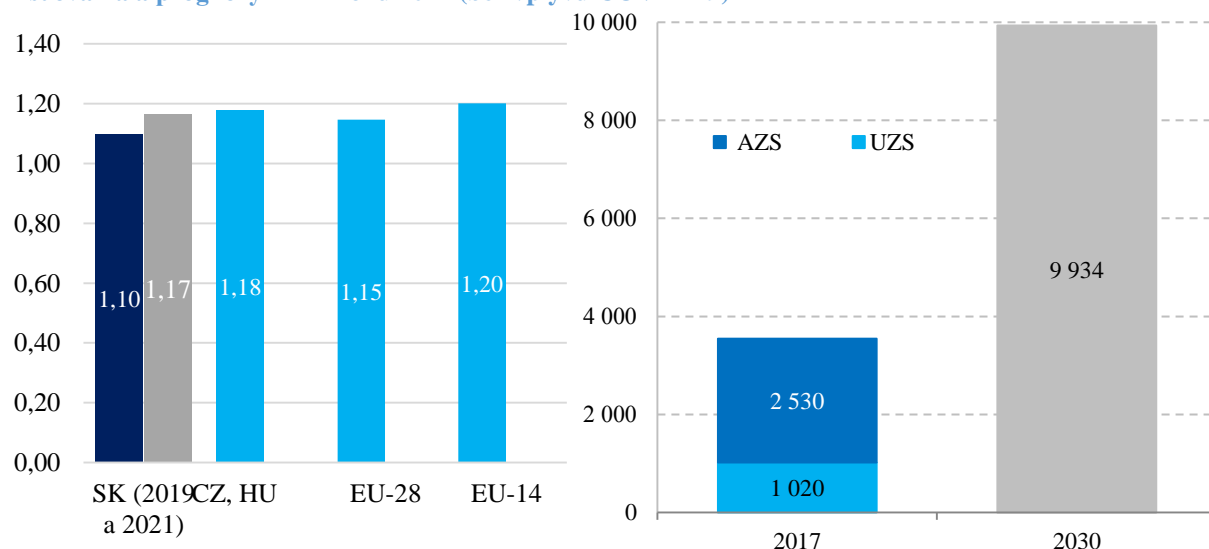
- Dlhodobý potenciál investícií do prioritných oblastí v súčasnosti predstavuje 895 mil. eur oproti roku 2021⁵³. Investície by mali v budúcnosti smerovať najmä do primárnej starostlivosti, dlhodobej starostlivosti, oblasti duševného zdravia a do prevencie. Slovensko tiež trpí nedostatkom personálu, najmä sestier a všeobecných lekárov.

Stav personálneho zabezpečenia v rezorte zdravotníctva

Dostatok kvalitného zdravotníckeho personálu je nevyhnutným predpokladom pre kvalitu a dostupnosť poskytovanej zdravotnej starostlivosti, ako aj spokojnosť pacienta. Na Slovensku sa eviduje dlhodobý nedostatok zdravotníckeho personálu, ktorý bol ešte prehĺbený pandémiou COVID-19, pričom za ostatné roky rozpočtovaný objem finančných prostriedkov na mzdy personálu v zdravotníctve rástol rýchlejšim tempom ako rástli priemerné mzdy v hospodárstve SR.

Nájsť riešenie na stabilizáciu a zabezpečenie dostatku zdravotníckych pracovníkov bude jednou z kľúčových výziev rezortu zdravotníctva v nadchádzajúcom období, pričom je nutné aktuálne pripraviť rezortnú dlhodobú stratégiu riadenia ľudských zdrojov. Do tejto doby rozpočet počíta pre rok 2022 s nárastom mzdového balíka o 91 mil. eur oproti roku 2021 v zmysle legislatívnej valorizácie, a ako okamžité opatrenie aj s finančnými prostriedkami na zvýšenie počtu sestier v objeme 11 mil. eur. Ľudské zdroje v zdravotníctve naďalej zostávajú prioritou, okrem finančnej motivácie je potrebné motivovať personál aj inými faktormi – napríklad optimalizáciou procesov v nemocniciach, zlepšením pracovných podmienok, úpravou kompetencií a normatífov na počet personálu.

Graf 34 - Plat sestry ako násobok priemernej mzdy, 2019 a Počet chýbajúcich sestier podľa štatistického zisťovania a prognózy MZ z roku 2017 (bez vplyvu COVID-19)

SK (sestry pracujúce v nemocniciach)

Zdroj: OECD, MZ SR a NCZI

⁵³ Výška potenciálnych investícií do priorit v Revízii výdavkov je 792 mil. eur ročne oproti roku 2019, časť opatrení bola splnená, prehodnotená, niektoré opatrenia boli doplnené alebo už nie sú relevantné.

Metodika tvorby rozpočtu

Výdavky na zdravotníctvo sa od štartu projektu hodnoty za peniaze v roku 2016 rozpočtujú v nasledujúcich krokoch. V prvom kroku sa odhadne rast výdavkov bez zmien politík, ktorý zohľadňuje rast miezd podľa automatickej valorizácie (tzv. „platový automat“), infláciu a rast spotreby liekov. Rozpočet počíta aj s vplyvom starnutia populácie. V druhom kroku sa odhadnú dodatočné výdavky, resp. úspory súvisiace so zmenami politík.

Tabuľka 78 - Rozpočet 2022 a zmeny výdavkov

mil. eur	
Rozpočet 2021	5 693
Očakávaná skutočnosť 2021 (bez fin. operácií a iných úhrad ZP)	5 542
Zmeny 2022 voči očakávanej skutočnosti 2021, z toho	152
Nárasty bez zmien politík (rast miezd, inflácia, starnutie)	219
Zmeny politík	182
Úsporné opatrenia	-249
Rozpočet VZP 2022 (OS 2021 + zmeny)	5 694
% nárast rozpočtu voči očakávanej skutočnosti 2021	2,7%
Rozpočet na zdravotníctvo 2022 (vrátane kapitoly MZ, rezervy a zdrojov EÚ a POO)	6 378

Zdroj: MF SR

Sumárny prehľad dopadu medziročných zmien výdavkov, vrátane dopadu úsporných opatrení v štruktúre podľa vecných oblastí ukazuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 79 - Rozpočet podľa vecných oblastí

mil. eur	2021 OS	2022 N	Medziročná zmena		
			Nárast výdavkov a úspora		z toho: len úspora
			mil. eur	%	mil. eur
Zdravotná starostlivosť	5 296	5 422	126	2%	-249
Lieky a dietetické potraviny	1 090	1 030	-60	-5%	-132
Zdravotnícke pomôcky	171	156	-15	-9%	-16
Ústavná zdravotná starostlivosť	1 612	1 729	117	7%	-11
Všeobecná ambulantná starostlivosť	336	370	35	10%	0
SVLZ*	681	662	-19	-3%	-64
Špecializovaná ambulantná starostlivosť	1 077	1 129	52	5%	-26
Pohotovostná služba	17	18	1	4%	0
Záchranná zdravotná služba	140	148	8	6%	0
Kúpeľná starostlivosť	41	46	4	11%	0
Doprava	36	37	1	2%	0
Vrtuľníková záchranná služba	13	14	1	5%	0
Ostatné subjekty a iná ZS	82	84	2	2%	0
Iné výdavky VZP (nezahŕňa FO a iné úhrady ZP)	246	272	26	11%	0
VZP spolu (nezahŕňa FO a iné úhrady ZP)	5 542	5 694	152	2,7%	-249

*spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky (napr. CT a MR)

Zdroj: MF SR

Pozn.: údaje v položkách Iné výdavky VZP a Zdravotná starostlivosť zohľadňujú aj nové výdavkové a úsporné opatrenia v danom roku.

Výdavky bez zmien politik

Bez zmien v politikách sa rast výdavkov v roku 2022 odhaduje na 219 mil. eur. Nemzdové výdavky rastú o infláciu, mzdové výdavky zdravotníckych pracovníkov automaticky rastú podľa platnej legislatívy (tzv. platový automat) a mzdové výdavky ostatného personálu rastú podľa priemernej mzdy v hospodárstve, v súlade s manuálom na tvorbu scenára nezmenených politik.⁵⁴ Bázou, od ktorej sa odvíja nárast miezd, je celý očakávaný balík skutočne vyplatených výdavkov na mzdy pracovníkov vrátane, príplatkov a náhrad miezd vyplývajúcich zo zákona a kolektívnych zmlúv (č. 2–5). Iné výdavky verejného zdravotného poistenia zahŕňajú povinné príspevky vybraným inštitúciám (od roku 2022 vrátane príspevku na novovzniknutý Inštitút pre hodnotu a technológie v zdravotníctve) a výdavky na správu zdravotných poisťovní (č. 6). Rozpočet zohľadňuje vplyv starnutia populácie a nárast chorobnosti, ktoré sa prejavujú napr. vyšším užívaním liekov alebo spotrebovanej zdravotnej starostlivosti. (č. 7, č. 8). V nasledujúcej tabuľke sú uvedené kumulatívne nárasty výdavkov, teda pre všetky roky 2022, 2023 a 2024 ide o nárast voči roku 2021.

Tabuľka 80 - Zmeny výdavkov voči roku 2021 - VZP - bez zmien politik

č. mil. eur	2022	2023	2024
Spolu	219	452	673
<i>Nemzdové</i>	<i>64</i>	<i>113</i>	<i>138</i>
1 Nemzdové bez liekov (o CPI)	64	113	138
<i>Mzdové</i>	<i>91</i>	<i>226</i>	<i>372</i>
2 Lekári ÚZS	21	51	85
3 Ostatní ÚZS	34	84	138
4 Nezdravotníckí zamestnanci	13	32	53
5 Ambulantní zdravotníckí zamestnanci	23	58	96
<i>Iné výdavky VZP</i>	<i>26</i>	<i>37</i>	<i>48</i>
6 Správa ZP, príspevky na UDZS, OS ZZS, NCZI a Nár. inšt. pre HTA*	26	37	48
7 <i>Starnutie</i>	<i>28</i>	<i>57</i>	<i>85</i>
8 <i>Lieky nárast chorobnosti</i>	<i>10</i>	<i>20</i>	<i>30</i>

* Národný inštitút pre hodnotu a technológie v zdravotníctve

Zdroj: MF SR

Výdavky so zmenami politik

Zmeny v politikách zvýšia výdavky v roku 2022 o 182 mil. eur.

Prostriedky uvoľnené úspornými opatreniami je potrebné investovať do podfinancovaných oblastí, kde môžu priniesť lepšie výsledky. V roku 2022 sa vynaloží 54 mil. eur na tzv. hodnotové opatrenia (č. 9-14). Hodnoty na roky 2023 a 2024 budú aktualizované počas roka 2022. Dlhodobý investičný potenciál hodnotových opatrení je 895 mil. eur oproti roku 2021.

Vyšší počet všeobecných lekárov spolu s rozšírením ich kompetencií zlepši manažment pacienta a zníži potrebu návštev drahších špecialistov v súlade s dobrou praxou v zahraničí

⁵⁴ MF SR (2017). Metodika zostavovania scenára nezmenených politik. Dostupné na <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=9301>.

(č. 9). V roku 2022 budú investície smerovať najmä do finančnej motivácie pre vykonávanie liečby, prevencie a komplexného manažmentu pacienta všeobecným lekárom. Ministerstvo zdravotníctva SR sa v oblasti VAS v roku 2022 zameria predovšetkým na prilákanie lekárov do nedostatkových regiónov, v rokoch 2023 a 2024 plánuje komplexnú úpravu platobných mechanizmov.

V súvislosti s dlhodobým a pretrvávajúcim nedostatkom zdravotníckeho personálu, najmä sestier, ktorý bol ešte prehĺbený pandémiou COVID-19, bude potrebné prijať viacero opatrení, vrátane podpory navýšenia počtu sestier prostredníctvom hodnotového opatrenia financovaného z verejného zdravotného poistenia (č. 10).

Vzhľadom na rýchle starnutie populácie je potrebné rozširovať kapacity dlhodobej a paliatívnej starostlivosti, ktoré sú už dnes nepostačujúce. Na Slovensku sú poddimenzované predovšetkým domáca a komunitná starostlivosť. Zdroje budú v roku 2022 preto smerovať najmä na podporu domácej ošetrovateľskej starostlivosti, mobilných hospicov, ale aj na posilnenie následnej ošetrovateľskej starostlivosti v nemocniciach a paliatívnej starostlivosti v kamenných hospicioch (č.11.1). V roku 2022 sa navýšia aj výdavky na ošetrovateľskú starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb (č. 11.2).

Investície do posilnenia prevencie a podpory duševného zdravia znižujú budúcu záťaž na zdravotný a sociálny systém a zvyšujú produktivitu práce. Zahraničná prax ukazuje, že tieto investície môžu byť vysoko návratné. V roku 2022 budú prostriedky vynaložené najmä na psychiatrické stacionáre, lôžka a materiálno-technické vybavenie stacionárov (č. 13).

Ďalšie zdroje vo výške 8 mil. eur na rok 2022 posilnia ústavnú zdravotnú starostlivosť (č. 14).

Ostatné zmeny politík, ktoré nevyplývajú z revízie výdavkov navyšujú rozpočet o 127 mil. eur v roku 2022. Z toho takmer 57 mil. eur bude vynaložených v oblasti liekov – na zrušenie doplatkov pre vybrané skupiny obyvateľstva a zabezpečenie inovatívnej liečby (č. 15 a č.16). Spolu s nárastom kvôli chorobnosti (položka č. 8 v scenári nezmenených politík) tak výdavky na lieky rastú o 67 mil. eur, bez zohľadnenia úspor.

V roku 2021 pandémia COVID-19 výrazne ovplyvnila spotrebu zdravotnej starostlivosti a súvisiace výdavky. Rozpočet na rok 2022 v tejto súvislosti prináša viaceré opatrenia. Na dobeh zdravotnej starostlivosti, ktorá bola odložená kvôli reštriktívnym opatreniam a vyťažnosti nemocníc v priebehu oboch vln pandémie je na rok 2022 vyčlenených 100 mil. eur (č. 18). Pacientom po prekonaní COVID-19 s ťažkým priebehom bude umožnená kúpeľná starostlivosť, časť výdavkov bola vynaložená už v tomto roku, dodatočné zdroje na rok 2022 sú vo výške 2 mil. eur (č. 17).

Zvyšovanie počtu zaočkovaných ľudí je najefektívnejším spôsobom, ako ochrániť životy a znížiť ekonomické aj zdravotné škody spôsobené pandémiou. Slovensko dosahuje jednu z najnižších mier zaočkovanosti proti COVID-19 medzi vyspelými krajinami EÚ. Zdravotné poisťovne hradia pri očkovaní výkon, nákup očkovacej látky je financovaný zo zdrojov kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR. Cieľom Ministerstva zdravotníctva SR je dosiahnuť 60 % zaočkovanosť celkovej populácie do konca roka 2021⁵⁵. V súlade s týmto cieľom predpokladajú zdravotné poisťovne celkové úhrady za očkovanie (výkony) v roku 2021 vo výške 45 mil. eur.

⁵⁵ https://www.health.gov.sk/Zdroje/?Sources/tlacove_spravy/covid-19/Strategia-ockovania-COVID-19.pdf

V rozpočte na rok 2022 sa počíta s výdavkami na dosiahnutie 70 % zaočkovanosti celkovej populácie a zároveň s preočkovaním 3. dávkou vakcíny pri približne 25 % zo zaočkovanej populácie. Keďže sa v roku 2022 v porovnaní s rokom 2021 predpokladá nižší objem výkonov očkovania, je rozpočet verejného zdravotného poistenia na rok 2022 znížený o časť súčasných úhrad zdravotných poisťovní za očkovanie, ktoré sú zahrnuté v očakávanej skutočnosti roku 2021. Zároveň sa znižuje rozpočet na rok 2022 o úhrady ZP za antigénové testovanie. Celkový vplyv zníženia úhrad predstavuje opatrenie č. 20.

Vzhľadom na nedostatočné tempo očkovania je potrebné použiť viacero opatrení na zvýšenie motivácie dať sa zaočkovať. Jedným z takýchto opatrení je podpora očkovania v ambulanciách všeobecných lekárov cez navýšenie úhrad (č.19).

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené kumulatívne nárasty výdavkov pre všetky roky 2022, 2023 a 2024 ide o nárast oproti roku 2021.

Tabuľka 81 - Zmeny výdavkov voči roku 2021 - VZP - zmeny politik

č.	mil. eur	2022	2023	2024	Potenciál voči 2021*	Horizont plnenia
SPOLU		182	289	350	895	
9	Všeobecná ambulantná starostlivosť	15	25	30	113	2029
10	Personál - navýšenie počtu sestier	11	23	35	107	2029
11	Dlhodobá starostlivosť	11	26	33	333**	2029
11.1	z toho zdravotná starostlivosť	6	14	21	-	-
11.2	z toho ošetrovateľská starostlivosť v zariadeniach soc. služieb	5	11	13	-	-
12	Prevenčia	0	8	11	110	2026
13	Duševné zdravie	9	32	41	118	2029
14	Dofinancovanie ÚZS	8	19	24	114	2025
15	Lieky - rušenie doplatkov pre dôchodcov, ŤZP	42	42	42	-	-
16	Inovatívna liečba	14	43	62	-	-
17	Kúpeľná starostlivosť pre post-covid pacientov	2	2	2	-	-
18	Dobeh zdravotnej starostlivosti po pandémie COVID-19	100	100	100	-	-
19	Navýšenie platieb pre VLD/VLDD za očkovanie proti COVID-19	1	1	1	-	-
20	Pokles objemu očkovania a testovania na COVID-19 voči roku 2021	-32	-32	-32	-	-

* potenciál bol v Revízii výdavkov určený v cenách roku 2019 (resp. 2018)

Zdroj: MF SR

**z celkového potenciálu 333 mil. eur pripadá na dlhodobú zdravotnú starostlivosť približne 68 mil. eur, zvyšok pripadá na dlhodobú sociálnu starostlivosť

Úsporné opatrenia

Potenciál úsporných opatrení voči roku 2021 je 484 mil. eur⁵⁶. Niektoré opatrenia nie je možné naplniť hneď, vyžadujú si postupný nábeh, niektoré až 10 rokov.

⁵⁶Revízia výdavkov na zdravotníctvo II (2019) identifikovala potenciál úsporných opatrení na 542 mil. eur ročne oproti roku 2019, po splnení a prehodnotení opatrení bol potenciál aktualizovaný.

Úsporné opatrenia sa zameriavajú na oblasti zdravotníctva, v ktorých dochádza k neefektívnemu využívaniu zdrojov. Vyššia efektívnosť sa dosiahne vďaka presunom ušetrených zdrojov do opatrení v prioritných „hodnotových“ oblastiach, ktoré sú popísané vyššie.

V roku 2022 budú realizované úsporné opatrenia z verejného zdravotného poistenia vo výške 249 mil. eur. V rokoch 2023 a 2024 sa navýši efekt úsporných opatrení voči roku 2021 na 315 mil. eur, respektíve 342 mil. eur.

Pacienti na Slovensku sú nadmerne hospitalizovaní na choroby, ktorým možno predísť kvalitnejšou ambulantnou starostlivosťou. Znížením počtu odvrátiteľných hospitalizácií na úroveň krajín V3 možno ušetriť vyše 5 mil. eur v roku 2022 (č. 21). Dosiachnutie úspory sú previazané s reformou ambulantnej zdravotnej starostlivosti.

Lepšia organizácia ambulantnej starostlivosti môže priniesť znížením využívania špecializovanej ambulantnej starostlivosti (ŠAS) potenciálne až 207 mil. eur ročne (č. 22). Špecializovaná ambulantná starostlivosť je na Slovensku využívaná nadmerne, aj na výkony, ktoré v západných krajinách robia všeobecní lekári. Je to zapríčinené najvyšším počtom návštev lekára na obyvateľa z krajín EÚ a vysokou mierou predpisovania vyšetrení u špecialistov všeobecnými lekármi. Dôvodom je, že časť zdravotnej starostlivosti, ktorú na Slovensku poskytujú špecialisti, v zahraničí vykonávajú všeobecní lekári so širšími kompetenciami. Ušetrené zdroje môžu byť efektívnejšie rozdelené napríklad na rozvoj všeobecnej ambulantnej starostlivosti.

V liekovej politike sú potenciálne úspory 152 mil. eur ročne, z toho v roku 2022 je možné dosiahnuť úsporu 129 mil. eur (č. 23 – 31). Priestor je najmä v znížení celkových výdavkov na lieky, ktoré nespĺňajú kritéria nákladovej efektívnosti (č. 23) a v rozširovaní centrálnych nákupov (č. 24).

Revízia výdavkov identifikovala potenciálnu úsporu aj v nadspotrebe liekov – antibiotík (č. 25). Nadmerná preskripcia v prípadoch, kedy nie sú potrebné je spojená s medicínskymi rizikami aj neefektívnym využitím obmedzených zdrojov. Kvôli vysokej spotrebe antibiotík sa baktérie stávajú odolnými voči liečbe, čo ohrozuje celú populáciu, nie len pacienta, ktorý ich užíva pričasto. Lepšia informovanosť lekárov a pacientov či efektívnejšie využívanie CRP vyšetrení u všeobecných lekárov a na pohotovostiach môže pomôcť k výraznému zníženiu preskripcie antibiotík a šetreniu finančných prostriedkov.

Úspora vznikne tiež podporou vstupu lacnejších liekov - generík a biosimilárov (č. 26) - do systému. Ich vstupom dôjde k úprave úhrad za ostatné zameniteľné lieky. Legislatíva umožňuje porovnávať so zahraničím 2x ročne lieky, ktoré prišli do systému v posledných 3 rokoch (č. 27).

Výdavky na lieky negatívne ovplyvňuje aj duplicitná preskripcia a nežiadúce liekové interakcie (č. 29). Postupné zavádzanie a spustenie modulov elektronického zdravotníctva do praxe im pomôže predchádzať a prinesie úsporu verejných financií (č. 28).

Popri úsporných opatreniach v liekovej politike rozpočet počíta s podporou inovatívnej liečby (č. 6) prostredníctvom zlepšenia podmienok na vstup preukázateľne účinných inovatívnych liekov na slovenský trh, či odstránením rozdielneho prístupu pacientov k liečbe. Zároveň je potrebné, aby z prostriedkov verejného zdravotného poistenia boli lieky uhrádzané vo výške

zodpovedajúcej náležite preukázanému klinickému prínosu, ktorý liek pacientovi prináša, a vynakladanie verejných zdrojov bolo tak efektívne a účelné.

Podpora inovatívnej liečby bude čiastočne zabezpečená optimalizáciou v oblasti liekov na výnimku (č. 30). Prehodnotenie úhrad liekov na výnimky a stanovenie jasných pravidiel sprehladní systém, prinesie úsporu verejných financií a zabezpečí vyššiu hodnotu za peniaze pre pacienta a celý sektor zdravotníctva.

Optimalizácia a lepšie riadenie v liekovej politike a v zdravotníckych technológiách sú priamo previazané so vznikom a činnosťou Národného inštitútu pre hodnotu a technológie v zdravotníctve. Medzi hlavné úlohy inštitútu bude patriť hodnotenie klinických a ekonomických prínosov nových, ale aj už hrađených zdravotníckych technológií, vrátane liekov.

Potenciál ostatných úsporných opatrení je 82 mil. eur ročne, z toho 69 mil. eur sa dosiahne v roku 2022.

Ide najmä o znižovanie nadmerného využívania a jednotkových cien laboratórnej a zobrazovacej diagnostiky (č. 32 – 34), efektívnejší nákup zdravotníckych pomôcok (č. 35 – 37) a zlepšenie v revíznej činnosti a v prevádzke Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s. (ďalej len „VšZP“) (č. 39–40). Prvé úspory zo zníženia miery cisárskych rezov a počtu tehotenských vyšetrení po vzore západných krajín v roku 2022 by mala priniesť implementácia schválených štandardných postupov (č. 38).

Pri návrhu rozpočtu na roky 2022-2024 boli identifikované nové úsporné opatrenia vo výške 35 mil. eur ročne. Vo Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a.s. prinesie eliminácia rozdielnych cien v ŠAS (č. 41) ročnú úsporu 10 mil. eur. Zníženie úhrad za výkon PCR testov na úroveň ČR (č. 42) prinesie v budúcom roku úsporu 25 mil. eur.

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené kumulatívne úspory výdavkov, teda pre všetky roky 2022, 2023 a 2024 ide o úsporu voči roku 2021.

Tabuľka 82 - Zmena výdavkov voči roku 2021 - VZP - úsporné opatrenia - Hodnota za peniaze

č. mil. eur	2022	2023	2024	Potenciál voči 2021*	Horizont plnenia voči 2021
SPOLU	-249	-315	-342	-484	
<i>Ústavná ZS</i>	<i>-5</i>	<i>-6</i>	<i>-7</i>	<i>-7</i>	
21 Zníženie počtu odvrátiteľných hospitalizácií na úroveň V3	-5	-6	-7	-7	2024
<i>Ambulantná ZS</i>	<i>-12</i>	<i>-44</i>	<i>-67</i>	<i>-207</i>	
22 Zníženie počtu návštev ŠAS	-12	-44	-67	-207	2029
<i>Lieky</i>	<i>-129</i>	<i>-149</i>	<i>-151</i>	<i>-152</i>	
23 Nákladová efektívnosť liekov	-36	-55	-55	-55	2023
24 Centrálny nákup liekov	-26	-26	-26	-26	2022
25 Nadspotreba liekov (antibiotiká)	-2	-4	-5	-6	2025
26 Podpora vstupu generík a biosimilárov	-3	-3	-3	-3	2022
27 Medzinárodné porovnávanie cien liekov dvakrát ročne	-2	-2	-2	-2	2022
28 eHealth - spustenie modulov	-30	-30	-30	-30	2022
29 Revízná činnosť (interakcie, duplicitné predpisovanie a pod.)	-7	-7	-7	-7	2022
30 Lieky na výnimky	-16	-16	-16	-16	2022
31 Aktívne vynucovať vyrovnávací rozdiel	-7	-7	-7	-7	2022
<i>SVLZ</i>	<i>-38</i>	<i>-43</i>	<i>-43</i>	<i>-43</i>	
32 Referencovanie cien výkonov s ČR	-9	-9	-9	-9	2022
33 Nadbytočné vyšetrenia	-25	-25	-25	-25	2022
34 Laboratórne vyšetrenia - úhrady	-4	-10	-10	-10	2023
<i>Zdravotnícke pomôcky</i>	<i>-15</i>	<i>-20</i>	<i>-20</i>	<i>-20</i>	
35 Centrálny nákup inkontinenčných pomôcok	-2	-2	-2	-2	2022
36 Inkontinenčné pomôcky - zavedenie základného funkčného typu	-9	-14	-14	-14	2023
37 Rozšírenie medzinárodného porovnávania cien	-4	-4	-4	-4	2022
<i>Štandardné postupy</i>	<i>-1</i>	<i>-2</i>	<i>-3</i>	<i>-4</i>	
38 Pôrodnictvo - menej tehotenských vyšetrení a cis. rezov	-1	-2	-3	-4	2025
<i>VšZP</i>	<i>-15</i>	<i>-15</i>	<i>-15</i>	<i>-15</i>	
39 Revízná činnosť, sprísnenie nepriamych revízií	-14	-14	-14	-14	2022
40 Zefektívnenie prevádzky	-1	-1	-1	-1	2022
<i>Nové úsporné opatrenia od roku 2022</i>	<i>-35</i>	<i>-35</i>	<i>-35</i>	<i>-35</i>	
41 Eliminácia rozdielnych cien v ŠAS (VšZP)	-10	-10	-10	-10	2022
42 Zníženie ceny PCR testov	-25	-25	-25	-25	2022

Zdroj: MF SR

Kapitálové výdavky

Na obnovu a modernizáciu zdravotníckych zariadení má kapitola Ministerstva zdravotníctva SR v roku 2022 k dispozícii prostriedky na úrovni 6,4 mil. eur a ďalšie prostriedky sú alokované v Pláne obnovy a odolnosti na rok 2022 v objeme 199 mil. eur.

Nevyčíslené opatrenia a štrukturálne opatrenia

Významný potenciál pre zvýšenie efektívnosti výdavkov v zdravotníctve predstavujú systémové a procesné zmeny bez vyčísleného finančného vplyvu. Revízia výdavkov identifikovala viacero takýchto opatrení, časť z nich už rezort v súčasnosti pripravuje.

- Optimalizácia siete nemocníc prinesie vyššiu kvalitu starostlivosti cez predpísaný minimálny počet výkonov (preukázateľný priamy súvis počtu výkonov s kvalitou poskytovanej ZS), zabezpečenie nároku pacienta a zlepšovanie efektívnosti poklesom dĺžky hospitalizácie a počtu lôžok. Rezort zdravotníctva v roku 2021 predložil legislatívny návrh optimalizácie siete nemocníc, ktorý bol koncom septembra 2021 schválený vládou SR. Ďalším krokom je zverejnenie tzv. mapy nemocníc, na ktorú má nadväzovať investičný plán. Schválenie legislatívy k optimalizácii siete je aj míľnikom (do konca roku 2021) v Pláne obnovy a odolnosti SR a podmienkou pre čerpanie zdrojov na investície do zdravotníctva.
- Popri optimalizácii siete je nevyhnutná aj reforma financovania ústavnej zdravotnej starostlivosti. Ministerstvo zdravotníctva SR plánuje zaviesť platby nemocnicam na základe skupín súvisiacich diagnóz (DRG), pokrok je v súčasnosti pomalý z dôvodu neúplnosti a nejednotnosti potrebných dát.
- Vo všeobecnej ambulantnej starostlivosti Revízia výdavkov odporúčala rozšírenie kompetencií všeobecných lekárov, prehodnotenie mechanizmu financovania ambulancií (kapitácia a platba za výkon) a zjednodušenie vstupu všeobecných lekárov na trh. Ministerstvo zdravotníctva SR v roku 2021 pripravilo prvú časť reformy, ktorá má napomôcť príchodu všeobecných lekárov do regiónov s nízkou dostupnosťou všeobecnej ambulantnej starostlivosti. Návrh bol schválený vládou SR spolu s legislatívou k optimalizácii siete nemocníc. V ďalšej fáze reformy plánuje Ministerstvo zdravotníctva SR pripraviť novú koncepciu všeobecného lekárstva a s využitím technickej podpory EK nastaviť nové úhradové mechanizmy.
- Lepšie procesy pre uzatváranie zmlúv a benchmarkovanie vybraných prevádzkových nákladov pomôžu optimalizovať náklady univerzitných a fakultných nemocníc (skr. UN a FN). V prvej fáze realizácie opatrenia Ministerstvo zdravotníctva SR optimalizuje náklady v UN a FN prostredníctvom dvoch nástrojov: posudzovaním cien tovarov a služieb pred vyhlásením verejného obstarávania nemocnicami a zavedením a využívaním kontrolingového nástroja. V ďalšej fáze budú tieto nástroje rozšírené do centrálného riadenia činností UN a FN z pozície Ministerstva zdravotníctva SR, ako ich zriaďovateľ. Tento zámer bude realizovaný aj pomocou zdrojov alokovaných v Pláne obnovy a odolnosti.

Zdravotnícke zariadenia⁵⁷

Na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti boli zriadené zdravotnícke zariadenia. Zdravotnícke zariadenia možno prevádzkovať len na základe povolenia na ambulantnú, ústavnú a lekárenskú starostlivosť. Ide o súbor 88 zdravotníckych zariadení, ako napr. nemocnice (všeobecné, špecializované), polikliniky a iné prevádzkové útvary.

⁵⁷ Ide o zdravotnícke zariadenia, ktoré Štatistický úrad SR v súlade s európskou metodikou ESA 2010 ustanovenou Nariadením EP a Rady (EÚ) č. 549/2013 z 21. mája 2013 o európskom systéme národných a regionálnych účtov v Európskej únii zaradil medzi subjekty verejnej správy.

Najviac zdravotníckych zariadení patrí do pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva SR (55 zariadení). Najvýznamnejší podiel predstavujú univerzitné a fakultné nemocnice, ktoré sú súčasťou 34 príspevkových organizácií. Ďalej do pôsobnosti patrí 7 subjektov, ktoré majú formu podnikateľských subjektov a 14 neziskových organizácií.

V pôsobnosti Ministerstva vnútra SR sú zriadené tri príspevkové organizácie a Nemocnica svätého Michala, a. s. Bratislava. Zriaďovateľom Ústrednej vojenskej nemocnice SNP Ružomberok je Ministerstvo obrany SR. Pre osoby vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody je určená špecializovaná nemocnica, ktorej zriaďovateľom je Ministerstvo spravodlivosti SR. V priebehu roka 2021 boli zaradené medzi subjekty verejnej správy spoločnosť BIONT, a. s. a Kúpele Sliač, a. s.. V pôsobnosti samosprávnych krajov je 25 zdravotníckych zariadení.

Výdavky na rok 2022 určené pre zdravotnícke zariadenia predstavujú sumu 2,20 mld. eur. Výdavky na bežnú prevádzku sa rozpočtujú vo výške 2,12 mld. eur, pričom najväčší podiel na úrovni 56,9 % tvoria osobné výdavky. V hodnotovom vyjadrení ide o 1,25 mld. eur. Na zabezpečenie prístrojového vybavenia nemocníc, odstránenie havarijných stavov budov, rekonštrukcie sociálnych zariadení, modernizácie operačných sál sa v roku 2022 rozpočtuje objem vo výške 74,5 mil. eur.

Tabuľka 83 - Výdavky zdravotníckych zariadení

v tis. eurách	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky zdravotníckych zariadení	2 033 985	2 194 465	2 021 951	2 330 509	2 202 556	2 256 206	2 325 294

Zdroj: MF SR

Pre účely plnenia úloh súvisiacich s komplexnou produkciou krvných prípravkov je zriadená príspevková organizácia Národná transfúzna služba SR, ktorá okrem iného zabezpečuje aj hemoterapiu najvyššej možnej kvality a bezpečnosť krvi v požadovanom objeme na dosiahnutie národnej sebestačnosti. Celkové výdavky smerujúce do Národnej transfúznej služby SR predstavujú výšku 24,7 mil. eur.

Organizácie pôsobiace v oblasti zdravotníctva

Prostredníctvom kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR je zabezpečené financovanie Úradu verejného zdravotníctva SR a jeho 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva na úrovni 65,8 mil. eur. Tieto úrady pôsobia na úseku ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia, špeciálnych výkonov v odbore epidemiológie, lekárskej mikrobiológie, výchovy k zdraviu a zdravotníckej štatistiky.

Za oblasť ochrany bezpečnosti pacientov a za dohľad a kontrolu nad liekmi a zdravotníckymi pomôckami je zodpovedná štátna rozpočtová organizácia Štátny ústav pre kontrolu liečiv, ktorý vykonáva štátny dozor na úseku humánnej farmácie a drogových prekurzorov, dozor nad trhom zdravotníckych pomôcok, laboratórnu kontrolu liečiv, vydáva povolenia na klinické skúšky, zároveň je aj oprávnená stiahnuť lieky alebo zdravotnícke pomôcky z trhu. Na rok 2022 bude mať Štátny ústav pre kontrolu liečiv k dispozícii sumu 6,57 mil. eur.

Ďalšou z organizácií kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR je Národné centrum zdravotníckych informácií, ktoré spravuje národný zdravotnícky informačný systém a zároveň je aj hlavným orgánom pre zdravotnícku štatistiku, prevádzkuje národné zdravotné registre a je zodpovedný za správu národného portálu zdravia. Financovanie je zabezpečené zo zdravotných

poisťovní (0,41%) vo forme príspevku na správu národného zdravotníckeho informačného systému. V roku 2022 celkové výdavky Národného centra zdravotníckych informácií predstavujú sumu 21,6 mil. eur, z toho príspevok je vo výške 21,4 mil. eur.

Pre oblasť záchranných zdravotných služieb bolo zriadené Operačné stredisko záchranej zdravotnej služby SR, ktoré riadi, koordinuje a vyhodnocuje činnosti integrovaného záchranného systému, zabezpečuje dokumentáciu tiesňového volania. Na financovanie činnosti operačných stredísk je vyčlenených 0,35 % zo zdravotných odvodov a na rok 2022 sa predpokladá celková výška príspevku v sume 18,3 mil. eur.

Národný inštitút pre hodnotu a technológie v zdravotníctve

Pre potrebu nezávislého hodnotenia zdravotníckych procesov v Slovenskom zdravotníctve bol koncom roka 2021 v Národnej rade Slovenskej republiky schválený zákon o Národnom inštitúte pre hodnotu a technológie v zdravotníctve (ďalej len „inštitút“). Poslaním nového inštitútu je uskutočňovať výskumy, analýzy, sledovať trendy v oblasti vývoja a hodnotiť prichádzajúce zdravotnícke technológie kvalítne, nezávisle a celistvo a následne poskytovať poradenské úlohy spojené s hodnotením technológií vchádzajúcich do kategorizačného procesu a zároveň aj spolupracovať v oblasti výchovy a vzdelávania so slovenskými vzdelávacími inštitúciami.

Financovanie činnosti inštitútu bude zabezpečené prostredníctvom príspevku z výberu poisťovní zdravotnými poisťovňami (0,032%). Na rok 2022 bude príspevok v zmysle platnej legislatívy poukazovaný dvakrát v celkovej sume 2,65 mil. eur.

Cieľom inštitútu je poskytnúť verejnosti maximálnu pridanú hodnotu za peniaze a zvyšovanie kvality zdravotnej starostlivosti, nie vytvárať zisk. Poskytnutie časti finančného príspevku na činnosť inštitútu bude naviazaná na plnenie kľúčových ukazovateľov výkonnosti, ktoré budú upresnené podľa osobitného predpisu.

Kľúčové ukazovatele by mali zohľadňovať ročné úspory pri úhradách liekov ako aj úspory z ostatných aktivít inštitútu, veľkosť analyzovaného objemu výdavkov a efektivitu prevádzky inštitútu.

Tabuľka 84 – Príspevok na činnosť Národného inštitútu pre hodnotu a technológie

v tis. eurách	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Príspevok na činnosť Národného inštitútu pre hodnotu a technológie	0	0	0	0	2 649	1 749	1 824

Zdroj : MF SR

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

V oblasti monitorovania a dohľadu nad systémom zdravotnej starostlivosti bol zriadený samostatný Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Úrad dohliada nad dodržiavaním podmienok, za ktorých sa poskytuje zdravotná a ošetrovateľská starostlivosť a vykonáva dohľad nad verejným zdravotným poistením ako celok. Na financovanie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou je vyčlenených 0,45 % z predpokladaného výberu poisťovní zdravotnými poisťovňami. Celkové výdavky sa na rok 2022 predpokladajú v sume 23,9 mil. eur, z toho príspevok na činnosť predstavuje 23,5 mil. eur.

Tabuľka 85 - Výdavky Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

v tis. eurách	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	17 629	19 702	23 646	25 043	23 888	25 012	26 064

Zdroj : MF SR

Administratíva a iné výdavky

Výdavky na samotnú činnosť administratívy a ostatné činnosti v kapitole predstavujú v roku 2022 sumu 43,3 mil. eur, ktorými sa zabezpečí financovanie úloh samotného aparátu ministerstva, zároveň sa plnia aj úlohy v súvislosti s výkonom celoštátneho dozoru nad ochranou prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov. Aj v roku 2022 bude úrad pokračovať v plnení úloh v oblasti podpory zdravia, ktoré vyplývajú z programov zameraných napríklad na starostlivosť o zdravie, zdravý životný štýl, drogovú a tabakovú politiku aj výchovné vzdelávanie. Okrem týchto výdavkov sem patria prostriedky určené na podporu a údržbu IT systémov, výchovu, vzdelávanie, propagáciu, prieskum, výskum, vývoj a príspevky medzinárodným organizáciám.

Na horizonte rozpočtového rámca rokov 2022 až 2024 sa rozpočtujú v rámci Ministerstva zdravotníctva SR výdavky pre rezidentský program vo výške 5,40 mil. eur ročne. Tento predstavuje špecifickú formu ďalšieho vzdelávania, pri ktorom ministerstvo garantuje odbornú a finančnú podporu a reaguje na nedostatok lekárov špecialistov v regiónoch, s cieľom zníženia ich vekového priemeru, ako aj zvýšenia kvality a dostupnosti zdravotnej starostlivosti.

Nadalej sú v rozpočte kapitoly alokované prostriedky na úrovni 125 mil. eur, ktoré umožnia dofinancovať zdravotnícke zariadenia v pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva SR. Ide najmä o fakultné a univerzitné nemocnice, ktorých záväzky po lehote splatnosti predstavujú najvyšší podiel z celkového objemu záväzkov po lehote splatnosti zdravotníckych zariadení v sektore verejnej správy. Finančné zdroje sú poskytované hlavne na úhradu prevádzkových nákladov zdravotníckych zariadení, ktoré preukázateľne nebudú vykryté zo zdrojov verejného zdravotného poistenia. Uvedeným dofinancovaním je snaha zamedziť ďalšiemu vytváraniu nových záväzkov.

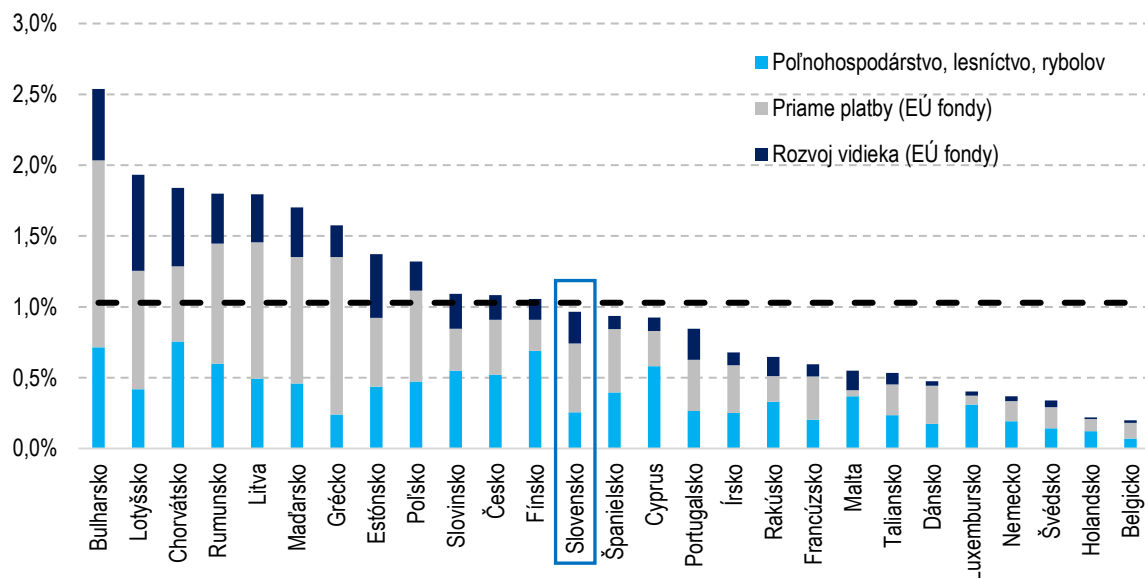
Okrem vyššie uvedených výdavkov sú v rámci výdavkov kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR alokované finančné prostriedky z Plánu obnovy a odolnosti v celkovej sume 219,9 mil. eur. Výdavky budú určené hlavne na projektové riadenie a prípravu budovania novej siete nemocníc, rekonštrukciu existujúcich nemocníc, výstavbu a obnovu staníc záchranej zdravotnej služby, digitalizáciu v zdravotníctve v celkovej sume 177,5 mil. eur. Na vytvorenie funkčného nadrezortného a koordinačného orgánu, vybudovanie psycho-sociálnych centier, stacionárov, materiálno-technického vybavenia, ako aj vzdelávania personálu sú vyčlenené finančné prostriedky v sume v celkovej sume 30,2 mil. eur. Pre rozšírenie dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti, vrátane paliatívnej starostlivosti, je alokovaných 12,2 mil. eur.

4.8. Pôdohospodárstvo

Hlavnými cieľmi politik v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka je konkurencieschopnosť a trvalá udržateľnosť poľnohospodárstva, rybného a lesného hospodárstva, zabezpečenie kvality potravinárskych výrobkov dostupných na slovenskom trhu, zlepšovanie životných podmienok vidieckeho obyvateľstva a podpora rozvoja vidieka. Okrem Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR sa na politikách podieľajú Slovenský pozemkový fond a Úrad geodézie, kartografie a katastra SR.

Výdavky Slovenska na pôdohospodárstvo dosahujú 0,96 % HDP a v 2019 boli takmer na úrovni priemeru krajín EÚ27 (1,03 % HDP). Výdavky na pôdohospodárstvo sú zo 73 % tvorené z EÚ fondov, ktoré sú priamo vyplácané farmárom – priame platby vo výške 0,5 % HDP a Program rozvoja vidieka s výdavkami 0,2 % HDP.

Graf 35 - Verejné výdavky na pôdohospodárstvo (% HDP, 2019)

Zdroj: Eurostat, AMECO

Slovenské pôdohospodárstvo má relatívne slabé výsledky v produktivite. Zaošáva najmä v hrubej pridanej hodnote na hektár, kde dosiahla v roku 2019 iba 24 % priemeru krajín EÚ27 a bola 4. najhoršia spomedzi krajín EÚ27. Slovenské farmy v posledných rokoch investovali do techniky výrazne menej ako je priemer krajín EÚ. V prepočte na hektár využívanej poľnohospodárskej pôdy to bolo v roku 2019 len 69 eur, čo je zhruba pätina z hodnoty priemeru krajín EÚ. Pritom v roku 2018 to bola ešte viac než štvrtina.

Tabuľka 86 - Kľúčové ukazovatele pôdohospodárstva

Oblasť	Indikátor		2017	2018	2019	2020	Cieľ 2024	Cieľ 2030
Produktivita v poľnohospodárstve	Hrubá pridaná hodnota na hektár využívanej poľnohospodárskej pôdy (EUR/ha; v stálych cenách roka 2010)	SK	310	249	234	-	TBD	TBD
		EÚ 27	1 013	970	985	-		
Podpora príjmu domácností poľnohospodárov	Podiel priamych platieb na hrubej pridanej hodnote (%)	SK	67,3	82,3	85,9	-	TBD	TBD
		EÚ 27	21,5	21,8	21,1	-		
Dlhodobá udržateľnosť poľnohospodárstva	Index poľného vtáctva (index; 2005=100)	SK	92,9	83,5	-	-	83,0	94,0
		EÚ 27	7,5	8,0	8,5	-		
Fungujúci trh s pôdou podporujúci rozvoj konkurencie a produktivity	Podiel scelených katastrálnych území (%)	SK	11,5	11,8	11,9	12,0	15,4	35,7
Produktivita v lesníctve	Hrubá pridaná hodnota v lesníctve na hektár hospodársky využiteľných lesov (EUR/ha; v stálych cenách roka 2010)	SK	215	243	-	-	TBD	TBD
		priemer AT, SI	256	256	-	-		
Dlhodobá udržateľnosť lesníctva	Podiel prírody blízkeho hospodárenia v lesoch (% plochy lesov)	SK	-	-	-	4	10	25
Produktivita v potravinárstve	Hrubá pridaná hodnota na zamestnanca v sektore (EUR/zam.; v stálych cenách roka 2010)	SK	15 342	18 488	17 679	-	TBD	TBD
		EÚ 27	46 238	45 991	-	-		

Zdroj: EK, Eurostat, OECD, MPRV SR

Nízka produktivita v poľnohospodárstve je kompenzovaná priamymi platbami. Podiel priamych platieb na pridanej hodnote je najvyšší v rámci EÚ. Zároveň sú priame platby koncentrované medzi úzku skupinu poberateľov. Päťina najväčších poberateľov dostáva až 94 % priamych platieb, čo je najvyššia hodnota zo všetkých členských štátov EÚ.

Dlhodobú udržateľnosť poľnohospodárstva z pohľadu biodiverzity hodnotí index poľného vtáctva. Počet poľných vtákov sa za posledných 18 rokov znížil o takmer 18 %, dlhodobou udržateľné pôdohospodárstvo by malo index poľného vtáctva držať na stabilnej úrovni, ako aj prispievať k jeho rastu. V ekologickom hospodárstve dosahuje Slovensko dobré výsledky, na ktoré sa využíva viac ako 10 % obhospodarovanej pôdy, čo je nad priemerom EÚ27.

Rozdrobené vlastnícke vzťahy k poľnohospodárskej a lesnej pôde výrazne ovplyvňujú podnikanie v sektore a súčasne obmedzujú trh s pôdou. V roku 2020 bolo scelených iba 12 % katastrálnych území, napriek stabilnému trendu je zvyšovanie scelených území pomalé.

Medzi významné zložky pôdohospodárstva patrí lesné hospodárstvo. V ňom dosahuje Slovensko priemerné hodnoty vybraných krajín s hrubou pridanou hodnotou 243 eur na jeden hektár lesnej pôdy. V lesoch sa však v relatívne nízkej miere hospodári prírode blízkym spôsobom. V roku 2020 sa obhospodarovalo 4 % lesnej pôdy prírode blízkym hospodárstvom. Náhodnou ťažbou, ktorá sa využíva pri rôznych kalamiách, bolo v 2020 vyťažených 5,5 mil. m³ dreva, dlhodobou jej hodnota stabilná.

Ďalším z cieľov pôdohospodárskej politiky je zabezpečenie kvality potravinárskych výrobkov aj od slovenských producentov. V produktivite potravinárstva však Slovensko výrazne

zaostáva, s hrubou pridanou hodnotou 17,7 tis. eur na zamestnanca v sektore dosahuje iba 40 % priemeru krajín EÚ (rok 2019).

Rok 2020 bol prvým rokom implementácie revízie výdavkov, splnených bolo len niekoľko odporúčaní. Časť opatrení na zefektívnenie trhu s pôdou bolo splnených, viaceré však meškajú. Pretrvávali nedostatky v transparentnosti výskumných organizácií, odkladala sa optimalizácia hospodárenia štátnych podnikov v rezorte. Veľká časť opatrení revízie sa nehodnotila z dôvodu neprijatia Spoločnej poľnohospodárskej politiky, na ktoré boli naviazané. Ich implementácia by mala začať v 2022.

Celkové výdavky pre oblasť pôdohospodárstva sú na rok 2022 rozpočtované v sume 1,25 mld. eur. Hlavnou finančnou podporou pôdohospodárstva sú prostriedky EÚ rozpočtované v kapitole Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (ďalej len „MPRV SR“) vo výške 857 mil. eur. Výdavky určené na spolufinancovanie programov zo štátneho rozpočtu sú rozpočtované v sume 176 mil. eur, prostriedky štátneho rozpočtu pre oblasť pôdohospodárstva v sume 222 mil. eur.

Tabuľka 87 – Výdavky na pôdohospodárstvo

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Pôdohospodárstvo	1 247 218	1 086 193	1 527 228	951 328	1 255 452	1 484 296	1 099 059
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	1 202 413	1 046 482	1 488 220	909 659	1 213 521	1 444 076	1 058 839
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	19 304	16 884	19 685	19 613	20 668	19 688	19 688
Slovenský pozemkový fond	25 501	22 827	19 323	22 056	21 263	20 532	20 532

zdroj: MF SR

Výdavky na pôdohospodárstvo sú v najbližších rokoch ovplyvnené aj týmito zapracovanými opatreniami:

- presun výdavkov oblasti regionálneho rozvoja do oblasti ekonomiky (Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR) v objeme 262 mil. eur z dôvodu delimitácie
- v rámci prechodného obdobia spoločnej poľnohospodárskej politiky („SPP“) nie sú z poľnohospodárskych fondov EÚ na rok 2022 rozpočtované prostriedky EÚ a spolufinancovania z nového programového obdobia
- zvýšenie miery spolufinancovania druhého piliera SPP – Programu rozvoja vidieka v 4. programovom období SPP od roku 2023 na úroveň 36,9 % na podporu poľnohospodárov, lesníkov, obcí...
- zvýšenie mzdových prostriedkov v sume 1,10 mil. eur z dôvodu personálneho posilnenia Pôdohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len „PPA“) pre oblasť riadiaceho a kontrolného systému administrácie podpôr, najmä sekcií projektových a priamych podpôr, financovania podpôr, kontroly, vnútorného auditu, vnútornej kontroly supervízie a ochrany finančných záujmov EÚ
- rozpočtovanie prostriedkov v objeme 980 tis. eur na realizáciu projektu Konsolidácia údajov v písomných databázach katastra nehnuteľností a vytvorenie novej štruktúry údajov katastra.

Výdavky kapitoly MPRV SR sú na rok 2022 rozpočtované v sume 1,21 mld. eur v nasledovaných oblastiach:

Tabuľka 88 - Oblasť výdavkov kapitoly MPRV SR

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
MPRV SR	1 202 413	1 046 482	1 488 220	909 659	1 213 521	1 444 076	1 058 839
Priame platby	490 648	447 930	408 468	416 047	416 034	454 170	425 754
Rozvoj vidieka	281 957	266 613	593 407	239 022	575 915	768 329	410 740
Rybné hospodárstvo	615	83	0	2 623	2 353	2 353	3 121
Trhovo-orientované výdavky	16 662	13 349	45 448	33 155	39 000	39 000	39 000
Štátna pomoc a národné podpory	49 756	41 867	56 308	68 942	65 500	65 500	65 500
Regionálny rozvoj	215 746	130 973	260 327	0	0	0	0
Inštitucionálna podpora	147 030	145 667	124 262	149 870	114 719	114 724	114 724

zdroj: MF SR

Priame platby

Priame platby ako jeden z nástrojov Spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie predstavujú priamu finančnú podporu a stabilizáciu príjmov poľnohospodárov, zabezpečujú obhospodarovanie pôdy, udržanie obyvateľstva na vidieku a produkčnú funkciu poľnohospodárstva. Realizujú sa formou bežných transferov subjektom priamo hospodáriacim na pôde. V súlade s programovým vyhlásením vlády a s cieľom podporiť malých poľnohospodárov, ktorí sú pre agrozozorť prioritou, bola zavedená redistributívna platba a na rok 2022 navrhnutý vyšší limit priamych platieb v objeme 416 mil. eur. Z toho prostriedky EÚ v sume 396 mil. eur a v rámci spolufinancovania prostriedky v sume 20 mil. eur vo forme prechodnej vnútroštátnej pomoci.

Rozvoj vidieka

Cieľom Programu rozvoja vidieka je zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva, lesníctva a potravinárstva, vyvážený územný rozvoj vidieka vrátane tvorby a udržania zamestnanosti a ochrana životného prostredia.

Celkový objem prostriedkov pre Program rozvoja vidieka je v roku 2022 rozpočtovaný v sume 576 mil. eur, z toho prostriedky EÚ v sume 444 mil. eur a prostriedky na spolufinancovanie v sume 132 mil. eur. Prostriedky sú určené najmä na financovanie opatrení, ktorými sú sceľovanie vlastníctva pôdy, nástroje na riadenie rizík pre poľnohospodárov, obnova hydromeliorizačných zariadení, podpora mladých poľnohospodárov, podpora environmentálnych cieľov, ekologického hospodárstva a riešenie nepriaznivých hospodárskych následkov krízy COVID-19 v oblasti poľnohospodárstva a rozvoja vidieka.

Rybné hospodárstvo

Cieľom programu Rybné hospodárstvo je zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj odvetvia rybné hospodárstvo, rybolovných oblastí a vnútrozemského rybolovu v súlade so zásadami Spoločnej politiky rybného hospodárstva. Finančné prostriedky z Námorného a rybárskeho fondu sú určené na modernizáciu existujúcich a výstavbu nových rybochovných zariadení (rybníkov), na podporu investícií pre získavanie nových trhov, propagáciu sektora rybného hospodárstva, na podporu vykonávania kontrolných činností a presadzovanie požiadaviek v súlade s prioritami EÚ a na projekty zamerané na zvýšenie spotreby najmä sladkovodných druhov rýb a zvýšenie povedomia verejnosti o produktoch sladkovodnej akvakultúry.

Prostriedky pre program Rybné hospodárstvo sú s uplatnením metodiky zohľadnenia odhadu nevyčerpaných finančných prostriedkov z predchádzajúcich období a ich následného prevodu do rozpočtu v roku 2022 rozpočtované vo výške 2,35 mil. eur.

Trhovo-orientované výdavky

Trhovo orientované výdavky sú zamerané na stabilizáciu poľnohospodárskych trhov a realizáciu rôznych podporných programov v sektore rastlinnej a živočíšnej výroby. Sú vyplácané ako forma podpory napr. vinohradnícko-vinárskeho sektora a sektora ovocia a zeleniny, podpory spotreby vybraných komodít – program školské mlieko a školské ovocie, včelárskeho programu.

Čerpanie trhovo orientovaných výdavkov reaguje na meniacu sa situáciu na trhu s poľnohospodárskymi a potravinárskymi výrobkami a závisí od stanovených finančných stropov výdavkov a počtu podaných žiadostí v rámci jednotlivých opatrení. Prostriedky pre trhovo orientované výdavky sú v roku 2022 rozpočtované vo výške 39,0 mil. eur, z toho EÚ prostriedky v sume 15,0 mil. eur a prostriedky na spolufinancovanie v sume 24,0 mil. eur.

Štátna pomoc a národné podpory

Európska únia umožňuje poskytovať podnikateľským subjektom pôsobiacim v poľnohospodárskej prvovýrobe, potravinárstve a lesnom a rybnom hospodárstve štátnu pomoc z vlastných zdrojov členského štátu v súlade s pravidlami EÚ o štátnej pomoci. MPRV SR poskytuje štátnu pomoc v súlade s Výnosom MPRV SR č. 660/2014-100 o poskytovaní podpory v pôdohospodárstve, potravinárstve, lesnom a rybnom hospodárstve prostredníctvom Pôdohospodárskej platobnej agentúry na základe vypísaných výziev k schváleným a platným schémam štátnej pomoci. Všeobecne ide o dotácie, ktoré sa poskytujú priamou formou, t. j. poskytnutím nenávratných prostriedkov podnikateľským subjektom.

V roku 2022 sú na účel podpory pôdohospodárstva formou štátnej pomoci rozpočtované prostriedky v sume 57,5 mil. eur. Z toho 30 mil. eur na poskytovanie pomoci vo forme úľav na environmentálnych daniach a 27,5 mil. eur najmä na platby poistného v poľnohospodárskej prvovýrobe, na odstraňovanie a likvidáciu mŕtvych zvierat, na poskytovanie podpory v lesnom hospodárstve na plnenie mimoprodukčných funkcií lesov podľa schémy minimálnej pomoci a na ďalšie úlohy súvisiace s podporou pôdohospodárstva.

Na národné podpory sú rozpočtované prostriedky vo výške 8,00 mil. eur. Hlavnými oblasťami dotácie sú chránený chov plemien koní, údržba a prevádzka hydromelioračného majetku vo vlastníctve štátu, starostlivosť o drobné vodné toky a preventívne opatrenia pred povodňami. Prostriedky sú smerované i k jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám, občianskym združeniam a nadáciám v rámci poľnohospodárstva, potravinárstva, lesníctva, poľovníctva a rozvoja vidieka.

Administratíva a iné výdavky

Výdavky na inštitucionálnu podporu v sume 115 mil. eur sú určené na administráciu podporných schém, koordináciu vedecko-výskumnej činnosti a zabezpečenie plnenia úloh 4 rozpočtových a 7 príspevkových organizácií spadajúcich do pôsobnosti MPRV SR. Nadalej sú v rozpočtoch organizácií rezortu MPRV SR zabezpečené prostriedky na úlohy súvisiace s podporou pôdohospodárstva v objeme 14,5 mil. eur určené na rôzne typy podpôr,

ako, napr. podpora udržateľného lesného hospodárstva, potravinovej bezpečnosti, zdravia a ochrany zvierat a rastlín, veterinárnej prevencie a eradikácie chorôb, fytosanitárne kontroly, konkurencieschopnosti poľnohospodárstva a potravinárstva a ďalších priorit rezortu.

Úrad MPRV SR v oblasti tovarov a služieb rozpočtuje aj dotačné tituly, pri ktorých sú dotačné schémy v aktuálne prebiehajúcom legislatívnom procese, ako aj viaceré vecné tituly v oblasti pôdohospodárstva a potravinárstva, ktoré sa procesujú na základe zmluvných vzťahov. Tieto prostriedky sú následne uvoľňované organizáciám v priebehu roka. V roku 2022 výška týchto prostriedkov v rozpočte úradu MPRV SR je nižšia, lebo časť z nich už je rozpočtovaná v príslušných oblastiach a organizáciách a z dôvodu presunutia agendy regionálneho rozvoja boli na kapitolu MIRRI SR delimitované výdavky v sume 1,85 mil. eur v spojitosti s presunom 220 zamestnancov.

Štátna veterinárna a potravinová správa SR plní úlohy v zmysle zákona o veterinárnej starostlivosti, o potravinách, výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív a ďalších zákonov SR a zabezpečuje odborné úlohy na ochranu zdravia zvierat a ochranu spotrebiteľa.

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky má rozpočtované prostriedky najmä na výkon štátnej odbornej kontroly a skúšobníctva v podmienkach rezortu poľnohospodárstva ako aj štátny odborný dozor nad kvalitou vstupov do poľnohospodárstva (agrochemikálie, krmivá a pod).

Plemenárska inšpekcia vykonáva štátny plemenársky dozor na úseku šľachtenia a plemenitby hospodárskych zvierat v SR.

Pôdohospodárska platobná agentúra zabezpečuje výplatu európskych dotácií farmárom v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky. Rozpočet PPA, ktorého súčasťou sú naďalej prostriedky na systémy riadenia a vyplácania poskytovaných podpôr, finančného riadenia fondov EÚ a iných finančných nástrojov, je v roku 2022 a nasledujúcich rokoch zvýšený o prostriedky pre 50 nových zamestnancov PPA na kľúčových pozíciách v objeme 1,10 mil. eur z dôvodu potreby personálneho posilnenia riadiaceho a kontrolného systému administrácie podpôr.

Tabuľka 89 - Výdavky na inštitucionálnu podporu

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Rozpočtové organizácie	121 347	114 735	108 596	128 749	96 250	96 255	96 255
Služobný úrad MPRV	47 856	41 640	52 670	65 379	35 057	35 062	35 062
Štátna veterinárna a potravinová správa SR	33 615	32 975	25 984	32 678	27 643	27 643	27 643
Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky	15 509	15 461	11 941	13 496	12 596	12 596	12 596
Plemenárska inšpekcia SR	269	356	326	326	331	331	331
Pôdohospodárska platobná agentúra	24 098	24 303	17 675	20 913	20 623	20 623	20 623
Príspevkové organizácie	25 683	30 932	15 666	21 122	18 469	18 469	18 469
Národné lesnícke centrum Zvolen	6 750	8 392	6 252	7 809	7 485	7 485	7 485
Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov, Košice	152	183	85	130	101	101	101
Štátne lesy Tatranského národného parku, Tatranská Lomnica	1 495	1 680	848	1 248	887	887	887
Agentúra pre rozvoj vidieka, Nitra	126	89	82	95	93	93	93
Múzeum vo Svätom Antone	285	341	187	307	223	223	223
Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum Lužianky	12 871	15 570	5 294	7 502	6 150	6 150	6 150
Štátny veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín	4 004	4 677	2 918	4 031	3 530	3 530	3 530

zdroj: MF SR

Slovenský pozemkový fond

Slovenský pozemkový fond (ďalej len „SPF“) v zmysle zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov spravuje poľnohospodárske nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu a nakladá s pozemkami, ktorých vlastník nie je známy.

Výdavky SPF sú v roku 2022 rozpočtované v celkovej výške 21,3 mil. eur. Transfer pre kapitolu MPRV SR na projekty pozemkových úprav sa rozpočtuje vo výške 1,50 mil. eur. SPF rozpočtuje aj náhrady doplatkov vlastníkom pôdy vo výške 2,00 mil. eur v zmysle zákona č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkárskych osadách a vysporiadaní vlastníctva k nim v znení neskorších predpisov a reštitučné nároky oprávnených osôb podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov a zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov. Výdavky na špeciálne služby, ktoré vyplývajú pre SPF z príslušných predpisov súvisiacich s financovaním geodetických prác, geometrických plánov, usporiadaním vlastníckych pomerov v záhradkárskych osadách, či s výdavkami na právne služby v súdnych sporoch, SPF rozpočtuje vo výške 1,16 mil. eur. Náhrady, zahŕňajúce príslušenstvo a súdne trovy na ukončené súdne spory a prípadné exekučné trovy, sú rozpočtované v sume 950 tis. eur. Kapitálové výdavky rozpočtované vo výške 2,11 mil. eur zabezpečujú financovanie reprodukcie majetku SPF slúžiaceho na zabezpečenie plnenia jeho úloh vyplývajúcich z príslušných predpisov a výkup pozemkov podľa zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov a podľa ustanovení § 11 zákona o pozemkových úpravách.

Úrad geodézie, kartografie a katastra SR

Výdavky pre Úrad geodézie, kartografie a katastra SR (ďalej len „ÚGKK SR“) sa na rok 2022 rozpočtujú vo výške 20,7 mil. eur, z toho pre rozpočtovú organizáciu Geodetický a kartografický ústav Bratislava v sume 5,69 mil. eur a pre príspevkovú organizáciu Výskumný ústav geodézie a kartografie v Bratislave v sume 420 tis. eur. Tieto prostriedky sú určené na činnosť úradu a úlohy, medzi ktoré patrí najmä spravovanie, aktualizácia a obnova katastrálneho operátu, zostavenie registra obnovenej evidencie pozemkov, tvorba a prevádzkovanie permanentnej lokalizačnej služby, správa Základnej bázy údajov pre geografické informačné systémy, ortofotomozaika a digitálny model reliéfu SR, tvorba, aktualizácia a vydávanie máp a iných kartografických diel, skvalitňovanie služieb Slovenskej priestorovej observačnej služby („SKPOS®“), udržiavanie a aktualizácia webových služieb ako sú ESKN (Elektronické služby katastra nehnuteľností) a ZBGIS (Základná báza údajov pre geografický informačný systém).

V roku 2022 je rozpočet ÚGKK SR zvýšený o prostriedky na realizáciu projektu Konsolidácia údajov v písomných databázach katastra nehnuteľností v objeme 980 tis. eur. V rámci projektu bude vytvorená nová štruktúra údajov katastra umožňujúca podávať separátne a filtrované údaje o každom evidovanom prvku podľa rôznych výberových kritérií. Projekt sa zameriava na najohrozenejšiu - písomnú časť údajov katastra nehnuteľností.

4.9. Verejný poriadok a bezpečnosť

Štát ochraňuje život, slobody a bezpečnosť obyvateľov a spravodlivosť na svojom území prostredníctvom silových zložiek a organizácií v justícii. Do silových zložiek spadajú polícia, hasiči a záchranári, ktorých činnosť zabezpečuje Ministerstvo vnútra SR a väzenstvo kompetenčne spadajúce pod Ministerstvo spravodlivosti SR. Spravodlivosť je realizovaná Ministerstvom spravodlivosti SR, súdmi, Ústavným súdom SR, Najvyšším správny súdom SR, Najvyšším súdom SR, Súdnu radou SR, prokuratúrou, verejnou ochrankyňou práv, Ústavom pamäti národa, Slovenským národným strediskom pre ľudské práva a Úradom na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti.

Tabuľka 90 – Výdavky na verejný poriadok a bezpečnosť

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Verejný poriadok a bezpečnosť	1 823 325	1 839 407	1 691 500	1 827 536	1 845 499	1 884 065	1 870 639
Bezpečnosť	1 161 612	1 168 496	1 070 738	1 103 141	1 118 227	1 102 952	1 093 283
Väzenstvo	238 292	231 717	215 814	241 114	232 855	240 372 593	240 373
Súdnictvo a prokuratúra	423 422	439 194	404 948	483 281	494 416	540 740	536 984

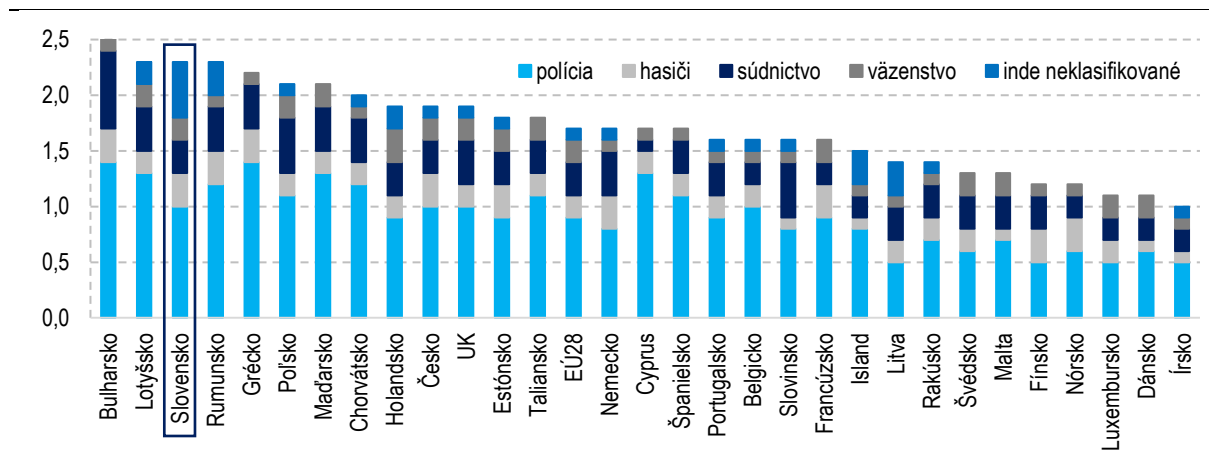
Zdroj: MF SR

V rámci výdavkov v oblasti Verejný poriadok a bezpečnosť boli zvýšené prostriedky na:

- Plán obnovy v kapitole Ministerstva vnútra SR na Boj proti korupcii a praniu špinavých peňazí v sume 67,9 mil. eur a na Udržanie talentov v sume 0,6 mil. eur
- Plán obnovy v kapitole Ministerstva spravodlivosti SR, na reorganizáciu súdov a renovácie budov, ako aj na digitalizáciu a analytické kapacity a tiež na digitalizáciu procesov insolvenčného konania v sume 66,1 mil. eur
- kapitálové výdavky Ministerstva vnútra SR na investičnú výstavbu, rekonštrukcie a modernizáciu v sume 7,7 mil. eur
- rozpočet kapitoly Kancelária Najvyššieho správneho súdu SR v sume 5,56 mil. eur, ktorý začal svoju činnosť od 1. augusta 2021
- výdavky na budovanie analytických jednotiek v sume 1,81 mil. eur
- v nadväznosti na rast priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR v roku 2020 je v návrhu rozpočtu zapracované zvýšenie výdavkov na rast platov sudcov a prokurátorov v sume 7,38 mil. eur, z toho mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania v sume 5,59 mil. eur; zvýšenie platov sudcov a prokurátorov zodpovedá úrovni 3,75 %.

Výdavky Slovenska na verejný poriadok a bezpečnosť sú v porovnaní s krajinami EÚ nadpriemerné. Na nadpriemerných výdavkoch sa polícia a hasiči podieľajú dvoma tretinami výdavkov, súdnictvo a väzenstvo jednou tretinou. Výdavky oblastí sú skreslené nesprávnou klasifikáciou, podiel „inde neklasifikovaných výdavkov“ je najvyšší v EÚ.

Graf 36 - Výdavky na verejný poriadok a bezpečnosť (v % HDP; 2019)

Zdroj: Eurostat

Bezpečnosť

Slovensko je na globálne pomery bezpečnou krajinou, v rokoch 2016 až 2020 malo na 100 tisíc obyvateľov v priemere 1,26 vražd. Je však v horšej polovici krajín EÚ28, má viac vražd oproti priemeru V3 (0,84), ako aj priemeru EÚ15 (0,94). Údaje o vraždách sú bežným ukazovateľom medzinárodného hodnotenia zločinnosti, keďže sú ľahšie identifikovateľné oproti iným zločinom (napr. domáce násilie) a podobne definované v rôznych právnych systémoch. Objasnenosť trestných činov stúpa, medzinárodné porovnanie komplikuje rôzna metodika.

Tabuľka 91 - Kľúčové ukazovatele bezpečnosti

Indikátor	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Cieľ 2024	Cieľ 2030
Vraždy (na 100 tis. obyvateľov, kľzavý 5-ročný priemer)	1,1	1,47	1,23	1,39	1,15	-	TBD	TBD
Objasnenosť trestných činov (v %)	56,74	58,67	60,6	61,95	60,3	-	TBD	TBD
Dôvera v políciu (v % obyvateľov)	47	43	38	41	45	42	TBD	TBD
Dosiahnuté percento zásahov, pri ktorých je čas dojazdu 20 minút	92,05	90,85	91,16	92,64	91,83	90,53	TBD	TBD
Reakcia na tiesňovú informáciu do 10 sekúnd (v %)	67	75	75	77	76	-	TBD	TBD

Zdroj: Eurostat, Eurobarometer, OECD, MV SR, MF SR, AC MS SR

Jedným z hlavných cieľov v oblasti bezpečnosti je objasnenosť trestných činov. Dlhodobou sa objasnenosť trestných činov pohybuje okolo 60 %, medzi rokmi 2016 až 2020 bola v priemere na úrovni 59,7 %. Cieľom je udržanie úrovne objasnenosti, prípadne jej zvýšenie.

Vláda si dala za cieľ zvýšiť dôveru v políciu, ktorá je napriek vyšším výdavkom najnižšia spomedzi krajín EÚ. Na Slovensku dôveruje polícii len 42 % obyvateľov, čo predstavuje pokles oproti roku 2020 o 3 p. b. Problematický je aj vývoj dôvery v políciu, ktorá nestúpa a v posledných 5 rokoch je stabilná na úrovni približne 40 %.

Jedným z hlavných cieľov Hasičského a záchranného zboru je rýchlosť zásahu, cieľom je v 90 % prípadov doraziť na miesto do 20 minút. V roku 2020 cieľ splnili v takmer 92 % prípadov. Hasičský a záchranný zbor každoročne zasahuje zhruba 30 tisíckrát, tento počet sa dlhodobo nemení.

V roku 2022 sa zdroje štátneho rozpočtu pre oblasť bezpečnosti rozpočtujú v sume 1,12 mld. eur. V uvedenej sume sú rozpočtované výdavky na ochranu verejného poriadku a bezpečnosti kapitoly Ministerstva vnútra SR, Národného bezpečnostného úradu SR, Slovenskej informačnej služby a Zboru väzenskej a justičnej stráže.

Tabuľka 92 – Výdavky na bezpečnosť

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Bezpečnosť	1 161 612	1 168 496	1 070 738	1 103 141	1 118 227	1 102 952	1 093 283
Ochrana verejného poriadku a bezpečnosti	840 007	866 818	813 484	835 159	844 935	828 460	814 264
Záchranné zložky	189 113	165 614	142 099	143 708	145 517	145 517	145 516
Národný bezpečnostný úrad SR	20 908	14 132	12 731	12 838	12 844	13 080	13 080
Slovenská informačná služba	71 340	82 071	59 965	68 976	63 968	63 968	63 968
Osobitný účet soc. zabezpečenia	40 244	39 862	42 459	42 459	50 962	51 926	56 453

Zdroj: MF SR

Ochrana verejného poriadku a bezpečnosti zahŕňa bežné a kapitálové výdavky na zabezpečenie činnosti justičnej polície, kriminálnej polície, finančnej polície, poriadkovej polície, dopravnej polície, mýtnej polície, inšpekčnej služby Policajného zboru, kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru, železničnej polície, úradu pre ochranu ústavných činiteľov a diplomatických misií Ministerstva vnútra SR.

Ide najmä o zabezpečenie platov a s nimi súvisiacich odvodov a nevyhnutné výdavky určené na prevádzku príslušných organizácií a útvarov. Okrem toho sa pre políciu rozpočtujú výdavky na zabezpečenie výučby základného policajného vzdelania, prípravu nižších policajných dôstojníkov a špecializovaného vzdelania pre priamy výkon policajnej služby. Túto prípravu zabezpečujú stredné odborné školy PZ. Vyšší stupeň prípravy policajtov a bezpečnostných služieb, ďalšie vzdelávanie vrátane vedeckého poznania a výchovy zabezpečuje Akadémia PZ. Výdavky pre záchranné zložky smerujú na ochranu života, zdravia a majetku pred požiarmi, účinkami živelných pohrôm a v horských podmienkach v zmysle platnej legislatívy a na rok 2022 sa rozpočtuje suma 146 mil. eur.

Nad rámec rozpočtovaných zdrojov v oblasti bezpečnosti (pre PZ a HaZZ) je povinný odvod vo výške 8 % výberu z povinného zmluvného poistenia (ďalej len PZP) motorových vozidiel za predchádzajúci rok. Prostriedky rozdelí Ministerstvo vnútra SR po prerokovaní s Ministerstvom financií SR hasičským jednotkám na úhradu nákladov spojených s obstaraním materiálo-technického vybavenia, jeho údržbou a s prevádzkovaním a zložkám ministerstva vnútra na úhradu nákladov spojených s obstaraním technických prostriedkov potrebných na plnenie úloh súvisiacich s výkonom dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky, s objasňovaním príčin nehôd v cestnej doprave, s výstavbou a vybavením koordinačných stredísk integrovaného záchranného systému a operačných stredísk tiesňového volania a s výstavbou a obstaraním technického vybavenia operačných stredísk tiesňového volania záchrannej zdravotnej služby.

Tabuľka 93 – Účet z odvodu poistného z PZP motorových vozidiel

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Prijmy	28 464	30 018	27 994	31 120	33 190	35 579	38 431
Výdavky	25 525	30 018	0	26 566	33 190	35 579	38 431

Zdroj: MF SR

Rozpočet pre kapitolu Národný bezpečnostný úrad SR umožní finančne zabezpečiť plnenie úloh na úseku ochrany utajovaných informácií, riadenia a podpory programov, dôveryhodných služieb, kybernetickej bezpečnosti, technickej spôsobilosti informačných technológií a v medzirezortnom programe Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu. Výdavky na rok 2022 sa rozpočtujú v sume 12,8 mil. eur. Úrad je zriaďovateľom príspevkovej organizácie Kompetenčné a certifikačné centrum kybernetickej bezpečnosti.

Rozpočet výdavkov kapitoly Slovenská informačná služba v sume 64,0 mil. eur zabezpečí krytie bežných prevádzkových výdavkov súvisiacich s hlavnou činnosťou kapitoly a kapitálových výdavkov určených na modernizáciu informačných a komunikačných technológií Slovenskej informačnej služby.

Väzenstvo

Väzenstvo na Slovensku je podmienené dynamikou rastu počtu obvinených a odsúdených, a s tým súvisiacou ochranou a strážením ústavov a záväzkom, ktorý prijala vláda SR schválením Koncepcie väzenstva, ako reakciu na Správu o výsledkoch druhej periodickej návštevy SR delegáciou Európskeho výboru na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania, cieľom ktorej je prispôsobovanie podmienok vo väzenstve podmienkam vytvoreným vo vyspelých európskych štátoch.

Pre väzenstvo sa v roku 2022 zabezpečujú výdavky na energie, pracovné odevy a potraviny. Zvyšuje sa príplatok zdravotníckym pracovníkom ZVJS, ako aj príspevok na bývanie a rizikový príplatok. Valorizujú sa pracovné odmeny obvinených a odsúdených. Od roku 2022 sa zabezpečuje platba za dostupnosť pre PPP Rimavská Sobota-Sabová v súlade s uznesením vlády SR č. 97/2018 v sume 2,50 mil. eur.

Od roku 2022 neuvažuje ZVJS, že bude potrebná dotácia na osobitný účet a výdavky budú plne kryté príjmami.

Tabuľka 94 – Výdavky na väzenstvo

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Väzenstvo	277 457	270 447	256 863	282 163	285 081	290 409	294 932
výdavky ŠR na väzenstvo	238 291	231 717	215 814	241 114	232 855	240 373	240 373
výdavky osobitného účtu	39 166	38 730	41 049	41 049	49 226	50 036	54 559

Zdroj: MF SR

V ústavoch na výkon väzby a v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody bolo k 8. septembru 2021 umiestnených spolu 10 317 osôb, z toho 1 492 obvinených a 8 825 odsúdených.

Tabuľka 95 - Priemerné počty obvinených a odsúdených

	2019 S	2020 S	2021	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
priemerný počet obvinených	1 546	1 640	1 658	1 667	1 682	1 697	1 712
priemerný počet odsúdených	9 036	8 964	9 162	8 953	9 054	9 155	9 256
obvinení a odsúdení spolu	10 347	10 604	10 820	10 620	10 736	10 852	10 968
počet príslušníkov a zamestnancov:	5 516	5 767	5 831	5 831	5 831	5 831	5 831
z toho: počet príslušníkov ZVJS	4 797	5 046	5 146	5 146	5 146	5 146	5 146
počet zamestnancov	719	721	685	685	685	685	685
podiel zamestnancov väznenstva na väžňa	0,53	0,54	0,54	0,55	0,54	0,54	0,53

Zdroj: MS SR

Súdnicstvo a prokuratúra

Spravodlivosť v štáte zabezpečuje sústava súdov a prokuratúry. Ministerstvo spravodlivosti zabezpečuje vymožitelnosť práva na Slovensku prostredníctvom súdneho systému a vykonáva dohľad nad určitými právnickými povolaniami. Dôležitou súčasťou justície sú aj prokuratúry, Ústavný súd SR, Najvyšší súd SR, Kancelária Najvyššieho správneho súdu, Súdna rada SR a verejná ochrankyňa práv.

Tabuľka 96 - Kľúčové ukazovatele súdnictva

Oblasť	Indikátor		2017	2018	2019	2020	Cieľ 2024	Cieľ 2030
Súdnicstvo	Vnímanie nezávislosti súdneho systému firmami (podiel odpovedí very good and fairly good)	SK	10 %	14 %	19 %	15 %	TBD	TBD
		EÚ	49 %	48 %	51 %	54 %		
Súdnicstvo	Dôvera v justíciu (v % obyvateľov)	SK	27 %	31 %	23 %	28 %	TBD	TBD
		EÚ	50 %	51 %	51 %	27 %		
Súdnicstvo	Miera rozhodovania v netrestných veciach na OS SR	SK	108 %	111 %	91 %	-	TBD	TBD
		CEPEJ	100 %	101 %	-	-		
Väznenstvo	Miera recidívy (penitenciárnej) (podiel v % k celkovému počtu odsúdených)	SK	63 %	64 %	63 %	64 %	TBD	TBD
Väznenstvo	Ubytovacia plocha na 1 väznenú osobu v m ²	SK	-	3,52	3,52	-	TBD	TBD
Väznenstvo	Index väzenskej populácie	SK	189	190	194	-	TBD	TBD
		EÚ	128	124	129	-	172	125

V roku 2020 dosiahlo Slovensko v dôveryhodnosti súdnictva druhý najhorší výsledok spomedzi členov EÚ. Negatívne vnímajú slovenské súdnictvo aj firmy (štvrté najhoršie miesto v EÚ). Významný prepád dôveryhodnosti nastal najmä v poslednom období (údaje podľa Gallup World Poll).

Z hľadiska schopnosti vysporiadania sa súdov s nápadom vecí je situácia o niečo lepšia. V netrestnej agende je v ukazovateli dispozičného času vybavenia vecí na 19. mieste spomedzi 42 krajín a v ukazovateli miery vybavenia došlých vecí na 3. mieste spomedzi 49 krajín Rady Európy. Vo väčšine posledných rokov dokázali slovenské súdy vyriešiť všetky došlé veci v danom roku, čiastočne sa dokázali vysporiadať aj so staršími prípadmi. V roku 2019 sa miera rozhodovania prepadla na 91 %, malo by to byť však iba jednoročné zníženie miery rozhodovania.

Miera recidívy a index väzenskej populácie patria medzi hlavné sledované indikátory v oblasti Zboru väzenskej a justičnej stráže. Výchovným programom počas výkonu trestu je možné znížiť mieru recidívy. Index väzenskej populácie, ktorý sleduje počet väznených osôb na 100 tis. obyvateľov, v posledných rokoch rastie, oproti iným krajinám EÚ je o polovicu vyšší. Medzi hlavné indikátory patrí aj ubytovacia plocha na jedného väžňa, jej úroveň je stabilná, no v budúcnosti sa bude pravdepodobne zvyšovať.

Tabuľka 97 – Výdavky na súdnictvo a prokuratúru

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Súdnictvo a prokuratúra	423 455	439 194	404 948	483 281	494 416	540 740	536 983
Ministerstvo spravodlivosti	280 533	293 170	260 084	321 556	339 995	387 022	383 358
Kancelária Najvyššieho súdu	17 852	16 012	16 195	17 429	13 478	13 045	13 045
Kancelária Ústavného súdu	6 570	6 916	7 347	7 642	7 414	7 452	7 452
Kancelária Súdnej rady	1 209	1 312	1 121	2 357	2 225	2 225	2 225
Generálna prokuratúra	112 713	116 931	115 423	119 124	119 510	119 510	119 510
Kancelária Najvyššieho správneho súdu	0	0	0	4 499	5 567	5 567	5 567
Kancelária verejného ochrancu práv	1 709	1 857	1 729	1 976	1 767	1 767	1 767
Ústav pamäti národa	2 099	2 160	2 199	7 249	2 624	2 511	2 419
Slovenské národné stredisko pre ľudské práva	770	836	850	850	944	870	870
Úrad na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti	0	0	0	599	893	772	772

Zdroj: MF SR

V rámci súdnictva sa rozpočtujú výdavky v sume 340 mil. eur. Na budovanie analytických jednotiek sú rozpočtované prostriedky v sume 1,38 mil. eur. V rámci návrhu rozpočtu je zohľadnené čiastočné zmiernenie viazania 10% v sume 7,17 mil. eur. Na podporu softvérových komponentov (Oracle, registratúra, DMS) sa rozpočtuje suma 708 tis. eur. Na reorganizáciu súdov a renovácie budov, ako aj na digitalizáciu a analytické kapacity a tiež na digitalizáciu procesov insolvenčného konania sú rozpočtované prostriedky z Plánu obnovy a odolnosti vrátane DPH vo výške 66,1 mil. eur.

Tabuľka 98 - Odmeny a náhrady za služby

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Odmeny a náhrady za služby*	19 639	18 153	17 577	17 577	15 629	15 629	15 629

**Výdavky na odmeny a náhrady pre advokátov, notárov, exekútorov, svedkov, tlmočníkov, prekladateľov a znalcov.*
Zdroj: MF SR

Súdnictvo rozpočtuje pre advokátov, notárov, exekútorov, svedkov, tlmočníkov, prekladateľov a znalcov, ako i na odmeny a náhrady za služby na rok 2022 prostriedky v sume 15,6 mil. eur.

Tabuľka 99 - Odškodňovanie v oblasti súdnictva

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Odškodňovanie v oblasti súdnictva	376	869	405	405	405	405	405

Zdroj: MF SR

Prerokovanie žiadostí o odškodnenie podľa zákonov č. 105/2002 Z. z. (ide o jednorazový finančný príspevok príslušníkom československých zahraničných alebo spojeneckých armád) a č. 305/1999 Z. z. o zmiernení niektorých krívd osobám deportovaným do nacistických koncentračných táborov a zajateckých táborov sa malo ukončiť už v roku 2006, avšak agenda odškodňovania bude prebiehať v zmysle platných zákonov a tiež na základe súdnych rozhodnutí do obdobia rokov 2020 až 2023. Žiadosti, ktoré boli podané v zákonom stanovenej lehote, nie sú časovo obmedzené, nárok na odškodnenie nezaniká, čiže je potrebné čakať na ukončenie právoplatných dedičských konaní.

Tabuľka 100 - Odškodňovanie v oblasti administratíva

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Odškodňovanie v oblasti administratíva	4 465	1 364	950	950	3 501	3 501	3 501

Zdroj: MF SR

Kapitola rozpočtuje výdavky na odškodňovanie v oblasti administratíva, ide o výdavky na odškodnenia v zmysle platnej legislatívy, a to pre obete trestných činov, zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci alebo rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym postupom, za súdnu rehabilitáciu a tiež na odškodnenia podľa rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva.

Pre úrad ministerstva sa zabezpečujú výdavky v sume 32,3 mil. eur, na zabezpečenie činnosti ústredného orgánu, ktorý ekonomicky, personálne, legislatívne a metodicky riadi organizácie kapitoly. Úlohy v tomto programe sú zamerané aj na edičnú činnosť a realizáciu odškodňovania občanov v súlade s platnou legislatívou a činnosťou zástupcov SR pred medzinárodnými súdnymi inštitúciami.

Tovary a služby zabezpečujú najnutnejšie výdavky spojené s organizačno-technickým zabezpečením chodu ministerstva spravodlivosti. Ide o výdavky na energie, vodu, dopravné náklady, cestovné (domáce a zahraničné pracovné cesty), všeobecné služby, nájom nebytových priestorov, údržbu bežných prevádzkových zariadení, plánované revízie, odvoz odpadu, prídel do sociálneho fondu, príspevok na stravovanie zamestnancov.

Bežné transfery zohľadňujú nároky vyplývajúce pre zamestnancov z náhrady príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti, odstupného, odchodného, na príplatky k dôchodkom sudcov, na realizáciu odškodnenia osôb podľa platných zákonov a na podporu projektov zameraných na presadzovanie, podporu a ochranu ľudských práv a slobôd a na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a prejavom intolerancie.

Pre Kanceláriu Ústavného súdu SR sa na rok 2022 rozpočtujú výdavky na zabezpečenie kvalifikovaného výkonu súdnej moci vrátane zabezpečenia ochrany ústavnosti v presne vymedzených prípadoch s osobitným zreteľom na ochranu práv a slobôd a súladnosť slovenského právneho poriadku v sume 7,41 mil. eur.

Výdavky pre Kanceláriu Najvyššieho súdu SR sú rozpočtované v sume 13,5 mil. eur a sú určené na plnenie úloh spojených s odborným, organizačným, personálnym, ekonomickým,

administratívnym a technickým zabezpečením činnosti najvyššieho súdu podľa osobitných predpisov, ako aj na zabezpečenie kvalifikovaného výkonu súdnej moci.

Výdavky pre Kanceláriu Súdnej rady SR sú rozpočtované v sume 2,23 mil. eur a sú určené na zabezpečenie úloh spojených s odborným, organizačným, administratívnym a technickým zabezpečením činností súdnej rady. Súdna rada plní úlohy verejnej kontroly súdnictva a zároveň má kompetencie súvisiace s prípravou a predkladaním návrhov právnych predpisov upravujúcich organizáciu súdnictva a konanie pred súdmi. Medziročný rast výdavkov je spôsobený zmenami v súdnictve ako aj prechodom sídla Súdnej rady do správy kapitoly.

Výdavky Generálnej prokuratúry SR sú rozpočtované v sume 119 mil. eur a sú určené na presadzovanie zákonnosti a efektivity vo vyšetrovacích a prokurátorských praktikách, na výkon prokurátorského dozoru v trestnom konaní a dodržiavanie zákonov v netrestnej oblasti. V roku 2022 sa zabezpečuje plnenie úloh Úradu špeciálnej prokuratúry v sume 1,27 mil. eur, ako aj plnenie nových úloh v oblasti informačných technológií v sume 613 tis. eur.

Pre Kanceláriu Najvyššieho správneho súdu SR sa na rok 2022 rozpočtujú výdavky v sume 5,57 mil. eur. Najvyšší správny súd SR má rovnocenné postavenie s Najvyšším súdom SR a je najvyššou súdnou inštanciou pre oblasť správneho súdnictva. Okrem toho plní funkciu disciplinárneho súdu pre sudcov všeobecných súdov a prokurátorov. Svoju činnosť začal vykonávať od 1. augusta 2021.

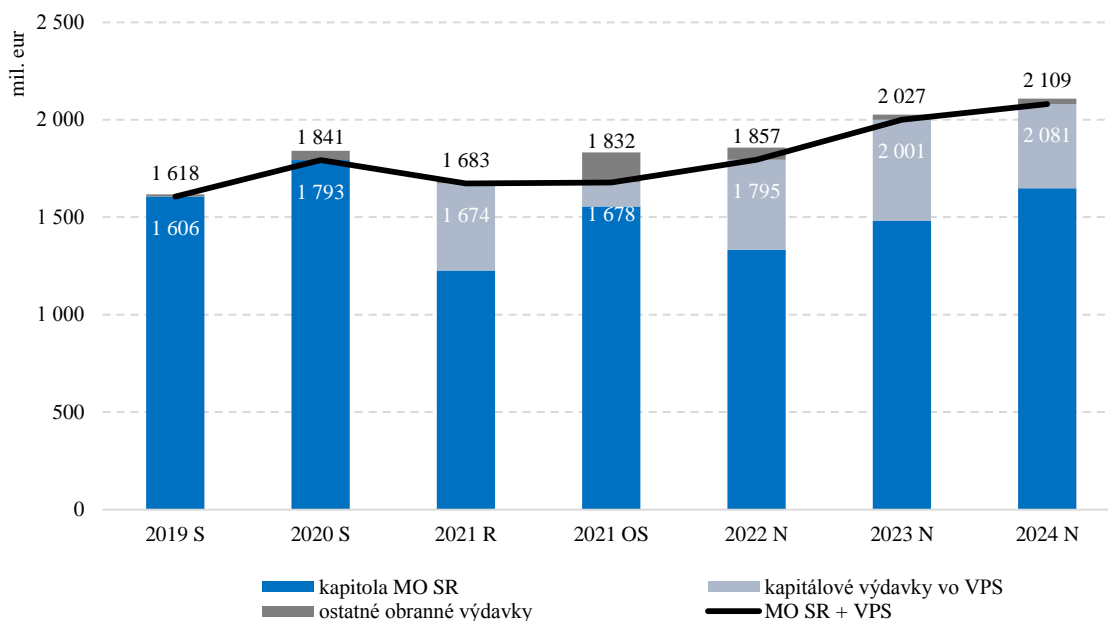
V danej oblasti sa rozpočtujú aj výdavky pre Ústav pamäti národa (ÚPN), Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (SNSLP), Kanceláriu verejného ochrancu práv (KVOP) a Úrad na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti (ÚOOPČ). Hlavným východiskom pre činnosť ÚPN je zákon o pamäti národa. SNSLP plní funkciu národnej inštitúcie na ochranu a podporu ľudských práv a KVOP chráni základné práva a slobody fyzických a právnických osôb v konaní pred orgánmi verejnej správy a orgánmi verejnej moci, ak je ich konanie, rozhodovanie alebo nečinnosť v rozpore s právnym poriadkom. ÚOOPČ oznamuje príslušným orgánom podozrenie z postihu zamestnanca v súvislosti s oznámením protispoločenskej činnosti a taktiež zvyšuje povedomie verejnosti a zamestnávateľov o oznamovaní protispoločenskej činnosti a o poskytovaní ochrany oznamovateľom.

4.10. Obrana

Hlavnou úlohou obrany je chrániť bezpečnosť Slovenska a spojencov s využitím vlastných ozbrojených síl a prostriedkov kolektívnej obrany. Úlohou obrany je aj prispievať k mieru, stabilite a bezpečnosti mimo územia SR nasadením ozbrojených síl v operáciách a misiách a podporovať orgány verejnej moci v domácom krízovom manažmente. Naplnenie úloh realizuje Slovenská republika samostatne a prostredníctvom kolektívnej obrany členstvom v NATO a obrannou spoluprácou v rámci EÚ.

Obranné výdavky v rokoch 2022 až 2024 postupne rastú a na rok 2024 sú plánované na úrovni 1,80 % HDP. Oproti rozpočtu roku 2021 budú nominálne výdavky na obranu naďalej rásť na celom rozpočtovom horizonte. V roku 2020 Slovensko splnilo cieľ NATO vynakladať na obranu 2 % HDP, avšak najmä kvôli bezprecedentnému poklesu HDP.

Graf 37 - Vývoj výdavkov na obranu (mil. eur)

Zdroj: MF SR.

Celkové obranné výdavky sú na rok 2022 rozpočtované vo výške 1,76 % HDP, vrátane výdavkov ostatných kapitol štátneho rozpočtu v rámci medzirezortných programov Podpora obrany, Hospodárska mobilizácia a ostatných obranných výdavkov. V celkových obranných výdavkoch sú na roky 2022 až 2024 zahrnuté aj kapitálové výdavky Ministerstva obrany SR (ďalej len „MO SR“) alokované v kapitole Všeobecná pokladničná správa (ďalej len „VPS“).

V roku 2021 sa celkové obranné výdavky očakávajú vo výške 1,83 mld. eur, čo predstavuje úroveň 1,88 % HDP. Tieto výdavky sú vo veľkej miere ovplyvnené zvýšenými výdavkami na opatrenia v súvislosti s ochorením COVID-19 v rámci medzirezortného programu Hospodárska mobilizácia v sume 110 mil. eur. Celkové obranné výdavky bez výdavkov určených na opatrenia v súvislosti s COVID-19 v roku 2021 sa očakávajú vo výške 1,72 mld. eur, čo predstavuje úroveň 1,77 % HDP.

Tabuľka 101 - Celkové obranné výdavky

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Ministerstvo obrany SR	1 606 316	1 792 846	1 674 081	1 678 235	1 795 305	2 000 520	2 081 499
z toho v limite kapitoly MO SR	1 606 316	1 792 846	1 226 714	1 554 418	1 333 186	1 482 154	1 648 055
z toho kapitálové výdavky MO SR alokované v kapitole VPS			447 366	123 816	462 119	518 365	433 444
Podpora obrany	3 231	2 673	2 775	3 041	2 775	2 775	2 775
Hospodárska mobilizácia	8 610	45 577	6 001	150 677	6 076	6 076	6 076
Ostatné obranné výdavky	56	20	25	42	53 268	17 861	19 085
Obranné výdavky celkom	1 618 213	1 841 116	1 682 882	1 831 994	1 857 424	2 027 232	2 109 436
Podiel na HDP v %	1,72 %	2,00 %	1,73 %	1,88 %	1,76 %	1,78 %	1,80 %

Zdroj: MF SR

Výdavky kapitoly MO SR budú v roku 2022 tvoriť 97 % celkových výdavkov na obranu. V roku 2022 sú rozpočtované v sume 1,795 mld. eur, z toho v kapitole VPS je zabezpečených 462 mil. eur. Bežné výdavky tvoria 73 %, predovšetkým platy vojakov a tovary a služby, najmä nákup munície a oprava a údržba leteckej techniky.

Tabuľka 102 - Výdavky kapitoly Ministerstvo obrany SR (mil. eur)

Položka	2018S	2019S	2020S	2021OS	2022N	2023N	2024N
Ministerstvo obrany SR – celkom	1 095	1 606	1 792	1 678	1 795	2 001	2 081
Bežné výdavky	858	996	1 278	1 209	1 311	1 462	1 628
z toho kompenzácie zamestnancov (610+620)	422	490	601	591	597	601	601
z toho tovary a služby (630)	274	346	482	452	563	683	830
z toho bežné transfery (640)	162	160	195	166	152	179	197
Kapitálové výdavky	237	610	513	469	484	538	453
z toho rozpísané v kapitole				345	22	20	20
z toho vo Všeobecnej pokladničnej správe				124	462	518	433

Zdroj: MF SR

Výdavky MO SR sú v roku 2022 ovplyvnené nasledovnými zapracovanými opatreniami:

- Pokračuje stabilizácia plátov profesionálnych vojakov v zmysle revízie výdavkov na obranu, očakávaný fiškálny priestor na rok 2022 oproti roku 2021 vo výške 19,5 mil. eur (35,5 mil. eur štrukturálne oproti 2020) v porovnaní so scenárom, v ktorom by platy rástli bežným tempom.
- Nárastom kapitálových výdavkov oproti rozpočtu roku 2021 o 21,0 mil. eur na sumu 484 mil. eur.
- Nárastom výdavkov na tovary a služby oproti rozpočtu roku 2021 o 106 mil. eur na sumu 563 mil. eur, ktoré smerujú predovšetkým na doplnenie zásob munície a opravu a údržbu vzdušnej techniky.

Fiškálny priestor vytvára revízia výdavkov z roku 2020, ktorá navrhla opatrenia s potenciálom úspor minimálne 114 mil. eur. V roku 2021 sa z plánovaných úspor 17 mil. eur k 30. 6. úspešne plní opatrenia k stabilizácii plátov profesionálnych vojakov (16 mil. eur celoročne). V roku 2022 existuje okrem opatrení zapracovaných v rozpočte dodatočný potenciál približne 13,5 mil. eur dosiahnuteľný optimalizačnými projektami na osobných a prevádzkových výdavkoch ministerstva a veliacich štruktúr.

Ministerstvo obrany SR má uzatvorené vykonávacie zmluvy na 14 investičných akcií. Najväčšími projektami sú nákupy stíhacích lietadiel F-16, kolesových húfnic Zuzana 2 a 3D rádiolokátorov s rôznym dosahom.

Celkové výdavky kapitoly MO SR na rok 2022 sa rozpočtujú v sume 1,33 mld. eur. Táto suma nezahŕňa kapitálové výdavky MO SR alokované v kapitole VPS vo výške 462 mil. eur. Rozpočet MO SR sa skladá z nasledovných oblastí.

Tabuľka 103 – Výdavky na oblasti Ministerstva obrany SR

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Ministerstvo obrany SR	1 606 316	1 792 846	1 226 714	1 554 418	1 333 186	1 482 154	1 648 055
Rozvoj obrany	707 766	717 347	115 581	439 994	149 193	88 175	43 007
Obrana	893 891	1 073 514	1 104 896	1 106 229	1 176 172	1 382 493	1 596 059
Podpora obrany (MO SR)	1 298	1 069	1 050	2 908	2 500	3 000	3 500
Hospodárska mobilizácia (MO SR)	3 235	749	5 000	5 000	5 000	8 000	5 000
Účast' civil. exp. na aktivit. KM mimo SR (MO SR)	94	106	162	162	293	458	458
Oficiálna rozvojová pomoc	32	60	22	122	24	26	28
2. etapa implementácie MZP SZO v SR	0	0	3	3	3	3	3

Zdroj: MF SR

Rozvoj obrany

V programovej štruktúre kapitoly MO SR sú v rámci programu Rozvoj obrany vyčlenené prostriedky na rok 2022 v sume 149 mil. eur a kapitálové výdavky alokované v kapitole VPS v sume 447 mil. eur. Program je určený na rozvojové aktivity rezortu, a to najmä na rozvoj výzbroje, techniky a materiálu, rozvoj komunikačných a informačných systémov, rozvoj infraštruktúry a rozvoj centrálnej logistiky.

Celkové výdavky na rozvoj obrany sú plánované v sume 596 mil. eur. Výdavky na investičné projekty v realizačnej fáze („zazmluvnené“ výdavky) sú v roku 2022 vo výške 384 mil. eur.

Obrana

V rámci programu Obrana sú rozpočtované výdavky na rok 2022 v sume 1,18 mld. eur najmä na Velenie a zaručovanie obrany, t. j. na činnosť ozbrojených síl SR vrátane operácií medzinárodného krízového manažmentu, na Riadenie a podporu obrany, t. j. najmä na špeciálnu podporu, bezpečnostnú podporu, správu nehnuteľného majetku a na činnosť 10 rozpočtových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti MO SR.

V rámci systému sociálneho zabezpečenia definovaného v zákone č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov v roku 2022 sú vyčlenené prostriedky na osobitný účet v sume 57,3 mil. eur.

Peňažnou dávkou poskytovanou vojakom je aj stabilizačný príspevok, ktorý sa vypláca v zmysle zákona č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov. Prostriedky určené na stabilizačný príspevok na rok 2022 sú rozpočtované v sume 54,8 mil. eur.

V oblasti operácií mimo územia štátu kapitola disponuje finančnými prostriedkami na rok 2022 v sume 55,4 mil. eur. K 31. augustu 2021 pôsobilo v rámci operácií mimo územia štátu 437 vojakov. Slovenskí vojaci pôsobia v nasledovných operáciách a misiách:

Operácie OSN: UNFICYP Cyprus - 239 osôb, UNTSO Sýria - 3 osoby,
Operácie EÚ: Althea Bosna a Hercegovina - 46 osôb, EÚ MM Gruzínsko - 1 osoba,
EUNAVFOR MED IRINI - 2 osoby, EUTM Mali - 4 osoby, EUTM RCA - 2 osoby,
Operácie NATO: NATO HQ Sarajevo - 1 osoba, NATO MISSION IRAQ - 5 osôb,
eFP Lotyšsko - 134 osôb,
SPOLU: 437 vojakov k 31. augustu 2021.

MO SR má vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti príspevkovú organizáciu Ústredná vojenská nemocnica SNP Ružomberok – FN, ktorá má rozpočtované výdavky na rok 2022 v sume 73,2 mil. eur a príspevkovú organizáciu Bytová agentúra rezortu ministerstva obrany Trenčín, ktorá má rozpočtované výdavky na rok 2022 v sume 5,85 mil. eur.

V súlade so zákonom o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MO SR sú na rok 2022 plánované prostriedky na dotácie pre Vojenské lesy a majetky, š. p. Pliešovce vo výške 3,20 mil. eur na lesníctvo.

V rámci programu Obrana má MO SR alokované kapitálové výdavky v kapitole VPS na rok 2022 v sume 15,5 mil. eur. Celkové výdavky v programe Obrana sú plánované v sume 1,19 mld. eur.

Podpora obrany štátu a ostatné výdavky

V rámci medzirezortných programov sa zabezpečujú úlohy na rok 2022 v celkovej sume 7,82 mil. eur v oblasti výskumu a vývoja na podporu obrany štátu, hospodárskej mobilizácie, účasti civilných expertov na aktivitách krízového manažmentu mimo územia SR, oficiálnej rozvojovej pomoci a realizácie II. etapy implementácie MZP SZO v SR.

MO SR je gestorom medzirezortného programu Podpora obrany štátu, ktorý v roku 2022 disponuje prostriedkami v sume 5,28 mil. eur vrátane výdavkov ostatných kapitol štátneho rozpočtu, z toho MO SR v sume 2,50 mil. eur. Prostredníctvom daného programu sa zabezpečujú požiadavky ozbrojených síl SR, ktoré sú potrebné na zabezpečovanie obrany štátu. Zámerom programu je výskumno-vývojová základňa zabezpečujúca rozvoj obranných spôsobilostí ozbrojených síl SR pri využívaní kapacít obranného priemyslu SR a medzinárodnej spolupráce.

Výdavky na samostatných účtoch kapitoly v sume 223 mil. eur sú určené predovšetkým na financovanie sociálneho zabezpečenia vojakov, podnikateľskú činnosť Akadémie ozbrojených síl M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši a na výdavky v súvislosti s prijatými prostriedkami na základe darovacej zmluvy alebo formou dotácie alebo grantu na projekty pre vysoké školy.

Výsledkovými ukazovateľmi pre obranu sú plnenie cieľov spôsobilostí, operačná pripravenosť a nasadenie v medzinárodných operáciách.

Tabuľka 104 – Kľúčové ukazovatele pre obranu

Indikátor		2017	2018	2019	2020	Cieľ 2024	Cieľ 2030	
Plnenie cieľov spôsobilosti	Kvantitatívne ciele (%)	SK	N/A	78 ^{√a}	N/A	81 ^{√a}	75 ^{√ab}	TBD
	Podiel splnených kategórií (%)	SK	N/A	N/A	20	N/A	60 ^b	TBD
	Kvalitatívne ciele (%) [§]	SK	N/A	44X ^a	N/A	41X ^a	41X ^{ab}	TBD
	Podiel splnených kategórií (%)	SK	N/A	N/A	20	N/A	60 ^b	TBD
Nasadenie v medzinárodných operáciách	Nasaditeľné sily – pozemné (% počtu poz. síl)	SK	50	50,5	51	51	50	50
	Udržateľné sily – pozemné (% počtu poz. síl)	SK	11,7	12	11	11	10	10
	Nasaditeľné sily – vzdušné (% techniky vzd. síl)	SK	5,7	3,1	2,8	8,3	38,5	40
	Udržateľné sily – vzdušné (% techniky vzd. síl)	SK	0	0	0	0	0	8
	Počet vojakov v operáciách (% ozbrojených síl)	SK	1,9	3	4	3,8	≥3,6	TBD
Operačná pripravenosť	SK	cieľ bude zadaný a zverejnený						
Podiel obranných výdavkov na HDP (%)	SK	1,11	1,23	1,71	1,96 ^c	≥2 ^e	≥2 ^e	
	NATO v EÚ ^d	1,39	1,47	1,59	1,67 ^c	≥2	≥2	
Podiel výdavkov na hlavnú výzbroj, techniku a súvisiaci výskum z obranných výdavkov (%)	SK	17,74	22,27	40,07	31,84 ^e	≥20	≥20	
	NATO v EÚ ^d	17,39	19,34	23,25	22,69 ^e	≥20	≥20	
Podiel výdavkov na výskum a vývoj z obranných výdavkov (%)	SK	0,04	0,01	0,03 ^e	0,12 ^c	1 ^f	2	
	NATO v EÚ ^d	0,87	0,80	0,89 ^e	0,78 ^c	2	2	

Pozn.: ^a Symboly pri údajoch označujú, či SR pri plnení cieľa dosahuje/dosiahne medián NATO (✓) alebo nie (X). Medián NATO sa neuvádza z dôvodu utajenia. ^b Ciele sú stanovené na rok 2023 v súlade s vykazovaním NATO. ^c odhad NATO ^d NATO v EÚ zahŕňa Spojené kráľovstvo do konca roku 2019. ^e Nastavenie hodnoty nie je v pôsobnosti kapitoly MO SR. ^f Ambícia stanovená Programovým vyhlásením vlády SR 2021 – 2024. N/A – hodnoty sú nedostupné resp. nedefinované

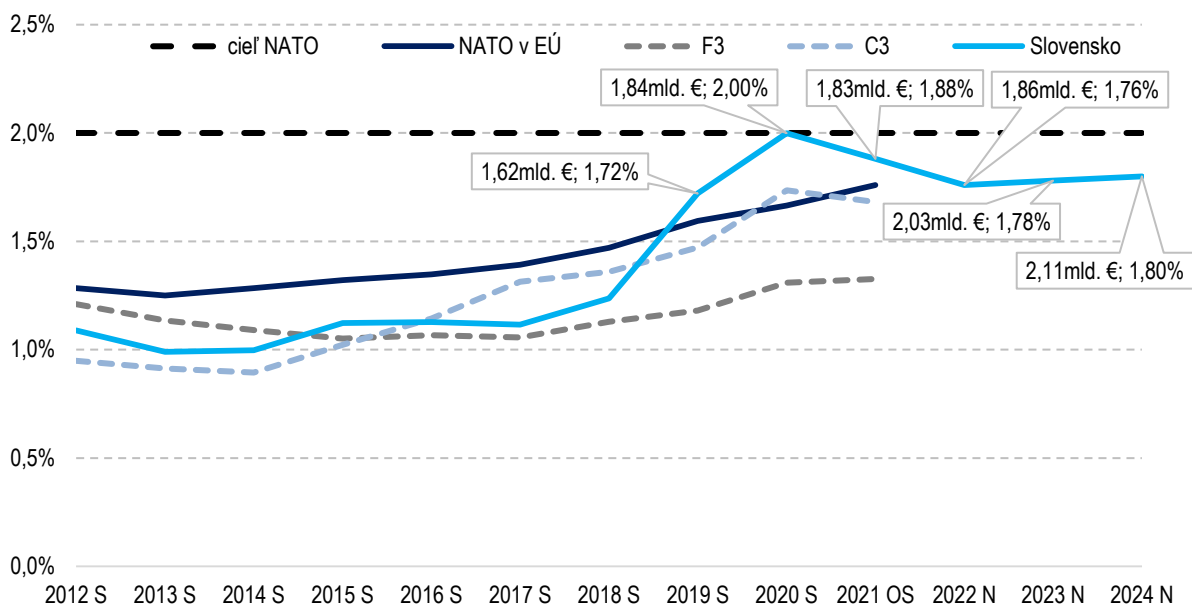
Zdroj: NATO, MO SR

Cieľom obrannej politiky je zlepšiť plnenie cieľov spôsobilosti, ktoré sú príspevkom do spoločnej obrany NATO, v požadovanom rozsahu, kvalite a čase. Ozbrojené sily SR (ďalej len „OS SR“) poskytujú 81 % jednotiek požadovaných Alianciou, ale len v podpriemernej kvalite (41 %). Vzhľadom na vyššiu náročnosť nových cieľov spôsobilosti MO SR plánuje v roku 2023 poskytnúť 75 % potrebných jednotiek, na kvalitatívnej úrovni 41 %, pričom minimálne pri kvantitatívnych cieľoch udržať plnenie nad mediánom NATO. SR prijala v roku 2017 celkovo 90 cieľov, rozdelených na pozemné sily, vzdušné sily, podporné sily, sily pre špeciálne operácie a ciele týkajúce sa stabilizácie a rekonštrukcie (príspevok k obnove krízových regiónov). Z týchto piatich kategórií plní Slovensko požiadavky iba v oblasti stabilizácie a rekonštrukcie (20 %), cieľom je zvýšiť podiel plnených kategórií na 60 %. Úroveň operačnej pripravenosti jednotiek na plnenie úloh sa v roku 2020 stabilizovala, ale zostáva nedostatočná. Ciele pripravenosti OS SR na plnenie úloh Obrannej stratégie SR budú zadané a zverejnené počas roka 2022.

Predpokladom úspešného pôsobenia vojakov v operáciách a misiách je dosiahnuť nasaditeľnosť a udržateľnosť na úrovni záväzku NATO – pri pozemných silách nasaditeľnosť 50 % a udržateľnosť 10 %, pri vzdušných silách nasaditeľnosť 40 % a udržateľnosť 8 %. Pozemné sily ciele v roku 2020 dosiahli, vzdušné sily dosahujú pri nasaditeľnosti len pätinu cieľa (8,3 %) a ich udržateľnosť zodpovedá nule. Vďaka dodávkam novej techniky je v roku 2024 cieľom vzdušných síl zvýšiť nasaditeľnosť tesne k hranici požadovanej NATO (38,5 %), avšak zvýšenie udržateľnosti sa nateraz neplánuje. Z hľadiska počtu vojakov nasadených v operáciách NATO hodnotí slovenský príspevok do operácií ako primeraný veľkosti ozbrojených síl. V roku 2020 bolo v zahraničí nasadených 3,8 % OS SR. Cieľom na rok 2024 je udržiavať v operáciách minimálne 3,6 % OS SR (513 vojakov).

Výdavky Slovenska na obranu sú dlhodobo porovnateľné s referenčnými krajinami⁵⁸. Výdavky Slovenska na obranu medzi rokmi 2014 až 2021 podľa údajov NATO rástli tretím najvyšším tempom zo všetkých krajín aliancie.

Graf 38 - Vývoj výdavkov na obranu (kapitola MO SR a medzirezortné výdavky, % HDP)

Pozn.: Na kalkuláciu priemeru sú využité aritmetické priemery. Údaje sa môžu líšiť od grafov NATO Zdroj: NATO, MO SR, MF SR. Spracovanie: MF SR používajúcich vážený priemer. S – skutočnosť, OS – očakávaná skutočnosť, N – návrh rozpočtu. F3 – základajúca referenčná skupina (Dánsko, Belgicko, Holandsko), C3 – stredo európska referenčná skupina (Česká republika, Maďarsko, Litva). NATO v EÚ zahŕňa Spojené kráľovstvo do konca roku 2019. 2020 je S pre Slovensko, OS pre referenčné skupiny. Roky 2019 – 2021 pre Slovensko pracujú s odhadom HDP podľa IFP 9/2021.

4.11. Financie

Hlavnou úlohou vlády vo verejných financiách je ich dlhodobá udržateľnosť. Cielia sa súlad príjmov a výdavkov verejnej správy s makroekonomickými a strategickými cieľmi politik vlády a sledovanie efektívneho výberu a využitia zdrojov. Medzi najdôležitejšie úlohy patrí tvorba a uskutočňovanie fiškálnej politiky vrátane tvorby a realizácie rozpočtu verejnej správy. Na financovanie výdavkov a realizáciu rozpočtu je nevyhnutný efektívny výber daní a odvodov a riadenie štátneho dlhu a likvidity. Efektívnosť verejných výdavkov je zabezpečovaná pravidelnými revíziami výdavkov a hodnotením investícií.

⁵⁸ Cielenejšie porovnanie umožňujú podľa Revízie výdavkov na obranu (2020) referenčné krajiny – krajiny strednej a východnej Európy s podobnou štartovacou pozíciou (Česká republika, Maďarsko, Litva: C3) a skupina vybraných spojencov, ktoré môžu byť pre ambície a ciele v obrane Slovensku vzorom (Dánsko, Belgicko, Holandsko: F3).

Tabuľka 105 - Kľúčové ukazovatele financií

Indikátor		2017	2018	2019	2020	Cieľ 2024 (NIRP)	Cieľ 2030 (NIRP)
	SK	2,4	2,5	3,8	7,7	NA	2
S2 – Indikátor dlhodobej udržateľnosti (% HDP)							
	EÚ	1,5	2,0	2,4	1,5		
Štrukturálne saldo (% HDP)							
	SK	-1,3	-1,9	-2,3	-4,7	DBP 2022	0,5
	EÚ	-0,9	-0,9	-1,1	-3,6		
Hrubý dlh (% HDP)							
	SK	51,5	49,6	48,2	60,6	DBP 2022	40
	EÚ	83,2	81,2	79,2	92,4		
Daňový klin (jednotlivec, 50 % priemernej mzdy) (v % nákladov práce)							
	SK	34,57	36,9	37,31	36,18		
	EÚ	32,92	32,56	32,15	31,28	35,1	29,3
Podiel menej škodlivých daní na celkových daňových príjmoch (% príjmov)							
	SK	34,5	34,2	34,4	n/a	35	36
	EÚ	36,5	36,3	36,0	n/a		
Transparentnosť rozpočtu (počet bodov v Open Budget Index)							
	SK	59	n/a	60	n/a	68	68
	OECD	68	n/a	68	n/a		

Zdroj: Eurostat, Open Budget Survey

Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti podľa EK (S2) indikuje vysoké riziko udržateľnosti verejných financií, pričom v dlhodobom výhľade bude najväčšou výzvou starnutie populácie. Kým v roku 2019 bol pomer obyvateľov starších ako 64 rokov na aktívnom obyvateľstve len 23,5 %, v roku 2070 to bude až 57,6 %.

Hrubý dlh verejnej správy dosiahol v roku 2020 výšku 59,7 %⁵⁹ HDP. V porovnaní s rokom 2019 dlh medziročne vzrástol o 11,6 p. b. Hlavnými faktormi rastu sú vysoký deficit ovplyvnený najmä COVID-19 (6,1 p. b.) a predzásobenie sa hotovosťou verejnej správy z dôvodu neistoty vývoja pandémie v priebehu roka 2020 (5,2 p. b.). Pri dosiahnutí vyrovnaného rozpočtu v roku 2024 podľa požiadaviek ústavného zákona by hrubý dlh v rovnakom roku klesol pod úroveň 60 % HDP.

Z pohľadu dlhodobého ekonomického rastu je nevyhnutné uskutočniť daňovú reformu smerujúcu k prorastovému daňovému mixu. V súlade s medzinárodnými odporúčaniami by daňový mix mal zohľadňovať zvýšenie majetkových a environmentálnych daní a zníženie škodlivých daní, ktoré viac brzdia hospodársky rast. Obe zmeny by viedli k zvyšovaniu podielu menej škodlivých daní na celkových daňovo-odvodových príjmoch.

Slovensko zlepšuje transparentnosť rozpočtu a bude v nej pokračovať. Zrozumiteľné, spoľahlivé, úplné a včasné informovanie o rozpočte umožňuje lepšiu diskusiu o verejných financiách a efektívnu verejnú kontrolu rozpočtu. V medzinárodnom porovnaní je na tom Slovensko podľa celosvetového rebríčka Open Budget Index dobre, v roku 2019 mu patrilo 33. miesto zo 117 hodnotených krajín so ziskom 60 bodov.

V rámci výdavkov na oblasť Financie sa v roku 2022 rozpočtujú prostriedky na finančnú správu, informačné systémy riadenia verejných financií, inštitucionálnu podporu a kontrolu a

⁵⁹ Hodnota vychádza z predbežných údajov zaslaných do jesennej notifikácie Eurostatu. Časový rad očakávaných úrovní HDP pre roky 2021 až 2024 bol prepočítaný pomocou reťazení nominálnych medziročných rastov z poslednej prognózy Výboru pre makroekonomické prognózy. Tieto predpoklady sú použité aj pri iných ukazovateľoch.

ostatné činnosti, Exportno-importnú banku SR, Slovenskú konsolidačnú, a. s., Úrad pre dohľad nad výkonom auditu, Radu pre rozpočtovú zodpovednosť. V tejto oblasti sú zároveň zahrnuté výdavky kapitoly Všeobecná pokladničná správa.

Tabuľka 106 - Oblasť Financie

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Oblasť financie	3 544 936	6 154 226	8 162 646	5 558 326	7 723 395	7 527 771	8 360 318
Finančná správa	343 279	329 498	355 589	353 866	359 238	365 786	366 505
Informačné systémy riadenia verejných financií	168 581	128 941	120 163	138 220	124 194	125 239	127 896
Informačná spoločnosť	3 000	27 866	111 934	0	0	0	0
Inštitucionálna podpora a kontrola	85 570	100 770	86 738	140 766	93 810	93 621	87 076
Exportno-importná banka SR	980 338	887 780	739 050	872 750	886 050	941 050	946 050
Slovenská konsolidačná, a. s.	11 241	18 939	9 154	16 286	11 184	8 684	8 214
Úrad pre dohľad nad výkonom auditu	994	1 105	1 473	1 473	1 485	1 485	1 485
Rada pre rozpočtovú zodpovednosť	1 290	1 387	1 567	3 000	3 318	3 381	3 466
Všeobecná pokladničná správa	1 950 643	4 657 939	6 736 978	4 031 965	6 244 117	5 988 527	6 819 626

Zdroj: MF SR

Výdavky v oblasti Financie sú na rok 2022 ovplyvnené delimitáciou prostriedkov Európskej únie a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu v sume 112 mil. eur určených na Informačnú spoločnosť v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra 3. programového obdobia na Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

Výdavky na oblasť Financie sú v roku 2022 ovplyvnené aj týmito opatreniami:

- zvýšenie osobných výdavkov v súvislosti s personálnym posilnením finančnej správy v sume 4,50 mil. eur,
- zvýšenie výdavkov v sume 4,03 mil. eur na informačné systémy riadenia verejných financií najmä z dôvodu zapracovania nových funkcionalít informačných systémov,
- zvýšenie transferu na úhradu výdavkov na činnosť Kancelárie rady pre rozpočtovú zodpovednosť v sume 1,82 mil. eur.

Finančná správa

Finančná správa prostredníctvom Finančného riaditeľstva SR, daňových a colných úradov a Kriminálneho úradu finančnej správy zabezpečuje najmä úlohy v oblasti správy daní a registrácie daňových subjektov a výberu daní a cla.

Tabuľka 107 - Finančná správa

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Finančná správa	343 279	329 498	355 589	353 866	359 238	365 786	366 505
v tom: bežné výdavky	287 795	306 179	313 522	319 195	324 661	325 499	325 184
kapitálové výdavky	36 019	3 423	13 783	1 638	3 526	4 541	4 541
Samostatné účty	19 466	19 896	28 284	33 034	31 051	35 746	36 781
z toho: Účet na zabezpečenie financovania sociálneho zabezpečenia colníkov	18 936	19 744	22 578	27 328	29 753	30 599	31 204

Zdroj: MF SR

Na rok 2022 sa rozpočtujú výdavky zo štátneho rozpočtu na výkon funkcií finančnej správy v sume 328 mil. eur, čo predstavuje približne úroveň schváleného rozpočtu na rok 2021.

V porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2021 sa mení štruktúra výdavkov z hľadiska ekonomického určenia v prospech bežných výdavkov.

V rámci bežných výdavkov je na rok 2022 rozpočtované zvýšenie osobných výdavkov o 4,50 mil. eur, ktoré súvisí najmä s personálnym posilnením finančnej správy z dôvodu zvýšenia efektivity výberu daní, posilnenia kontrolnej a analytickej činnosti a zintenzívnenia boja proti daňovým podvodom, ako aj so zabezpečením časti činností v oblasti informačných technológií vlastnými kapacitami finančnej správy. Ide o zohľadnenie zmien realizovaných v roku 2021 a v predchádzajúcich rokoch.

Zvýšené bežné výdavky spojené s prevádzkou finančnej správy kapitola realizovala presunom z kapitálových výdavkov a sú určené najmä na opravy a údržbu budov a zariadení. Kapitálové výdavky sú určené na rekonštrukcie a stavebné úpravy daňových a colných úradov a na nákup dopravných prostriedkov a špeciálnych strojov a zariadení.

Finančná správa realizuje tiež sociálne zabezpečenie ozbrojených príslušníkov finančnej správy prostredníctvom samostatného účtu na zabezpečenie financovania sociálneho zabezpečenia colníkov v sume 29,8 mil. eur. Transfer z kapitoly Ministerstva financií SR na tento samostatný účet predstavuje 3,38 mil. eur a jeho výška je ovplyvnená predpokladaným odchodom ozbrojených príslušníkov finančnej správy do výsluhy. Z hľadiska objemu výdavky smerujú hlavne na dôchodkové dávky starobného poistenia, na odchodné a na nemocenské dávky.

Prostredníctvom grantov vedených na samostatných účtoch zahraničných grantov a grantov EÚ v sume 1,30 mil. eur sa finančná správa v roku 2022 predpokladá zapojiť napr. do programov Fiscalis, Hercule III, ktorých cieľom je boj proti podvodom a ochrana finančných a hospodárskych záujmov EÚ a jej členských štátov.

Informačné systémy riadenia verejných financií

Výdavky na informačné systémy riadenia verejných financií sú na rok 2022 rozpočtované v sume 124 mil. eur. Zabezpečuje sa nimi financovanie systémov vnútornej správy, podpornej infraštruktúry a špecializovaných agendových systémov.

Tabuľka 108 – Výdavky na informačné systémy riadenia verejných financií

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Informačné systémy riadenia verejných financií	168 581	128 941	120 163	138 220	124 194	125 239	127 896
Centrálne licenčné zmluvné vzťahy	21 061	17 753	21 717	20 340	19 438	19 813	19 787
Podporná infraštruktúra	17 311	13 536	17 738	17 256	19 022	21 090	22 200
Podporná infraštruktúra pre IS riadenia verejných financií	25 693	21 193	18 789	18 054	18 789	18 789	18 789
IS pre systém štátnej pokladnice	24 332	13 512	14 707	14 868	14 873	14 870	14 876
Rozpočtový informačný systém	8 164	8 158	7 241	7 761	8 681	8 681	8 681
Portál finančnej správy	0	0	3 029	4 728	6 689	5 734	6 882
Centrálny elektronický priečinok	0	0	2 851	9 378	4 414	4 668	3 349
Vybudovanie nosnej infraštruktúry	0	0	0	0	3 695	3 695	3 695
Centrálny účtovný systém	13 046	7 474	3 610	6 311	3 192	2 050	2 050
eKasa	0	0	0	0	2 035	2 035	2 035
Iné	58 975	47 315	30 482	39 523	23 366	23 814	25 552

Zdroj: MF SR

Štruktúra a medziročné porovnanie výdavkov na uvedenú oblasť od roku 2022 sú ovplyvnené novým prístupom k rozpočtovaniu výdavkov na informačné technológie, ktoré realizovala finančná správa v nadväznosti na nové metodické usmernenie Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR k medzirezortnému programu Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu, čím sú výdavky alokované do viac ako 40 samostatných prvkov. Medziročné zvýšenie výdavkov o 4,03 mil. eur je ovplyvnené najmä zapracovaním nových funkcionalít informačných systémov napr. v oblasti komunikácie finančnej správy s daňovníkmi.

Najvyššie výdavky sú rozpočtované na Centrálne licenčné zmluvné vzťahy, ktorými sa zabezpečujú softvérové licencie a ich podpora, výdavky na Podpornú infraštruktúru, určené na všeobecnú infraštruktúru potrebnú pre zamestnancov, Podpornú infraštruktúru pre IS riadenia verejných financií, na Informačný systém pre systém štátnej pokladnice, ktorým sa zabezpečuje realizácia rozpočtov, vykonávanie platobných operácií a ďalšia elektronická komunikácia klientov so Štátnou pokladnicou, Rozpočtový informačný systém, ktorý je určený na zostavenie, plnenie a kontrolu rozpočtu verejnej správy, Portál finančnej správy, ktorý slúži na elektronickú komunikáciu daňovníkov s finančnou správou.

Výdavkami na informačné systémy riadenia verejných financií sa zabezpečuje najmä rutinná a štandardná údržba softvéru, služby v oblasti informačno-komunikačných technológií a obstaranie a rekonštrukcia softvéru, komunikačnej infraštruktúry a výpočtovej techniky.

Inštitucionálna podpora a kontrola a ostatné činnosti

Výdavkami na inštitucionálnu podporu a kontrolu a ostatné činnosti sa zabezpečujú odborné činnosti a prevádzka Úradu vládneho auditu, Vzdelávacieho a doškološovacieho zariadenia VS - Financie Tatranská Lomnica, Agentúry pre riadenie dlhu a likvidity, Štátnej pokladnice, DataCentra, Úradu pre reguláciu hazardných hier a úradu Ministerstva financií SR.

Tabuľka 109 – Výdavky na inštitucionálnu podporu a kontrolu a ostatné činnosti

v eurách	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Inštitucionálna podpora a kontrola	85 570	100 770	86 738	140 766	93 810	93 621	87 076
Úrad vládneho auditu	5 106	5 671	4 922	4 892	4 863	4 865	4 865
Vzdelávacie a doškolovacie zariadenie Tatranská Lomnica	1 668	1 569	1 113	1 089	1 093	1 103	1 103
Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity	1 223	1 245	1 267	1 660	1 318	1 330	1 313
Štátna pokladnica	3 464	3 752	3 390	3 424	3 356	3 356	3 356
DataCentrum	4 870	4 911	4 383	4 356	4 663	4 663	4 663
Úrad pre reguláciu hazardných hier	2 678	4 874	6 860	6 860	6 770	6 760	7 050
Úrad Ministerstva financií SR*	66 562	78 749	64 804	118 485	71 748	71 545	64 727

*2021 OS vrátane výdavkov na očkovaciu lotériu a bonus v sume 42,0 mil. eur

Zdroj: MF SR

Výdavky na inštitucionálnu podporu a kontrolu a ostatné činnosti sú na rok 2022 rozpočtované v sume 93,8 mil. eur. Zabezpečujú sa nimi hlavne úlohy v oblasti riadenia verejných financií, medzinárodných vzťahov, auditu a kontroly, regulácie hazardných hier a prevádzka uvedených rozpočtových organizácií.

Od roku 2022 sa v kapitole Ministerstva financií SR v rámci uvedenej oblasti rozpočtujú výdavky na zahraničnú ekonomickú pomoc v sume 8,20 mil. eur, ktoré boli do roku 2021 rozpočtované v kapitole Všeobecná pokladničná správa. Uvedené výdavky predstavujú financovanie príspevkov do medzinárodných finančných inštitúcií, medzinárodných organizácií a aktivít zameraných na zapájanie podnikateľských subjektov do rozvojovej spolupráce. Výdavky sú vykazované ako oficiálna rozvojová pomoc. Rozpočet kapitoly Ministerstva financií SR na rok 2022 zohľadňuje aj výdavky na nové úlohy, napr. v oblasti koncepcnej a analytickej činnosti a prípravy rozhodovania o ekonomických otázkach v pôsobnosti Ministerstva financií SR, novej agendy centrálného registra účtov, agendy v oblasti auditu a kontroly v nadväznosti na pribúdajúce podnety poukazujúce na nehospodárne nakladanie s verejnými financiami.

V rámci oblasti sú rozpočtované tiež výdavky na platobný systém eKoloK v sume 10,8 mil. eur, tlač kontrolných známok na označovanie spotrebiteľských balení liehu a tabakových výrobkov v sume 1,62 mil. eur, na zastupovanie v medzinárodných arbitrážach v sume 4,00 mil. eur a na audit konsolidovaných účtovných závierok v sume 2,69 mil. eur.

Transfer na úhradu výdavkov na činnosť Kancelárie Rady pre rozpočtovú zodpovednosť predstavuje 3,32 mil. eur. V porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2021 rastie o 1,82 mil. eur z dôvodu plánovaného rozšírenia personálnych kapacít a s tým spojených výdavkov na presťahovanie a zariadenie nových priestorov Kancelárie Rady pre rozpočtovú zodpovednosť.

Úrad Ministerstva financií SR predpokladá zapojenie do projektov financovaných z grantov Finančného mechanizmu EHP, Nórskeho finančného mechanizmu a grantov programov EÚ v celkovej sume 115 tis. eur rozpočtovaných na samostatných účtoch.

Exportno-importná banka SR

Exportno-importná banka SR je zriadená zákonom č. 80/1997 Z. z. o Exportno-importnej banke SR v znení neskorších predpisov. Hlavným cieľom je prostredníctvom bankových a poisťovacích produktov zohľadniť potreby slovenských exportérov a naplniť zámery hospodárskej politiky vlády SR v oblasti zahraničného obchodu teritoriálnym a produktovým zameraním podpory exportu. Výdavky Exportno-importnej banky v roku 2022 sú rozpočtované

vo výške 886 mil. eur. Najvýznamnejšiu časť výdavkov v sume 870,0 mil. eur predstavujú výdavky súvisiace s financovaním úverov najmä pre slovenských exportérov, s financovaním Exportno-importnej banky na bankovom trhu a pohybmi prostriedkov na klientských účtoch. Tieto výdavky medziročne rastú o 145 mil. eur najmä z dôvodu predpokladaného zvýšenia úverovej angažovanosti a súčasne obnovenia úverov splatných v roku 2022. Odvod do štátneho rozpočtu je rozpočtovaný v sume 250 tis. eur.

Slovenská konsolidačná, a. s.

Slovenská konsolidačná, a. s. je na základe zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov poverenou osobou pre konsolidáciu pohľadávok verejného sektora. Slovenská konsolidačná, a. s. spravuje široké portfólio pohľadávok, ktoré do svojho vlastníctva prevzala od rôznych verejných inštitúcií s cieľom zefektívnenia ich vymáhania. Výdavky Slovenskej konsolidačnej, a. s. sú v roku 2022 rozpočtované v celkovej sume 11,2 mil. eur. Zahŕňajú výdavky na činnosť spoločnosti, ako aj na výplatu dividend akcionárovi Ministerstvu financií SR.

Úrad pre dohľad nad výkonom auditu

Úrad pre dohľad nad výkonom auditu bol zriadený zákonom č. 540/2007 Z. z. o audítoroch, audite a dohľade nad výkonom auditu a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Hlavnou činnosťou Úradu pre dohľad nad výkonom auditu je dohľad nad výkonom štatutárneho auditu, dodržiavaním platnej legislatívy a medzinárodných audítorských štandardov, nestrannosti, nezávislosti a kvality pri jeho výkone. Dohliadanými subjektmi sú Slovenská komora audítorov, audítori a audítorské spoločnosti. Na rok 2022 sú rozpočtované na zabezpečenie činnosti Úradu pre dohľad nad výkonom auditu výdavky v sume 1,49 mil. eur, čo predstavuje približne úroveň schváleného rozpočtu na rok 2021. Výdavky v sume 268 tis. eur sú kryté transferom zo štátneho rozpočtu poskytovaným Ministerstvom financií SR.

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť je v zmysle ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti nezávislý orgán monitorovania a hodnotenia vývoja hospodárenia Slovenskej republiky a hodnotenia plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti. Úlohy spojené s odborným, organizačným, administratívnym, personálnym a technickým zabezpečením činnosti rady vykonáva Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť. Rozpočet Kancelárie Rady pre rozpočtovú zodpovednosť nie je priamo naviazaný na štátny rozpočet, financovanie je zabezpečené príspevkami z rozpočtu Národnej banky Slovenska, ktorá stanovuje celkový limit výdavkov. Tieto výdavky môžu byť následne preplatené zo štátneho rozpočtu na základe požiadavky Národnej banky Slovenska smerujúcej Ministerstvu financií SR. Celkové výdavky Kancelárie Rady pre rozpočtovú zodpovednosť na rok 2022 sú rozpočtované vo výške 3,32 mil. eur. Najväčší podiel tvoria osobné výdavky a výdavky na zabezpečenie prevádzky Rady pre rozpočtovú zodpovednosť.

Všeobecná pokladničná správa

V kapitole Všeobecná pokladničná správa sú obsiahnuté výdavky štátneho rozpočtu, ktoré nesúvisia s výdavkami ostatných kapitol, vrátane výdavkov spojených so správou štátneho dlhu.

V rámci kapitoly sú rozpočtované aj výdavky na činnosť rozpočtových organizácií Kancelária verejného ochrancu práv, Rada pre vysielanie a retransmisiu, Úrad na ochranu osobných údajov SR, Úrad na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti ako aj transfery na činnosť Ústavu pamäti národa, Slovenského národného strediska pre ľudské práva, Úradu komisára pre deti a Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím. Návrhy rozpočtov a transferov týchto organizácií v celkovej výške 10,8 mil. eur sú prezentované vo vecne príslušných oblastiach.

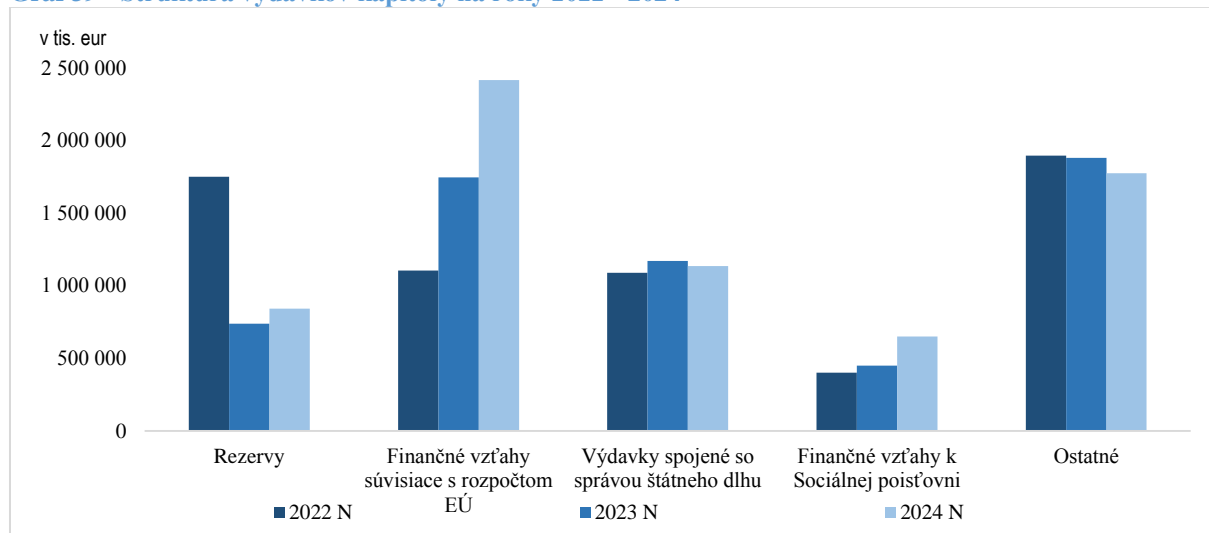
Výdavky kapitoly Všeobecná pokladničná správa možno rozčleniť do piatich základných skupín, a to rezervy, finančné vzťahy súvisiace s rozpočtom EÚ, výdavky spojené so správou štátneho dlhu, finančné vzťahy k Sociálnej poisťovni a ostatné výdavky. Celkový objem výdavkov kapitoly na rok 2022 predstavuje 6 244 mil. eur.

Tabuľka 110 - Štruktúra výdavkov kapitoly

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS*	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky spolu	1 950 643	4 657 939	6 736 978	4 031 965	6 244 117	5 988 527	6 819 626
Rezervy	41 797	4 273	1 695 604	663 809	1 752 294	738 282	842 484
Finančné vzťahy súvisiace s rozpočtom EÚ	772 318	1 223 310	1 386 060	1 044 487	1 104 460	1 747 319	2 417 247
Výdavky spojené so správou štátneho dlhu	1 037 178	796 973	1 112 350	690 115	1 089 976	1 171 003	1 134 959
Finančné vzťahy k Sociálnej poisťovni	0	969 865	839 198	749 198	400 000	450 000	650 000
Ostatné	99 350	1 663 518	1 703 764	884 356	1 897 387	1 881 923	1 774 936

* v očakávanej skutočnosti v roku 2021 sú započítané výdavky súvisiace so zákonom č. 231/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 425/2020 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2021

Zdroj: MF SR

Graf 39 - Štruktúra výdavkov kapitoly na roky 2022 - 2024

Zdroj: MF SR

Rozpočtové rezervy

Na krytie nepredvídaných výdavkov nevyhnutných na zabezpečenie rozpočtového hospodárenia alebo na krytie zníženia rozpočtovaných príjmov sa vytvárajú v štátnom rozpočte rozpočtové rezervy.

V tejto skupine výdavkov sa na rok 2022 rozpočtuje rozpočtová rezerva
- vlády,

- na prostriedky EÚ a odvody EÚ,
- na riešenie vplyvov legislatívnych zmien,
- na riešenie krízových situácií mimo času vojny a vojnového stavu a vykonávanie povodňových prác,
- na realizáciu súdnych a exekučných rozhodnutí,
- na mzdy a poistné,
- na negatívne vplyvy pandémie ochorenia COVID-19,
- na výdavky v zdravotníctve.

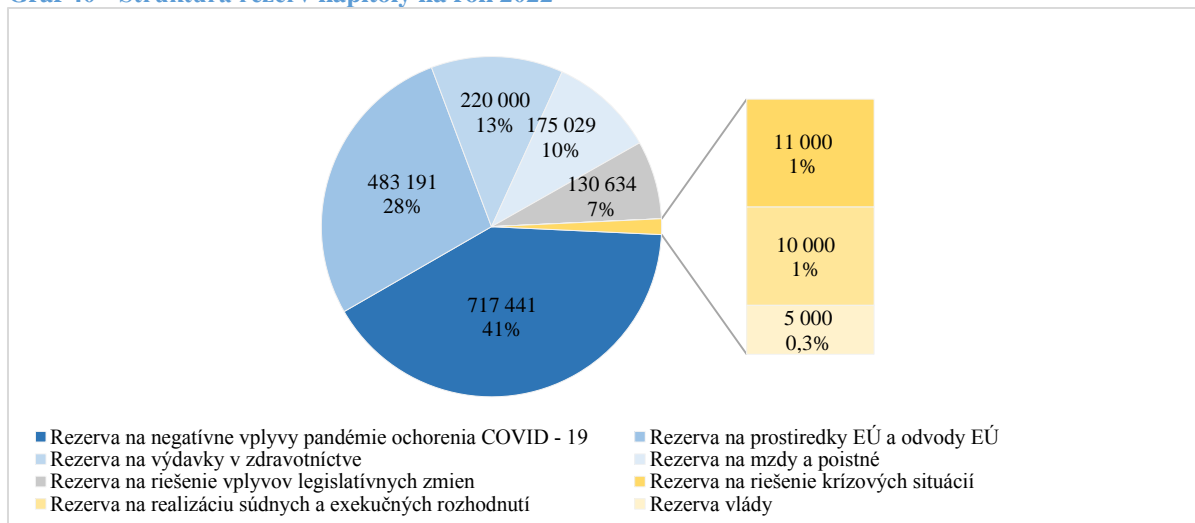
Tabuľka 111 – Rezervy

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Rezervy	41 797	4 273	1 695 604	663 809	1 752 294	738 282	842 484
Rezerva vlády	5 083	1 015	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ	0	3 218	433 191	107 000	483 191	155 000	155 000
Rezerva na riešenie vplyvov legislatívnych zmien	0	0	111 291	6 223	130 634	192 147	235 735
Rezerva na riešenie krízových situácií mimo času vojny a vojnového stavu a vykonávanie povodňových opatrení	1 187	35	11 000	4 845	11 000	11 000	11 000
Rezerva na realizáciu súdnych a exekučných rozhodnutí	35 526	6	20 055	479	10 000	10 000	10 000
Rezerva na mzdy a poistné	0	0	74 067	38 173	175 029	145 134	205 748
Rezerva na negatívne vplyvy pandémie ochorenia COVID-19	0	0	1 041 000	502 089	717 441	0	0
Rezerva na výdavky v zdravotníctve	0	0	0	0	220 000	220 000	220 000

* v očakávanej skutočnosti v roku 2021 sú započítané výdavky súvisiace so zákonom č. 231/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 425/2020 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2021

Zdroj: MF SR

Graf 40 - Štruktúra rezerv kapitoly na rok 2022

Zdroj: MF SR

Rezerva vlády sa v roku 2022 rozpočtuje v sume 5 mil. eur, čo predstavuje rovnakú úroveň ako v predchádzajúcich rokoch. O použití prostriedkov tejto rezervy rozhoduje vláda na návrh ministra financií.

Rezerva na prostriedky Európskej únie a odvody Európskej únie sa rozpočtuje na flexibilné administrovanie štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu, príjmov z poľnohospodárskych fondov, na korekcie za poskytnuté prostriedky EÚ, na rýchlejšiu realizáciu a väčší počet projektov, na výdavky na zefektívnenie systému finančného riadenia EÚ fondov a iných finančných nástrojov. Výšku uvedenej rezervy v roku 2022 významne ovplyvňuje suma 326 mil. eur rozpočtovaná na mimoriadny odvod do rozpočtu EÚ z dôvodu kompenzácie na ušlom cle (strata tradičných vlastných zdrojov na základe záverečnej správy

vyšetrovacieho úradu OLAF). Tento výdavok je opätovne zahrnutý do návrhu rozpočtu na rok 2022, keďže vzhľadom na absenciu relevantného rozhodnutia nebude realizovaný v roku 2021.

Tabuľka 112 – Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Rezerva na prostriedky Európskej únie a odvody Európskej únie	0	3 218	433 191	107 000	483 191	155 000	155 000
Rýchlejšia realizácia a väčší počet projektov	0	0	0	0	0	0	0
Ďalšie výdavky súvisiace s financovaním spoločných programov	0	3 218	106 000	106 000	156 000	155 000	155 000
Zefektívnenie systému finančného riadenia EÚ fondov a iných finančných nástrojov	0	0	1 000	1 000	1 000	0	0
Rezerva na odvody do všeobecného rozpočtu EÚ	0	0	326 191	0	326 191	0	0

Zdroj: MF SR

V rezerve na riešenie vplyvov legislatívnych zmien sa rozpočtujú výdavky súvisiace s legislatívnymi zmenami s negatívnym vplyvom na štátny rozpočet v roku 2022 v celkovej sume 131 mil. eur.

Tabuľka 113 - Štruktúra výdavkov rezervy na riešenie vplyvov legislatívnych zmien

v tis. eur	2022 N	2023 N	2024 N
Rezerva na riešenie vplyvov nových právnych predpisov	130 634	192 147	235 735
Zákon č. 231/2019 Z. z. o výkone detencie	2 805	2 805	2 805
Zákon č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní	3 000	3 000	3 000
Návrh novely zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách	17 554	42 394	53 424
Návrh zákona o elektronických komunikáciách	890	2 520	2 524
Návrh zákona o údajoch	3 183	3 148	600
Návrh vyhlášky MIRRI SR o spôsoboch a postupoch pri elektronizácii agendy verejnej správy	14 682	14 682	14 682
Novela zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie	950	153	153
Návrh novely zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy	14 345	20 572	25 745
Novela zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní	8 333	9 832	13 621
Návrh novely zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv	595	549	549
Návrh novely zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave	487	0	0
Novela zákona č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka	81	81	81
Novela zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov	0	9 191	4 182
Návrh zákona o podpore nájomného bývania	2 000	2 000	2 000
Zákon č. 310/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 197/2018 Z. z. o niektorých opatreniach na znižovanie administratívnej záťaže	649	150	150
Legislatívne návrhy v pripomienkovom konaní	61 078	81 071	112 220

Zdroj: MF SR

Rezerva na riešenie krízových situácií mimo času vojny a vojnového stavu a vykonávanie povodňových prác sa tvorí na zabezpečenie finančného plnenia vyplývajúceho zo zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov a zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov. Zahŕňa výdavky, ktoré sa použijú najmä v prípade povodní a iných

živelných pohrôm, odškodnení pri mimoriadnych udalostiach a odstraňovaní následkov krízových situácií.

Výdavky rezervy na realizáciu súdnych a exekučných rozhodnutí sa rozpočtujú najmä na úhradu plnení vyplývajúcich z rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva a odškodnení v súlade s právoplatnými rozhodnutiami, na ktoré kapitoly štátneho rozpočtu z dôvodu neistého časového vymedzenia nemajú zabezpečené prostriedky v rámci pridelených limitov výdavkov na príslušné roky.

Najvýznamnejšiu časť rezervy na mzdy a poistné tvoria prostriedky súvisiace v roku 2022 s očakávaným jednorazovým deficitom osobných výdavkov administratívnych kapacít pre európske štrukturálne a investičné fondy financovaných z európskych zdrojov a prostriedky súvisiace s revíziou výdavkov. V nadväznosti na prognózovaný rast priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR sa v rezerve na mzdy a poistné rozpočtujú osobné výdavky na krytie zvýšených plátov ústavných činiteľov, sudcov, prokurátorov a verejných činiteľov. V rezerve sú ďalej alokované výdavky na posilnenie odmeňovania zamestnancov existujúcich analytických útvarov ministerstiev ako aj ich prípadné zvýšenie, výdavky na zabezpečenie zákonných nárokov na odchodné zamestnancov vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä pre štátnych zamestnancov v služobnom pomere a výdavky na zákonné platové nároky zamestnancov odmeňovaných podľa Zákonníka práce odvíjajúce sa od úrovne minimálnej mzdy, resp. predikovanej minimálnej mzdy.

Rezerva na negatívne vplyvy pandémie ochorenia COVID-19 sa rozpočtuje na rok 2022 v sume 717 mil. eur predovšetkým v súvislosti s pretrvávajúcimi nepriaznivými vplyvmi tejto pandémie v nadväznosti na aktuálny nástup a predpokladané trvanie jej 3. vlny. Výdavky rezervy sa plánujú použiť najmä na financovanie opatrení v oblasti prvej pomoci, humanitárnej pomoci, SOS dotácií a iných pandemických príspevkov vyplácaných za mesiace november a december 2021 ako aj ich pokračovanie v nižšej intenzite v prvých mesiacoch roku 2022, na zakúpenie zakontrahovaných vakcín na očkovanie proti ochoreniu COVID-19 a na zvýšené náklady zdravotníckych zariadení implikovaných reprofilizáciou lôžok pre pacientov s ochorením COVID-19.

Rezerva na výdavky v zdravotníctve v sume 220 mil. eur sa vytvára na prípadnú potrebu dofinancovania poskytovanej zdravotnej starostlivosti prostredníctvom verejného zdravotného poistenia v prípade vyššieho ako očakávaného objemu poskytovania zdravotnej starostlivosti predovšetkým z dôvodu realizácie odloženej zdravotnej starostlivosti z predchádzajúcich rokov resp. z titulu objektívnych dôvodov v posune realizácie hodnotových a štrukturálnych opatrení súvisiacich so zmenami politík a opatrení hodnoty za peniaze ako aj ďalších neočakávaných výdavkov v oblasti zdravotníctva.

Finančné vzťahy súvisiace s rozpočtom EÚ

V tejto skupine výdavkov sa rozpočtujú prostriedky na zabezpečenie plynulého financovania spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, na financovanie finančných mechanizmov EHP a NFM, odvody do všeobecného rozpočtu EÚ a príspevky SR do Európskeho rozvojového fondu.

Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ je prezentovaná v časti Rozpočtové rezervy.

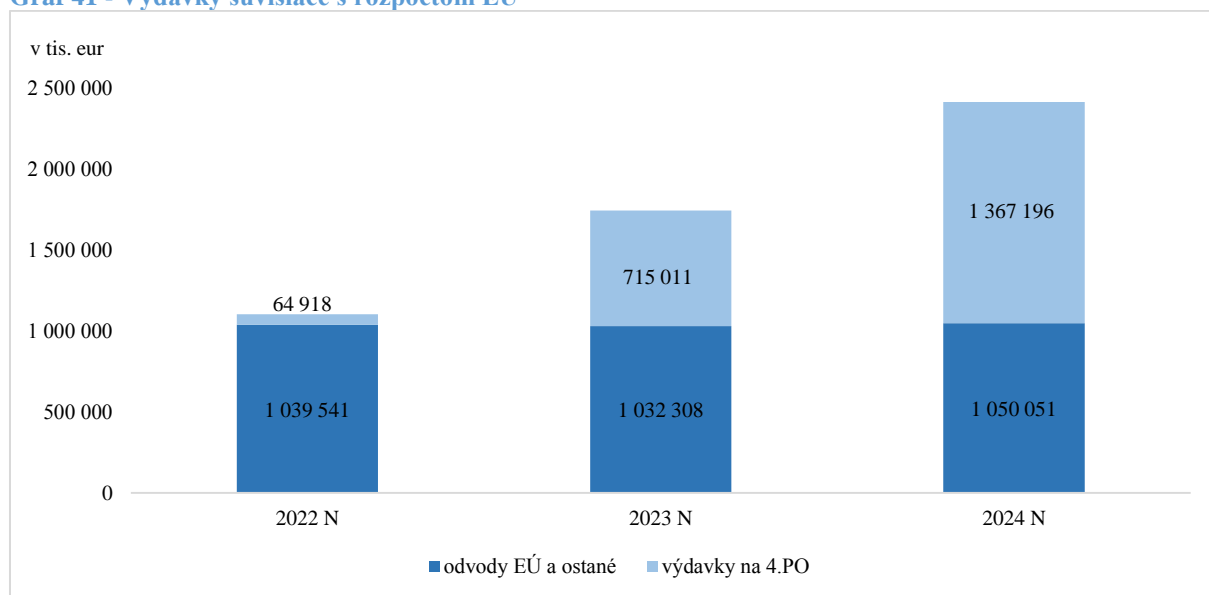
Tabuľka 114 - Výdavky súvisiace s rozpočtom EÚ

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS*	2022 N	2023 N	2024 N
Finančné vzťahy súvisiace s rozpočtom EÚ	772 318	1 223 310	1 386 060	1 044 487	1 104 460	1 747 319	2 417 247
Výdavky na financovanie finančných mechanizmov	2 250	4 518	2 213	2 213	2 373	1 307	602
Odvody do všeobecného rozpočtu EÚ	750 226	877 392	1 038 917	1 027 343	1 026 568	1 023 001	1 042 649
Príspevky SR do Európskeho rozvojového fondu	17 181	17 181	14 930	14 931	10 600	8 000	6 800
Výdavky na finančné opravy a zrušenia záväzkov EK	2 661	324 219	0	0	0	0	0
Výdavky na 4. programové obdobie	0	0	0	0	64 918	715 011	1 367 196
Výdavky na REACT-EU	0	0	330 000	0	0	0	0

* v očakávanej skutočnosti v roku 2021 sú započítané výdavky súvisiace so zákonom č. 231/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 425/2020 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2021

Zdroj: MF SR

Graf 41 - Výdavky súvisiace s rozpočtom EÚ

Zdroj: MF SR

Výdavky na financovanie finančných mechanizmov na roky 2022 až 2024 zaradené v tejto skupine predstavujú zdroje určené na financovanie finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu. Výdavky na spolufinancovanie týchto nástrojov sa rozpočtujú na rok 2022 v sume 2,37 mil. eur.

Ministerstvo financií SR pri výpočte predpokladanej výšky odvodov SR do všeobecného rozpočtu EÚ na roky 2021 až 2024 zohľadnilo najmä legislatívu k odvodovej časti balíka Viacročného finančného rámca 2021-2027, prijatého 17. 12. 2020. Jeho súčasťou je aj rozhodnutie Rady o systéme vlastných zdrojov EÚ, ktoré vstúpilo do platnosti 1. 6. 2021 a zaviedlo nový vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov. Zároveň sa podľa tohto nariadenia ponechávajú korekcie z odvodov HND pre vybrané členské štáty. V neposlednom rade sa pri výpočte zohľadnil aj návrh Európskej komisie k všeobecnému rozpočtu EÚ na rok 2022 ako aj dlhodobá prognóza Komisie k peňažným tokom do rozpočtu EÚ (2021 - 2027).

Odhad príspevkov SR do Európskeho rozvojového fondu (ERF) na roky 2021 až 2024 je vypracovaný na základe aktuálnej legislatívy a informácie Európskej komisie o budúcich príspevkoch do fondu. Príspevok je vykazovaný ako oficiálna rozvojová pomoc SR. Odhad na roky 2021 - 2024 zahŕňa prevažne implementáciu 11. programu ERF, na ktorom sa SR podieľa

0,37616 %. Časť príspevkov do ERF, ktorá je poukazovaná pre EIB, prislúcha 10. programu ERF, na ktorom sa SR podieľa 0,21 %.

Vzhľadom na stav pripravenosti OP Slovenska (4. programové obdobie) nie je možné rozpočtovať konkrétnu výšku finančných prostriedkov v jednotlivých kapitolách. Z uvedeného dôvodu sú tieto prostriedky do schválenia Partnerskej dohody a rozhodnutia o jednotlivých alokáciách rozpočtované v kapitole Všeobecná pokladničná správa.

Výdavky spojené so správou štátneho dlhu

Nárast výdavkov spojených so správou štátneho dlhu v roku 2022 je spôsobený rastom nominálneho dlhu v súvislosti so získavaním finančných zdrojov na zmiernenie vplyvu krízy pandémie ochorenia COVID-19, čo sa premieta do nárastu úrokových nákladov spojených s novými emisiami štátnych cenných papierov.

Vo výdavkoch spojených so správou štátneho dlhu sú zahrnuté aj náklady na úhradu úrokového diferenciatu pre Národnú banku Slovenska v súvislosti s operáciami s Medzinárodným menovým fondom. Sú tu zahrnuté aj manipulačné poplatky platené bankám v súvislosti so správou a vedením účtov vzťahujúcich sa k pohľadávkam Slovenskej republiky v zahraničí.

Tabuľka 115 - Štruktúra výdavkov spojených so správou štátneho dlhu

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky spojené so správou štátneho dlhu	1 037 178	796 973	1 112 350	690 115	1 089 976	1 171 003	1 134 959
Dlhová služba (transfer zo ŠR na saldo účtet)	1 036 908	796 703	1 112 080	689 845	1 089 706	1 170 733	1 134 689
Manipulačné poplatky	270	270	270	270	270	270	270

Zdroj: MF SR

Základné predpoklady pri rozpočtovaní nákladov na financovanie štátneho dlhu

Celková hodnota štátneho dlhu

Štátny dlh sa bude postupne zväčšovať predovšetkým z dôvodu deficitov štátneho rozpočtu. Veľkosť štátneho dlhu bude ovplyvňovať aj hodnota pôžičiek zo Systému štátnej pokladnice, pretože časť zdrojov, potrebných na krytie finančných potrieb štátu, získava Ministerstvo financií SR z tohto zdroja. Vplyv na veľkosť hrubého štátneho dlhu bude mať aj hodnota finančných zdrojov, ktoré bude Ministerstvo financií SR ukladať krátkodobo na finančnom trhu s cieľom mať k dispozícii okamžitú rezervu na krytie neočakávaných výkyvov cash flow štátu.

Štátny dlh je v zmysle zákona o Štátnom dlhu a štátnych zárukách hodnota záväzkov z minulých rokov (najmä emitované štátne dlhopisy, štátne pokladničné poukážky, vládne úvery, medzinárodné záväzky, prijaté kolaterály a krátkodobé pôžičky na peňažnom trhu). Štátny dlh sa bude pravdepodobne v nasledujúcich rokoch k 31. 12. vyvíjať nasledovne:

Tabuľka 116 - Vývoj štátneho dlhu

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Spolu	52 904 274	65 140 993	70 839 792	72 553 784	76 985 165	78 953 780	81 281 376
Štátny dlh	43 069 790	52 638 942	59 638 612	57 205 107	62 090 394	63 911 921	65 917 845
Štátna pokladnica	9 834 484	12 502 051	11 201 180	15 348 677	14 894 771	15 041 859	15 363 531

Zdroj: ARDAL

Úročenie štátneho dlhu

Rozhodujúca časť štátneho dlhu – viac ako 99,99 % (k 31. 8. 2021) - má zafixované úročenie na niekoľko rokov vopred. Zmena úrokových sadzieb na finančnom trhu sa v úrokových nákladoch na štátny dlh preto prejaví len postupne. Nové dlhopisy, ktoré sú vydávané na krytie nových deficitov štátneho rozpočtu a ako náhrada splatných štátnych dlhopisov, budú vydávané v danom roku s aktuálnymi trhovými úrokovými sadzbami. Okrem toho sa v každom roku precení časť portfólia, ktorá je úročená pohyblivou úrokovou sadzbou, aktuálne táto časť dosahuje približne 0,01 % celého portfólia (okrem zdrojov Štátnej pokladnice). Dlhopisy s pohyblivou úrokovou sadzbou sa vydávajú na základe Stratégie riadenia štátneho dlhu s cieľom pokrytia investorského dopytu, ktorý je zameraný prevažne na aktíva s pohyblivou úrokovou sadzbou.

V nasledujúcich rokoch si bude Ministerstvo financií SR musieť na finančných trhoch požičať nasledovné sumy.

Tabuľka 117 - Štruktúra finančnej potreby Ministerstva financií SR

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Celková finančná potreba MF SR	4 940 472	12 457 443	10 638 454	11 210 849	6 788 231	8 051 561	8 224 117
Deficit ŠR	2 201 480	7 758 420	8 058 465	8 741 685	5 473 518	3 398 587	3 180 041
Splatný štátny dlh	2 738 992	4 699 022	2 579 989	2 469 164	1 314 713	4 652 974	5 044 076

Zdroj: ARDAL

Kľúčovým predpokladom pri tvorbe rozpočtu nákladov štátneho dlhu sú očakávané úrokové sadzby na finančnom trhu. Tie sú jedným z parametrov makroekonomického vývoja, o ktorých diskutuje Výbor pre makroekonomické prognózy v gescii Ministerstva financií SR.

Tabuľka 118 - Očakávané sadzby na finančnom trhu

	2021 N	2022 N	2023 N	2024 N
Základná sadzba ECB	0,00	0,00	0,01	0,09
EONIA	-0,48	-0,48	-0,44	-0,36
3 - mesačný EURIBOR	-0,53	-0,47	-0,39	-0,29
6 - mesačný EURIBOR	-0,50	-0,42	-0,33	-0,22
1 rok	-0,55	-0,22	0,05	0,23
5 rokov	-0,49	0,12	0,66	1,00
10 rokov	-0,06	0,62	1,23	1,62
15 rokov	0,42	1,17	1,75	2,13
20 rokov	0,56	1,31	1,90	2,29

Zdroj: MF SR

Riziká

Celkové náklady na štátny dlh sú ovplyvnené refinančným a úrokovým rizikom.

Refinančné riziko je riziko, že nový dlh bude musieť byť emitovaný za menej priaznivých podmienok ako existujúci dlh. Refinančné riziko zahŕňa možnosť, že v extrémnych prípadoch nebude možné vydať nový dlh na refinancovanie existujúceho dlhu pri nadobudnutí jeho splatnosti. Táto extrémna možnosť je pre slovenskú vládu veľmi nepravdepodobná, a to najmä vďaka opatreniam zavedeným v minulosti na zabránenie takejto situácii. Očakávané postupné zvyšovanie úrokových sadzieb v nadchádzajúcich rokoch bude prispievať k zvyšovaniu

nákladov na financovanie dlhu. Rastúce výnosy sa však prejavujú vo zvyšovaní priemerných nákladov na financovanie iba postupne. Slovenská vláda sa snaží zmierniť refinančné riziko optimalizáciou priemernej doby do splatnosti a durácie.

Úrokové riziko alebo riziko refixu je riziko straty alebo zisku z dôvodu pohybov časovej štruktúry úrokových sadzieb. Vláda vydávajúca dlhodobé dlhové nástroje obmedzuje refinančné riziká a znižuje volatilitu úrokových nákladov, pretože budúce nominálne úrokové platby sú známe. Naopak preferencia kratších splatností prináša so sebou väčšie refinančné a úrokové riziká, pri krátkodobom menších nákladoch, avšak pri výraznejšom naakumulovaní splatností do jedného roka. Preto je potrebné optimalizovať kompromis medzi nákladmi a rizikami emisného plánu.

Náklady na financovanie štátneho dlhu (transfer zo štátneho rozpočtu na saldo účtu)

Zmeny úrokových sadzieb a zmeny deficitov štátneho rozpočtu sa prejavujú v zmene nákladov na štátny dlh. Celkové zaťaženie verejných financií úrokovými nákladmi sa sleduje dvoma spôsobmi:

Akruálne náklady (časovo rozlíšené) zodpovedajú nákladom na daný kalendárny rok, a to bez ohľadu na to, či sa úroky vyplatia v danom roku alebo až v ďalších rokoch. Akruálne sledovanie a vykazovanie nákladov presnejšie odzrkadľuje reálne náklady štátu na dlhovú službu v jednotlivých rokoch.

Tabuľka 119 - Štruktúra akruálnych nákladov

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Akruálne (časovo rozlíšené) náklady	1 098 310	1 053 371	1 009 386	986 026	985 197	961 239	1 062 263
Úroky a diskont štátnych cenných papierov	973 426	901 293	879 862	850 717	852 853	840 550	944 554
Úroky z prijatých vládnych úverov	59 870	59 863	59 636	60 167	59 956	59 670	59 456
Poplatky	5 087	16 693	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000
Úroky platené ŠP (refinančný systém) a obchody	59 927	75 522	51 888	57 142	54 388	43 019	40 253

Zdroj: ARDAL

Hotovostné náklady na štátny dlh sú dané hodnotou výdavkov, ktoré sa v danom roku vyplatia zo štátneho rozpočtu.

Tabuľka 120 - Štruktúra hotovostných nákladov

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Hotovostné náklady (transfer zo ŠR na saldo účtu)	1 036 908	796 703	1 112 080	689 845	1 089 706	1 170 733	1 134 689
Úroky a diskont štátnych cenných papierov	909 955	644 320	982 275	554 781	957 122	1 049 974	1 017 078
Úroky z prijatých vládnych úverov	60 557	59 381	59 917	59 922	60 195	59 754	59 510
Poplatky	5 103	16 693	18 000	18 000	18 000	18 000	18 000
Úroky platené ŠP (refinančný systém) a obchody	61 293	76 309	51 888	57 142	54 389	43 005	40 101

Zdroj: ARDAL

Pozn.: V roku 2012 sa v zmysle zákona č. 291/2002 Z. z. o štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre efektívne fungovanie služby štátneho dlhu zriadil samostatný účet štátnych rozpočtových organizácií (tzv. saldo účtu štátneho dlhu). Uvedený účet slúži pre výdavkové a príjmové transakcie vykonávané ARDAL v mene MF SR. Stav na tomto účte sa pravidelne mesačne a ku koncu roka vyrovnáva transferom z výdavkového účtu štátneho rozpočtu na nulový zostatok. Tieto transfery predstavujú čisté výdavky štátneho rozpočtu na obsluhu štátneho dlhu.

Finančné vzťahy k Sociálnej poisťovni

Transfer Sociálnej poisťovni na krytie deficitov základného fondu starobného poistenia je na rok 2022 rozpočtovaný v sume 400 mil. eur.

Tabuľka 121 - Transfer Sociálnej poisťovni

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS*	2022 N	2023 N	2024 N
Finančné vzťahy k Sociálnej poisťovni	0	969 865	839 198	749 198	400 000	450 000	650 000

* v očakávanej skutočnosti v roku 2021 sú započítané výdavky súvisiace so zákonom č. 231/2021 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 425/2020 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2021

Zdroj: MF SR

Podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov štát poskytuje v prípade platobnej neschopnosti niektorého zo základných fondov Sociálnej poisťovni finančnú výpomoc. V nadväznosti na očakávané príjmy z poistného sa z tohto titulu na rok 2022 v kapitole Všeobecná pokladničná správa rozpočtuje transfer Sociálnej poisťovni v sume 400 mil. eur. Finančné prostriedky budú použité na riešenie deficitu v základnom fonde starobného poistenia. Výška transferu zo štátneho rozpočtu tiež zohľadňuje nevyhnutnú technickú rezervu finančných prostriedkov pre zachovanie platobnej schopnosti Sociálnej poisťovne ako celku.

Ostatné výdavky

Túto skupinu tvoria výdavky, ktoré z hľadiska ich prierezového charakteru nie je možné rozpočtovať v iných kapitolách alebo výdavky, ktoré majú neisté časové vymedzenie alebo výšku ich použitia. Na rok 2022 sa ostatné výdavky navrhujú v sume 1 897 mil. eur.

Tabuľka 122 - Štruktúra ostatných výdavkov

v tis. eur	2019 S*	2020 S*	2021 R	2021 OS**	2022 N	2023 N	2024 N
Ostatné výdavky	99 350	1 663 518	1 703 764	884 356	1 897 387	1 881 923	1 774 936
Úhrada majetkovej ujmy SLSP, a. s. a SZRB, a. s.	443	354	4 347	4 347	2 632	1 035	383
Príspevky politickým stranám a politickým hnutiam	9 224	39 632	11 900	11 695	11 700	11 700	50 000
Výdavky na dotácie	13 524	0	3 300	3 300	5 000	5 000	5 000
Štátny príspevok pre mladomanželov na mladomanželské úvery	1	0	0	0	0	0	0
Úhrada poplatkov Štátnej pokladnici	0	0	3	3	3	3	3
Výdavky na administratívny poplatok EIB	0	0	5	0	5	5	5
Dotácie na záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok	2 690	5 380	5 380	5 380	2 690	2 690	2 690
Zahraničná ekonomická pomoc	5 702	2 937	7 600	7 600	0	0	0
Výdavky na multilicenčnú zmluvu s Microsoft	0	0	18 534	18 462	18 534	18 534	18 534
Ročné zúčtovanie poisťného plateného štátom	0	0	10 000	0	0	0	0
Výdavky na športovú infraštruktúru - NTC Košice a. s. (uzn. vl. 183/2017)	3 000	0	0	0	0	0	0
Výdavky na vybrané investície - NCC	200	0	0	0	0	0	0
Výdavky na športovú infraštruktúru - NCC (uzn. 141/2019)	0	800	9 500	0	0	0	0
Výdavky na zabezpečenie podujatí k výročiam M.R. Štefánika (uzn. vl. 57/2019)	0	400	0	0	0	0	0
Výdavky na CUD (zákon č. 305/2013 Z. z.)	0	0	10 460	0	31 800	31 800	31 800
Výdavky na EYOF Banská Bystrica (uzn. vl. 400/2019 v znení uzn. vl. 93/2020)	0	5 100	1 900	1 900	9 063	0	0
Výdavky na rekonštrukciu NKP Rusovce (uzn. vl. 339/2018)	0	0	29 924	29 881	24 929	22 800	12 488
Výdavky na rekonštrukciu budovy NS SR	0	0	2 300	2 300	0	0	0
Výdavky na financovanie projektov hlavného mesta Bratislavy	0	10 000	0	0	0	0	0
Výdavky na športovú infraštruktúru v Michalovciach (uzn. vl. 515/2019)	0	0	650	650	0	0	0
Výdavky na kongresové centrum (uzn. vl. 66/2020 v znení uzn. vl. 397/2020 a uzn. vl. 629/2020)	0	0	2 000	0	0	0	0
Výdavky na rekonštrukciu Múzea moderného umenia A. Warhola (uzn. vl. 524/2019)	0	0	4 000	4 000	1 100	0	0
Výdavky na rozvoj hokeja a rekonštrukciu športovej infraštruktúry (uzn. vl. 28/2020)	0	0	14 000	0	0	0	0
Výdavky na Centrum pre riešenie finančných sporov	0	0	1 400	0	1 400	1 000	600
Výdavky na vytvorenie autority pre Braillovo písmo	0	0	153	153	0	0	0
Výdavky na rekonštrukciu fontány v Bratislave (uzn. vl. 574/2019)	0	0	500	500	0	0	0
Výdavky na budovanie analytických jednotiek	0	0	15 485	1 395	0	0	0
Výdavky na vybrané investície kapitol	0	0	1 439 071	551 178	1 033 623	1 101 493	1 116 604
Výdavky na stravovanie na školách	0	0	111 352	0	0	0	0
Výdavky na ekonomické opatrenia a podporu ekonomiky	0	0	0	0	754 909	685 863	536 829

* v skutočnosti sú započítané výdavky, ktoré neboli rozpočtované v roku 2019 a 2020

**v očakávanej skutočnosti v roku 2021 sú započítané výdavky súvisiace so zákonom č. 231/2021 Z. z.,

ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 425/2020 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2021 a zdroje z predchádzajúcich rokov

Zdroj: MF SR

Významnú časť ostatných výdavkov predstavujú výdavky na vybrané investície kapitol v objeme 1 034 mil. eur. Investície a projekty investičného charakteru nad 1 mil. eur prechádzajú v súlade s uznesením vlády č. 649/2020 ekonomickým hodnotením Ministerstva financií SR a do rozpočtu príslušných kapitol budú zaradené po zohľadnení rozpočtových možností a po preukázaní ich pripravenosti a ekonomickej návratnosti. Týmto výdavkom sa podrobne venuje časť Investície.

S cieľom podpory vybraných sektorov ekonomiky sa v roku 2022 rozpočtujú výdavky v celkovej sume 755 mil. eur. V rámci výdavkov na ekonomické opatrenia a podporu ekonomiky sú alokované výdavky na doplnenie štátnych finančných aktív (v sume 250 mil. eur) pre prípad vytvorenia nových finančných nástrojov v oblasti pôdohospodárstva, na zavedenie opatrení v oblasti daňovo-odvodových politík a ďalšie výdavky s vplyvom na ekonomickú aktivitu právnických a fyzických osôb. Súčasne sa v tomto výdavkom titule rozpočtujú aj prostriedky na financovanie aktivít a investícií v rámci Plánu obnovy a odolnosti, ktoré bude na účely plnenia míľnikov a cieľov jednotlivých reforiem nevyhnutné realizovať nad rámec výdavkov Plánu obnovy a odolnosti schválených v jednotlivých kapitolách.

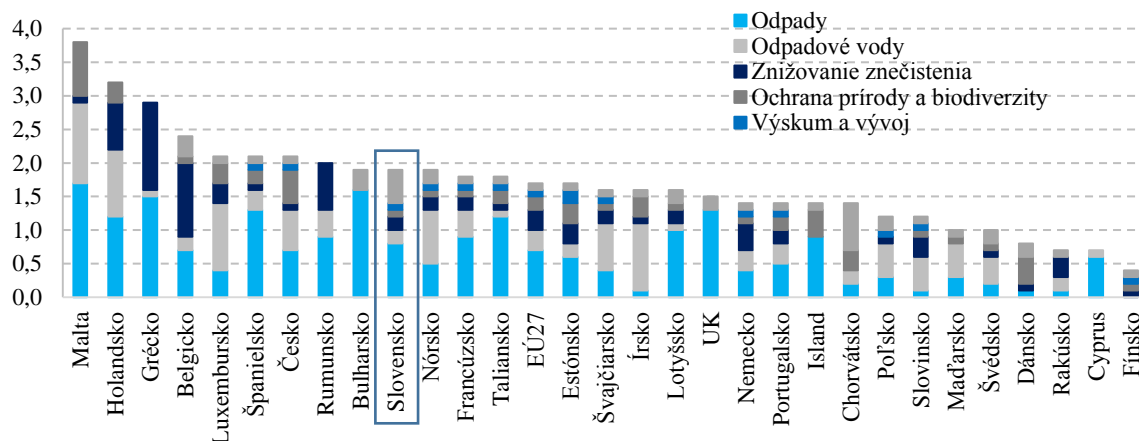
Zároveň sa tu rozpočtujú aj výdavky vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov ako sú príspevky politickým stranám a politickým hnutiam a štátny príspevok pre mladomanželov na mladomanželské úvery a prostriedky na finančné krytie výdavkov priamo implikovaných prijatými uzneseniami vlády SR.

4.12. Životné prostredie

Vláda v životnom prostredí plní úlohy ochrany prírody, ovzdušia, vodného a odpadového hospodárstva či posudzovania vplyvov na životné prostredie. Za starostlivosť o chránené územia, správu jaskýň a ochranu rastlín a živočíchov je zodpovedná Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky. Monitorovanie stavu ovzdušia a vôd vykonáva Slovenský hydrometeorologický ústav. Povoľovaciú a dozornú činnosť v ochrane ovzdušia, vôd či odpadovom hospodárstve zabezpečuje Ministerstvo životného prostredia SR spolu s okresnými úradmi a inšpekciou. Dôležitými úlohami vlády sú tiež ochrana pred povodňami, vykonávanie geologického výskumu a prieskumu, posudzovanie vplyvov investičných projektov na životné prostredie a podpora environmentálnych projektov prostredníctvom Environmentálneho fondu.

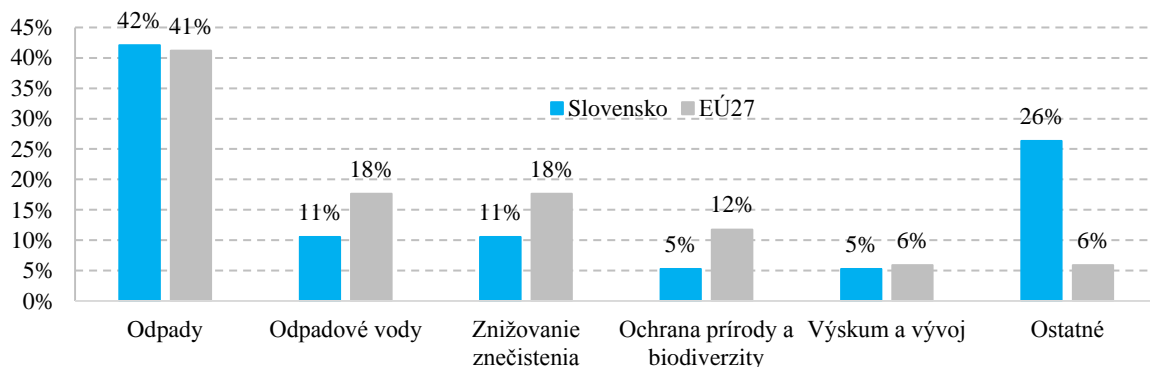
Výdavky na ochranu životného prostredia sú na Slovensku porovnateľné s priemerom krajín EÚ. Na životné prostredie smerujú takmer 2 % verejných výdavkov, najviac do odpadového hospodárstva.

Graf 42 - Verejné výdavky na životné prostredie (COFOG, % verejných výdavkov, 2019)

Zdroj: Eurostat

Graf 43 - Verejné výdavky na oblasti životného prostredia (2019, % verejných výdavkov na životné prostredie)

Zdroj: Eurostat

Štruktúra výdavkov v životnom prostredí sa líši od priemeru krajín EÚ27, pravdepodobne pre vysoký podiel neklasifikovaných výdavkov. Kým na Slovensku do odpadového hospodárstva smeruje približne rovnaký podiel výdavkov na životné prostredie (takmer polovica výdavkov), výdavky na odpadové vody a znižovanie znečisťovania sú nižšie o tretinu, o polovicu nižšie výdavky smerujú na ochranu prírody a biodiverzity.

Stav v životnom prostredí sleduje 6 hlavných ukazovateľov, zameriavajú sa hlavne na odpadové hospodárstvo a ochranu prírody. Výsledky v oblasti životného prostredia sa postupne zlepšujú, stále však nedosahujú úroveň európskeho priemeru.

Tabuľka 123 - Kľúčové ukazovatele v oblasti životného prostredia

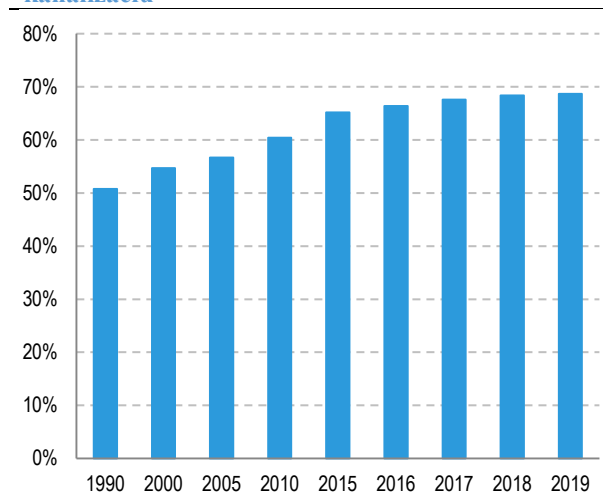
Oblasť	Indikátor		2017	2018	2019	Cieľ 2024	Cieľ 2030
Vodné hospodárstvo	Pripojenie obyvateľstva k čistiarňam odpadovej vody (%)	SK	67,7	68,4	68,7	74,9	85,0
		EÚ	90	-	-		
Odpadové hospodárstvo	Miera recyklácie komunálneho odpadu (%)	SK	29,8	36,3	38,5	55	60
		EÚ	46,2	47	48		
Odpadové hospodárstvo	Sanované environmentálne záťaž a rekultivované lokality (celkový počet) ⁶⁰	SK	569	570	574	640	700
Ochrana ovzdušia	Priemerná koncentrácia PM2,5 v ovzduší (µg/m3)	SK	17,5	16,9	13,8	10,8	8,6
		EÚ	14,9	14,5	12,6		
Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo	Emisie skleníkových plynov (celkové emisie bez LULUCF, zníženie oproti roku 1990, v %)	SK	-44,1	-42,7	-47,3	-50,7	-55,0 ⁶¹
		EÚ	-22,9	-24,9	-27,9		
Ochrana prírody a krajiny	Podiel hodnotení biotopov európskeho významu v priaznivom stave (%)	SK	NA	34,6	NA	40	40

Zdroj: Eurostat, MŽP SR

Pripojenie obyvateľstva na čistiare odpadových vôd mierne rastie, ale stále výrazne zaostáva za európskym priemerom. Priemerná hodnota krajín EÚ dosahuje úroveň až 90 % pripojených obyvateľov, zatiaľ čo na Slovensku je pripojených takmer 70 %. Slovenský cieľ do roku 2030 počíta s plnou dostupnosťou v aglomeráciách s viac ako 2 000 obyvateľmi a s polovičnou v menších sídlach.

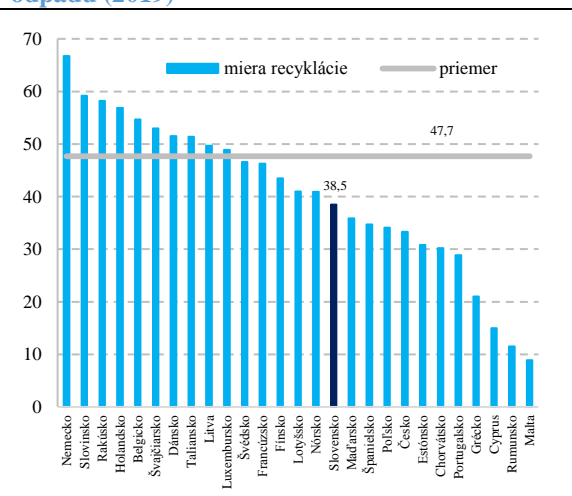
Miera recyklácie komunálneho odpadu sa postupne zvyšuje, stále však nedosahuje úroveň európskeho priemeru. V porovnaní s priemerom EÚ je miera recyklácie nižšia o približne 10 percentuálnych bodov, je však porovnateľná s krajinami V3. Od roku 2005 produkcia komunálneho odpadu rastie, objem nerecyklovateľnej časti sa zásadne nemení. Vyššia miera recyklácie je podmienená rastom miery triedenia, reformou rozšírenej zodpovednosti výrobcov a dodávateľov za odpad, ktorý vznikol z ich výrobkov a zavádzaním ekonomických motivačných nástrojov.

Graf 44 - Napojenie obyvateľstva na verejnú kanalizáciu

Zdroj: VÚVH

Graf 45 - Miera recyklácie komunálneho odpadu (2019)

Zdroj: Eurostat

⁶⁰ Ciele budú aktualizované v zmysle schválenej prioritizácie investícií a štátneho programu sanácie environmentálnych záťaží.

⁶¹ Hodnota cieľa 2030 bola určená rovnako ako pre EÚ27. Následne bude prehodnotená podľa metodiky EK.

Relatívne veľký problém Slovenska sú lokality s environmentálnou záťažou. Preto jedným z cieľov v oblasti životného prostredia je sanovanie a rekultivácia znečistených lokalít, ich počet každoročne rastie. Do roku 2030 ich plánuje Slovensko ročne sanovať a rekultivovať o 20 % viac.

Nadpriemerná koncentrácia prachových častíc poukazuje na rezervy vo vykurovaní a doprave. Odporúčanú koncentráciu WHO prekračuje Slovensko takmer o 40 %, v roku 2019 napriek výraznému zlepšeniu koncentrácie častíc sa umiestnilo na 19. mieste spomedzi krajín EÚ. K redukcii znečistenia prispeje najmä podpora výmeny starších kotlov v domácnostiach, útlm uhoľnej energetiky a rozvoj alternatív k automobilovej doprave. Na zníženie nadpriemernej koncentrácie prachových častíc reaguje aj Plán obnovy a odolnosti. V oblasti zelenej ekonomiky poskytne finančný impulz na výmenu technológií v rámci dekarbonizácie a pomocou finančného mechanizmu schém pomoci pre budovanie nabíjacích bodov pre elektromobily a vodíkové plniace stanice.

Pozitívny trend znižovania emisií skleníkových plynov sa od roku 2015 spomalil. Oproti roku 1990 dosiahlo Slovensko v roku 2019 mieru zníženia emisií o takmer 50 %, krajiny EÚ zaznamenali v rovnakom období pokles o takmer 30 %. Priestor pre ďalšie zníženie emisií skleníkových plynov je najmä v energetike, doprave, priemysle či sektore budov.

Ochrana prírody sa zameriava na udržiavanie biotopov európskeho významu v priaznivom stave. V súčasnosti ich je viac ako tretina, Slovensko plánuje do roku 2030 zvýšiť uvedený podiel na aspoň 40 %.

Výdavkami v oblasti životného prostredia sa zabezpečujú úlohy najmä v oblasti ochrany prírody a krajiny, vodného hospodárstva, ochrany pred povodňami, ochrany kvality a množstva vôd a ich racionálneho využívania, ochrany ovzdušia, ozónovej vrstvy a klimatického systému Zeme, odpadového hospodárstva a geologického výskumu a prieskumu.

Tabuľka 124 - Výdavky oblasti životného prostredia

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Životné prostredie	629 847	523 546	602 443	553 188	815 049	1 174 209	833 645
Vodné hospodárstvo	200 377	169 611	362 808	291 679	189 354	613 189	268 882
Ochrana ovzdušia	47 766	28 411	12 976	16 507	128 781	130 837	132 965
Odpadové hospodárstvo	80 473	48 208	26 604	32 915	27 998	28 116	28 031
Ochrana prírody a krajiny	40 170	29 935	26 780	33 497	52 748	58 416	59 527
Riadenie rizík a mimoriadnych udalostí	7 197	1 866	41 405	29 958	79 613	51 918	8 849
Nízkouhlíkové hospodárstvo	109 194	111 593	78 916	67 582	96 105	102 217	143 955
Administratíva a iné	144 653	133 636	50 589	78 602	233 625	188 614	191 133
Samostatné účty	17	286	2 366	2 447	6 824	904	304

Zdroj: MF SR

V oblasti životného prostredia sú na rok 2022 zahrnuté nasledujúce tituly:

- Výdavky z Plánu obnovy a odolnosti v objeme 213 mil. eur, ktoré budú slúžiť na dekarbonizáciu priemyslu (105 mil. eur), obnovu budov (83,6 mil. eur), ochranu prírody a krajiny (20,4 mil. eur) a renaturáciu vodných tokov a mokradí (3,60 mil. eur).

- Výdavky z Modernizačného fondu vo výške 100 mil. eur, rozpočtované v Environmentálnom fonde a určené na schému štátnej pomoci pre teplárenské spoločnosti.

Vodné hospodárstvo

Celkové výdavky smerujúce do vodného hospodárstva v roku 2022 predstavujú 189 mil. eur a za túto oblasť sú celkovo určené na konkrétne projekty budovania a rekonštrukcie infraštruktúry vodného hospodárstva (preventívne protipovodňové opatrenia, dobudovanie a prevádzka povodňového varovného a predpovedného systému, zásobovanie vodou, odvádzanie a čistenie odpadových vôd). Súčasťou výdavkov oblasti sú aj zdroje smerujúce do Slovenského hydrometeorologického ústavu a Výskumného ústavu vodného hospodárstva.

Tabuľka 125 - Výdavky vodného hospodárstva

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Vodné hospodárstvo celkom, v tom:	200 377	169 611	362 808	291 679	189 354	613 189	268 882
zdroje kapitoly, v tom:	151 572	116 868	311 708	240 579	117 639	540 293	195 371
Výskumný ústav vodného hospodárstva	5 021	4 692	4 026	4 380	4 026	4 026	4 026
Slovenský hydrometeorologický ústav	6 542	6 665	5 436	6 750	5 436	5 436	5 436
Ústredný orgán - platby SVP, povodne a iné	42 397	36 789	8 000	10 954	2 500	2 500	2 500
Plán obnovy a odolnosti	0	0	0	0	3 600	19 200	24 000
zdroje EÚ a spolufinancovania	90 386	52 545	294 247	160 245	102 077	509 131	159 409
zdroje EF	48 805	52 743	51 100	51 100	71 716	72 896	73 511

Zdroj: MF SR

- V oblasti sú na rok 2022 zahrnuté výdavky z Plánu obnovy a odolnosti v objeme 3,60 mil. eur, ktoré budú slúžiť na renaturáciu vodných tokov a mokradí, čím sa zvýši schopnosť krajiny zadržiavať vodu a zabezpečí sa protipovodňová ochrana sídel.

Starostlivosť o vodné toky, vrátane zodpovednosti za kvalitu povrchových a podzemných vôd má v kompetencii Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. Od ukončenia auditu v 2017 sa SVP nedarí naplňať jeho odporúčania. Plánovaná úspora vo výške 20 mil. eur nebola dosiahnutá. Podnik ku koncu roka dosiahol úsporu na mzdových nákladoch 660 tis. eur, úspora bola dosiahnutá aj v rámci prenájmov pozemkov a prevádzky budov o 420 tis. eur. Napriek čiastkovej realizácii niektorých opatrení auditu rastú náklady podniku. Dôvodom sú vyššie mzdy ako aj rast nákladov na opravy a údržbu, ktorý odráža zastarané technické vybavenie podniku. Vzhľadom na výrazný nárast rozsahu spravovaných vodných tokov v roku 2020, ako aj potrebnú aktualizáciu potenciálu úspor navrhnutých auditom sa na základe dohody s Ministerstvom financií SR pripravuje „Projekt efektívnej správy vodných tokov a vodných stavieb“. Cieľom je zabezpečiť rozsah komerčných činností tak, aby v budúcnosti nevznikli požiadavky na štátny rozpočet.

Druhým štátnym podnikom vo vodnom sektore je Vodohospodárska výstavba š. p. so zameraním na výstavbu, prevádzkovanie a dohľad nad vodohospodárskymi, hydroenergetickými a inžinierskymi objektmi, ako aj výrobu a predaj elektrickej energie. Vo svojej správe má významne vodné diela Gabčíkovo a Žilina.

Ochrana ovzdušia

Celkové výdavky smerujúce do ochrany ovzdušia sú v roku 2022 v objeme 129 mil. eur a zahŕňajú aj sledovanie a hodnotenie kvality ovzdušia podľa zákona o ochrane ovzdušia prostredníctvom Slovenského hydrometeorologického ústavu.

Tabuľka 126 - Výdavky na ochranu ovzdušia

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Ochrana ovzdušia celkom, v tom:	47 766	28 411	12 976	16 507	128 781	130 837	132 965
zdroje kapitoly, v tom:	11 386	7 446	3 700	7 231	108 905	110 961	113 089
Slovenský hydrometeorologický ústav	8 873	6 984	3 700	7 231	3 700	3 700	3 700
Plán obnovy a odolnosti	0	0	0	0	105 205	107 261	109 389
zdroje EF	36 380	20 965	9 276	9 276	19 876	19 876	19 876

Zdroj: MF SR

- V oblasti sú na rok 2022 zahrnuté výdavky z Plánu obnovy a odolnosti v objeme 105 mil. eur, ktoré budú smerovať na nákladovo-efektívnu podporu dekarbonizácie priemyslu, pričom bude podporené zavádzanie najlepších aktuálne dostupných technológií v priemyselnej výrobe a priemyselných procesoch.

Odpadové hospodárstvo

Na odpadové hospodárstvo sa v roku 2022 rozpočtujú výdavky v Environmentálnom fonde v objeme 28,0 mil. eur, v súlade s novým zákonom o poplatkoch za ukladanie odpadov, ktorý je účinný od roku 2019. Prostriedky slúžia na dobudovanie infraštruktúry odpadového hospodárstva (recyklácia odpadov, uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov) a elimináciu negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží.

Ochrana prírody a krajiny a geologická činnosť

Na ochranu prírody a krajiny sa v roku 2022 výdavky rozpočtujú v sume 52,7 mil. eur a sú celkovo určené na výskum a tvorbu legislatívy v oblasti geológie a ochrany prírody, praktickú starostlivosť o chránené územia a živočíchy, ako aj environmentálnu výchovu.

Tabuľka 127 - Výdavky na ochranu prírody

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Ochrana prírody a krajiny, v tom:	40 170	29 935	26 780	33 497	52 748	58 416	59 527
zdroje kapitoly, v tom:	36 283	29 395	25 420	32 137	48 670	51 379	51 139
KV - pozemky, šp. služby, na náhradu	7 024	5 260	326	8	326	326	326
Štátny geologický ústav Dionýza Štúra	6 665	6 183	4 401	4 593	4 401	4 401	4 401
Slovenské banské múzeum	1 506	1 767	1 099	1 112	1 099	1 099	1 099
ZOO Bojnice	3 314	3 687	3 221	3 221	3 280	3 280	3 280
Štátna ochrana prírody SR	12 667	9 521	11 385	13 295	11 595	11 595	11 595
Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva	1 063	1 237	771	976	756	756	756
Plán obnovy a odolnosti	0	0	0	0	20 414	24 923	24 683
zdroje EF	3 887	540	1 360	1 360	4 078	7 037	8 388

Zdroj: MF SR

- V oblasti sú na rok 2022 rozpočtované výdavky z Plánu obnovy a odolnosti v objeme 20,4 mil. eur, ktoré budú smerovať na mapovanie a hodnotenie ekosystémových služieb,

prehodnotenie chránených území s cieľom zjednodušiť, zjednotiť a sprehľadniť národnú sústavu chránených území a tiež komplexné zmapovanie biotopov a druhov európskeho významu Slovenska.

Riadenie rizík a mimoriadnych udalostí v súvislosti so zmenou klímy

Na riadenie rizík a mimoriadnych udalostí v súvislosti so zmenou klímy sa v roku 2022 rozpočtujú prostriedky EÚ a spolufinancovania v objeme 79,6 mil. eur. Tieto prostriedky majú slúžiť na projekty v oblasti riadenia osobitných rizík (okrem povodňových) a posilnenia odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvnených zmenou klímy (vyvíjanie systémov zvládania mimoriadnych udalostí, technická a inštitucionálna podpora špecializovaných záchranných modulov, prevencia a sanácia havarijných zosuvov súvisiacich so zmenou klímy).

Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo

Celkové výdavky smerujúce do energeticky efektívneho nízkouhlíkového hospodárstva sa v roku 2022 rozpočtujú vo výške 96,1 mil. eur a tvoria ich iba prostriedky EÚ a spolufinancovania. Výdavky za oblasť celkovo majú smerovať na projekty v oblasti podpory výroby energie z obnoviteľných zdrojov, zvýšenie energetickej efektívnosti v podnikoch, ako aj verejných budovách (realizácia opatrení vyplývajúcich z vykonaných energetických auditov).

Administratíva

Prostriedky v oblasti na rok 2022 predstavujú sumu 42 mil. eur a sú určené na financovanie činností, vykonávaných ústredným orgánom, Slovenskou inšpekciou životného prostredia a Slovenskou agentúrou životného prostredia. Okrem týchto výdavkov sem patria prostriedky určené na podporu a údržbu IT systémov, výchovu, vzdelávanie, propagáciu, prieskum, výskum, vývoj, technickú pomoc a príspevky medzinárodným organizáciám.

Tabuľka 128 - Výdavky na administratívu

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Administratíva, v tom:	137 820	127 317	43 498	71 512	42 000	34 754	32 112
Ústredný orgán - aparát	16 461	14 913	13 137	12 058	13 745	13 504	13 504
Slovenská inšpekcia životného prostredia	5 768	7 651	6 775	6 991	6 782	6 782	6 782
Slovenská agentúra životného prostredia	4 647	4 109	3 590	6 315	3 590	3 590	3 590
SK PRES	14	0	0	0	0	0	0
Príspevky SR do MO	3 017	3 675	3 926	3 926	3 805	3 805	3 805

Zdroj: MF SR

Iné činnosti kapitoly

Prostriedky v oblasti na rok 2022 predstavujú sumu 192 mil. eur a sú určené na inštitucionálnu podporu a výdavky financované Environmentálnym fondom z Modernizačného fondu a financovanie aktivít z Plánu obnovy a odolnosti Slovenskou agentúrou životného prostredia.

- V oblasti sú na rok 2022 rozpočtované výdavky z Plánu obnovy a odolnosti v objeme 83,6 mil. eur, ktoré budú určené najmä na zlepšenie energetickej hospodárnosti rodinných domov, ktoré bude realizované prostredníctvom Slovenskej agentúry životného prostredia. Cieľom uvedenej aktivity je zlepšenie energetickej hospodárnosti

rodinných domov a zavedenie vybraných zelených prvkov v procese obnovy, pričom pri pridelovaní prostriedkov bude zohľadnený aspekt energetickej chudoby.

- Do oblasti sú začlenené aj výdavky z Modernizačného fondu, rozpočtované v Environmentálnom fonde v objeme 100 mil. eur v roku 2022, určené na schému štátnej pomoci pre teplárenské spoločnosti. Prostriedky sú určené na modernizáciu energetických systémov, vrátane uskladňovania energie a na zlepšenie energetickej efektívnosti.

Samostatné účty

Oblasť disponuje v roku 2022 finančnými prostriedkami v objeme 6,82 mil. eur na samostatných účtoch Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu, pričom MŽP SR plní v prípade oboch finančných mechanizmov úlohu správcu programu Zmierňovanie a prispôsobovanie sa zmene klímy.

4.13. Ekonomika

Vláda v oblasti ekonomiky plní najmä úlohy nastavenia a riadenia energetickej politiky, podpory podnikania, informatizácie a regionálneho rozvoja. Za energetickú a surovinovú politiku, ako aj podporu podnikania a investícií je zodpovedné Ministerstvo hospodárstva SR a jeho podriadené organizácie. Osobitnú úlohu v oblasti energetickej regulačnej politiky má nezávislý Úrad pre reguláciu sieťových odvetví. Gestorom informatizácie a regionálneho rozvoja je Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

Tabuľka 129 - Kľúčové ukazovatele ekonomiky

Názov indikátora	2017	2018	2019	2020	2021	Cieľ 2024	Cieľ 2030
Doing Business (poradie) *	33	39	42	45	-	*	*
European Innovation Scoreboard (poradie)	21	23	22	21	23	22	19
Výdavky na výskum a vývoj v súkromnej sfére (% HDP)	0,48	0,45	0,45	0,48	0,50	0,68	1,04
Podiel OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe (%)	11,5	11,9	16,9	-	-	TBD**	19,2
Konečná energetická spotreba (GWh)	115 172	115 270	119 189	-	-	TBD	119 457
Pomer čerpaných k zazmluvneným EÚ fondom	-	-	-	0,00	-	0,28	1,00
Rozdiel v miere nezamestnanosti medzi regiónom s najvyššou a regiónom s najnižšou mierou nezamestnanosti	7,8 p. b.	7,2 p. b.	6,8 p. b.	7,1 p. b.	-	5 p. b.	TBD

* Do budúcnosti potrebné nahradiť indikátor Doing business - zrušený rozhodnutím Svetovej banky v procese finalizácie prípravy ukazovateľov

Zdroj: MH SR, MF SR

** Kvôli zmene metodiky bude prebiehať prehodnocovanie cieľa

V ukazovateli Doing Business, ktorý meria byrokratickú záťaž podnikania, sa Slovensko dlhodobo zhoršuje. Od roku 2017 kleslo o 12 miest, pričom pokles medzi rokmi 2019 a 2020 bol o tri miesta. Na priemer krajín EÚ stráca 5 miest.

V ukazovateli European Innovation Scoreboard Slovensko dlhodobo stagnuje, pričom sa umiestňuje medzi 21. až 23. miestom. Cieľ v roku 2024 je realistický, avšak naplnenie cieľa 2030 bude vyžadovať výraznejšie zlepšenie.

Výdavky na výskum a vývoj v súkromnej sfére v 2021 sú 0,5 % HDP, avšak priemer krajín EÚ je viac ako trojnásobný. Výdavky na výskum a vývoj rastú, trend nie je dostatočný na naplnenie cieľa na roky 2024 a 2030.

Podiel OZE na energetickej spotrebe výrazne narástol medzi rokmi 2018 a 2019, spôsobila to zmena metodológie Eurostatu, nie rozšírenie využívania OZE. Z tohto dôvodu bude potrebné určiť nový cieľ na rok 2024.

Slovensko má historicky zlé výsledky v čerpaní eurofondov, za posledné programové obdobie sa podarilo vyčerpať menej ako 50 % zdrojov. V ďalšom programovom období je cieľom postupné čerpanie a vyššia miera využitia eurofondov.

Slovensko je v trende poklesu nezamestnanosti 3. najlepšie z krajín EÚ, v roku 2020 bol však rozdiel medzi regiónmi 7,10 p. b. Cieľom slovenskej politiky je znižovať regionálne rozdiely aj v zamestnanosti, čo je možné dosiahnuť lepším cílením politik regionálneho rozvoja.

Tabuľka 130 – Výdavky na oblasť ekonomiky

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Oblasť ekonomiky spolu	683 399	1 250 459	837 578	1 972 597	1 615 272	2 146 808	946 395
Reštrukturalizácia priem. odvetví	43 322	49 521	50 870	45 784	56 918	59 368	54 482
Podpora podnikania	210 359	312 408	351 579	552 673	242 843	209 066	22 770
Energetika	105 042	270 962	156 820	159 682	284 570	274 745	231 259
Informatizácia	71 500	62 537	35 093	189 903	285 494	392 362	374 999
Administratíva	62 024	66 866	62 439	114 346	62 669	61 417	61 123
Regionálny rozvoj	29 203	143 367	14 295	294 314	477 189	951 113	15 840
Podpora cestovného ruchu	8 568	15 156	10 145	250 198	53 049	37 810	36 810
Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov	81 465	90 342	96 591	96 454	86 881	87 585	88 207
Správa štátnych hmotných rezerv SR	26 356	135 925	19 285	80 529	21 704	26 978	17 647
Hospodárska mobilizácia	11 845	46 326	11 001	155 677	11 076	14 076	11 076
Úrad jadrového dozoru	9 186	9 166	9 327	10 080	10 891	10 899	10 906
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR	6 843	7 615	6 339	7 808	7 509	7 715	7 626
Úrad pre reg. sieťových odvetví	5 025	5 273	4 205	4 205	5 045	4 445	4 445
Úrad priemyselného vlastníctva	5 203	6 395	3 613	3 991	3 889	3 775	3 775
MH Manažment, a. s.	3 277	25 052	3 032	3 712	2 590	2 500	2 476
Protimonopolný úrad SR	4 180	3 547	2 944	3 242	2 954	2 954	2 954

Zdroj: MF SR

Za oblasť ekonomiky sú v návrhu rozpočtu na rok 2022 navrhované celkové výdavky v sume 1,62 mld. eur, tieto výdavky sú smerované najmä do oblasti podpory podnikania, energetiky a inovácií, reštrukturalizácie priemyselných odvetví, informatizácie, regionálneho rozvoja, podpory cestovného ruchu, administratívy a ďalších oblastí.

Vo výdavkoch za oblasť ekonomiky sa na rok 2022 zohľadnili nasledovné tituly:

- výdavky zo zdrojov Európskej únie a spolufinancovania v rámci kapitoly Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR v sume 635 mil. eur, ktoré boli presunuté z oblasti pôdohospodárstva (regionálny rozvoj) a z oblasti financie (informatizácia),
- výdavky zo zdrojov Plánu obnovy a odolnosti v rámci kapitoly Ministerstva hospodárstva SR v celkovej sume 120 mil. eur, ktoré sú určené najmä na podporu energetickej efektívnosti, podporu alternatívnych pohonov (E-mobilita) a tiež znižovanie administratívneho bremena,
- výdavky zo zdrojov Plánu obnovy a odolnosti v rámci kapitoly Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR v sume 78,6 mil. eur, ktoré sú určené na budovanie „Digitálneho Slovenska“,

- výdavky na novovzniknutú rozpočtovú organizáciu Slovakia Travel v sume 22,1 mil. eur,
- výdavky na podporu cestovného ruchu v súvislosti s COVID–19 v zmysle uznesenia vlády SR č. 675/2020 v sume 20,0 mil. eur,
- medziročné zvýšenie výdavkov na investičné projekty v sume 6,44 mil. eur,
- zvýšenie výdavkov na útlm uhoľného baníctva v sume 5,82 mil. eur v nadväznosti na Akčný plán transformácie uhoľného regiónu horná Nitra.

Reštrukturalizácia priemyselných odvetví

Tabuľka 131 – Výdavky na reštrukturalizácia priemyselných odvetví

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Reštrukturalizácia priem. odvetví	43 322	49 521	50 870	45 784	56 918	59 368	54 482
Podpora baníctva	3 322	9 669	10 870	5 298	16 918	19 368	14 482
Podpora zníženia konc. ceny elektriny	40 000	39 853	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Sanácia environ. záťaží	0	0	0	486	0	0	0

Výdavky v oblasti reštrukturalizácie priemyselných odvetví sú na rok 2022 rozpočtované v sume 56,9 mil. eur a smerujú najmä do podpory uhoľného baníctva, kde sa na rok 2022 rozpočtuje suma 14,8 mil. eur, ktorá je určená predovšetkým na útlm uhoľného baníctva v nadväznosti na schválenú štátnu pomoc, resp. „Akčný plán transformácie uhoľného regiónu horná Nitra“ a deputátne uhlie pre dôchodcov a vdovy po baníkoch. V súvislosti s uvedeným akčným plánom sú na roky 2022 až 2024 rozpočtované výdavky v celkovej sume 43,9 mil. eur, určené najmä na uzatváranie a likvidáciu baní, resp. podpovrchové bezpečnostné práce vyplývajúce zo zatvorenia uhoľných výrobných jednotiek, náklady súvisiace s asanáciou bývalých uhoľných ťažobných lokalít, rekultiváciu povrchu a výdavky na pracovníkov, ktorí prišli, alebo prichádzajú o svoje zamestnanie. Výdavky sú tiež smerované do oblasti rudného baníctva, kde je na rok 2022 rozpočtovaná suma 1,99 mil. eur určená na zákonné sociálne náklady a technické práce, t. j. plnenie úloh obsiahnutých v aktualizovanom pláne útlmového programu a na nutné práce, ktorých útlm po dlhoročnej intenzívnej činnosti nebol dokončený.

V rámci tejto oblasti sa na rok 2022 rozpočtujú tiež výdavky na podporu zníženia koncovej ceny elektriny pre podniky v sume 40,0 mil. eur, v súlade so zákonom č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby.

Podpora podnikania

Tabuľka 132 – Výdavky na podporu podnikania

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Podpora podnikania	210 359	312 408	351 579	552 673	242 843	209 066	22 770
OP II - Podpora výskumu, inovácií a podp. podnikania	116 194	219 914	318 324	368 561	216 240	176 671	0
Podpora investícií	90 138	41 924	28 855	66 666	20 815	26 589	17 062
Podpora inovácií	705	845	2 500	570	3 000	3 000	3 000
Administrácia podpor. schém a programov	3 322	3 657	1 800	2 730	1 800	1 800	1 800
Znižovanie admin. bremena	0	1	100	100	988	1 007	908
Opatrenia v súvislosti s pandemiou	0	46 067	0	114 046	0	0	0

Celkové výdavky na podporu podnikania sú v návrhu rozpočtu na rok 2022 rozpočtované v sume 243 mil. eur. V rámci oblasti sú rozpočtované výdavky EÚ a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra v sume 216 mil. eur, určené najmä na podporu výskumu, vývoja a inovácií, posilnenie konkurencieschopnosti a rastu malého a stredného podnikania (ďalej len „MSP“), ako aj rozvoj konkurencieschopnosti MSP v Bratislavskom kraji.

V oblasti sú na rok 2022 rozpočtované tiež výdavky na podporu investícií, presnejšie ide o podporu investičných projektov v sume 6,44 mil. eur a výdavky pre SARIO, ktoré sú určené na plnenie stanovených strategických cieľov agentúry pre zvýšenie investičnej atraktívnosti SR.

V oblasti sú v rámci podpory investícií rozpočtované aj výdavky pre spoločnosť MH Invest, s. r. o. v sume 6,19 mil. eur, ktoré sú určené najmä na zabezpečovanie územia v strategickom parku Nitra a nových investícií v oblasti priemyslu, služieb a výskumu a tiež výdavky pre spoločnosť MH Invest II, s. r. o. v sume 4,85 mil. eur, ktorá zabezpečuje najmä stavebnú a inžiniersku činnosť súvisiacu s výstavbou priemyselných parkov a zón, prípravou územia a výkupom pozemkov pre investorov a so správou obytných súborov a existujúcich priemyselných parkov.

Výdavky určené na podporu inovácií, ktoré sú rozpočtované v celkovej sume 3,00 mil. eur smerujú najmä do podpory startupov a tiež podpory inovačných projektov. Pri administrácii podporných schém a programov sú výdavky v sume 1,80 mil. eur určené najmä pre inštitúciu Slovak Business Agency, ktorá realizuje aktivity na podporu malého a stredného podnikania. V oblasti sa tiež rozpočtujú výdavky zo zdrojov Plánu obnovy a odolnosti, určené na znižovanie administratívneho zaťaženia podnikania.

Očakávaná skutočnosť roku 2021 je ovplyvnená najmä zahrnutím výdavkov v súvislosti s riešením dopadov pandémie v celkovej sume 114 mil. eur, z čoho dotácie na nájomné pre podniky predstavujú sumu 95 mil. eur, dotácie pre oblasť kultúry sumu 11,0 mil. eur a dotácie pre autobusovú dopravu sumu 8,05 mil. eur.

Energetika

V oblasti energetiky sú v návrhu rozpočtu na rok 2022 rozpočtované výdavky v sume 285 mil. eur, čo predstavuje medziročný nárast výdavkov o 128 mil. eur, najmä z dôvodu rozpočtovania výdavkov Plánu obnovy a odolnosti v sume 119 mil. eur, ktoré sú určené predovšetkým na podporu energetickej efektívnosti, napríklad zvýšenie výrobných kapacít elektriny z obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len „OZE“), modernizáciu existujúcich výrobných kapacít na výrobu elektriny z OZE a taktiež na podporu alternatívnych pohonov.

Ďalšie prostriedky v tejto oblasti, ktoré sú na rok 2022 rozpočtované v sume 165 mil. eur, sú určené predovšetkým na zabezpečovanie záverečnej časti jadrovej energetiky v súlade s platnými predpismi, a to najmä na vyradovanie jadrových zariadení, ukládanie upravených rádioaktívnych odpadov z vyradovania jadrových zariadení a nakladanie s jadrovými a rádioaktívnymi materiálmi neznámeho pôvodu.

Prostriedky na záverečnú časť jadrovej energetiky sú sústredované v Národnom jadrovom fonde (ďalej len „NJF“), ktorý poskytuje finančné prostriedky oprávneným žiadateľom na rok 2022 v celkovej sume 98,9 mil. eur. Súčasťou týchto výdavkov je aj časť prostriedkov z odvodu od prevádzkovateľov prenosovej sústavy a distribučných sústav odvedených do Národného jadrového fondu prostredníctvom transferu z kapitoly Ministerstva hospodárstva SR, ktorý je rozpočtovaný na rok 2022 v sume 72,0 mil. eur. Prostriedky poskytnuté oprávneným žiadateľom sú určené na krytie nákladov záverečnej časti jadrovej energetiky, najmä na činnosti spojené s III. a IV. etapou projektu vyradovania JE A1 a tiež na činnosti súvisiace s plánovaným vyradovaním ďalších jadrových zariadení.

V rámci tejto oblasti sa na rok 2022 rozpočtujú tiež výdavky Ministerstva hospodárstva SR na transfer pre Národný jadrový fond v sume 458 tis. eur, ktoré sú určené v zmysle ustanovenia § 10 ods.1 písm. h) zákona č. 308/2018 Z. z. o Národnom jadrovom fonde a o zmene a doplnení zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) na úhradu nevyhnutných nákladov vynaložených na nakladanie a likvidáciu jadrových materiálov alebo rádioaktívnych odpadov, ktorých pôvodca nie je známy. Tieto prostriedky následne Národný jadrový fond poskytuje oprávneným žiadateľom.

Informatizácia

Hlavným cieľom v oblasti informatizácie je jednoduchý prístup k informáciám a službám štátu. To je možné dosiahnuť pomocou digitálnych technológií, ktoré zlepšia komunikáciu medzi občanom a štátom a zefektívnia výkon verejnej správy. Okrem Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR sa na dosahovaní cieľov informatizácie podieľajú najmä Ministerstvo vnútra SR a Ministerstvo financií SR.

Tabuľka 133 - Kľúčové ukazovatele v informatizácii

Indikátor	2017	2018	2019	2020	cieľ 2024	cieľ 2030
Počet unikátnych prihlásení FO na Slovensko.sk	-	-	181 365	215 611	377 105	831 191
Používanie služieb eGovernmentu občanmi (DESI)	40,5	48,0	50,7	55,6	72,6	90,6
Spokojnosť s eGov službami	53 %	57 %	62 %	61 %	66 %	77 %
Úspora zo zavedenia IT finančného riadenia (mil. eur)	-	-	-	-	22,8	33,6
Podiel domácností pokrytých sieťou s veľmi vysokou kapacitou (VHCN)	40 %	41 %	43 %	47 %	62%	92%

Zdroj: MF SR

Výsledky slovenskej informatizácie sa zlepšujú, potenciál digitalizácie verejnej správy však nie je plne využitý. Podľa medzinárodného porovnania je rozsah služieb dostupných online porovnateľný s priemerom EÚ, naďalej sú však málo využívané, s rozdielnou kvalitou⁶². Tomu zodpovedá aj vývoj vnútroštátnych ukazovateľov. Cieľom pre ďalšie obdobie je najmä zvýšiť počet používateľov a ich spokojnosť so službami.

Takmer polovica domácností Slovenska má pokrytie rýchlym a ultrarýchlym internetom. Podľa indexu DESI rozsah pokrytia zodpovedá priemeru EÚ (47 % vs. 44 %), miera využívania rýchleho a ultrarýchleho internetu však za priemerom EÚ zaostáva o 11 p. b. (15 % vs. 26 %).

⁶² DESI 2020 https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=66957

Samotné rozširovanie pokrytia ultrarýchlym pripojením tak nemusí priniesť očakávané výsledky bez ďalších opatrení na zvýšenie miery jeho využívania.

V súlade s opatreniami revízie výdavkov na Informatizáciu 2.0 zavádza Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR od 2020 systém analytického sledovania IT výdavkov a manažérskej zodpovednosti za ich výšku (IT finančné riadenie). Celkový potenciál odhaduje revízia na 48 až 95 mil. eur, nastavenie cieľov Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR zodpovedá postupnej implementácii nástrojov. Najvýznamnejšie opatrenia umožnia systematický zber údajov o jednotkových cenách tovarov a služieb a lepšiu porovnateľnosť existujúcich aj plánovaných výdavkov medzi úradmi.

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR je gestorm výdavkov na informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu. Na rok 2022 je plánovaných pre všetkých účastníkov medzirezortného programu Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu spolu 368 mil. eur.

Tabuľka 134 - Výdavky na IT financované zo štátneho rozpočtu

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
OEK na zdroji štátny rozpočet spolu	456 006	470 998	354 552	423 850	368 278	365 790	370 010
Ministerstvo financií SR	168 581	128 941	120 163	138 220	124 194	125 239	127 896
Ministerstvo vnútra SR	80 071	124 959	63 811	85 203	66 297	66 297	66 297
Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR	58 403	39 094	21 466	29 579	28 814	29 211	29 382
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	21 227	38 080	22 059	22 508	23 375	23 357	23 357
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	23 494	27 971	20 557	26 665	22 847	22 385	21 843
Ministerstvo spravodlivosti SR	22 606	24 922	20 878	18 776	20 071	20 071	20 071
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	12 155	11 951	9 321	13 155	11 796	11 468	11 468
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	16 010	10 982	13 486	17 582	10 493	10 480	10 480
Ministerstvo kultúry SR	4 977	2 894	11 198	11 462	10 348	10 348	10 348
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	9 273	6 924	8 770	11 699	10 327	9 165	9 347
Štatistický úrad SR	8 015	22 107	10 033	9 916	9 521	7 074	8 299
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	0	4 892	7 326	9 340	7 166	7 226	7 226
Generálna prokuratúra SR	6 115	4 933	3 575	3 575	3 771	3 933	3 917
Ministerstvo životného prostredia SR	4 478	2 215	3 317	3 013	3 359	3 601	3 601
Ministerstvo hospodárstva SR	7 826	5 245	2 494	3 589	3 074	3 074	2 924
Ministerstvo zdravotníctva SR	2 307	4 841	2 063	2 064	2 298	2 296	2 297
Najvyšší kontrolný úrad SR	1 149	1 193	1 027	1 305	2 140	1 035	1 027
Slovenská akadémia vied	1 223	2 099	1 066	1 300	1 842	1 833	1 824
Kancelária Národnej rady SR	1 064	1 211	1 087	1 886	1 120	2 311	2 738
Kancelária Ústavného súdu SR	946	415	1 497	1 497	1 022	1 001	970

Úrad pre verejné obstarávanie	2 480	1 531	1 430	1 564	1 017	1 017	1 017
Úrad vlády SR	598	987	5 807	5 997	895	895	895
Úrad jadrového dozoru SR	595	309	705	719	728	768	1 171
Úrad priemyselného vlastníctva SR	896	822	303	1 164	364	250	250
Správa štátnych hmotných rezerv SR	90	80	294	250	315	315	315
Úrad pre normalizáciu, metrologiu a skúšobníctvo SR	115	143	122	254	224	276	187
Kancelária Najvyššieho súdu SR	301	278	105	268	210	210	210
Národný bezpečnostný úrad	419	266	243	219	187	187	187
Kancelária prezidenta SR	294	180	141	232	129	129	129
Všeobecná pokladničná správa	62	182	75	489	104	108	107
Protimonopolný úrad SR	117	113	77	92	95	95	95
Kancelária Súdnej rady SR	28	95	30	191	80	80	80
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	91	143	26	77	55	55	55

Zdroj: MF SR

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR je ústredným orgánom štátnej správy pre centrálné riadenie informatizácie spoločnosti a tvorbu politiky jednotného digitálneho trhu, rozhodovanie o využívaní verejných prostriedkov vo verejnej správe pre informačné technológie, centrálnu architektúru integrovaného informačného systému verejnej správy a koordináciu plnenia úloh v oblasti informatizácie spoločnosti.

Výdavky na Informatizáciu v tabuľke „Oblasť ekonomiky“ v sume 286 mil. eur sa týkajú Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Najväčšiu časť tvoria prostriedky Európskej únie na Medzirezortný program Informačná spoločnosť 2014-2020, ktoré prešli do gestorstva Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR. Zámerom tohto programu je zlepšenie prístupu k informačno-komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality. Kapitola má na rok 2022 na tento účel, vrátane výdavkov určených na spolufinancovanie, plánovaných 169 mil. eur. Zároveň sem boli zaradené aj prostriedky z Plánu obnovy a odolnosti v sume 78,6 mil. eur, určené na budovanie „Digitálneho Slovenska“, napríklad prostredníctvom zapojenia sa do cezhraničných európskych projektov vedúcich k digitálnej ekonomike, podpory projektov zameraných na vývoj a aplikáciu top digitálnych technológií a skvalitnenia kybernetickej a informačnej bezpečnosti vo verejnej správe. Prostriedky na informačné systémy v správe samotného úradu sú rozpočtované v roku 2022 v sume 6,76 mil. eur a sú určené najmä na Informačný systém Centrálna správa referenčných údajov, na podpornú infraštruktúru a na systémy vnútornej správy. Na informačné systémy v správe príspevkovej organizácie Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby (ďalej len „NASES“) sú plánované prostriedky v sume 31,3 mil. eur. Príspevková organizácia NASES použije prostriedky najmä na zabezpečenie činnosti Ústredného portálu verejnej správy a vládnej siete GOVNET.

Hlavnou úlohou a predmetom činnosti príspevkovej organizácie NASES je správa, prevádzka a rozvoj vládnej dátovej siete GOVNET a prevádzka a rozvoj služieb Ústredného portálu verejnej správy, ako základných nástrojov informatizácie verejnej správy na Slovensku. Financovanie sa zabezpečuje každoročným uzatvorením kontraktu, ktorý vymedzuje vzťahy

medzi ústredným orgánom štátnej správy a príspevkovou organizáciou v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti.

V septembri 2020 vzniklo Slovensko IT, a. s., ktorého cieľom je flexibilnejšie a nákladovo efektívnejšie plnenie IT požiadaviek štátu. Okrem úspory nákladov je dôležité najmä budovanie interných kapacít IT špecialistov a lepšia znalosť prepojenia informačných systémov a biznis procesov, čo je v súlade s odporúčaniami revízie výdavkov na informatizáciu. Regulačným nástrojom na zvyšovanie nákladovej efektívnosti sú publikované zásady cenotvorby a cenník⁶³. Reálna úspora závisí od schopnosti zadávateľa (Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR) validovať navrhované riešenia a rozsah prác. Kľúčové je, aby bola štátna firma dlhodobo financovateľná z vlastných tržieb a verejne odpočtovala svoje úlohy a ich plnenie.

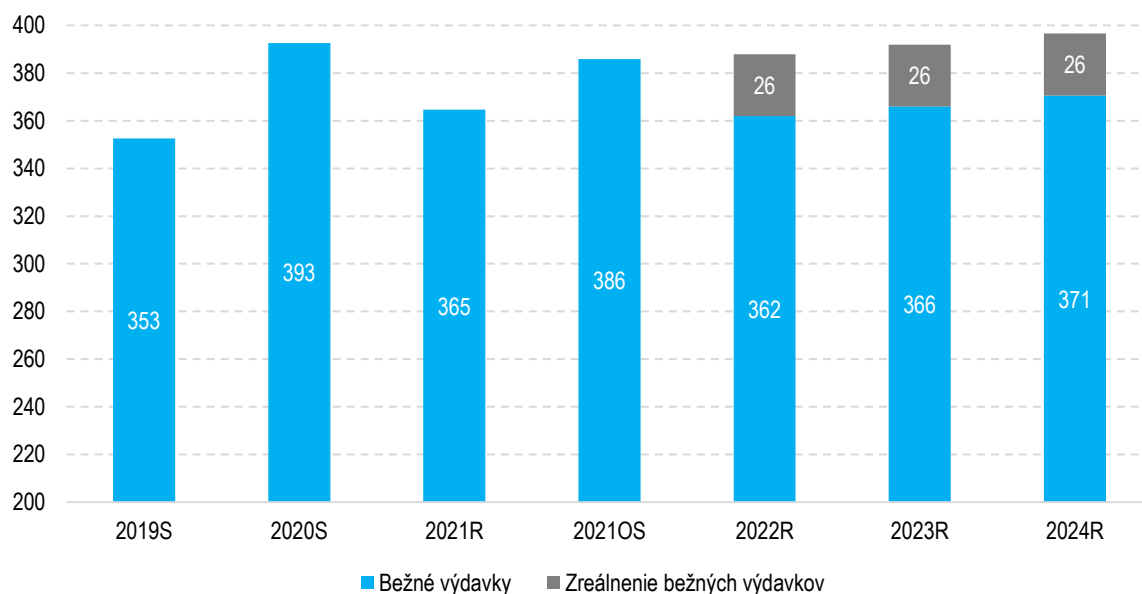
Od roku 2017 je na rozpočtovanie IT výdavkov vytvorený samostatný medzirezortný program OEK. Informačné systémy s ročnými výdavkami do 100 tis. eur a náklady na podpornú infraštruktúru sú rozpočtované na jednom z troch všeobecných prvkov, systémy s ročnými výdavkami nad 100 tis. eur majú byť rozpočtované samostatne.

Vo vykazovaní v programe OEK sa štátne inštitúcie zlepšujú, avšak nie všetky. Ministerstvo zdravotníctva je dlhodobo pod priemerom ostatných inštitúcií a to najmä kvôli nedostatočnému vykazovaniu zo strany Národného centra zdravotníckych informácií. Ministerstvo vnútra, ktoré má druhé najväčšie výdavky na IT spomedzi všetkých inštitúcií, rozpisuje samostatne len dva systémy. Pozitívom je, že od roku 2022 sú samostatne rozpočtované výdavky na vládny cloud.

Prevádzkové IT výdavky v OEK sú na rok 2022 rozpočtované vo výške 333 mil. eur. Podľa ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie (EKRK), je celková výška prevádzkových výdavkov na IT vyššia o 55 mil. eur.

⁶³ <https://slovenskoit.sk/cenotvorba-a-cennik/>

Graf 46 - Vývoj bežných IT výdavkov financovaných zo štátneho rozpočtu podľa EKRRK (mil. eur)

Zdroj: MF SR

Rast oproti rozpočtu 2021 je spôsobený rozpísaním mandatórných výdavkov do rozpočtov kapitol už na začiatku roka vo výške 26 mil. eur. Odhad výšky výdavkov na existujúce IS sa spresňuje a stabilizuje. Zlepšovanie IT finančného riadenia má potenciál v ďalších rokoch znižovať výdavky existujúcich systémov bez dopadu na kvalitu poskytovaných služieb.

Informatizácia spoločnosti má priniesť úsporu na osobných výdavkoch a výdavkoch na tovary a služby. Do konca roka 2023 majú byť spustené nové informačné systémy z fondov EÚ, ktorých prevádzka, približne 40-60 mil. eur ročne, bude financovaná zo štátneho rozpočtu. Zefektívnenie činností má vytvoriť priestor na zníženie nákladov na výkon optimalizovanej agendy zhruba o 80 mil. eur ročne. Je nevyhnutné sledovať prínosy projektov a ich premietnutie do rozpočtu.

Administratíva a iné výdavky

Prostriedky v oblasti administratívy pre rok 2022 predstavujú sumu 62,7 mil. eur a sú určené na činnosti vykonávané ústredným orgánom kapitoly Ministerstva hospodárstva SR a jeho podriadených rozpočtových a príspevkových organizácií a tiež na informačné technológie, príspevky SR do medzinárodných organizácií a ochranu kritickej infraštruktúry. Oblasť administratívy zahŕňa aj administráciu ústredného orgánu kapitoly Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a s tým súvisiace ďalšie činnosti.

Regionálny rozvoj

Tabuľka 135 – Výdavky na regionálny rozvoj

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Regionálny rozvoj	29 203	143 367	14 295	294 314	477 189	951 113	15 840
Podpora regionálneho rozvoja	1 150	2 260	1 110	21 110	1 110	1 110	1 110
Regionálny príspevok pre najmenej rozvinuté okresy	17 294	24 651	13 185	13 185	10 340	8 896	8 896
Regionálny rozvoj z prostriedkov Európskej únie	10 760	116 456	0	260 018	465 739	941 107	5 835

Zdroj: MF SR

V zmysle novely zákona č. 134/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, došlo k 1. júlu 2020 k transformácii Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu na Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, ktoré má v kompetencii regionálny rozvoj, vrátane koordinácie prípravy politik regionálneho rozvoja.

V súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja sa rozpočtujú dotácie prostredníctvom projektov zameraných na odstraňovanie alebo zmiernovanie nežiaducich rozdielov v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov, zvyšovanie ekonomickej výkonnosti regiónov a zvyšovanie zamestnanosti a životnej úrovne obyvateľov v regiónoch, pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja regiónov.

V súlade so zákonom č. 336/2015 o podpore najmenej rozvinutých okresov je poskytovaná podpora najmenej rozvinutým okresom. Prijímateľom podpory v najmenej rozvinutom okrese sú subjekty územnej spolupráce a iné právnické osoby.

V roku 2020 skončila implementácia akčných plánov okresov, ktoré boli medzi najmenej rozvinuté zaradené v roku 2015. Dňa 26. mája 2021 vláda schválila novelu zákona o podpore najmenej rozvinutých okresov. Novela prinesie zjednodušenie procesu schvaľovania záväzných dokumentov týkajúcich sa poskytovania regionálneho príspevku. Nahrádzajú sa vládou schválené dva záväzné dokumenty, t. j. Akčný plán najmenej rozvinutého okresu a Ročné priority, jedným záväzným dokumentom Plánom rozvoja, ktorý ako komplexný dokument pre poskytovanie podpory najmenej rozvinutému okresu bude obsahovať súbor konkrétnych aktivít na riešenie rozvojového problému v regióne. V rozpočte kapitoly Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR je na rok 2022 plánovaných na regionálny príspevok pre najmenej rozvinuté okresy 10,3 mil. eur.

Do kompetencie Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR prešli prostriedky Európskej únie na Integrovaný regionálny operačný program 2014–2020. Cieľom Integrovaného regionálneho operačného programu je prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.

Podpora cestovného ruchu

Výdavky na podporu cestovného ruchu na rok 2022 sa navrhujú vo výške 53,0 mil. eur. Z uvedenej sumy je určených 9,23 mil. eur na dotácie na podporu cestovného ruchu pre oblasť a krajské organizácie cestovného ruchu poskytované v súlade so zákonom č. 91/2010 Z. z.

o podpore cestovného ruchu v znení neskorších predpisov. Zároveň sa na propagáciu cestovného ruchu navrhujú výdavky v sume 1,76 mil. eur. V rámci oblasti cestovného ruchu sú na rok 2022 zohľadnené tiež výdavky v sume 20,0 mil. eur, určené na štátnu pomoc v oblasti cestovného ruchu v súvislosti s COVID-19 a výdavky v sume 22,1 mil. eur, ktoré sú určené na propagáciu a prezentáciu SR v zahraničí a na Slovensku ako atraktívnej turistickej destinácie prostredníctvom novovzniknutej organizácie Slovakia Travel, ktorej úlohou je aj komunikácia, marketing a konkrétna podpora dôležitých projektov doma a v zahraničí.

Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov

Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (ďalej len „Agentúra“) je záujmovým združením právnických osôb založeným za účelom obstarávania a udržiavania núdzových zásob ropy a ropných výrobkov pre potreby ich použitia v stave ropnej núdze alebo na plnenie medzinárodných záväzkov, ktorými je Slovenská republika viazaná. Agentúra bola založená na základe zákona č. 218/2013 Z. z. o núdzových zásobách ropy a ropných výrobkov a o riešení stavu ropnej núdze a o zmene a doplnení niektorých zákonov a na základe zakladateľskej zmluvy dňa 12. septembra 2013.

Výdavky Agentúry na rok 2022 sa rozpočtujú v sume 86,9 mil. eur, pričom sú určené najmä na splácanie tuzemskej istiny z návratnej finančnej výpomoci a udržiavanie a ochraňovanie núdzových zásob ropy a ropných výrobkov. Agentúra v roku 2022 neplánuje doplnenie núdzových zásob ropy a ropných výrobkov.

Správa štátnych hmotných rezerv SR

Tabuľka 136 - Oblasť správy štátnych hmotných rezerv

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Oblasť SŠHR SR celkom	26 356	135 925	19 285	80 529	21 704	26 978	17 647
prostriedky SŠHR SR zo ŠR	14 535	120 905	8 305	69 485	7 957	7 957	7 957
samostatný účet obmien a zámen	11 821	15 021	10 980	11 043	13 747	19 021	9 690

Zdroj: MF SR

Do kapitoly Správa štátnych hmotných rezerv SR v roku 2022 smerujú prostriedky v celkovej výške 21,7 mil. eur. Výdavky kapitoly Správa štátnych hmotných rezerv SR zo štátneho rozpočtu na rok 2022 v sume 7,96 mil. eur zabezpečujú úlohy v hospodárení hmotných rezerv, mobilizačných rezerv a pohotovostných zásob. V oblasti hmotných rezerv sa budú prioritne zabezpečovať úlohy súvisiace s potravinovou a energetickou bezpečnosťou štátu. V oblasti mobilizačných rezerv sa zabezpečuje riešenie krízových situácií a pohotovostné zásoby sú určené na pomoc obyvateľstvu postihnutého krízovou situáciou a na poskytovanie humanitárnej pomoci. V medzirezortnom programe Podpora obrany sa zabezpečujú úlohy v oblasti mobilizačných rezerv v zmysle požiadaviek ozbrojených síl. V kapitole sú zahrnuté aj výdavky v medzirezortných programoch Civilné núdzové plánovanie a Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu. Kapitola na rok 2022 rozpočtuje výdavky na samostatnom účte obmien a zámen v sume 13,7 mil. eur. Prostredníctvom daného účtu sa zabezpečuje hospodárenie, t. j. obchodná činnosť pri nákupe a predaji štátnych hmotných rezerv v rámci

obmien, zámen a pôžičiek. Uvedený účet sa používa tiež na pravidelné mesačné uhrádzanie dane z pridanej hodnoty.

Výdavky v kapitole Správa štátnych hmotných rezerv SR v roku 2021 sa očakávajú vo výške 80,5 mil. eur. Tieto výdavky sú vo veľkej miere ovplyvnené zvýšenými výdavkami na nákup pohotovostných zásob v súvislosti s ochorením COVID-19 v sume 53,3 mil. eur.

Hospodárska mobilizácia

V rozpočte na rok 2022 sú na hospodársku mobilizáciu rozpočtované výdavky v sume 11,1 mil. eur, ktoré sú určené najmä na plnenie opatrení hospodárskej mobilizácie v súlade so zákonom č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii a o zmene a doplnení zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu a vyhláškou č. 552/2011 Z. z. o podrobnostiach výdavkov na hospodársku mobilizáciu z prostriedkov štátneho rozpočtu.

V roku 2021 sa výdavky medzirezortného programu Hospodárska mobilizácia očakávajú v sume 156 mil. eur. Tieto výdavky sú vo veľkej miere ovplyvnené zvýšenými výdavkami na opatrenia v súvislosti s ochorením COVID-19 v celkovej sume 110 mil. eur, z čoho sumu 105 mil. eur predstavujú výdavky kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR a sumu 5,92 mil. eur tvoria výdavky ostatných kapitol štátneho rozpočtu.

Úrad jadrového dozoru SR

Výdavky Úradu jadrového dozoru SR sú na rok 2022 rozpočtované v sume 10,9 mil. eur. Výdavky sú určené na plnenie úloh rezortu najmä v oblasti zabezpečenia výkonu dozoru nad jadrovou bezpečnosťou a zastupovaním SR v medzinárodných organizáciách pre jadrovú bezpečnosť.

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR

Výdavky Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR sú rozpočtované na rok 2022 v sume 7,51 mil. eur. Výdavky sú smerované na zabezpečenie úloh ústredného orgánu, rozpočtovej a príspevkovej organizácie rezortu v oblasti štátnej politiky kvality, technickej normalizácie, metrológie, skúšobníctva, akreditácie a kvality. V rámci výdavkov sa rozpočtujú prostriedky na úlohy v oblasti kybernetickej bezpečnosti, na Národný program kvality SR, modernizáciu informačných technológií, metrologický dozor a kontrolu v oblasti používania meradiel, na revíziu národných etalónov a zabezpečenie ich medzinárodnej akceptovateľnosti. V súvislosti s potrebou investícií do národných etalónov boli na rok 2022 a ďalšie roky zvýšené prostriedky určené pre Slovenský metrologický ústav o sumu 900 000 eur.

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

Výdavky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví sa v rozpočte na rok 2022 navrhujú v sume 5,05 mil. eur a úrad prostredníctvom výdavkov vykonáva reguláciu v sieťových odvetviach,

kde hlavným cieľom je zabezpečiť transparentný a nediskriminačný výkon činnosti subjektov v elektroenergetike a plynárenstve, tepelnej energetike a vo vodnom hospodárstve.

Úrad priemyselného vlastníctva SR

Zdroje úradu v roku 2022 predstavujú 3,89 mil. eur, pričom úrad vo svojej kompetencii vykonáva štátnu správu v oblasti ochrany vynálezov, úžitkových vzorov, topografií polovodičových výrobkov, dizajnov, ochranných známok, označení pôvodu výrobkov a zemepisných označení. Tiež vedie ústredný fond patentovej a známkovej dokumentácie, sprístupňuje ho verejnosti a pôsobí ako špecializované stredisko patentových informácií v Slovenskej republike.

MH Manažment, a. s.

MH Manažment, a. s. (ďalej „MHM, a. s.“) je podľa zákona č. 375/2015 Z. z. o zrušení Fondu národného majetku Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov právnym nástupcom Fondu národného majetku SR a vstupuje do všetkých jeho práv a povinností vyplývajúcich z právnych vzťahov, ktorých bol účastníkom. Výdavky MHM, a. s. sú na rok 2022 rozpočtované v sume 2,59 mil. eur. Okrem výdavkov spojených s činnosťou MHM, a. s. rozpočet zahŕňa výdavky na úhradu záväzkov z rozhodnutí o privatizácii a privatizačných projektov, výdavky spojené s prevodom cenných papierov od fyzických osôb na MHM, a. s. a výdavky na splátku dlhopisov v pôsobnosti MHM, a. s., čím sa podieľa na znižovaní verejného dlhu.

Protimonopolný úrad SR

Výdavky Protimonopolného úradu SR sú na rok 2022 rozpočtované v sume 2,95 mil. eur, čo predstavuje úroveň schváleného rozpočtu na rok 2021. Hlavnou náplňou úradu je ochrana a aplikovanie slovenského a európskeho práva na pravidlá hospodárskej súťaže. Dôležitou úlohou úradu je aj predchádzať zneužívaniu dominantného postavenia alebo zabrániť dohodám obmedzujúcim súťaž.

4.14. Kultúra

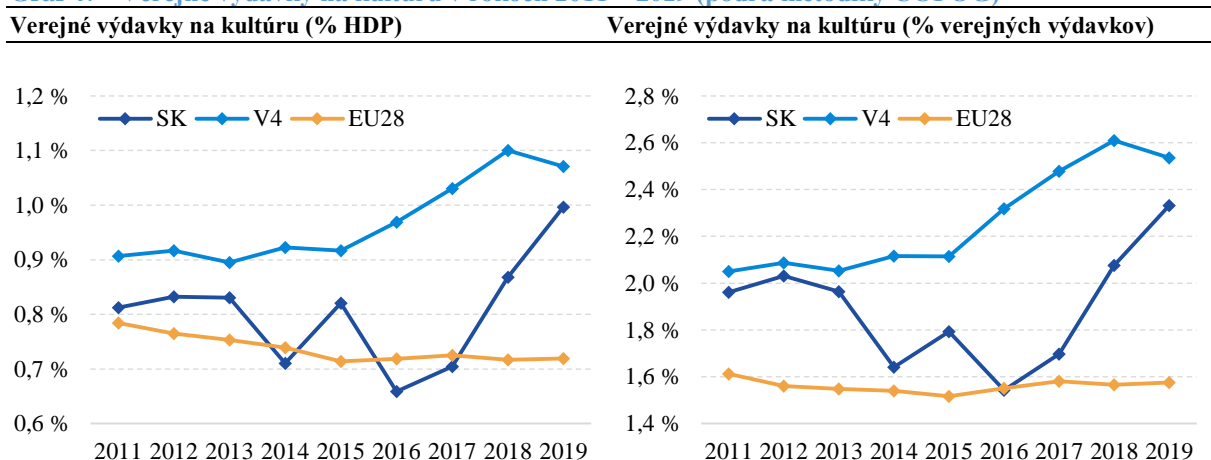
Hlavným cieľom kultúrnej politiky je budovanie citlivej, otvorenej, informovanej a odlišnosti akceptujúcej spoločnosti; podpora a šírenie umenia a kreatívnych aktivít; ochrana a sprístupňovanie hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva a rozvoj kultúrnej a kreatívnej ekonomiky.

Verejné výdavky Slovenska na kultúru (podľa metodiky COFOG)⁶⁴ v rokoch 2011 – 2019 sú porovnateľné až mierne vyššie oproti EÚ28, zaostávajú oproti priemeru štátov V4. V rokoch 2011 až 2019 tvorili 0,8 % HDP, priemer štátov EÚ28 bol 0,7 % HDP. V pomere k celkovým verejným výdavkom sú verejné výdavky Slovenska na kultúru (1,9 %) v tomto období dokonca

⁶⁴ Podľa revízie výdavkov na kultúru, kde boli ako kultúrne výdavky definované výdavky oddielu 8 funkčnej klasifikácie (Rekreácia, kultúra a náboženstvo), okrem skupiny 8.1 Rekreačné a športové služby.

vyššie než priemer štátov EÚ28 (1,6 %). Priemerné výdavky V4 sú však výrazne ovplyvnené vysokými výdavkami v Maďarsku (1,7 % HDP, 3,7 % výdavkov).

Graf 47 - Verejné výdavky na kultúru v rokoch 2011 – 2019 (podľa metodiky COFOG)

Zdroj: Eurostat

Tabuľka 137 - Kľúčové ukazovatele výsledkov kultúrnej politiky

Kultúrna politika/oblasť	Indikátor	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Cieľ 2024*	Cieľ 2030*
Politika podpory kultúry a kreatívneho priemyslu	Podiel pridanej hodnoty KKP na PH ekonomiky	1,69%	1,84%	1,78%	1,83%	-	-	TBD	TBD
Politika kultúrneho dedičstva	Návštevnosť zbierkotvorných inštitúcií (v mil.)	4,5	5,1	5,7	5,7	5,9	-	TBD	TBD
Politika kultúrneho dedičstva	Podiel vlastných príjmov na celkových v zbierkotvorných inštitúciách	14,2%	18,5%	19,2%	17,7%	18,6%	-	TBD	TBD
Politika kultúrneho dedičstva	Podiel občanov s čitateľským preukazom	7,8%	7,5%	7,3%	7,2%	7,3%	-	TBD	TBD
Politika kultúrneho dedičstva	Počet vyradení z pamiatkovej ochrany	9	19	24	7	6	-	0	0
Politika umenia	Návštevnosť kultúrnych subjektov v scénickom umení (v mil.)	1,8	1,9	1,8	1,9	1,8	-	TBD	TBD
Politika umenia	Podiel vlastných príjmov na celkových v scénickom umení	16,7%	16,6%	17,9%	16,5%	15,9%	-	TBD	TBD
Politika umenia	Návštevnosť festivalov (v mil.)	4,4	4,9	5,8	6,1	6,1	-	TBD	TBD
Audiovizuálna politika	Počet uvedených premiér slovenských filmov	25	29	33	31	43	20	TBD	TBD
Mediálna politika	Podiel občanov, ktorí dôverujú médiám	35,0%	30,0%	34,0%	31,0%	35,0%	-	TBD	TBD

* Cieľové hodnoty budú vyplývať z pripravovanej Stratégii kultúry 2030, ktorá má byť publikovaná v roku 2022.

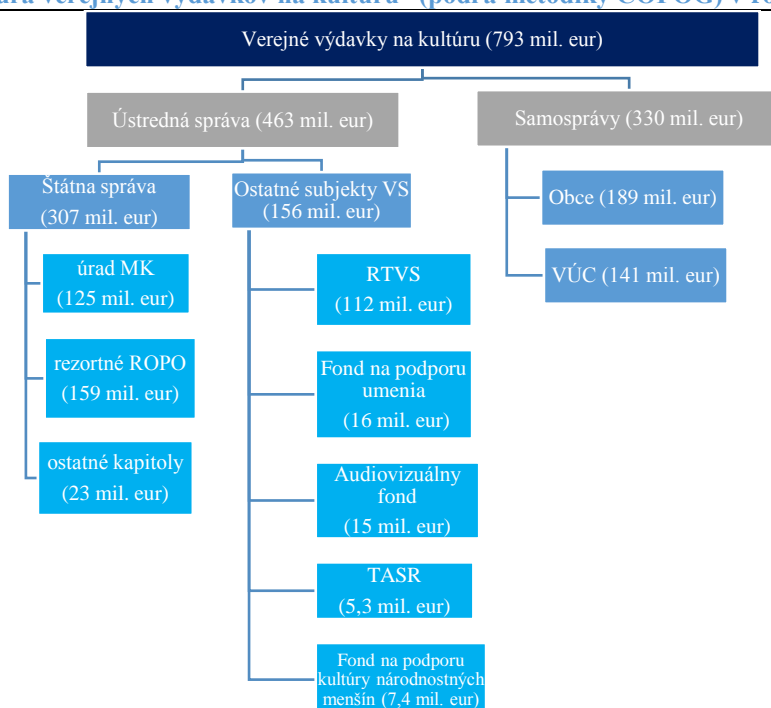
Výsledky v kultúre je možné merať pomocou desiatich ukazovateľov. Zameriavajú sa najmä na návštevnosť kultúrnych inštitúcií a ich schopnosť tvoriť vlastné príjmy. Cieľové hodnoty ukazovateľov vplynú zo Stratégie kultúry 2030, ktorá bude publikovaná v roku 2022.

Návštevnosť zbierkotvorných inštitúcií (múzeí a galérií) aj festivalov v posledných rokoch pomaly rástla. Naopak, stagnujúci trend má návštevnosť subjektov v scénickom umení (divadlá, vážna hudba). Napriek hustej knižničnej sieti stagnuje aj podiel obyvateľov s čitateľským preukazom.

Počet premiér slovenských filmov mal do vypuknutia pandémie koronavírusu stúpajúcu tendenciu. K zlepšeniu v posledných rokoch dochádza aj pri vyradovaní z pamiatkovej ochrany. Vyradenie svedčí o zlom stave pamiatky, cieľom by preto malo byť, aby k vyradeniu z pamiatkovej ochrany nedochádzalo.

Verejné výdavky na kultúru (podľa metodiky COFOG) v roku 2022 dosiahnu sumu 793 mil. eur. Štruktúra výdavkov je zobrazená v schéme 1.

Graf 48 – Štruktúra verejných výdavkov na kultúru* (podľa metodiky COFOG) v roku 2022

*Poznámka: výdavky na kultúru definované na základe revízie výdavkov na kultúru ako oddiel 8 – Kultúra, okrem skupiny 8.1 Rekreačné a športové služby.

Zdroj: MF SR

Výdavky na kultúru sú v roku 2022 ovplyvnené:

- výdavkami na rekonštrukciu a modernizáciu Slovenskej národnej galérie v sume 12 mil. eur, na rekonštrukciu Štátnej opery Banská Bystrica v sume 2,4 mil. eur, na obnovu a revitalizáciu hradu Krásna Hôrka v sume 15,6 mil. eur a na zabezpečenie sanácie havarijného stavu Spišského hradu v sume 1,8 mil. eur,
- výdavkami na reformu zvýšenia transparentnosti a zefektívnenia rozhodnutí Pamiatkového Úradu SR financovaných z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti v sume 3,7 mil. eur,

- výdavkami pre analytickú jednotku na Ministerstve kultúry SR v sume 435 tis. eur,
- zvýšením vlastných príjmov organizácii zriadených Ministerstvom kultúry SR oproti roku 2021 o sumu 7,1 mil. eur.

Vo výdavkoch na oblasť kultúry⁶⁵ sú obsiahnuté výdavky na inštitucionálnu podporu organizácií rezortu Ministerstva kultúry SR, výdavky na projekty orientované na zachovanie a rozvoj kultúrneho dedičstva prostredníctvom Dotačného systému Ministerstva kultúry SR, výdavky na podporu verejnoprávnych inštitúcií, výdavky Rady pre vysielanie a retransmisii, výdavky na strategické zámery kapitoly, výdavky na podporu činnosti cirkví a náboženských spoločností, výdavky na informačné technológie, výdavky na reformu zvýšenia transparentnosti a zefektívnenia rozhodnutí Pamiatkového Úradu SR financovaných z prostriedkov Plánu obnovy a odolnosti a administratívne výdavky.

Tabuľka 138 - Výdavky na kultúru

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky na kultúru	446 738	438 513	392 149	475 333	425 482	411 369	394 570
Inštitucionálna podpora organizácií	173 821	175 187	133 668	139 712	165 523	150 758	136 369
Dotačný systém	15 219	15 808	16 996	45 996	15 996	15 996	15 996
Výdavky verejnoprávnych inštitúcií v oblasti kultúry	183 620	175 319	162 405	209 872	161 070	162 211	162 553
Výdavky na RVR	1 543	1 674	1 544	1 544	1 567	1 587	1 606
Strategické zámery kapitoly	3 213	2 645	2 589	2 946	2 589	2 589	2 589
Cirkvi a náboženské spoločnosti	47 716	51 998	51 977	51 977	52 174	52 435	52 876
Administratívne výdavky a IT	21 605	15 882	22 971	23 880	22 891	22 891	22 581
Prostriedky Plánu obnovy a odolnosti	0	0	0	0	3 671	3 171	0

Zdroj: MF SR

Inštitucionálna podpora organizácií

Výdavky v oblasti inštitucionálnej podpory organizácií rezortu Ministerstva kultúry SR zahŕňajú podporu hlavnej činnosti v divadlách a divadelnej činnosti, v hudbe, koncertnej činnosti a umeleckých súboroch, vo výtvarnom umení, fotografiách, architektúre a dizajne, v múzeách a galériách, knižniciach a knižničnej činnosti, osvetovej činnosti a tradičnej ľudovej kultúre, v literatúre a knižnej kultúre a v médiách a audiovizii. Do inštitucionálnej podpory sú zahrnuté aj výdavky spojené s aktivitami štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií rezortu nad rámec ich rozpočtu, ktoré sú im poskytované na projekty v oblasti kultúry, ako aj výdavky Matice slovenskej. V nadväznosti na rozpočtované výdavky na rok 2021 sú v návrhu rozpočtu verejnej správy na rok 2022 zabezpečené finančné prostriedky v rozpočte kapitoly Ministerstva kultúry SR na rekonštrukciu a modernizáciu Slovenskej národnej galérie, na rekonštrukciu Štátnej opery Banská Bystrica, na obnovu a revitalizáciu hradu Krásna Hôrka a na zabezpečenie sanácie havarijného stavu Spišského hradu.

⁶⁵ Oblasť kultúry (na rozdiel od kultúrnych výdavkov definovaných v grafe) zahŕňa všetky výdavky organizácií ústrednej štátnej správy bez ohľadu na ich funkciu.

Tabuľka 139 - Významné investičné akcie v rezorte kultúry

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N	celkové náklady stavby
Slovenská národná galéria	10 927	18 200	5 000	5 000	12 000	9 800	0	70 618
Štátna opera Banská Bystrica	0	0	330	330	2 410	4 989	6 799	30 558
Hrad Krásna Hôrka	268	190	5 130	5 130	15 583	7 895	2 560	35 263
Spišský hrad	412	1 565	1 935	1 935	1 800	1 100	0	6 871

Zdroj: MF SR, MK SR

Účelová podpora kultúry

Dotačný systém Ministerstva kultúry SR je zameraný na podporu a financovanie kultúry prostredníctvom projektov orientovaných na zachovanie a rozvoj kultúrneho dedičstva. Výdavky v rámci dotačného systému sú rozpočtované na obnovu národných kultúrnych pamiatok na programe Obnovme si svoj dom, na sprístupňovanie kultúrnych hodnôt žiakom základných škôl a stredných škôl a pedagogickým zamestnancom základných škôl a stredných škôl rozpočtované na programe Podpora návštevnosti kultúrnych podujatí. Výdavky v rámci dotačného systému upravuje zákon č. 299/2020 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva kultúry SR účinný od 1. novembra 2020, ktorý okrem už uvedených účelov poskytnutia dotácií zo štátneho rozpočtu ustanovuje aj ďalšie účely a to dotácie na podporu aktivít v oblasti kultúry, umenia a kreatívneho priemyslu, dotácie na podporu kultúry osôb so zdravotným postihnutím, alebo inak znevýhodnených skupín obyvateľstva, ktorá sa môže poskytnúť na podporu kultúrnej aktivity osôb so zdravotným postihnutím, alebo inak znevýhodnených skupín obyvateľstva a tiež na podporu fyzickej debarierizácie, alebo informačnej debarierizácie kultúry pre osoby so zdravotným postihnutím. Ďalším novým účelom poskytnutia dotácie je odstraňovanie následkov mimoriadnych udalostí alebo znižovanie negatívnych vplyvov krízovej situácie mimo času vojny a vojnového stavu na oblasť kultúry a tiež dotácie na podporu a rozvoj mediálnej výchovy vrátane boja proti dezinformáciám.

Výdavky verejnoprávnych inštitúcií

V celkových verejných zdrojoch na oblasť kultúry sú zohľadnené výdavky verejnoprávnych inštitúcií Rozhlasu a televízie Slovenska, Tlačovej agentúry SR, Audiovizuálneho fondu, Fond na podporu umenia a Fond na podporu kultúry národnostných menšín v oblasti kultúry.

Tabuľka 140 - Výdavky verejnoprávnych inštitúcií

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky verejnoprávnych inštitúcií	183 620	175 319	162 405	209 872	161 070	162 211	162 553
RTVS	135 304	128 390	114 032	148 376	112 409	113 239	113 239
TASR	5 597	5 411	5 226	5 312	5 254	5 285	5 317
AVF	12 023	12 640	14 690	14 705	14 950	15 230	15 540
FPU	22 831	20 909	20 417	32 138	20 417	20 417	20 417
FPKMN	7 866	7 969	8 040	9 341	8 040	8 040	8 040

Zdroj: MF SR

Finančné prostriedky pre vyššie uvedené verejnoprávne inštitúcie sa poskytujú na základe zmluvy medzi Ministerstvom kultúry SR a dotknutou inštitúciou, ktorá upravuje mechanizmus poskytovania finančných prostriedkov a špecifikuje účel ich použitia v danom rozpočtovom roku. Zákonom stanovené príspevky pre verejnoprávne inštitúcie sú zohľadnené v Návrhu

rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024 a sú nástrojom na finančnú stabilizáciu na nasledujúce obdobie, aby boli zabezpečené také opatrenia a postupy pri čerpaní týchto prostriedkov, ktorých cieľom bude dosiahnutie maximálnej efektívnosti a skvalitnenia poskytovania služieb v jednotlivých oblastiach kultúrnej činnosti.

Finančná podpora verejnoprávnej inštitúcie Rozhlas a televízia Slovenska, ktorá bola zriadená 1. januára 2011 zákonom č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov je v návrhu rozpočtu verejnej správy na rok 2022 v sume 31 mil. eur. V celkovej sume transferu je zahrnutá aj čiastočná kompenzácia výšky úhrad z dôvodu výpadku príjmov za úhradu služby verejnosti v sume 8 mil. eur.

Tlačová agentúra SR je zriadená zákonom č. 385/2008 Z. z. o Tlačovej agentúre Slovenskej republiky ako verejnoprávna, národná, nezávislá, informačná inštitúcia, ktorá poskytuje služby verejnosti v oblasti spravodajstva od 1. januára 2009. Medzi hlavné činnosti Tlačovej agentúry SR patrí vyhľadávanie, spracovávanie, uchovávanie a distribuovanie informácií z územia Slovenskej republiky o spoločenských, kultúrnych, hospodárskych, politických a športových udalostiach na celoštátnej, medzinárodnej ako aj na regionálnej úrovni, taktiež o športových udalostiach celosvetového významu, európskeho významu a regionálneho významu s dôrazom na udalosti týkajúce sa Slovenskej republiky a jeho občanov. V zmysle podmienok ustanovených zákonom o Tlačovej agentúre SR vydáva vo verejnom záujme vyhlásenia, stanoviská a oznámenia ústavných činiteľov, ústredných orgánov štátnej správy a ďalších orgánov verejnej moci, ako aj ďalších osôb, zhromažďuje a sprístupňuje informácie o činnosti, legislatívnom procese, rozhodnutiach a aktivitách orgánov Európskej únie.

Fond na podporu umenia je zriadený zákonom č. 284/2014 Z. z. o Fonde na podporu umenia a o zmene a doplnení zákona č. 434/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva kultúry SR v znení zákona č. 79/2013 Z. z., ako verejnoprávna inštitúcia, ktorej základným poslaním je poskytovanie finančných prostriedkov na podporu umeleckých aktivít, kultúry a kreatívneho priemyslu, ale aj utváranie materiálnych podmienok na ich verejnú prezentáciu a šírenie v slovenskom, ako aj medzinárodnom kultúrnom, či umeleckom kontexte. V rámci štruktúry podpornej činnosti sa verejnosti poskytuje podpora vo forme dotácií štipendií alebo pôžičky najmä na programy, či podprogramy - divadlo, tanec, hudba, vizuálne umenie, literatúra, medziodborové aktivity, tradičná kultúra, kultúrno-osvetová činnosť, knižnice, múzeá a galérie.

Dňom 1. januára 2009 vznikla verejnoprávna inštitúcia Audiovizuálny fond, zameraná na podporu a rozvoj audiovizuálnej kultúry a priemyslu zriadená zákonom č. 516/2008 Z. z. o Audiovizuálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Audiovizuálny fond finančne podporuje vývoj, tvorbu a produkciu slovenských audiovizuálnych diel vrátane európskych koprodukcí, distribúciu, propagáciu a marketingovú podporu audiovizuálnych diel, prezentáciu slovenskej kinematografie v zahraničí, digitalizáciu kín a technologický rozvoj v audiovizii, filmové festivaly a prehliadky, výskum a vydávanie odbornej literatúry, vzdelávanie, workshopy a tréningy pre profesionálov v audiovizii. V nadväznosti na rozpočtované výdavky na rok 2021 sa v návrhu rozpočtu verejnej správy na rok 2022 pre Audiovizuálny fond rozpočtujú zvýšené výdavky vyplývajúce z novely vyššie citovaného

zákona, ktorým sa upravuje zvýšenie percentuálneho podielu dotácie poskytovanej na podporu audiovizuálneho priemyslu z 20 % oprávnených výdavkov na 33 %.

Fond na podporu kultúry národnostných menšín je zriadený zákonom č. 138/2017 Z. z. o Fonde na podporu kultúry národnostných menšín ako nezávislá verejnoprávna inštitúcia, ktorej poslaním je podporovať a stimulovať kultúru národnostných menšín. V rámci štruktúry podpornej činnosti poskytuje Fond na podporu kultúry národnostných menšín podporu vo forme dotácií a štipendií na kultúrno-osvetovú činnosť, vzdelávaciu činnosť, vedu a výskum, na literárnu, nakladateľskú a vydavateľskú činnosť, na podporu divadelného, hudobného, tanečného, výtvarného a audiovizuálneho umenia, na zabezpečenia interkultúrneho dialógu a porozumenia medzi občanmi slovenskej národnosti a občanmi patriacimi k národnostným menšinám a etnickým skupinám.

Finančná podpora činnosti cirkví a náboženských spoločností

Finančnú podporu činnosti registrovaných cirkví a náboženských spoločností upravuje zákon č. 370/2019 Z. z. o finančnej podpore činnosti cirkví a náboženských spoločností s účinnosťou od 1. 1. 2020. Cirkvi môžu použiť príspevok štátu napríklad na financovanie výdavkov súvisiacich s bohoslužobnou, výchovnou, charitatívnou a kultúrnou činnosťou cirkvi vrátane mzdových a prevádzkových nákladov.

4.15. Verejné služby

Verejné služby sú občanom poskytované z verejných financií buď priamo alebo prenesením na iný subjekt či organizáciu (napr. obec či dopravný podnik). Samosprávu realizujú obce a vyššie územné celky, ktoré vykonávajú prenesené funkcie štátu, ale majú aj vlastné kompetencie. Z rozpočtu verejných služieb sú tiež financované výkonné a zákonodarné orgány, zahraničné vzťahy a zahraničná pomoc a miestna štátna správa. Miestna štátna správa predstavuje výkon funkcií štátu v regiónoch, najmä prostredníctvom okresných úradov.

Tabuľka 141 – Výdavky na verejné služby

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Verejné služby spolu	7 611 303	7 850 076	7 799 107	8 123 917	8 261 942	8 345 131	8 506 424
Samospráva	7 092 816	7 340 735	7 330 051	7 555 014	7 704 725	7 780 480	7 895 357
Výkonné a zákonodarné orgány	160 114	172 168	181 849	181 198	259 420	280 464	290 972
Zahraničné vzťahy a zahraničná pomoc	197 804	152 259	154 709	157 992	154 381	155 544	155 427
Miestna štátna správa	160 569	184 914	132 497	229 714	143 415	128 643	164 667

Zdroj: MF SR

Výdavky na verejné služby sú v najbližších rokoch ovplyvnené aj týmito zapracovanými opatreniami:

- V samospráve je zohľadnený nárast kapitálových výdavkov obcí na financovanie spoločných projektov EÚ a SR, pričom ide hlavne o prostriedky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR vynaložené v rámci Plánu obnovy a odolnosti v sume 191 mil. eur.
- Výkonné a zákonodarné orgány sú zapojené do výdavkov Plánu obnovy a odolnosti v sume 124,4 mil. eur. Úrad vlády SR rozpočtuje výdavky Plánu obnovy a odolnosti v

sume 123,8 mil. eur, pričom prostriedky sú plánované na financovanie výskumu, vývoja a inovácií v sume 120 mil. eur, na boj proti korupcii pre Národnú implementačnú a koordinačnú autoritu v sume 1,66 mil. eur a pre Úrad na ochranu oznamovateľov korupcie v sume 1,81 mil. eur. Úrad pre verejné obstarávanie rozpočtuje výdavky Plánu obnovy a odolnosti v sume 550 tis. eur a sú určené na profesionalizáciu vo verejnom obstarávaní.

- Zohľadnené sú výdavky na voľby do orgánov samosprávy obcí a orgánov vyšších územných celkov v sume 14,7 mil. eur, ktoré sa v roku 2022 budú prvýkrát konať spoločne a výdavky na nové voľby v sume 548 tis. eur.
- Na prenesený výkon štátnej správy na matriky boli zvýšené výdavky každoročne o sumu 1,6 mil. eur.

Za oblasť verejných služieb sú v rozpočte na rok 2022 rozpočtované výdavky v sume 8,26 mld. eur. Tieto výdavky sú určené pre obce, vyššie územné celky vrátane ich dopravných podnikov, pre výkonné a zákonodarné orgány, na výdavky Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, ako aj na výdavky okresných úradov, štátnych archívov a na výdavky na voľby.

Samospráva

Obce

Obce predpokladajú vo svojich rozpočtoch výdavky na financovanie preneseného výkonu štátnej správy a financovanie samosprávnych (originálnych) kompetencií.

Vývoj výdavkovej časti rozpočtu obcí na roky 2022 až 2024 v porovnaní so schváleným rozpočtom obcí na rok 2021, očakávanou skutočnosťou na rok 2021 a skutočnosťou za roky 2019 a 2020 je nasledovný (predikcia Ministerstva financií SR):

Tabuľka 142 – Obce

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky	5 278 449	5 417 938	5 381 872	5 580 572	5 675 765	5 703 310	5 743 186
Bežné výdavky	4 193 939	4 400 562	4 608 888	4 685 954	4 628 012	4 796 714	4 977 093
Osobné výdavky	2 267 838	2 461 818	2 503 922	2 540 987	2 463 884	2 603 147	2 733 079
Tovary a služby	1 315 139	1 297 468	1 476 991	1 476 992	1 464 768	1 478 720	1 514 542
Bežné transfery	594 238	625 752	610 975	650 975	682 360	697 847	712 472
Kapitálové výdavky	857 863	779 020	552 984	664 618	812 753	671 596	531 093
Finančné operácie	226 647	238 356	220 000	230 000	235 000	235 000	235 000

Zdroj: MF SR

Na rok 2022 sú rozpočtované celkové výdavky obcí v sume 5,68 mld. eur. Z toho pripadá na bežné výdavky suma 4,63 mld. eur. Na kapitálové výdavky sa predpokladá vynaložiť suma 813 mil. eur. Na výdavkové finančné operácie sa rozpočtuje suma 235 mil. eur.

V rámci bežných výdavkov ide najmä o osobné výdavky vo výške 2,46 mld. eur pre zamestnancov obcí a ich rozpočtových organizácií. Úroveň osobných výdavkov je ovplyvnená skutočnosťou, že jednotlivé rozpočtové kapitoly predbežne nezapájajú prostriedky EÚ a spolufinancovanie v rámci rozpočtu, pričom v skutočnosti za rok 2020 predstavovali tieto

prostriedky sumu 116 mil. eur. Ďalej sú to tovary a služby v sume 1,46 mld. eur na zabezpečenie činnosti obcí a ich rozpočtových organizácií a bežné transfery 682 mil. eur najmä na financovanie príspevkových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí, podnikov mestskej hromadnej dopravy a pod.

V rámci bežných výdavkov sa rozpočtujú výdavky na prenesený výkon štátnej správy v celkovej výške 1,14 mld. eur, pričom na financovanie regionálneho školstva sa rozpočtuje suma 1,11 mld. eur, na matričnú činnosť suma 8,90 mil. eur, na hlásenie pobytu občanov a vedenie registra obyvateľov Slovenskej republiky suma 1,80 mil. eur, na register adries suma 197 tis. eur, na starostlivosť o životné prostredie suma 547 tis. eur, na voľby suma 10,5 mil. eur, na dopravu suma 236 tis. eur, na pôsobnosti na úseku stavebného poriadku suma 8,24 mil. eur.

V rámci bežných výdavkov sa rozpočtujú výdavky na originálne kompetencie vo výške 3,49 mld. eur, ktoré obce použijú na financovanie vzdelávania (materské školy, základné umelecké školy a školské zariadenia), činnosti obecných a mestských úradov, cestnej dopravy, rozvoja obcí a bývania, sociálneho zabezpečenia, rekreačných a kultúrnych služieb, požiarnej ochrany a verejného poriadku a ochrany životného prostredia najmä v oblasti nakladania s odpadmi.

V rámci kapitálových výdavkov obcí sa na rok 2022 rozpočtuje suma 813 mil. eur, pričom sa predpokladá, že vlastné zdroje zapoja vo výške 535 mil. eur a zároveň vyčerpajú prijaté kapitálové transfery v sume 278 mil. eur, z toho zdroje na financovanie spoločných projektov EÚ a SR do rozpočtov obcí predstavujú 191 mil. eur, pričom ide o prostriedky MŠVVŠ SR vynaložené v rámci Plánu obnovy a odolnosti na vytvorenie vzdelávania pre 21. storočie a na inkluzívne vzdelávanie. Zvýšenie kapitálových výdavkov sa očakáva v nadväznosti na uvedené zdroje Plánu obnovy, ako aj v súvislosti s predpokladaným zvýšením investičného úsilia obcí a miest vo volebnom roku. Ostatné kapitálové výdavky sa plánujú použiť najmä na výstavbu a modernizáciu, resp. rekonštrukciu cestnej dopravy, kultúrnych pamiatok a ďalšieho majetku obce.

Vyššie územné celky

Vyššie územné celky (ďalej len „VÚC“) zabezpečujú vo svojich rozpočtoch výdavky na financovanie preneseného výkonu štátnej správy a financovanie samosprávnych (originálnych) kompetencií.

Vývoj výdavkovej časti rozpočtu VÚC na roky 2022 až 2024 v porovnaní so schváleným rozpočtom VÚC na rok 2021, očakávanou skutočnosťou na rok 2021 a skutočnosťou za roky 2019 a 2020 je nasledovný (predikcia Ministerstva financií SR).

Tabuľka 143 - VÚC

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky	1 593 505	1 701 733	1 688 599	1 705 325	1 748 584	1 808 742	1 885 152
Bežné výdavky	1 340 458	1 426 998	1 474 323	1 463 770	1 520 170	1 581 428	1 657 838
Osobné výdavky	534 676	582 378	600 486	515 397	553 355	564 424	582 245
Tovary a služby	246 164	236 040	259 877	264 413	280 304	316 798	360 754
Bežné transfery	556 855	606 224	609 960	679 960	682 511	696 206	710 839
Kapitálové výdavky	219 418	228 113	178 276	175 555	182 414	181 314	181 314
Finančné operácie	33 629	46 622	36 000	66 000	46 000	46 000	46 000

Zdroj: MF SR

Na rok 2022 sú rozpočtované celkové výdavky VÚC v sume 1,75 mld. eur. Z toho pripadá na bežné výdavky suma 1,52 mld. eur. Na kapitálové výdavky sa predpokladá vynaložiť suma 182 mil. eur. Na výdavkové finančné operácie sa rozpočtuje suma 46 mil. eur.

V rámci bežných výdavkov ide najmä o osobné výdavky v sume 553 mil. eur pre zamestnancov VÚC a ich rozpočtových organizácií, suma osobných výdavkov je ovplyvnená poklesom grantov a transferov v prenesenom výkone štátnej správy. Tovary a služby sa rozpočtujú v sume 280 mil. eur na zabezpečenie činností VÚC a ich rozpočtových organizácií, bežné transfery 683 mil. eur najmä na financovanie príspevkových organizácií, dopravných podnikov v prímestskej a regionálnej doprave a pod.

V rámci bežných výdavkov sa rozpočtujú výdavky na prenesený výkon štátnej správy v celkovej sume 507 mil. eur. Ide o financovanie stredných škôl, ku ktorým plnia VÚC zriaďovateľskú funkciu.

V rámci bežných výdavkov sa rozpočtujú výdavky na originálne kompetencie vo výške 1 013 mil. eur, ktoré VÚC použijú najmä na financovanie cestnej dopravy (správa a údržba ciest II. a III. triedy, prímestská a regionálna doprava), na chod a zabezpečenie školských zariadení a stredoškolských internátov, na prevádzku zariadení sociálnych služieb a kultúrnych zariadení a výdavky spojené s projektom „Digitálne Slovensko“ v nadväznosti na prostriedky z realizácie Plánu obnovy a odolnosti.

V rámci kapitálových výdavkov VÚC sa na rok 2022 rozpočtuje suma 182 mil. eur, pričom sa predpokladá, že vlastné zdroje zapoja vo výške 180 mil. eur a zároveň vyčerpajú prijaté kapitálové transfery v sume 1,70 mil. eur. Tak ako v predchádzajúcom období, aj v roku 2022 jednotlivé rozpočtové kapitoly nezapájajú zdroje na financovanie spoločných projektov EÚ a SR z 3. programového obdobia do rozpočtov VÚC. Kapitálové výdavky sa plánujú použiť najmä na výstavbu, modernizáciu, resp. rekonštrukciu ciest II. a III. triedy a ďalšieho majetku vo vlastníctve VÚC.

Dopravné podniky

V zmysle metodiky ESA 2010 sú dopravné podniky v zakladateľskej pôsobnosti miest Bratislava, Košice, Prešov, Považská Bystrica a Žilina zaradené do sektora verejnej správy, na ktoré sa v plnom rozsahu vzťahujú ustanovenia zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov.

Vývoj výdavkovej časti rozpočtu dopravných podnikov na roky 2022 až 2024 v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2021, očakávanou skutočnosťou na rok 2020 a skutočnosťou za roky 2019 a 2020 je nasledovný.

Tabuľka 144 - Dopravné podniky

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výdavky	220 861	221 064	259 580	269 117	280 377	268 428	267 018
Bežné výdavky	188 247	189 090	194 941	197 279	199 165	207 210	210 234
Osobné výdavky	93 746	99 701	104 353	105 216	112 089	118 036	120 978
Tovary a služby	93 162	88 263	89 338	90 813	85 515	87 530	87 674
Bežné transfery	297	335	406	406	516	591	536
Kapitálové výdavky	12 797	16 369	44 611	51 810	73 113	52 697	48 030
Finančné operácie	19 817	15 605	20 028	20 028	8 099	8 521	8 754

• DP Považská Bystrica bol zaradený medzi subjekty VS 28. 7. 2020, skutočnosť roku 2019 a rozpočet roku 2021 je bez údajov za DP Považská Bystrica
Zdroj: MF SR

Celková výška výdavkov dopravných podnikov v roku 2022 sa predpokladá v sume 280 mil. eur. V tom bežné výdavky predstavujú sumu 199 mil. eur, kapitálové výdavky predstavujú sumu 73 mil. eur a finančné operácie sú v sume 8 mil. eur (platby za úvery, splácanie istín).

V rámci bežných výdavkov ide najmä o osobné výdavky v sume 112 mil. eur, tovary a služby (energie, materiál, údržbu a opravy) v sume 86 mil. eur. Kapitálové výdavky sa rozpočtujú oproti roku 2021 vyššie o 28,5 mil. eur v súvislosti s očakávaným vyšším zapojením úverových zdrojov a budú smerované prevažne na nákup dopravných prostriedkov a dopravnej technickej infraštruktúry.

Výkonné a zákonodarné orgány

Tabuľka 145 – Výdavky na výkonné a zákonodarné orgány

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Výkonné a zákonodarné orgány	160 114	172 168	181 849	181 198	259 420	280 464	290 972
Úradu vlády SR	46 810	36 936	69 087	63 251	155 046	181 020	184 697
Kancelárie Národnej rady SR	48 038	40 616	35 702	36 757	37 663	39 215	40 844
Kancelárie prezidenta SR	7 638	5 753	4 619	5 586	5 315	5 315	5 315
Najvyššieho kontrolného úradu SR	12 698	13 428	11 533	13 307	13 624	12 519	12 511
Štatistického úradu SR	32 271	61 653	48 478	48 988	35 193	29 898	35 117
Úradu pre verejné obstarávanie	10 931	11 820	10 703	11 581	10 848	10 767	10 758
Úradu na ochranu osobných údajov	1 728	1 962	1 728	1 728	1 730	1 730	1 730

Zdroj: MF SR

Výdavkami Úradu vlády SR na rok 2022 sa zabezpečujú prostriedky na činnosť vlády a jej poradných orgánov, činnosť zmiešaných medzivládnych komisií, Kancelárie Bezpečnostnej rady SR, na činnosť podpredsedu vlády pre legislatívu a strategické plánovanie a prostriedky na rezervu predsedu vlády. Medziročný rast výdavkov je spôsobený najmä výdavkami Plánu obnovy a odolnosti v sume 123,8 mil. eur, určenými na financovanie výskumu, vývoja a inovácií, na boj proti korupcii pre Národnú implementačnú a koordinačnú autoritu a pre Úrad na ochranu oznamovateľov korupcie. Do kapitoly boli presunuté výdavky Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity z Ministerstva vnútra SR v sume 927 tis. eur a zároveň boli z kapitoly presunuté európske prostriedky do rozpočtu Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR v objeme 30 mil. eur. Celkové výdavky kapitoly v roku 2022 sú vo výške 155 mil. eur.

V rozpočte Kancelárie Národnej rady SR sú zahrnuté výdavky na plnenie funkcií a činnosť poslancov a výborov Národnej rady SR, vrátane odmien asistentom poslancov, výdavkov na prevádzku poslaneckých pracovní v areáli Národnej rady SR, ako aj kancelárií vo vybraných sídlach v rámci územia SR, výdavky na ubytovanie poslancov mimo ubytovacieho zariadenia Národnej rady SR a výdavky na činnosť poslaneckých klubov. V rozpočte kapitoly sú zahrnuté aj výdavky súvisiace s rekonštrukciou a prevádzkou Bratislavského hradu. V roku 2022 dosahujú rozpočtované výdavky kapitoly sumu 37,7 mil. eur.

V rámci výdavkov Kancelárie prezidenta SR sa zabezpečujú úlohy súvisiace so zabezpečením podmienok a všetkých činností potrebných pre výkon ústavných právomocí prezidenta republiky. Kapitálové výdavky vychádzajú z registra investícií a zabezpečuje sa nimi obstaranie dlhodobého majetku. Výdavky kapitoly v roku 2022 sú vo výške 5,32 mil. eur.

V rozpočte Najvyššieho kontrolného úradu SR sa zohľadňuje predovšetkým zabezpečenie plnenia kontrolných úloh zameraných na spoločensky významné tematické problémy vrátane špecifických kontrolných akcií. Kapitálové výdavky sa zabezpečujú najmä na modernizáciu Kontrolárskeho informačného systému v sume 1,12 mil. eur, ale aj na obstaranie vozového parku a výpočtovej techniky. Celkové výdavky kapitoly v roku 2022 sa rozpočtujú v sume 13,6 mil. eur.

V rámci výdavkov Štatistického úradu SR sa zabezpečujú prostriedky na zabezpečenie chodu kapitoly. Nad rámec bežných potrieb sú v príslušných rokoch zohľadnené aj výdavky na spracovanie výsledkov volieb (voľby do Národnej rady SR, voľby prezidenta, voľby do orgánov samosprávy obcí a orgánov vyšších územných celkov, voľby do Európskeho parlamentu), ako aj výdavky potrebné na spracovanie výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov, ktoré sa uskutočnilo v roku 2021. V rámci kapitálových výdavkov sa zabezpečujú najmä prostriedky na informačné technológie, rekonštrukciu a modernizáciu budov v správe Štatistického úradu SR a na nákup osobných automobilov. Výdavky kapitoly v roku 2022 sú rozpočtované v sume 35,2 mil. eur. Úrad je zriaďovateľom príspevkovej organizácie INFOSAT - Inštitút informatiky, ktorá na základe každoročne uzatváraných kontraktov so Štatistickým úradom SR rieši výskumno-vývojové úlohy štátnej štatistiky. Na jeho činnosť je v roku 2022 rozpočtovaná suma 857 tis. eur.

V rozpočte výdavkov kapitoly Úrad pre verejné obstarávanie sa predovšetkým zabezpečujú prostriedky na budovanie a rozvoj elektronického verejného obstarávania, ktoré zabezpečuje efektívne a transparentné verejné obstarávanie a vedie k finančným úsporám a ku skráteniu lehôt v procese verejného obstarávania. Úrad vykonáva dohľad nad verejným obstarávaním, ukladá sankcie, spolupracuje s Európskou komisiou a zabezpečuje plnenie informačných povinností voči Európskej komisii. Výdavky kapitoly v roku 2022 sú rozpočtované vo výške 10,8 mil. eur.

V oblasti sú zahrnuté aj výdavky pre Úrad na ochranu osobných údajov, ktorý vykonáva dozor nad ochranou osobných údajov a podieľa sa na ochrane základných práv a slobôd fyzických osôb pri spracúvaní ich osobných údajov.

Zahraničné vzťahy a zahraničná pomoc

Činnosti v zahraničných vzťahoch možno rozdeliť do dvoch skupín, a to smerom navonok a smerom dovnútra štátu. Navonok zahraničné vzťahy prezentáciou krajiny zvyšujú vnímanie Slovenska v zahraničí a obhajujú záujmy Slovenska v medzinárodných organizáciách. Smerom do vnútra krajiny zahraničné vzťahy poukazujú na pozítiva Slovenska vo svete a tým zvyšujú dôveru obyvateľstva v medzinárodné inštitúcie.

Tabuľka 146 - Kľúčové ukazovatele zahraničných vzťahov a zahraničnej pomoci

Oblasť	Indikátor	voči čomu	2017	2018	2019	2020	2021	Cieľ 2024	Cieľ 2030
Geopolitické postavenie SR	Podpora verejnosti členstvu SR v NATO	SR		57%	63%	51%	51%	TBD	TBD
		NATO		68%	71%	62%	71%		
Európska politika	Dôvera verejnosti v EÚ	SR	48%	43%	45%		50%	TBD	TBD
		EÚ	41%	42%	43%		49%		
Prezentácia SR a komunikácia zahranično-politických záujmov SR	Vnímanie SR v zahraničí	SR			35. miesto	42. miesto		TBD	TBD
		medián EÚ			38. miesto	40. miesto			
Prosperita a solidarita	Výška rozvojovej pomoci ako podiel HNP	SK	0,13%	0,13%	0,11%	0,14%		0,17%	0,33%
Služba občanom	Globálne umiestnenie pasu SR		5. miesto	7. miesto	5. miesto	7. miesto	6. miesto	TBD	TBD

Zdroj MF SR

NATO na Slovensku podporuje menšia časť verejnosti ako v iných členských krajinách, v roku 2021 o 20 p. b. Naopak, členstvo v EÚ je v SR dlhodobo vnímané pozitívne.

Zahraničný obraz Slovenska sa zhoršil, z krajín V4 však dosahuje druhý najlepší výsledok. Výsledok je však horší ako je medián krajín EÚ, ktorý však dlhodobo stagnuje.

Zahraničné vzťahy sa zameriavajú aj na rozvojovú pomoc prostredníctvom rôznych grantov a podporných schém. Podpora Slovenska je relatívne stabilná, dosahuje viac ako 0,1 % hrubého národného produktu. Cieľom je rozvojovú pomoc každoročne zvyšovať a splniť medzinárodné záväzky.

Slovenský pas sa v globálnom poradí, ktoré hodnotí počet krajín do ktorých je možné s pasom cestovať bez víz, umiestnil v skupine krajín na 6. mieste⁶⁶.

Celkové rozpočtované výdavky na zahraničné vzťahy sú viac ako 154 mil. eur. Najväčšia časť, viac ako 78 % výdavkov, smeruje do zahraničnej politiky. Slovensko svoju pozíciu v medzinárodnej politike zastáva vo viacerých medzinárodných organizáciách a je aktívne aj v rozvojovej pomoci.

Tabuľka 147 – Výdavky na zahraničné vzťahy a zahraničná pomoc

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Zahraničné vzťahy a zahraničná pomoc	197 804	152 259	154 710	157 992	154 381	155 543	155 427
Zahraničná politika	164 884	121 161	120 624	127 117	121 705	122 955	122 534
Pomoc krajanom v zahraničí	2 142	2 777	3 529	3 529	3 529	3 529	3 529
Oficiálna rozvojová pomoc	7 826	6 728	8 913	6 977	7 038	7 038	7 038
Príspevky SR do medzinárodných organizácií	22 952	21 593	21 644	20 369	22 109	22 021	22 326

Zdroj: MF SR

V rámci výdavkov na zahraničnú politiku sa rozpočtujú prostriedky predovšetkým na zastupiteľské úrady SR v zahraničí, ktoré realizujú zahranično-politické záujmy štátu, ochranu práv a záujmov Slovenskej republiky a jej občanov v zahraničí. Na diplomatickú reprezentáciu SR v zahraničí sú plánované výdavky v objeme 76,2 mil. eur. Slovenské inštitúty v zahraničí zabezpečujú najmä činnosti súvisiace s propagáciou SR v zahraničí pri usporiadaní výstav, kultúrnych podujatí a programov. Pre Slovenské inštitúty v zahraničí sa zabezpečujú výdavky v sume 1,51 mil. eur. V rámci oblasti sú plánované výdavky na obnovu informačno-komunikačnej infraštruktúry v objeme 7,17 mil. eur. Výdavky na vzdelávanie zamestnancov sú rozpočtované v sume 100 tis. eur, na ekonomickú diplomáciu v sume 200 tis. eur a na dotácie v pôsobnosti Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v sume 175 tis. eur. Výdavky pre príspevkovú organizáciu Správa účelových zariadení sú v roku 2022 plánované vo výške 1,95 mil. eur.

V rámci výdavkov na pomoc krajanom v zahraničí sa rozpočtujú výdavky pre podriadenú rozpočtovú organizáciu Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí, ktorá zabezpečuje realizáciu opatrení zameraných na podporu Slovákov žijúcich v zahraničí, rozhoduje v konaní o vydaní

⁶⁶ Rebríček <https://www.passportindex.org/byRank.php> umiestňuje na jednu priečku viacero krajín.

osvedčenia Slováka žijúceho v zahraničí, vedie evidenciu týchto osvedčení, rozhoduje o poskytnutí dotácie na účely financovania aktivít zameraných na podporu Slovákov žijúcich v zahraničí v oblastiach vzdelávania, vedy, výskumu, kultúry ako aj na oblasť informačnú a mediálnu. Výdavky na dotácie pre zahraničných Slovákov sú v roku 2022 rozpočtované v sume 2,80 mil. eur.

Z prostriedkov rozpočtovaných v rámci oblasti na oficiálnu rozvojovú pomoc sa zabezpečuje pomoc rozvojovým krajinám a krajinám v procese transformácie s tým, že prostriedky sú určené na projekty rozvojového vzdelávania, na budovanie kapacít a na verejnú informovanosť.

V rámci oblasti sa zohľadnili v kategórii bežných transferov aj výdavky na poplatky a príspevky za členstvo SR v medzinárodných organizáciách, a to pre OSN, OECD, NATO, Medzinárodný vyšehradský fond, Radu Európy a ďalšie. Okrem poplatkov a príspevkov za členstvo SR v medzinárodných organizáciách sa uhrádzajú poplatky a príspevky aj za členstvo jednotlivých kapitol štátneho rozpočtu v medzinárodných organizáciách, ktoré sú plánované priamo vo výdavkoch dotknutých kapitol.

V oblasti sú začlenené aj výdavky Plánu obnovy a odolnosti v sume 535 tis. eur, ktoré sú určené na posilnenie vzťahov s diaspórou a podporu občianskych iniciatív.

Miestna štátna správa

Činnosť štátu prebieha na úrovni ústrednej štátnej správy a miestnej štátnej správy. Ústrednú štátnu správu tvorí vláda, ministerstvá a ústredné orgány. Miestna štátna správa je upriamená na bezprostrednú realizáciu funkcie štátu v jednotlivých územnosprávnych jednotkách a tvoria ju okresné úrady.

Tabuľka 148 - Kľúčové ukazovatele miestnej štátnej správy a samosprávy

Indikátor	oblasť	2016	2017	2018	2019	2020	cieľ 2024	cieľ 2030
Spokojnosť s poskytovanými službami klientskych centier okresných úradov (v %)	štátna správa		92	90	95	90	TBD	TBD
Transformačný čas, ktorý strávia klienti klientskych centier okresných úradov* (v hh:mm:ss)	štátna správa		0:25:59	0:25:15	0:28:07	0:22:31	TBD	TBD

* čas strávený pri poskytovaní služieb klientskych centier (súčet doby čakania a vybavenia)

Zdroj MF SR

Pri výkone miestnej štátnej správy je kľúčové sledovať spokojnosť občanov. Okresné úrady spolu s klientskymi centrami tvoria sieť prvého kontaktu občana pri veľkej časti služieb štátu. Na okresných úradoch prichádzajú úradníci do kontaktu s občanmi a ich podaniami (front office štátu) a prebieha na nich aj vybavenie podania (back office). Spokojnosť sa na úradoch meria priamo prieskumom, jej hodnoty sú dlhodobo stabilne nad 90 %. Významný vplyv na ňu má čas, ktorý strávia klienti v úrade, tzv. transformačný čas, ktorý postupne klesá a cieľom je ho znižovať aj naďalej.

Tabuľka 149 – Výdavky na miestnu štátnu správu

v tis. eur	2019 S	2020 S	2021 R	2021 OS	2022 N	2023 N	2024 N
Miestna štátna správa	160 569	184 914	132 497	229 714	143 415	128 643	164 667
Okresné úrady	137 863	169 285	125 962	223 316	121 938	121 642	121 642
Archívniectvo	6 307	6 364	5 963	5 826	6 221	6 221	6 221
Voľby	16 399	9 265	572	572	15 256	780	36 804

Zdroj: MF SR

Okresné úrady zabezpečujú najmä plnenie úloh v oblasti všeobecnej vnútornej správy a živnostenského podnikania. V rámci všeobecnej vnútornej správy sa plnia úlohy na úseku priestupkov, matrik, na úseku územného a správneho usporiadania, štátnych symbolov, verejných zbierok, na úseku volieb a referenda, na úseku hlásenia pobytu občanov a registra obyvateľov, na úseku registrácie, na úseku vydávania osobitných označení vozidiel a preukazov osobitných označení vozidiel a na úseku štátneho občianstva. Ďalej sem patria oblasti katastra, výstavba a bytová politika, územná vojenská správa, pozemkové úpravy a cestná doprava. Na prenesený výkon štátnej správy na matriky boli zvýšené výdavky každoročne o sumu 1,6 mil. eur.

Na plnenie úloh štátnej správy na úseku archívov a registratúr sú v pôsobnosti rezortu vnútra zriadené 2 štátne ústredné archívy a 8 štátnych archívov s územnou regionálnou pôsobnosťou, ktoré zabezpečujú starostlivosť o archívne dokumenty, ich odborné a vedecké spracovanie a prístupnenie, ako aj využívanie na vedecké a iné účely.

Na zabezpečenie volieb sa v roku 2022 rozpočtujú prostriedky na voľby do orgánov samosprávy obcí a orgánov vyšších územných celkov v sume 14,7 mil. eur, ktoré sa v roku 2022 budú prvýkrát konať spoločne a nové voľby v sume 548 tis. eur.